

Upravništvo: Ljubljana, Knežjeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelci: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti, tek. zavodi: Ljub-
ljana št. 11542, Praha št. 105241
78 150 Wien št. 105241

JUTRO

Naročnina: ena meseca 25 — 1/2
za 12 mesecev 40 — Din
Prednštvo:
Ljubljana, Knežjeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (pomoči 2582).
Celje: Kocanova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglas po
tarifu

„Dober svet je zlata vreden“

zato priporočajte ob vsaki priliki „Jutrov“
malí oglasnik.

Danes 391 ponudb in povpraševanj.

Angleži proučujejo podunavski problem

Nemški odgovor nikakor ni podrl vseh mostov —
Akcija se živahno nadaljuje

London, 18. marca. a. Diplomatski poro-
čevalci „Daily Telegraph“ javlja, da so
včeraj v angleških uradnih krogih zani-
kali, da je Velika Britanija že sprejela
predloge ministrskega predsednika Tardie-
uja glede gospodarske obnove podunav-
skih držav in ostale predloge finančnega
značaja. Vlada za enkrat še proučuje raz-
ne predloge, pač pa je v načelu za to, da
se vsaj nekaterim podunavskim državam
nudi začasna finančna pomoč. Preden pa
bi angleška vlada izvedla ali pospešila ta-
ko finančno pomoč, bi morala natančno
zvedeti, katere obveznosti bi druge velesile
v tem oziru prevzele nase.

Kakor poroča „Agence economique et
financiere“, so merodajni politični krogi v
Parizu glede nemškega odgovora na fran-
coski predlog o vprašanju podunavske
federacije menja, da nikakor ne predstavlja
zadnje besede nemške vlade in tudi ne
tvori nepremostljive zapreke za kasnejši
sporazum. Smatrajo ga nasprotno celo za
primerno podlago za pogajanja med intera-
riranimi državami. Vsekakor se mora prej
počakati na točno proučitev besedila nem-
ške note, preden se bo lahko o njeni va-
žnosti in dalekosežnosti mogla napraviti po-
polnoma jasna slika.

Tardieu optimist

Pariz, 18. marca. d. Tardieu, ki je pri-
redil včeraj pred svojim povratkom iz Ze-
neve velik diner, se je dopisniku „Temp-
s“ izrazil zelo optimistično o svojih za-
dnjih razgovorih glede podunavskega pro-
blema. Trdno upa, da bodo prizadete države
končno le sprejele od Francije predla-
gani sistem, po katerem bi se pomagalo
srednje-evropskim državam. Zahteva logi-
ke pa je, da se podunavski direktno zain-
terisane države same potrudijo za gospo-
darsko organizacijo. Sedaj se išče primer-
na metoda. Po francoskem predlogu naj bi
predstavljala prvo carinska zveza na
podlagi prednostnih carin med posameznimi
podunavskimi državami.

Zasedanje senata

Nadaljevanje proračunske razprave — Včeraj sta govo-
rila tudi senatorja dr. Rožič in dr. Novak

Beograd, 18. marca. p. Senat je danes
nadaljeval načelno razpravo o proračunu.
Sej je predsedoval podpredsednik dr. Fr.
Novak, ki je sporočil, da je finančni od-
bor odklonil predlagani amandman k čl.
33. finančnega zakona, ki so ga predlagali
senator dr. Gavrilović in tovariši.

V nadaljevanju načelne razprave o pra-
računu je senator Ante Vidaković
poudarjal, da je proračun za sedanje težke
gospodarske prilike še vedno previsok in
davnina bremena pretežka. Senator
Pavle Vujić je zahteval, naj se ukinejo
vse male banke, ki samo podražujejo kre-
dit in tako še pospešujejo gospodarsko
krizo. Senator dr. Vaso Glušac je govo-
ril o prilikah in vrbski banovini, senator
dr. Gavrilović pa o prilikah in vojvodini. Ob-
širen govor je imel bivši rektor beograjske
univerze, dr. Vlada Mitrović, ki je
naglašal, da se je odločil za podpisanje
sedanjega režima zaradi tega, ker si je
postavil za program enotno in nedeljivo
Jugoslavijo. Zahvaljuje se vladi za vse,
kar je storila dobrega. Pod sedanjim re-
žimom se je mnogo storilo tudi za ljudsko
prosvaro in neokrnjene ostanele tudi vse
univerze. Govornik je nadaljeval svoj go-
vor tudi še na populistični seji ter opo-
zarjal zlasti na potrebo izboljšanja pro-
metnih razmer in sestave sistematičnega
načrta za izboljšanje prometnih zvez.

Senator dr. Valentin Rožič je opozar-
jal med drugim na pomanjkanje dovoljnih
kreditov za muzeje, ohranitev starin in
narodnih spomenikov in za narodne knjiž-
nice. V dravski in deloma v primorski
banovini je to vprašanje sicer do gotove me-
je že urejeno in so starine zaščitene, toda
zaščita se izigrava na ta način, da se iz
ten pokrajin izvažajo umetnine in starine
v druge pokrajine države, kjer te za-
ščite ni, od tam pa romajo neovirano v
inozemstvo. Muzejem manjka organizacijska
osnova in zaradi tega je vsaka smot-
na izgraditev te važne kulturne in
znanstvene panoge nemogoča. Črtane so
bile tudi podpore za lokalne muzeje v Ma-
riboru in Ptujju, ki vzhledno delujejo. Na-
še narodno premoženje ima vsled neza-
dostne zaščite naših narodnih umetnin in
starin ogromno škodo. Govornik je opo-
zarjal na neštete zamujene prilike pri
razprodajah. Znanstveniki iz inozemstva
so že nešteto opozarjali na to, da so
trgovine z umetninami in starinami v
Berlinu, na Dunaju in drugod natrpano
polne naših najdragocenejših umetnin. Ob
koncu svojega govora je senator dr. Ro-
žič opozarjal na težke prilike industrijskega
delavstva, zlasti na Jesenicah, in
prosil vlado za nujno pomoč, kajti naši
delavci ne zahtevajo kruha in zabave ka-
kor stari Rimljani, marveč samo kruha.
Zadnji je govoril danes podpredsednik

Pariz, 18. marca. d. V krogih tukajšnje-
ga češkoslovaškega poslanstva je bila vest
o nameravani uvedbi finančne kontrole v
podunavskih državah zelo nepopolno
sprejeta. Češkoslovaški krogi naglašajo, da
ni nobenega razloga, da bi se na Češkoslo-
vaškem uvedla finančna kontrola, in smat-
rajo to za zelo neprijateljski čin. Pred-
log, naj bi se čim prej sklicala konferenca
velesil za razpravo o podunavskem proble-
mu, je po pariških vesteh naletel pri vla-
dah velesil na splošno odobravanje in in-
silijsko, da se bo konferenca sestala v naj-
krajšem času.

Rumunija za sodelovanje

Pariz, 18. marca. AA. Predsednik ru-
munske vlade Jorga je izjavil rumunskemu
poročevalcu pariškega lista „Intransigeant“
glede francoskega predloga o gospo-
darskem sporazumu podunavskih držav
med drugim sledeče:

Resnici na ljubo je treba ugotoviti, da
je Podunavje razdeljeno v tri dele: gornji
nemški dunavski del, ki nas prav nič ne
zanimajo, srednji Podunavje, ki združuje
Avstrijo in Madžarsko, in spodnji dunav-
ski del, ki bo moral, ako ne bi bilo pretir-
nih ambicij, združiti na kak način vse ju-
žne in jugovzhodne evropske države, razen
Grčije. Narodna gospodarstva, ki se izpo-
polnjujejo, se družijo sama od sebe. Jaz
ne uvidevam, kako naj bi se združili go-
spodarstvi celo dveh prijateljskih in za-
vezniških držav, če jih konkurenca razdvaja.
Poizkus združiti pa je še težji tam,
kjer ni skupne psihološke podlage.

Rumunija bo s svojimi skromnimi moč-
mi svoje sodelovanje pri poizkusu obnove
evropskega edinstva. Se enkrat hvala Fran-
ciji in njenemu prizadevanju, da ustvari
to, kar je mogoče, ali dokaže s tem vsaj
svojo plemenito voljo. Za mir na svetu je
dragocen vsak poizkus, ki naj olajša izme-
njavo gospodarskih dobrin med narodi.

senata g. dr. Fran Novak, ki je v svojem
govoru poudarjal, da bo glasoval za pra-
račun, ker želi, da pride država v redno,
ustavno in parlamentarno stanje. Izrazil je
priznanje vladi, ki se na vse načine trudi,
da bi omilila gospodarsko krizo. Zal se še
vedno najdejo ljudje, ki demagoško izko-
riščajo sedanje težke čase za propagando
proti režimu, in se ne zavedajo, da sko-
dujejo s tem narodu in državi. Poleg kme-
tov se ne sme pozabiti tudi na obrt in in-
dustrijo, ki preživlja prav tako težke čase
in daje v posameznih pokrajinah, zlasti v
dravski banovini, kruha in zasluška širokim
narodnim slojem. Govornik je nato ome-
nil Jesenice in apeliral na vlado, da po-
maga ne samo zaradi podjetja, marveč v
prvi vrsti zaradi tisočev delavcev, ki so
ostali brez kruha. Predvsem pa je skrajni
čas, da se prične pri nas resno delati na
to, da se bo kupovalo v prvi vrsti domače
blago. Zahvaljuje se ministru za trgovino
in industrijo g. dr. Kramerju, da je izdal
zakon o kartelih in prosil, da ga čim prej
predloži Narodnemu predstavništvu. Pri-
poročala tudi revizijo sistema državnih do-
bav in apelira na vse sloje naj vsi dopri-
nesejo svoje žrtve, da ne bo padlo glavno
breme samo na delavca in uradnika. Pred-
vsem bi bilo na mestu, da žrtvujejo svoje
pretrpno visoke plače ravnatelji raznih za-
vodov in podjetij. Zavedati se moramo, da
je omiljenje gospodarske krize v prvi vrsti
odvisno od nas samih. Seja senata je bila
nato ob 20. zaključena in se bo proračun-
ska razprava nadaljevala jutri dopoldne.

Čsl. bančni zakon sprejet

Praga, 18. marca. h. Poslanska zbornica
je v obeh čitanjih sprejela bančni zakon.
Politični položaj je dalje neizpremenjen.
Zunanji minister dr. Beneš se bo vrnil iz
Zeneve v ponedeljek. Za torek je sklicana
seja zunanjega odbora senata, na kateri bo
minister dr. Beneš podal ekspozé o zuna-
nje-političnem položaju, zlasti o pogajanjih
glede podunavske federacije.

Prepoved naseljevanja v Ameriki

Washington, 18. marca. d. Gospodarski
odbor reprezentantske zbornice je sprejel
zakonski predlog, po katerem je do nadal-
njega prepovedano vsako priseljevanje iz
Evrope v Zedinjene države. Znanost bo s
tem zakonom omejeno tudi priseljevanje iz
ostalih ameriških držav. V političnih
krogih zelo dvomijo, ali bo ta zakon
mogoče dobiti v kongresu potrebno večino.
Buenos Aires, 18. marca. d. Argentinska
vlada namerava prepovedati vsako prise-
ljevanje, da omeji naraščanje brezposel-
nosti

ZAKON V ZAŠČITO ZADOLŽENIH KMETOV

Dalekosežne omejitve za prisilno prodajo kmečkih posestev — Mo-
žnost nekake prisilne poravnave potom konverzije kmečkih dolgov
— Izjema za zadruge

Beograd, 18. marca. M. Ministri svet
je sklenil predložiti Narodni skupščini poleg
zakona o maksimiranju obrestne mere tu-
di poseben zakon o zaščiti kmetov. V
smislu tega zakona bodo, dokler ne po-
stane pravomočen zakon o izvršilnem po-
stopanju z dne 23. julija 1930, veljale gle-
de prisilne dražbe kmečkih posestev na-
slednje določbe:

Omejitve dražbe kmečkih posestev

Nepremičnine kmetov se ne smejo pro-
dajati pod ceno, ki odgovarja njihovi vred-
nosti po povprečni ceni kmečkih posestev
v letu 1929. V svrhu določitve vrednosti
nepremičnin in pa ugotovitve, ali gre za
nepremičnine kmetov, bo izvršno sodišče
zaprlo pristojno sresko načelstvo, da
ugotovi vrednost nepremičnin, ki se imajo
prodati, po povprečni ceni zemljišč v letu
1929, in da ugotovi, ali je zavezanca sma-
trati za kmeta (poljedelca) ali ne. Ob-
nem bo sodišče dostavilo sreskemu na-
čelstvu vse potrebne podatke, v kolikor ne
bodo razvidni že iz samih sodnih spisov.
Sreska načelstva so dolžna, da na zahte-
vo sodišča v smislu tega zakona postopa-
jo nujno.

Ako sresko načelstvo izve, da se bodo
v njegovem področju na javni dražbi pro-
dajale nepremičnine katerega kmeta, mora
sreski načelnik, ako ni sam izvršna ob-
last, o tem takoj obvestiti izvršno sodišče
z navedbo, ali je zavezanca smatrati za
kmeta. Prav tako ima vsak kmet sam
pravico zahtevati od sodišča, da postopa
v smislu tega zakona.

Nepremičnine kmeta se ne morejo pro-
dati na dražbi, ako najvišji ponudek ne
zadostuje, da bi se z njim poplačali vklju-
čeni dolgovi in terjatve upnikov, ki so v
vrstnem redu pred terjatvami zahtevajo-
čega upnika. Da se prepreči, ali obsto-
jajo pogoji za dražbo v smislu tega za-
kona, bo izvršno sodišče, preden odredi
dražbo, po službeni dolžnosti ugotovilo na
podlagi javnih knjig (zemljiške knjige itd.)
ter iz svojih spisov, zadnje stanje vklju-
čenih terjatev in druge izpremembe, ki jih
je treba upoštevati pri razdelitvi izkupic-
ka. Izvršilo sodišče odredi lahko po po-
trebi zaradi

ugotovitve bremenskega stanja

v najkrajšem času narok, na katerega po-
zove vse dolžnike zahtevajočega upnika,
kakor tudi vse zemljejnežne upnike. Pri
ugotovitvi bremenskega stanja se smatra-
jo pogojne terjatve kot brezpogojne, a dol-
govi z določenim rokom kot dospeli. Gle-
de plačil, ki se ponavljajo, se računa glav-
nica, ki odgovarja sedanjim višinam. V ko-
likor se pri naroku ne ugotovi drugače,
se priračunajo tudi obresti terjatev za le-
to dni nazaj. Na isti način se računajo tu-
di obresti terjatev, ki se ponavljajo. Dol-
govi nedolocene višine se računajo z na-
značenim najvišjim iznosom. Predbeležne
terjatve se bodo upoštevale samo tedaj,
ako še ni potekel rok za njihovo opravi-
čenje, ali če je že prišel sodni postopek
za opravičenje. Kdor osporava resničnost
višine ali vrstni red terjatev ali drugih
bremen, ki se morajo upoštevati pri ugo-
tovitvi bremenskega stanja, mora prija-
viti svoj ugovor sodišču najkasneje 10 dni
po naroku, ali če tega ni bilo, v roku, ki
ga določi sodišče.

Proti ugotovitvi bremenskega stanja ni
pravnega leka. Ugotovitev bremenskega
stanja je treba izvršiti samo kot podlago
za ocenjevanje in dopustitev dražbe v
smislu tega zakona. Dolžnik kakor tudi
ostale osebe, ki so dale upniku neresnične
podatke, odgovarjajo za škodo, ki mu
je nastala zaradi tega.

Če ostane dražba zaradi premajhnega
ponudka brezuspešna, se prodaja ustavi.
V tem primeru se ne more staviti pred-
log za dovolitev nove dražbe pred pote-
kom pol leta.

Javna dražba nepremičnin poljedelca se
mora vršiti na sedežu izvršnega sodišča,
in to v zgradbi sodišča, ne pa na licu
mesta. Organ izvršnega sodišča, ki vodi
dražbo, ne sme prejeti za to nobenih dne-
vnic, niti zahtevati kritja za kakršnoli
račune.

Zakon predvideva tudi postopek

o izvršbah na premoženje

in določa med drugim sledeče:
Poleg predmetov, izvirajočih od izvršbe o
druhih zakonskih predpisih, se na javni
dražbi ne smejo prodati še naslednje stvari:
1 plug, 1 brana, 1 voz, 1 motika, 1 se-
kira, 1 kosa, 2 vola ali bivola ali 2 konja
ali 2 osla ali 2 kravi ali 1 kravo s tele-
tom, stariim do 1 leta, 10 ovc ali 5 pra-
šičev ali 5 koz in potrebna krma in ste-
lja, dalje tudi ne hrana za poljedelstvo
rodno. To velja tudi za one poljedelce,
ki nimajo lastne zemlje, temveč obdelu-
jejo tujo.

Živilna, kmečki pridelki in kmečki pro-
dutki kakor orodje se ne smejo prodati
za ceno, ki je nižja kakor dve tretjini ce-
nilne vrednosti. Ako so stvari ki se na-
meravajo prodati, ob priliki rubežni ali
po njej, še neocene, je treba pozvati na
dražbo za oceno teh predmetov enega ali
po potrebi dva cenilca. Kjer pa takih stal-
nih cenilcev ni, je treba pozvati za oce-
nitev zaupne osebe, ki se bavijo s polje-
delstvom. Kdor je zahteval dražbo, mu
pripada pravica do povrnitve stroškov za
njegovo prisotnost ali prisotnost njegove-
ga pravnega zastopnika pri rubežni in jav-

ni dražbi premoženja kmetovalca le tedaj,
če je bilo prisostvovanje potrebno po-
trebno.

Konvertiranje kmečkih dolgov

V tretjem delu se bavi zakonski načrt
s predlogom konvertiranja kmečkih dol-
gov. Ta del zakona določa med drugim
tudi naslednje:

Vsak kmet-dolžnik, čigar posestvo ne
obsega več kakor 30 ha, ali družinska za-
druga, katere posestvo ne obsega več ka-
kor 60 ha, zahteva lahko v roku 3 mese-
cev od dne, ko stopi ta zakon v veljavo,
konvertiranje svojih dolgov, najsi bo
vključen ali pa ne.

Prošnjo za konvertiranje dolgov je tre-
ba predložiti pisмено ali pa na zapisnik
pri sreskem sodišču, kjer pa tega ni, pri
okrožnem sodišču, na čigar področju pre-
biva dolžnik stalno. Prošnjam se mora
predložiti spisvek vseh dolgov dolžnika,
imeinik upnikov, njihovih naslovov ter iz-
kaz o vrednosti posestva. Izkaz o vredno-
sti posestva dajejo občinske oblasti, kjer
pa teh ni, sreska načelstva.

Konvertiranje se more dovoliti samo
tedaj, če se dolžnik obveže, da bo izplačal
svoje dolgeve najdalje v 3 letih, ako niso
večji kakor 15.000 Din; v 5 letih, če pre-
segajo 15.000 Din in ne presegajo 30.000
Din; v 8 letih, če presegajo 30.000 Din,
a ne znašajo 60.000 Din; najdalje v 10 le-
tih pa, če presegajo 60.000 Din.

Sresko sodišče, odnosno sodnik-poedinec
okrožnega sodišča

odredi rok za narok

o tem predlogu tako, da bo med službeno
objavo oglasa in potekom roka mesec dni.
Na narok se pozovejo dolžnik in vsi up-
niki, ki se prijavijo in so njihovi naslovi
znani. Narok se bo izvršil tudi v njihovi
odsotnosti. Ako izostane dolžnik brez ute-
meljenega razloga se smatra, da je umak-
nil svoje zahtevo. Sresko sodišče lahko tu-
di odredi, da se objavi oglas v občini, kjer
ima dolžnik svoje stalno bivališče, po po-
trebi pa tudi v drugih občinah na običajni
način. V oglosu o naroku bo objavljeno,
da je dolžnik zabil za konvertiranje,
kakor tudi dan naroka s pozivom, da se
vsakdo, ki ima tako terjatve napram dol-
žniku, prijavi najdalje do dneva naroka.
Kdor svojih terjatev ne prihlasi do tega
dne, se njegove terjatve pri naroku ne
bodo upoštevale, marveč samo one ter-
jatve, ki so navedene v spisku dolžnika.

Sresko sodišče, odnosno sodnik-poedinec
okrožnega sodišča, bodo med tem do dneva
naroka preiskali navedbe dolžnika, ter pre-
gedali zemljiške knjige in zaslišali vse
osebe, ki bi mogle dati potrebna pojasnila.
Sresko, odnosno okrožno sodišče, bo po za-
slišanju dolžnika in upnikov poskušalo

doseči najprej poravnavo

O upniku, ki ne bi prišel na narok, odnosno
ne bi poslal svojega pooblaščenca, se bo
smatralo, da pristane na poravnavo, ka-
koršeno bodo sklenili upniki, ki so prišli na

narok. Ako se doseže poravnava, se se-
stavi o tem zapisnik. Če pa ne pride do
nje, bo sodišče potem, ko bo preiskalo po-
nudene dokaze, ugotovilo s sklepom, koliko
znašajo dolgovi dolžnika do dneva sklepa.
Nato bo izdalo razsodbo, da mora dolžnik
poravnati tako ugotovljeno vsoto z 8%
obrestmi od dneva razsodbe, v rokih, dolo-
čenih po tem zakonu in sicer v enakih let-
nih obrokih, katerih prvi zapade leto dni
po objavi razsodbe.

Ako so bile od dolžnika plačane obresti,
računajoč pri tem tudi vse postranske da-
jatve, dvakrat višje od one, ki jo določa
novi zakon o maksimiranju obrestne mere,
se višje plačane obresti odračunajo od
glavnice. Ako znašajo višje obresti skupno
toliko, kolikor dolžna glavnica, ali jo celo
presega, se smatra, da je dolg poravnani.

Proti sklepu sreskega sodišča se lahko
d. žnik in upniki pritožijo na okrožno so-
dišče, proti odloku sodnika-poedince pri
okrožnem sodišču pa na senat pri istem so-
dišču. Razsodba druge instance je izvršna.

Za sodni postopek po tem zakonu velja-
jo, v kolikor ni kaj določeno, predpisi za-
kona o sodnopravnem postopku, kakršni
veljajo v posameznih področjih, z izpreme-
bo, da velja neomejeno dokazovanje s pri-
čami, ne glede na to, ali bi bilo sicer po
veljavnem sodnem postopku to dopustno
ali ne. Sodišče mora, upoštevajoč rezultat
celokupne razprave in predloženih doka-
zov, presoditi po svobodni oceni, ali so na-
vedena dejstva resnična ali ne. Sodišče
prve stopnje dostavi prepis svoje razsodbe
odnosno sklenjene poravnave pristojnemu
zemljejnemu sodišču, da vpiše razsodbo
v zemljiško knjigo ter izbrže obnem vse
terjatve na korist dotedanjih upnikov.

Čim se vložijo prošnja za konverzijo dol-
gov, se

ustavijo pravdna in izvršilna postopanja
proti dotičnemu dolžniku. Ako se pri ugo-
tovitvi terjatev, ki obstajajo proti dolžniku,
ki je zabil za konvertiranje svojih dol-
gov, izkaže, da presegajo celokupni iznos nje-
govih dolgov 80% vrednosti njegovih ne-
premičnin, bo znižalo sodišče na predlog
dolžnika s svojo razsodbo posamezne ter-
jatve sorazmerno tako, da njihov skupni iz-
nos ne bo presegal 80% vrednosti nepre-
mičnin dolžnika.

Stroške sodnega postopka za konverti-
ranje dolgov nosi dolžnik. Upnik ne mora
zahtevati povračila stroškov, ki bi mu na-
stali pri tem postopku.

Za kmeta se smatra

v smislu tega zakona vsaka oseba, ki ob-
deluje zemljo sama, ali s člani svoje dru-
žine, katere dohodek izvira prvenstveno iz
dohodkov od kmetijstva. Potrdila o tem
izdajajo občinske oblasti odnosno sreska
načelstva. Predpisi tega zakona veljajo tudi
za izvršilna postopanja na nepremičnine ali
premičnine kmetov, pri katerih je dražbe-
ni narok že razglašen, ko stopi ta zakon v
veljavo. Predpisi zakona pa se ne bodo iz-
vajali za terjatve države, samoupravnih
korporacij, Narodne banke, Privilegirane
agrarne banke in zadružnih organizacij.

Likvidacija žitnega režima

Narodna skupščina je pričela včeraj razpravo o likvida-
ciji notranjega žitnega monopola

Beograd, 18. marca. p. Seja Narodne
skupščine se je pričela danes šele po 11.
uri. Pred prehodom na dnevni red je pre-
sedujoči objavil, da je narodni poslanec
dr. Nikola Nikić vložil interpelacijo na
ministra za trgovino in industrijo, v ka-
teri opozarja na svoječasno obljubo vlade,
da bo privilegirano izvozno društvo poku-
pilo od kmetov vsa pšenico ter da bo ce-
na pšenice za leto 1932 še povišana. To pa
se ni zgodilo in interpelant prosi zato mi-
nistra za trgovino za pojasnilo, kaj namer-
ava ukreniti, da se ta obljuba izpolni.

Stedilo je poročilo verifikacijskega od-
bora glede verifikacije namestnika odpo-
bšnega poslanca g. Djundjerskega, Ot-
marja Reselja. Kakor znano, je bil svo-
ječasno vložen ugovor proti verifikaciji te-
ga mandata, češ da Reselj ni zmožen dr-
žavnega jezika. Verifikacijski odbor pa se
je prepiral, da to ne drži ter je zato pred-

lagal da se mandat verifikira. Narodna
skupščina je predlog soglasno odobrila.
Nato je skupščina prešla na dnevni red
in pričela razpravo o zakonskem načrtu o
likvidaciji žitnega režima. Večinsko poro-
čilo skupščinskega odbora je podal poslanec
dr. Trpko Ninković, manjšinski poro-
čilo pa poslanec dr. Milan Metikoš.
Pred pričetkom razprave je predlagal po-
slanec Mihajlo Krstić, naj bi se o tem
važnem zakonu vršila obširna razprava,
zaradi česar je prosil ministra za trgovino
in industrijo, da opusti svojo zahtevo po
nujnosti. Minister dr. Kramer je v svojem
odgovoru naglašal, da nima nič proti temu,
da se izvrši o tem zakonskem načrtu
vestranska razprava, zaradi nujnosti tega
zakona pa mora vztrajati na svoji zahtevi.
Narodna skupščina je odobrila stališče mi-
nistra dr. Kramerja. Seja je bila nato za-
ključena ter se bo razprava nadaljevala
jutri dopoldne.

Japonci vztrajajo na konferenci pri okrogli mizi

Minister Simon o pogajanjih na Daljnem vzhodu — Japonski pogoji
za sklenitev premirja

Tokio, 18. marca. s. Japonski poslanik
na Kitajskem je dobil končno navodila
glede pogajanj za premirje. Kakor se go-
vori, pristaja Japonska na to, da se pogoji
premija omeji na tri točke kitajske spo-
menice, vendar pa pod pogojem, da Kitaj-
ska privoli v sklicanje konference ob
okrogli mizi, ki bi razpravljala o vprašanju
boikota in varnosti umika japonskih čet.

London, 18. marca. AA. Zunanji mini-
ster Simon je poročil o splošni zbornici o
najnovjših dogodkih na Daljnem vzhodu
in o pogajanjih v Zenevi.

V Sanghaju se vrše pogajanja med ki-
tajskimi in japonskimi odposlanci. Pobudo
za nje so dali veleposlaniki Francije, An-
glije, Zedinjenih držav in Italije. Minister
je izrazil upanje, da bodo ta pogajanja
uspela in da bo mogoče njihove sklepe
predložiti že v kratkem javnosti. Zbornica
uvideva, da mnoge stvari, ki so na dnevnem
redu pogajanj, še ne spadajo v jav-
nost, da ne bi ogrozili končnega spora-
zuma.

Macedonald je nato pristavil, da bo raz-
prava o Sanghaju in Mandžuriji v spodnji
zbornici prihodnjega meseca.

Zaščita kmečkemu stanu

Svetovna gospodarska kriza, ki je z vso pezo legla tudi na našo državo, terja silnih žrtv od vseh slojev in stanov. S strahom gledamo, kako se z ustaljenimi in omejevanjem industrijskih obratov od dneva do dneva zvišuje število brezposelnih in kako so bedi izročeni poštenim in pridnim ljudem s svojimi rodbinami; radi bi delali, a dela ne dobe. V tisoče že gre število zaradi pomanjkanja dela odpuščenih obrtnih in trgovskih nameštencev, pridružujejo pa se jim sedaj še reduciranci pri železnici in drugih državnih ustanovah. Oni, ki so še obdržali službo ali delo, prejemajo znatno nižnjo plačo in mezde, tako da že ne gre več samo za omejevanje in pritrgovanje v vsakdanjem življenju, temveč pri ogromni večini že za direktno stradanie. S prvim aprilom se bo ta armada prikrajšanih še znatno pomnožila z občutnim znižanjem plač, ki ga prinaša novi proračun državnim nameštencem in ki bo strahovito udarilo to gardo našega kulturnega in narodnega življenja in še bolj pospešilo splošno obubožanje.

Najbolj usodno za državno in narodno celoto pa je propadanje našega kmetstva, ki tvori ne le v državi, temveč še vedno tudi pri nas v Sloveniji ogromno večino in ob enem jedro vsega prebivalstva. Naš kmet je, ako izvenzame okolice velikih mest in industrijskih naselbin, popolnoma obubožan. Cele pokrajine imamo v državi, kjer ljudje nimajo kaj jesti, tudi pri nas so na žalost le preštevane kmečke hiše, v katerih gospodarji glad; pomanjkanju so izročene vse kmečke rodbine, ki na lastni zemlji niso mogle dovolj pridelati za svojo prehrano, denarja, da bi si lahko kaj kupili, pa tudi drugače trdni kmeti nimajo. Cele vasi so, močne in velike, ki skupaj ne premorejo storaka. Vzroki obubožanja kmečkemu prebivalstvu so znani. Iskati jih je pred vsem v strahovitih padcu cen kmetijskim pridelkom, v naši državi pa še posebej v nemožnosti zadostnega izvoza v druge države. Naš kmet je prenehel biti oni veliki konzument, ki je bil še pred leti; ne more več kupovati blaga, ne zmore več javnih bremen in ne obresti dolgov. Njegovo obubožanje vleče za seboj vse druge stanovne, vse ostale gospodarske panoge. S tem pa se še bolj znižuje možnost domače izmenjave blaga in medsebojnega domačega konzuma in temu vrtnicu ni videti dna.

Umevno je, da niti splošne gospodarske krize, niti stiske kmečkemu prebivalstvu ne bomo in ne moremo rešiti v Jugoslaviji za sebe, ker so narodi v sodobnem svetu preveč navezani drug na drugega in sta zato oba pojavit res svetovna problema. Naša naloga in naša skrb pa morata biti, da se čim bolj organiziramo v obrambi proti uničujočim valovom splošnega propadanja, da

po možnosti omilimo in olajšamo posledice svetovne krize in da ohranimo do nove, lepše dobe vsaj temelje našega narodnega bitja kar najbolj neokrnjene. Med te temelje moramo brez dvoma šteti naš kmečki stan, na katerem je zgrajena naša narodna in državna struktura.

Narodno predstavništvo in vlada sta storila že več ukrepov, ki naj zaščitijo kmečko prebivalstvo pred popolnim propadom. Težavno je to delo in kočljivo, ker je naša država po svoji sestavi tako raznolika, da niti kmečki interesi niso po vseh pokrajinah enaki. Marsikak ukrep, ki se zdi za kmečko prebivalstvo te ali one pokrajine nujno potreben, je lahko za kmetovalce v drugih pokrajinah brez koristi ali pa celo škodljiv, kakor je to na primer izkušnja pokazala pri žitnem monopoli. Vsemu kmečkemu prebivalstvu v dobro pa bo prišlo znižanje zemljiškega davka in raznih drugih javnih bremen. V dobro kmečkemu stanu vse države naj bi prišla tudi zadnja dva zakona, ki ju je pripravila vlada; prvi določa maksimiranje obrestne mere, drugi znatno omejuje prisilno prodajo kmečkih posestev.

Ne moremo se še spuščati v podrobno razpravo obeh zakonov, ker od Narodnega predstavništva še nista sprejeta. Vredilna misel je pri obeh ista; zaščititi hočeta kmetu pred nevarnostjo, ki mu preti zaradi prevelike zadolžitve. Ne gre pri tem za dolgovne, narejene morda iz lahkomišelnosti. Ako bi bile cene kmečkim pridelkom vsaj približno tako velike, kakor so bile še pred par leti, bi vprašanje kmečkih dolgov vsaj pri nas v Sloveniji daleč ne bilo tako pereče in nujno. Toda dolgovi, ki so bili takrat z ozirom na vrednost posestva in na njegov donos neznatni, so v današnjih razmerah postali nezmožno breme, ki grozi s propadom tudi najboljim domačijam. Ako bi šlo le za posamezne primere, bi bil propad pač katastrofa za prizadete, ne pa za celoto. Toda danes je že pri nas, še bolj pa v drugih pokrajinah zelo malo kmetov, ki ne bi bili zadolženi. Zato je država v interesu narodne celote dolžna posvetiti temu problemu vso pažnjo. Ne gre pri tem za morebitno brisanje dolgov, saj tega noben pameten kmet niti sam ne zahteva. Gre le za to, da se olajša breme v sedanjem, najbolj kritičnem času.

Pripravljena zakona bosta brez dvoma prinesla nekaj podpore in opore, vendar pa za naše kraje, kjer so razmere docela drugačne, še ne zadostne. Problem razdolitve slovenskega kmeta bo ostal še vedno aktualen in naloga naših poslancev, oblasti in kmečkih zastopnikov mora biti, da se trajno pečajo ž njim in mu iščejo rešitve.

Vatikanska politika v Julijski Krajini

Ostavka pokojnega nadškofa dr. F. B. Sedeja in imenovanje poitalijanskega upravnika koprškega semenišča mons. Sirota za začasnega upravitelja goriske nadškofije sta dali mednarodnemu tisku povod, da je izrazil svoje stališče o vprašanju verske zaštite narodnih manjšin in še posebej o popustljivosti Vatikana napram fašističnemu režimu. Beograjska »Politika« objavila obsežen uvodnik o kampanji, ki je nastala povodom gorških dogodkov med evropskimi listi in v vatikanskim glasilu »Osservatore Romano«.

List pravi v uvodu, da je, kakor znano, že tajnik manjšinskega kongresa dr. E. Ammend v »Rigische Rundschau« ugotovil, da se je z spremembami v vodstvu goriske škofije sprožilo načelno vprašanje o verski zaštiti narodnih manjšin, ker bi se lahko dogodilo, da bi prav tako danes v Brúxnu, jutri v Barceloni postavili škofa, ki bi ne znal zastopati interesov svojih vernikov. »Kölnische Zeitung«, znani katoliški list, je tiste dni napadel Vatikan, češ, da je dosegel sporazum s fašizmom s tem, da je žrtvoval ne le nadškofa dr. Sedeja nego celo svoje dotedanje politične principe v odnosu z narodnimi manjšinami.

Tema dvema in še drugim listom je »Osservatore Romano« koncem lanskega leta odgovoril, da se cerkev bori z velikimi težavami za svojo nezavisnost od vplivov s katerekoli strani in da vrsi svoje verske naloge v smeri enega samega načela, da namreč skrbi za blagor duš. Vatikanu glasilo je celo objavilo pismo nadškofa dr. Sedeja, v katerem se zahvaljuje, da ga je papež rešil nadškofijske službe v Gorici.

Izgledalo je, da se je s tem kampanja zaključila. Toda nenadoma je »Kölnische Zeitung« objavila rezultate preiskave, ki jo je njen dopisnik osebno izvršil. List je objavil, da je papež vizitator Passato leta 1931, večkrat pozval nadškofa dr. Sedeja, naj poda ostavko na svoj položaj. Nadškof dr. Sedej je okleval vse do septembra, ko je bil sklenjen drugi sporazum med Vatikanom in Kvirinalom. Tedaj je papež vizitator formalno pozval nadškofa, naj prosi za upokojitve. Toda tudi sedaj je nadškof Sedej podal ostavko le pod določenimi pogoji, s katerimi je hotel zavarovati versko svobodo svojih vernikov. Te pogoje je Vatikan sprejel in dr. Sedej se je v evorjem pismu papežu zahvalil za njegov pristatek. »Osservatore Romano« pa tega delu Sedejevega zahvalnega pisma ni objavil. »Kölnische Zeitung« zato sedaj zahteva, naj vatikansko glasilo v celoti objavi dr. Sedejevo pismo, zlasti tudi njegove pogoje.

»Politika« dostavlja tem ugotovitvam še svoje pripombe in vprašuje, zakaj neki »Osservatore Romano« tako konsekvntno molči o dogodkih v Gorici in zakaj ne navaja novega goriskega administratorja, ki si je priporil med verniki zaradi svojega nasprotstva do Slovencev že tako slab glas. Vprašanje goriske nadškofije je nad vse aktualno in izredne praktične važnosti za nadaljnjo usodo našega naroda na oni strani meje.

Svoj uvodnik zaključuje »Politika« s stavki: »Zgodovinska resnica je, da je Vatika pogazil svojo besedo, ki jo je dal nadškofu Sedeju glede imenovanja njegovega naslednika, in da je s tem udaril njega in nad pol milijona slovenskih vernikov. Vatikan je z imenovanjem nekoga italijanskega šovinista za versko-duhovnega vodnika slovenske manjšine namenoma in premišljeno prevzel odgovornost za vse posledice, ki morejo nastati zaradi tega njegovega dejanja. Vatikan je zapadel docela vplivu italijanske nacionalizma in mesto da bi ščitil prirodne pravice zapuščene manjšine, se je prišel boriti proti njej s sredstvi, ki niso dovoljena tako veliki moralni sili, kakor je vrhovno vodstvo katoliške cerkve.«

Koroški drobž

Te dni so pri Mariji na Grmu ob obilni udeležbi prebivalstva iz Železne Kaplje in Borovelj ter ostale okolice pokopali 42-letnega župnika dr. Ivana Sadolška. Že v svojih mladeniških letih se je pokojnik odločno zavzemal za pravice slovenskega koroškega prebivalstva ter moral prestopiti zato marsikatero bridkost. Leta 1915 je postal vojni kurat in nato prefekt celovškega Marjanišča. Po vojni je šel na Dunaj in študiral filozofijo. Še preden je končal filozofske študije, ga je celovško knezoškofijstvo poslalo na dušno pastirstvo v gorsko župnijo Golšovo pri Žihpoljah, ki šteje komaj 350 duš. Duhovnik s širokim obzorjem, z velikimi zmognostmi in izkušnjami ter z močno energijo, je moral z velikega Dunaja v majhen gorski kraj, ter tam delovati cela tri leta. Pred tremi leti je dobil mestno župnijo Borovelje, kjer si je v kratkem času pridobil spoštovanje in ugled pri vseh prebivalcih. Bil je z vsemi prijazen in ljubezen in našel za vsakega dobro besedo. Boroveljska občina ga je hotela sicer pokopati na občinske stroške, toda na željo matere so njegove telesne ostanke prepeljali v domači kraj, v Železno Kapljo. Bodi mu zemljica lahka!

Dne 10. marca je pogorelo v Ličji vasi pri Grabštanju pet gospodarskih in stanovanjskih poslopj. Ogenj je bil potaknjen, kajti posestniki so že nekaj dni poprej dobili grozilna pisma, da morajo postati komunisti, sicer bo zapel rdeči petelin.

Koroška zaznamuje letos že preko 70 požarov, dočim jih je bilo lani v isti dobi 39. Res žalosten pojav v času splošne gospodarske krize, bede in pomanjkanja.

Na predlog zvezne vlade bo izvršena posebna akcija v pomoč gorskim kmetom in brezposelnim. Gorskim kmetom se odkupi 200 komadov drobnice, ki bodo razdeljeni med brezposelne. Akcijo podpira poljedelsko ministrstvo in je zato upati, da bo tudi uspeša.

Občinske volitve na Koroškem se bodo vršile dne 24. aprila. Med prebivalstvom vlada zanje še sedaj, čeprav se agitacija še ni posebno razvila, precejšnje zanimanje. Prireajo se zaupniški sestanki in po nekaterih občinah je bil že sklenjen skupen nastop vseh strank. V slovenskem delu Koroške bodo nastopile nemške stranke skoro povsod skupno proti koroški slovenski stranki in proti socialdemokratu. Bati pa se je predvsem naraščanja komunistov in prodiranja narodnih socialistov v slovensko ozemlje.

Za pomladno zdravljenje

Čiščenje krvi in proti slabi prebavi uporabljajte naš nacionalni produkt

PLANINKA-ČAJ

Bahovec

Pravi samo v zaprtih in plombiranih zavojčkih z napisom izdelovalca:

Lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana

Odobreno po Min. soc. pol. I. mar. zdr. zaa. od pod br. 207.

Georg Bernhard:

Nemški Boulanger

Predsedniške volitve navidezno niso prinesle končne odločitve, vendar bo 10. april nedvomno popravil ta videz in Hindenburg bo čital na svojem mestu. Črne slutnje, ki so bile to pot v inozemstvu daleko bolj nego v Nemčiji sami, so se razpršile. Po vsej verjetnosti bi bilo inozemstvo gledalo na nemške prilike še z večjo bojaznijo, ako bi bilo poznalo pravo stanje stvari. Kar je namreč država zahtevala od zvestih volilcev, se je zdelo tako neverjetno, da je celo na Nemškem vzbujalo občutek gorostanstvi, i: zemci pa bi bili preplašeni, da je naravnost nemogoče.

Pomisliiti je treba v tej zvezi, da je od skoro 19 milijonov Hindenburgovih glasov dobrih 12 milijonov bilo takih volilcev, ki so po stranki in nazorih nasprotniki sivolasega maršala, pa so mu kljub temu pomagali do zmage. Kakih sedem milijonov je glasov socialističnega delavstva, več ko pet pa jih je prišlo iz vrst katoliških volilcev centurama in bavorske ljudske stranke. Pred sedmimi leti je veljal Hindenburg še za napadalnega ovna, ki naj porušil marksistično trdnjavo. Za njegovo izvolitve so se zavzeli tedaj pred vsem protestantski cerkveni krogi, ki nikakor niso hoteli pristati na kandidaturu dr. Marxa, smatrajoč ga za ekspedienta klerikalnega centurama. Prošlo nedeljo pa so socialisti in pristasi katoliških strank volili istega Hindenburga, antimarkista po nazorih in strogega protestanta po veroizpovedanju. To je pač zadosten dokaz, kako velika opasnost je grozila republiku in kako zelo sta razvita pri velikih nemških strankah politični instinkt ter strankarska disciplina.

V volilnem boju je bila Hindenburgova fronta izrazito obrambna fronta, njen skupni in siloviti nasprotnik je bil Hitler. Okoliščina, da se mož Hitlerjevega kova sploh upa potegovati za najvišje mesto v državi, dovolj označuje grotesko in tragiko današnje nemške politike. Groteska je v tem, da si je mož šele tri tedne pred volitvijo pridobil nemško državljanstvo s tem, da ga je ena izmed nemških držav imenovala za uradnika. Groteska je tudi v tem, da je Hitler kot inozemec lahko vodil tako razdiralno politiko, ki bi v vsaki drugi državi že v samem začetku imela za posledico nemineven izgon. Vrh vsega tega pa je dosegel še nad 11 milijonov glasov! Tu pa se že prične tragika nemških političnih prilik, kajti pretežni del Hitlerjevih volilcev tvori brezposelni siromaki, privilegirani sloji bivega cesarstva, ki s svojimi naslovi in redovi ne vedo kaj početi v demokraciji republiki, in meščanski srednji stan, ki sta ga inflacija in davčni vijak spravila v obup. Odraslehen teh obupanih krogov je oni, kdor jim »bljubila izboljšanje teškega stanja. In Hitler je mož, ki se ne straši obljubiti vse, dasi ve, da svojih obetanj ne bo ogel izpolniti.

Pravi krivci te bede, ki se boje, da bodo pozvani na odgovor za svoje desetletno škodljivo delovanje, ko so zapravljali na-

rodno imetje, pa z velikimi vsotami podpirajo brezvestno gibanje. Nadejajo se pač, da bo Hitler razbil neprijetne jim delavske strokovne zveze, in stavijo nanj, vedoč, da jim vseobča zmeda najbolj koristi in da pomenijo urejene razmere konec njihovega gos-
tstva.

Meščanstvo in delavstvo do sedaj še ni ukrenilo ničesar resnega proti tej divji gonji; zato se je agitacija Hitlerjevcev razvila že do brutalnega terorja. Apostoli narodnega socializma obetajo »tretje cesarstvo« že za najbližje dni bodočnosti in prete s kravato osvetlo vsem, ki so danes še nasprotni njihovev nauku. Delavstvo in meščanstvo sta se šele zadnji trenutek postavila v bran. Na grozno državljansko vojno je iz njihovih vrst prišla kot odgovor mobilizacija strokovnih zvez in drugih republikanskih organizacij. Na srečo je ta podvig imel skupni cilj v nedeljskem predsedniških volitvah.

Zaverovanost v Hitlerja je s njegovim neuspehom pri volitvah dobila najhujši udarec. Obetala je 15 milijonov glasov in javnost je slepo verjela njegovim napovedim, da so vedno nove množice prestopale v njegov tabor. Množice so se varale in posledica tega bo strahovito razočaranje. Kakor vse kaže, je že nastopil trenutek, ko bo neprimerno zrasla stranka začela razpadati. Vera v Hitlerjevo nepremagljivost je občutno omajana in v tem je začetek konca napihnjene gibanja.

Hitler rad čuje laskarjilo, ki ga primerja z Mussolinijem, vendar narodni socializem v nobenem oziru ne vzdrža primera s fašizmom. S svojim pohodom na Rim si je fašizem protizakonito osvojil oblast v državi in je nato ustvaril svoje lastno pravo. Hitler in njegova vojska pa sta se že v drugič ognila neizbežni konsekvenci. Prvič l. 1923., ko so ob monarkovskem uporu voditelji zbežali, namesto da bi se bili udarili v vladnimi četami, drugič pa po volitvah l. 1930., ko si je Hitler nenadoma priporil več ko 100 poslanskih mandatov. Tedaj se je bila poslanska meščanstva strahovita panika, delavstvo pa za odpor ni bilo organizirano. Hitler bi se bil tedaj zlahka polastil oblasti, toda zagrešil je drugo nedoslednost: opustil je pohod na Berlin.

Sedaj so narodni socialisti dosegli sicer celo nad 11 milijonov glasov, kar pomeni 192 poslanskih mest, ako preračunamo milijone v poslanske mandate, toda danes so delavstvo, vojska in policija močni dovolj in vedno pripravljeni, da že v kalli zatiro vsak morebitni prevratniški pokus iz Hitlerjevskih vrst in vsak napad, ki je bil že tolikokrat obljubljen, ne da bi prišlo do dejanja.

Vsa stvar vsekakor močno spominja na Boulangerja, ki je stavil vse na eno karto, izigrati pa se je ni upal, ko je prišel pripravi trenutek. Hitler je to pot tretjič igral Boulangerjevo vlogo in vse kaže, da je igro že končno nevarno izgubil.

Tiskovna obsodba »Slovenca«

Ljubljana, 18. marca.

Pred malim senatom delnega kot tiskovnega sodišča se je danes opoldne vršila tri ure trajajoča razprava o obtožbi, ki jo je dvignil župan v Mostah pri Ljubljani g. Matej Seme proti odgovornemu uredniku »Slovenca« g. Franu Kremžarju zaradi klevete in uvrede po čl. 52 tiskovnega zakona. »Slovenec« je 25. oktobra lani objavil članek pod oznako »Moste pri Ljubljani«, v katerem je obtoženec očital sedanjemu županu, da je trozil okrog vesti, da ima občina 6 milijonov Din dolga. Na neki seš stavega občinskega odbora je prišlo zaradi tega do interpelacije, ki jo je naslovil g. Fran Kremžar na tedanjega župana g. Josipa Oražma in v kateri je zahteval pojasnila, koliko je občina dolžna. Gospod Josip Oražem je dal zadevna pojasnila, pri čemer je bil nato sprejeta daljša izjava, priobčena v »Slovencu«, ki je dala potem povod za tiskovno pravdo.

Senat so tvorili s. o. s. g. Anton Mladič kot predsednik in kot sodniki gg. Ivan Kratič in Jakob Jerman. Tožitelja g. župana Semeja je zastopal dr. Vladimir Knežič, obtoženca g. Franu Kremžarja za dr. Marko Natlačen. Razprava je bila mestoma zelo živahna. Uradnik Pošte hranilnice gospod Tonia je kot prič omenil, da je pregledal občinsko blagajno in da je prvič ugotovil za 2.377.256 Din realiziranih posojil in drugič, da občina doluje za še neizvršeno zavetišče 3.829.097 Din. Zaslisane so bile nato še razne priče, ki so v podrobnosti opisale tisto občinsko sejo.

Senat je obsodil odgovornega urednika »Slovenca« zaradi prestonke klevete po čl. 52. točka 1. zakona o tisku na 10 dni zapora ali 600 Din ter v nadaljnjo denarno globo 600 Din, plačljivo v enem mesecu po pravomocnosti sodbe, v plačilo materialne odškodnine 600 Din in nasloves v objavo sodbe na čelu lista »Slovenca«. Glede druge dela obtožbe je bil odgovorni urednik oproščen.

Otvoritev nemškega oddelka

Beograd, 18. marca, p. Z odlokom ministrstva prosvete je kotvoren na osnovni šoli v Crmošnjicah na Kočevskem oddelek z nemščim učnim jezikom.

Poljski večer v Ljubljani

Snoči je ljubljansko Društvo prijateljev poljskega naroda priredilo v počastitev imendana današnjega vodje nacionalne Poljske maršala Josipa Piłsudskega, dve predavanji o Poljski. Prireditelj je bila tako zanihiva, da bi jo kazalo ponoviti ob ugodnejši priliki, morda zvečer pred 3. majem in za njo zainteresirati širše kroga.

Agilni predsednik Društva prijateljev poljskega naroda g. prof. dr. R. Molé je v uvodnem predavanju podal zgodben, vendar na prav poučen opis poljskih osvobodilnih bojev od Kosciuszke do Josefa Piłsudskega in nato z markantnimi potezami predstavil občinstvu nacionalno delo slavnega maršala, ki velja za zedinjevalca Poljakov in čigar delo je bil »šudež ob Visli«.

Nato je povzel besedo konservator g. dr. Fr. Stelc in predaval o poljskih prestolnicah. To so Varšava, današnja prestolnica, ki združuje politično moč Poljske in državno upravo; Krakov, nekdanja prestolnica poljskih kraljev in sedanje središče kulturnega življenja vsega naroda; Poznanj, prva prestolnica srednjeveške Poljske in današnje središče poljskega gospodarstva; Czenstohowa, mistično središče poljskega naroda in Gdynia, največje poljsko pristanišče, njihovo »okno v svet«. Predavatelj je pri tem orisal tudi kulturno-razvojno linijo Poljakov, kakor se zrcalijo v stilih njihove arhitekture. S skoptičnim aparatom je pokazal vrsto lepih slik iz vseh navedenih mest.

Obe predavanji sta zelo zadovoljili poslušalce, ki so z živahnim poskanjem izražali svoje priznanje.

Vremenska napoved

Zagrejska vremenska napoved za danes: Vreme bo še nestalno, deževno in zmerno hladno. — Situacija včerajšnega dne: Barometrična depresija je prodrla v južnovzhodno Evropo in je zaradi tega v tem delu kontinenta nastopilo deževno vreme z nizkimi temperaturami. Višji pritisk se je pomaknil v severne in zapadne kraje, v zadnjih urah pa se je pričel širiti proti severozapadu. Pri nas je pritisk nadel za 4,5 do 10 mm, najbolj v južnem Primorju, manj na severozapadu.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Se nobenega bistvenega izboljšanja, ponovno padavine verjetna.

Veliko zborovanje proti pretiranim najemninam

Maribor, 18. marca.

Nocoj se je vršil v dvorani hotela Union velik protestni shod proti pretiranim in krivičnim najemninam, ki se ga je udeležilo nad 3000 ljudi, sklican pa ga je aktivski odbor 32 strokovnih društev. Vsi govorniki so poudarjali, da sedanje najemnine niso nikakor ne odgovarjajo plačilnim zmognostim prebivalstva.

Zborovanje je otvoril g. Rudolf Tumpel, ki je ostro žigosal nevdržno stanje, nastalo zaradi previsokih stanarin in najemnin za lokale, govorili pa so še gg. Josip Petjan, sodnik okrož. sodišča dr. Vladimir Travner, prof. dr. Pečovnik v imenu državnih uradnikov, Vilko Weigl v imenu trgovcev in tajnik delavske zbornice Coh v imenu vseh strokovnih organizacij.

Na shodu je bila sprejeta resolucija, ki zahteva zakonito maksimiranje stanarin in najemnin za lokale na podlagi zlate parite po relaciji 1 K = 10 Din. (Obširno priobčimo resolucijo v ponedeljski številki. Op. ur.)

Izvoljeni sta bili dve deputaciji: prva bo predložila resolucijo pristojnim oblastem v Beogradu, druga pa lišnim posestnikom. Končno je bil izvoljen odbor za ustanovitve društva stanovanjskih najemnikov v Mariboru in okolici. V odbor so bili izvoljeni gg. Rudolf Tumpel, dr. Adolf Pečovnik, Josip Petjan, dr. Vladimir Travner, Anton Petelin, Anton Brandner, Lojze Dolžal, Miho Vahtar in Anton Mohor. Zborovanje se je zaključilo ob 21.15.

Ogromne carinske nagrade

Ostijek, 18. marca, n. V zvezi z odkritjem velike tihotapske afe, v katero je bila zapletena firma bratov Hahm v Ostijeku, je vlada razdelila tri in pol milijonov dinarjev nagrade carinskim uradnikom, ki so odkrili vso zadevo. Nagradjena sta bila bivši upravitelj ostriške carinarne Vladimir Kerečki, in bivši carinski inspektor Milan Andjelković. Sedaj na se je oglašil še Ivan Tronin, bivši skladiščnik carinarne v Ostijeku in dokazal, da ima tudi on pravico do nagrade. Državni svet je pogojno rešil njegovo prijavo in mu prisodil tretji del nagrade. Vprašanje je, kako bodo sedaj uredili vso zadevo, ker sta Kerečki in Andjelković že prejela po 1.750.000 Din.

Iz srednješkolske službe

Beograd, 18. marca, p. Z odlokom ministrstva prosvete je imenovan za profesorja v VIII. položajni skupini Karel Virak, suplent realne gimnazije v Ptujju: Stanko Tavželi, strokovni učitelj realne gimnazije v Celju je napredoval v VIII. položajno skupino, dr. Alojzij Turk, suplent realne gimnazije v Mariboru je premeščen na realno gimnazijo v Novo mesto, Minka Kokot-Kecelj, strokovna učiteljica v Škofji Loki, je deljena meščanski šoli v Trzinu.

Kajfežev proces končan

Novo mesto, 18. marca.

Danes se je v Kajfeževem procesu nadaljevalo zasliševanje obeh sodnih izvedencev o posameznih točkah obtožnice. Izvedenec dr. Kandare je glede nekaterih postavk v obtožnici pojasnil, da sploh ne predstavlja kaznivga dejanja. V ostalem sta oba obtožena pojasnjevala zlasti vknjižbe izgovor, ki sta jih opisala z različnih vidikov, kakor tudi pravilnost teh vknjižb. Ob zaključku je izvedenec dr. Kandare izjavil, da je bila tvrdka A. Kajfeža že l. 1916. pasivna, z dnem, ko je prevzela gozd Črni lug, dočim je izvedenec Drago Lunđer navedel, da je bila tvrdka že l. 1916. aktivna za več ko milion Din.

S tem je bilo zasliševanje obeh izvedencev končano in je sledilo čitanje raznih spisov. Pred zaključkom razprave je stavil branitelj obeh obtožencev, dr. Režek, razne predloge, ki pa jih je senat zavrnul. Nato je razvel besedo državni tožilec g. Kováč, ki je v celoti vztrajal pri obtožbi. Zatem sta govorila pravni zastopnik konkurne mase dr. Adlešič in branitelj obtožencev dr. Režek. Razredba v procesu, ki je trajal pet dni, bo izčena v ponedeljek, dopoldne.

Žrtev sirovega zločina

Novo mesto, 18. marca.

Prva žrtev krvavega dogodka na Mirni, ki se je odigral na dan Sv. Gregorja, je postal danes posestnik sin 22letni Jože Možina iz Zaptia pri Mirni. Fant je po petih dneh zaradi grozne rane, ki mu jo je prizadel ubijalec, umrl davi v bolnici usmilenih bratov. Pri raztelesenju je sodna zdravniška komisija določila, da je imel na desni strani trebuha veliko rano in trkrtak prerezana čreva. Rana je bila povzročena najbrže z rezarskim nožem. Ubijalec je okrog 40 let stari Janez Jakopin iz Gorenje vasi. Njegova druga žrtev, 22letni Janez Strukelj, leži zaradi slične rane še v kadijski bolnici. Jakopin je v tukajšnjih zaporih in ga zaslišujejo. Truplo pokojnega Možine bodo prepeljali na domače pokopališče.

Tragična smrt bogatega Amerikanca

Novo mesto, 18. marca.

Danes v prvih dopoldanskih urah se je po mestu z bliskovito naglico raznesla vest, da se je v Gotni vasi na svojem stanovanju obesil 50letni zasebnik, France Klemenčič. Pokojnik se je pred dobrim letom dni vrnil iz Amerike, odkoder je prinesel precejšnje premoženje, s katerim si je hotel ustvariti v domačem kraju nov dom. Snoči je bil še v gostilni g. Matka, odkoder se je vrnil v svoje stanovanje, kjer se je obesil. Služkinja ga je našla že mrtvega. Svoje dejanje je izvršil bržkone v duševni zmedenosti.

Smrt albanskega poslanika v Parizu

Pariz, 18. marca p. Tukač je nenadoma preminil albanski poslanik Beg Vroni, ki je iziral v balkanski politiki važno vlogo.

Naši kraji in ljudje

Klic brezposelnih delavcev na Javorniku

Odbila je 12. ura, ki jo je delavstvo s strahom pričakovalo že nekaj mesecev. Znašlo se je brez posla na cesti in nihče ne ve kod ne kam. Nemo strmi v bedo okoli sebe družinska mati, ki je po prestrašeni svetovni vojni doživela ponovno gorje. Iz oči deca bereš nepoznani strah, ko gleda od težke resnice strtega očeta. Prišlo je nadenj tisto zlo, ki delavoljnemu človeku vzame ponos in vtisne vanj zavest, da je brez moči postavljen v stran, kjer vidi samo začetek, konec pa mu je skrit v temni slutnji.

Dolgo vrsto let je naš delavec veselo meril pot v tovarno in nazaj. Hudo mu je zdaj, ko je moral postaviti v kot svojo ljubljeno »kanglico«, pričo delavčeve skromnosti. Ostala je »kanglica«, toda prazna in nerabna stvar, ki bo bogve koliko časa čakala žuljave roke, da jo ponese zopet na pot — h kruhu.

Tako stoji razmere v našem kraju, odkar je prenehala obratovati tovarna KID. Že mesece prej je bilo precej brezposelnih, danes so vsi. Če pomislimo, da ti ljudje nimajo razen svojih pridnih rok ničesar, kar bi jim moglo biti v pomoč v najhujših dneh in da je med njimi mnogo družin z osmimi in še več člani brez najmanjšega dohodka, je razumljivo, da potrebujejo nujne pomoči. Kdo naj jim jo nudi?

Občina je sicer takoj ustanovila aprovizacijski odbor, vendar pa ta ne ve, kje naj črpa toliko nujne hrane, ki jo potrebujejo številni brezposelni. Zato se obrača tem potom na vse one, ki so tako srečni, da imajo kljub težkemu času še kosček kruha odveč, s prošnjo, da pomagajo svojim sočlovekom. Prispevke v denarju in blagu (moka, krompir, fižol itd.) bo hvaležno sprejemalo »Zupanstvo občine Koroška Bela — Aprovizacijski odbor«.

HRIPA prihaja v ljudsko telo skozi usta in nos. Izpirajte večkrat nos in usta s čisto vodo, ki ste ji dodali malo žličico ALGE. Na večer masirajte vrat, prsa, ledja, roke in noge s čisto ALGO, ker ALGA osvežuje in dela telo odporno. ALGA se dobiva povsod, 1 steklenica Din 14.

Ob jubileju in godu Josipa Sfiligoja

Med preminogi Jožki goduje danes in obnem prevzema nase svoj šteti križ gospod Josip Sfiligoj, upokojeni višji davčni upravitelj v Ljubljani. Prišel je tudi on na vrsto, naj mu je prav ali ne. Mi pa, ki ga poznamo, bi dejali, da se bo ob svojem jubileju samo vrznil in se odločil, da bo odslej še bolj trdovratno in žilavo delal za »Sočo« in pri vseh tistih neštevilnih društvih, kjer je njegova pomoč potrebna in vedno željena.

Rodil se je v Ljubljani in daleč okrog po Sloveniji splošno znani jubilar za Jožefovo 1872 kot sin ugodnega veleposesnika in župana v Biljani, v Brdih, sredi paradiža najlepših gorjskih vinogradov. Po očetu je kot prvorojenec dedoval ime, krepko natu-

ro, značaj, poštenje, ni pa bil določen za dediča na gruntu, marveč za mestne šole. Studiral je gimnazijo v Gorici, nakar je z 20 leti vstopil v službo pri davkarju. Kot praktikant je bil v Gorici in v Pulju, po treh letih pa je bil namestnik kot uradnik v Podgradu. V tem idiličnem istrskem mestu je prebil celih 12 let, nad vse priljubljen in spoštovan od meščanov in okoličanov. Tu si je tudi osvojil družinsko gnezdo, nevesto Amalijo pa je pripeljal s Tolminko iz ugodne šekljave družine. V razmahu živahnega mladostnega temperamenta je g. Sfiligoj postal v Podgradu duša vsega tamošnjega društvenega, družabnega pa tudi gospodarskega in narodno obrambnega gibanja. Ko se je po 12 letih poslavjal, so mu vrli Podgradci priredili za odhodnico prsčren banket, prvi v novejzrajenem Narodnem domu.

Ker so otroci dorasli za šolo, je bil g. Sfiligoj leta 1907, na lastno prošnjo premeščen v Gorico, kjer je ostal do vojne z Italijo. Dočim je družino nastanil v Kojicah, je sam kmalu zopet nastopil službo v Pulju in se še večkrat rad spomni onih dni, ko se je bilo treba stiskati v kavarnah zaradi laških letalskih bomb. Po prevratu je bil še pod Italijani v službi, premeštil pa so ga hitro v Trst, a tu je lepega dne dobil »prijazno« nasvet, da najkasneje v 24 urah izjane preko meje. V Ljubljani je bil dodeljen davčni administraciji, nato pa je devet let — do svoje upokojitve 1929 — vršil odgovorno službo blaginjske finančne direkcije.

V avgustu 1920 se je v Ljubljani ustanovilo društvo »Soča«. Josip Sfiligoj je bil med ustanovitelji, nato odbornik in zvezar,

a zdaj že enajsto leto nepretrgoma in vzorno vestno vrši posle blaginjskega. Pri takem društvu, ki si je nadelo tudi nalogo, da blaži težave in pomaga trpečim bratom iz za meje, je funkcija blaginjske še posebno delikatna. Tudi Sfiligoj je žel že mnogo ne-hvaležnosti — ali to ga ne omaje, marveč samo podviza k še vztrajnejšemu delu. Denar je lahko deliti, če je v blaginji, — ali težko ga je pribaviti. To pa zna blaginjski Sfiligoj. Sodeluje pri vseh odsekih »Soče«, najbolj pa je njegovo delo vidno po uspehih prirediteljskega in predavateljskega odseka. Društvo »Soča« je doslej absolviralo že okrog 200 krasno uspešnih predavanj in okrog 50 lastnih družabnih ali slavnostnih prireditev. Ti dve številki govorita dovolj in sta Josipu Sfiligoju lahko v ponos in zadoščenju.

Razen pri »Soči« deluje jubilar tudi pri strokovnih (stanovskih), nacionalnih in humanitarnih društvih, posebno tudi pri mladinskem skrbstvu. Kot podpredsednik upravnega odbora zadruge državnih namočencev je zadrugi v veliko pomoč s svojim treznim predurkom in računarskim talentom. Njegovo vneto nesebično delovanje je želo priznanje tudi na najvišjem mestu. Leta 1929 je bil odlikovan z redom Sv. Save.

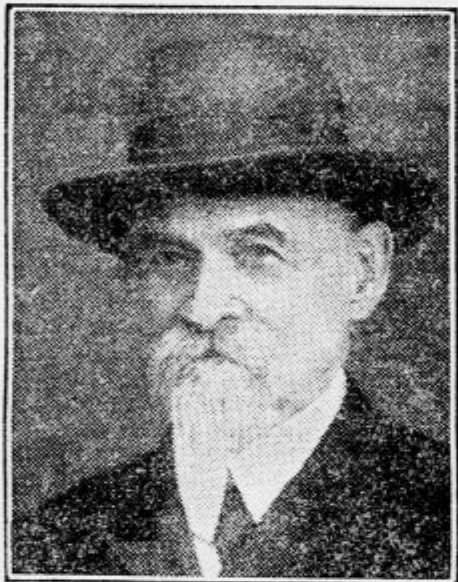
Celih 38 let je prebil g. Josip Sfiligoj v službi, vse življenje ni bil nikoli bolan in uprav nezlomljiv se zdi tudi danes, ko zadene na rane šteti križ. Red in delo ga vedrita, srečno in zadovoljno pa je tudi njegovo družinsko življenje. Najstarejši sin je sodnik, operna pevka Ljubica je v Beogradu poročena s kapetanom Jankovičem, Milena je bančna uradnica, mlajšima dvema sinoma pa skrbni oče tudi po vseh močeh skuša pomagati k lepi bodočnosti.

Ne dvomimo, da bo izredno krepka narava ohranila jubilarja pri sedanjem zdravju še dolgo, dolgo vrsto let. Da bi bilo tako, je tudi naša odkritosrčna želja, ki jo pridružujemo iskrenim čestitkam h godu in šestdesetletnici.

Visoka leta zaslužnega narodnega delavca

Dol pri Hrastniku, 18. marca.

Vrhi prijazne Vinogorice stoji gradček, od koder se nudi lep razgled proti Trebnjam in širši okolici. Tu gospodari nekdanj po-

vsej bivši Spodnji Stajerski znani in čislani čebelar in astronom, upokojeni šolski vođa g. Josip Topolovšek.

G. Topolovšek spada v vrsto onih učiteljev, ki so svoje prosvetno delovanje združili tudi z delom na gospodarskem področju za osvoboditev našega ljudstva, ki je tedaj vedno bolj zapadalo v odvisnost dobro organizirane protinarodne propagande. Takoj po maturi, ki jo je položil leta 1876, v Ljubljani, se je kot mlad učitelj lotil težavne, za naš rod pa velikopomenbe naloge, vzgajati narod tudi na splošno kulturnem, zlasti na gospodarskem področju. Služboval je v Zagorju, Zalcu, v Svetini pri sv. Miklavžu, nazadnje pa v Turju nad Dolom, kjer je vzgojil več generacij, ki jih danes predstavljajo vzorni posestniki in tudi odlični intelektualci, Mladino in odrasle je učil umnega sadjarstva, čebelarstva in drugih panog narodnega gospodarstva ter je bil vsem vedno najboljši svetovalec, pomočnik, mnogim pa tudi skrajno požrtvovalen dobrotnik.

17 let je že minilo, odkar je zapustil svoje Turjance ter se odpravil v zaslužni pokoj, vsi v tej hrbovski vasi pa še danes govorijo o njem z največjo ljubeznijo in spoštovanjem. Kadarkoli govorijo s Turjancem, bo gotovo razgovor nanesel tudi nanj in refren bo tale: Takega učitelja ne bomo več imeli. Radi bi ga še enkrat videli. — Na duhu in telesu čil in čvrst obhaja ta vzorni učitelj in narodni delavec na Jožefovo z godom vred tudi svoje 79-letnice ter mu ob tej priliki želimo, da bi srečno preživel še mnogo let v zavesti, da je njegovo vzorno delovanje obrodilo za naš rod najboljše sadove in da ga že zaradi njih domovina ne more nikdar pozabiti.

Kako bo zagorska občina omilila brezposelnost

Zagorje, 18. marca. Tako kakor ostale industrijske revirje, je tudi zagorska občina zajel naraščajoči brezposelnostni val, ki močno skrbi občinsko upravo. Zavedajoč se, da bo najbrže v bližnji bodočnosti še slabše, računajoč, da se bo vrnil iz tujine in iz širše naše domovine velik odstotek vseh, ki so šli za kruhom, saj se dnevno vračajo izseljenci iz Francije, Belgije in drugih krajev, je občinski odbor na svoji zadnji seji pristopil k ureditvi že davno obvarovanega projekta — regulacije potoka Kotredže.

S pravim umevanjem, da je mogoče omiliti brezposelnost in krizo z vršenjem nujnih javnih del, čeprav ta na drugi strani obremenjuje proračun, moramo pozdraviti ta korak, ki očituje pogum, izvirajoč iz globokega spoznanja in sočustvovanja do svojih brezposelnih občanov, ki edini bodo prišli v poštev pri zaslužku. Regulacija Kotredže je bil vedno eden najaktualnejših problemov občine. Ob najmanjšem deževju je prestopila bregove in poplavlila devetim posestnikom polja in travnike, s čimer so bili močno oškodovani. Posredno so bili prizadeti tudi bližnji sosede. Se danj načrt predvideva regulacijo v spodnjem toku od mlina pri Gregliu do Švepova. Ovinak pri mostu pod Hrastjem bo

odpadel, postavili bodo tudi nov most. S posebnim zadoščenjem bo pa zagorska javnost sprejela vest, da bodo z regulacijo izpolnjeni tudi vsi pogoji za javno kopališče v Krlječu. Ze opetovano smo naglasili potrebo javnega kopališča, kajti ne upoštevajoč opasno Savo, edino naravno kopališče, vse Zagorje z okolico vred ni premošlo higijenskega javnega kopališča. K delu bo pristopila občina takoj, ko bo potrjen oblasti predloženi proračun. Občinskemu odboru pa za njegov pomembni in odločni korak vse priznanje.

Jubilej vrliga Gorenjca

Jesenica, 17. marca.

G. Jožef Kunčič, posestnik in lesni trgovec na Blejski Dobravi je že v torek praznoval svojo 70. letnico, na Jožefovo pa goduje. Njegov lepi jubilej v teh težavnih časih je od mnogih rojakov spremljan z

iskrenimi željami, da bi bilo blagemu možu, marljivemu in požrtvovalnemu občanu, usojenih še mnogo srečnih let in da bi se tudi za ves okoliš povrnil nekdanji čas, ko je bil vsakdo za pridnost, marljivost in vestnost tudi deležen svojega plačila. Jubilar izhaja iz kmečke rodbine idiličnega gorskega naselja Perniki v občini Gorje. Moral si je že v rani mladosti sam graditi bodočnost. Z veliko pridnostjo, varnostjo in vztrajnostjo, pri kateri mu je izdatno pomagala pridna in razumna življenjska družica, si je ustvaril lepo domačijo. Iz srečnega zakona je izšlo mnogo otrok, od katerih jih živi še osem, ki so vsi dobro preskrbljeni.

G. Kunčič je bil vedno zgleden član in podpornik kulturnih in narodnih organizacij, zlasti pa Sokola in Ciril-Methodove družbe. Dolga leta je bil tudi predsednik krajevnega šolskega sveta v Gorjah. Mnogoštevilni prijatelji in znanci iskreno čestitajo vzornemu jubilarju!

Krasne obleke

za moške, fante in dečke, površnike, trench-coate itd. prodaja trdika 3618

JOSIP IVANČIČ

DUNAJSKA CESTA ST. 7

od danes naprej po neverjetno znižanih cenah. — Vse obleke so ročne, domačega izdelka. — Ogledjte si izložbo na Dunajski cesti 7 in v Selenburgovi ulici 1.

Življenje na Bledu

Bled, 18. marca.

Vendar se je vreme preokrenilo in nastopil je 16. t. m. nenadoma močan jug, ki je neusmiljeno pričel tajati staro in še nedavno novo zapadlo plast snega. 17. t. m. pa je začelo deževati, kar bo tudi pospešilo tajanje snega. Južno pobočje blejskega gradu in pobočja bližnjih gričev so že povsem kopna in pomladne cvetice že lezejo iz tal. Ako bo jug vztrajal, bomo za veliko noč morda že brez snega. Tudi ledena plošča na jezeru polagoma izginja in ni več varno hoditi po njej. Zaradi naglega tavanja snega in deževja je začela tudi Sava nekoliko naraščati, vendar pa zaenkrat še ni nevarnosti.

Blejski se kaj živahno pripravljajo na bližajočo se sezono in imajo polne roke dela, da pripravijo vse potrebno za sprejem gostov. Ako bo v aprilu ugodno vreme, se pričakuje že nekaj stalnih gostov. 13. t. m. se je vršil v blejski osnovni

Danes premiera sladke operete veselega humorja, razkošja, petja in glasbe

Partner dražestne Lilian Harvey je mladi, elegantni kavalir

Wolfgang Albach Betty

Muzika in šlagerji Jean Gilbert Film, ki bo vsakega očaral in strnil vsa srca v en sam utrip sreče in zadovoljstva!

Predstave danes ob 3., 5., 7., 9.

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. ure.

Elitni kino Matica Telefon 2124

Schichtov

RADION pere sam

Veliko belejše ko beli labod, pravila če tega ne vržeš v kot:

- Raztopi Radion v mrzli vodi.
- Kuhaj v raztopini perilo 20—30 minut.
- Izpiraj perilo najprej v gorki, potem v mrzli vodi.

JR 7/32

in... belejše

šoli ustanovni občni zbor sportnega kluba »Triglava«. Lepa udeležba je pokazala, da imajo Blejski dovolj zanimanja za sport. Klub šteje že 123 članov. V odbor so bili izvoljeni gg.: dr. Bogdan Vovk, Joža Vrbanc, Mošnar, Krainer, Plomelj, Janez Pretnar, Ambrožič, Merčan, dr. Janežič, Letis, Matko Ulčar, Fran Jemc in Ivan Kenda, za revizorje: Fran Zupan, Ivan Majer in Slavko Repe, za sodnike dr. De Gleria, dr. Češarek in Rajko Gradnik. Na prvi seji, ki se bo v kratkem vršila, bo izmed odbornikov izvoljen predsednik in drugi funkcionarji. V kratkem, najbrže že za velikonočne praznike, se bo predvajal na Bledu prvi zvočni film. Drugi teden se bo pričelo z montiranjem zvočne aparature.

Zvonček želja na blejskem otoku, ki se oglašja posebno za časa sezone večkrat tudi neprestano od jutra do večera, marsikateremu letoviščarju, ki si želi miru na

Bledu, ni po goda. Neprestano klenkanje jim preseda. Že glede na kraljevsko rodbino, ki je poleti nastanjena v Suvoboru, je bilo zelo umestno, da so se faktorji odločili ter zabili line maloga zvončka, kjer se zvon nahaja, s pločevinastimi ploščami. Zvonenje se sicer tudi še sedaj nekoliko sliši, vendar pa ne več tako silno kakor prej. S tem je ustrezno splošni želji toviščarjev.

Krivo, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefovce« grenčice urejeno prebavo. Specijalni zdravniki silnega slovesa spritujejo, da so z učinkom staro preizkušene »Franz Josefovce« vode zadovoljni v vsakem oziru. »Franz Josefovce« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijalnih trgovinah.

Cvetni teden v Ljubljani

nima sicer nič opraviti s cvetjem in rožicami, zlasti letos ne, vendar je pomemben ter značilen za mesto, že zaradi sejma z butarami, ki naspravi posebno praznično razpoloženje na Nabrežju 20. septembra.

sobno trda za denar in izdelovalci butar komaj pričakajo cvetni teden. Letos so nekateri postavili butare na trg za bl dnu pred cvetno nedeljo. Kupčija je letos nekoliko slabša kakor prejšnja leta, zato je

Ta sejem je na zunaj prav poističen in tudi pomladno razpoloženje. Za pestrimi, živo pisanimi butarami, ki so učinkoviti dekorativni element, se pa skrivajo povsem vsakdanja premeta. Gre predvsem za kupčijo. Butare izdelujejo v okolici Ljubljane kmetje skoro vsi zimo ter se trudijo, da bi izdelali čim lepše ter privlačnejše; gre za zaskušek. Na kmetih je pozimi še po-

tudi konkurenca precej osterjša, čeprav pravijo prodajalci, da so bili letos »produkcijski stroški« nekoliko višji, ker je zapadel debel sneg in je bilo težko priti do zimzelena v gozdovih. Zaradi pomanjkanja zelenja so morali butare tudi bolj bogato okrasiti s pobarvanim oblanjem, kar je tudi zvišalo stroške.

Smrt zaslužnega narodnjaka

Poljčana, 18. marca.

Pred nekaj dnevi je zadel kap 66 letnega posestnika in upokojenega železničarja g. Andreja Petroviča, ki je bil do-

poldne še v Savinjski dolini, zvečer, ko se je vrnil, pa je nenkrat izdihnil svojo blago dušo. Z vdovo, ki je preživela z

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

njim nad 40 let v srečnem zakonu, žaluje za blagim pokojnikom tudi veliko številno prijateljev in znancev, kajti g. Petrovič je bil zelo vnet v vseh narodnih organizacijah in po svojem blagem značaju zelo priljubljen v kraju in širši okolici. Vsa narodna društva je vneto podpiral z inicijativnim delom in po možnosti tudi z denarnimi prispevki. Posebno velike zasluge ima za čitalniško, gasilsko in sokolsko društvo. Med gasilci se je udeleževal že blizu 25 let, član čitalnice je bil od ustanovitve in, ko se je pred par leti ustanovil naš Sokol je bil med njegovimi prvimi člani in je ves čas zavzemal tudi odborniško mesto. Zgledno je bilo tudi njegovo delovanje v občinskem odboru.

Pokojnik je bil rodom iz Leskoveca pri Sv. Andreju v Slovenskih goricah in je po vojaški službi postal železničar ter je v naših krajih služboval do svoje upokojitve l. 1923. S svojimi prihranki si je na prijaznem gričku uredil skromno domačijo. Velika udeležba pri pogrebu je pričala o njegovi priljubljenosti, nudila pa je tudi dokaz, da vrli pokojnik zaradi svojih zaslug ne bo nikdar pozabljen v domačem kraju.

Zdravstvene prilike v dravski banovini

Poročilo o lanskem delu higienskih ustanov na področju Higienskega zavoda v Ljubljani nam daje izčrpen pregled zdravstvenega stanja v naši banovini. Zavod je bil ustanovljen 1921 kot bakteriološka stanica in je vršil splošno higiensko delo ter organiziral higienske ustanove in službo v vsej banovini kot prvi Higienski zavod v državi.

V dravski banovini je živel konec leta 1930 na površini 16.971 km² 1.135.112 prebivalcev, 67 na 1 km². Zemljepisni položaj usposablja banovino za razvoj poljedelstva in industrije. Dve tretjini prebivalstva obdeluje zemljo, ostani so zaposleni v industriji. Tudi hitri porast nekaterih mest je v zvezi s stalnim doseljevanjem z dežele v mesto. Celotni prirastek prebivalstva v banovini od 1920 dalje je mnogo manjši kakor bi moral biti po številu rojstev. Gibanje prebivalstva v naši banovini v zadnjem desetletju nam kaže tole sliko:

V letih 1920 do 1929 je znašalo število živorojenih na 1000 prebivalcev 28,76, umrlih pa 18,55. V pogledu starosti je znašala umrljivost dojenčkov in male dece na 1000 živorojenih v prvem mesecu 63, v prvem letu 143,99, do 5. leta 198,69. Od vsakega 1000 umrlih je podleglo jetiki 24,21 prebivalcev. Leto 1931 kaže že mnogo manjšo umrljivost število rojstev se je le neznatno zmanjšalo, umrljivost je padla na 16,83 %. Tudi umrljivost dojenčkov in male dece je znatno padla in je znašala na 1000 rojenih v starosti 1 meseca 56 v starosti 1 leta 135, do 5 let 173,5. Za jetiko je umrlo od 1000 prebivalcev le 18 oseb. Tudi število rojstev in povprečna starost umrlih se vedno večja. Dočim je bilo povprečno v letih 1920 do 1929 na 1000 umrlih rojenih 158,71 in je znašala povprečna starost 29,77 let, kaže leto 1931 mnogo ugodnejšo sliko. Število rojstev nasproti umrlih se je povišalo na 167,71, povprečna starost umrlih se je dvignila na 41,08 %.

Za desetletje 1920 do 1929 je vzeta srednja vrednost. Če bi proučili zdravstvene prilike za vsako leto posebej, bi opazili stalno izboljševanje. Lani je bil precejšen zdravstveni napredek. Glede rojstev je opaziti, da polagoma padajo, vendar je padec tako majhen, da gledamo lahko mirno v bodočnost (v večini evropskih državah je število rojstev na 1000 prebivalcev padlo izpod 20). V petletju 1927—1931 sta glede števila rojstev bili leti 1930 in 1931 najboljši.

Če primerjamo število rojstev z umrljivostjo, opazimo splošni prirastek prebivalstva nad 1 %, kar je zelo ugodno. Splošna umrljivost, kakor tudi umrljivost dojenčkov in male dece pada od leta do leta, srednja starost umrlih se pa dviga. Ker imamo zadosti pomladika, se nam ni treba bati ostarelosti naroda. Razmerje starosti in mladosti je še vedno v prid mladim. Glede padanja umrljivosti se priključimo državam z zelo majhno umrljivostjo (Nemčija n. pr. je dosegla umrljivost 12 na 1000 prebivalcev). Umrljivost dojenčkov in male dece je srednja, dala se bo pa še izboljšati. Razveseljivo je dejstvo, da v naši banovini ne moremo nanašati padca umrljivosti dojenčkov in male dece toliko na zmanjšanje rojstev kakor v drugih državah, marveč v veliki meri na zdravstveno zaščito dojenčkov in male dece ter na pouk prebivalstva. V umrljivosti in rojstvih delata izjemno Ljubljana in Maribor. Rojstev imata polovico manj (v 1930 13,88 in 14,86 na 1000 prebivalcev), a tudi precej manjšo umrljivost (1. 1930 10,50 in 11,62), kar je v veliki meri v zvezi z malim številom rojstev. Prirastek na domačem prebivalstvu je malenkosten, padec rojstev ogromen, splošna umrljivost ne bo mogla vidno znižati, domače prebivalstvo je zapisano izumrtju, če se bo število še nizalo. Povojni porast teh mest na prebivalstvu tvorijo v večini doseljenci.

Umrljivost za tuberkulozo nazadnje v naši banovini hitro. V desetletju 1920 do 1929 je umrl za jetiko vsak osmi človek lani vsak deseti. Padec lahko tolmáčimo z izboljševanjem splošnih higienskih razmer, z izboljšano prehrano, z razvitem sporta s poukom prebivalstva, predvsem pa z zaščito dojenčkov, male in šolske dece, kjer se tuberkuloza tudi pričenja. Zanimiv je pregled gibanja nalezljivih bolezni od 1. 1922 do 1. 1931. Od prijavljenih nalezljivih bolezni so v dravski banovini najpogostejše skupine tifoznih bolezni, griža, davica in škrlatinke, ker nastopajo najpogostejše in zahtevajo največ smrtnih žrtev. Statistika prikazuje od 1. 1922 dalje, ko so se normalizirale povojne razmere, splošen padec tifoznih bolezni, griže in škrlatinke, pa veliki porast davice. V resnici je zmanjšanje prvih treh bolezni večje, ker je bilo z organizacijo higienske službe priljubljenih in odkritih mnogo več primerov obolelih kakor v prvih letih po vojni. V primeru navtoma leta 1922, 1930 in 1931. V skupni tifoznih bolezni je obolelo 413, 214, 231 oseb od teh

umrlo 48, 18, 22, za grižo je obolelo 575, 152, 313, umrlo 98, 25, 67; za difterijo (davico) obolelo 252, 152, 1561, umrlo 42, 160, 175; za škrlatinko obolelo 786, 917, 571, umrlo 127, 94, 19.

Epidemično se je pojavila griža lani v treh srezih, v črnomeljškem, dolnjevranjskem in kočevskem. Zanimivo je, da je bila umrljivost v kočevskem srezu dvakrat manjša kakor v ostalih dveh srezih pri skoraj enakem številu primerov griže. Zelo visoka je bila letalitetna griže v srezih, kjer se je griža pojavila sporadično (30 do 50 %). Od tifoznih obolelih smo imeli lani le manjšo epidemijo v krškem srezu. Davica je nastopala epidemično v brežiškem, celjsko-kočevskem, mariborskem (desni breg), litjskem, ljubljansko-kočevskem in šmarnskem srezu. Najmanjšo letalitetno na davico zaznamuje mesto Ljubljana, kjer

Resna, razveseljiva in žalostna iz Maribora

Novo glasilo „Triglavski list“ — Oficirji v pevskem zboru — Mariborska rokovernjaška slovenščina

Maribor, 18. marca.

Te dni je izšla prva številka „Triglavskega lista“, glasila starih in mladih Triglavčanov. V uvodni besedi označuje izdajatelj Starejšinsko društvo Triglav v Mariboru upravičenost in namen Triglavskih listov takole: „Življenja veter je pač potegnil skozi veje tega drevesa (Triglava), odtrgal mu liste in jih odnesel križem sveta. Pa kamorkoli so padli, povsod so še pričali da so z v. Triglava, pa čeprav niso imeli nanj drugega kakor spomne. Napraviti več med temi Triglavskimi listi je naš namen, ko pričujemo s svojim glasilom. Poiskati hočemo vsakega posameznika Triglavčana in mu stisniti v pozdrav liste, ki naj vežejo vse Triglavčane in nosijo ime „Triglavskega lista“. Iz tradicije iskati novih poti in smeri, reševati zgodovinske momente iz pozabe, slikati sedanost v poročilih, gojiti osebnost, tovarištvo in prijateljstvo v življenju in preko groba je naša naloga. Ni pa naš namen omejit se zgolj na zadeve starejšinskega društva in akademskih edicij Triglava. Naš program je večji: Postati želimo tudi glasilo naprednega akademskega starejšinstva, kajti prelepo nam kaže pot, če naš častiljivi grb, razdeljen s triglavskim trakom na dvojce. Na enem polju se dviga Triglav in na drugem polju sijajo sončni žarki naš Jadranski Polno je prazniti ki zanimajo našega naprednega izobraženca; o vseh razpravljati bo mesta v teh listih; zato so vsi povabljeni k sodelovanju, ker bomo tudi vsi krivi, če ne bomo listi taki, kakršne si želimo.“

Naravno in razumljivo je, da je smatral urednik Triglavskih listov dr. Pavel Strmeček za primerno objaviti na prvem mestu takoj za uvodno besedo „Izjava zveze jugoslovenskih naprednih akademskih starešin v Ljubljani o ljubljanski univerzi“. Nato sledi resolucija, sprejeta na triglavskem zboru v Prtu dne 15. avgusta 1931, potem dr. Snuderlovo predavanje o idejnih smernicah Triglava, urednikov članek o ustanovitvi Triglava in dr. Mejaka Ervina „Zakaj in kako se je ustanovil Triglav v Ljubljani“. Sledijo zanimivi podatki v „Poročilih“, „Bolezkah“ in „Na platnicah“.

Triglavske liste, ki izidejo v letošnjem koledarskem letu štirikrat in stane številka 5 Din tiska Mariborska tiskarna v sila prikupni obliki in opremi. Dasi je prva številka skromna in obsega le 16 strani, je vendar odkritosrčno vesel vsak Triglavčan. Če si jih bo tudi nabavil vsak Triglavčan, jim je uspeh in razvoj zagotovljen. S tem pa je že podan pogoj, da se razširijo tudi med vse napredno izobraženo in da postanejo res tudi glasilo naprednega akademskega starejšinstva.

O poslednji prireditvi mariborske Glasbene Matice, ki nam je dala v koncertni obliki Borisa Godunova, so novine že prinesle poročila in ocene. Neke posebne zanimivosti pa le ni zabeležil noben poročalec, ker je pač domačin menda niti opazil ne več. Če pa že nekaj let nisi bil v Mariboru, ti je padla v oči enako kakor vsem obiskovalcem tega koncerta iz kraja izven Maribora lepa in nad vse simpatična postava, vredna zabeležbe: V pevskem zboru Glasbene Matice je stopilo na oder tudi več oficirjev! Svoječasno bi bilo to nekaj neznačilnega in marsikje se še danes ne more združiti civilno prebivalstvo s predstavniki naše vojske k istemu plugu na kulturno polje in če še omenimo, da so med temi vzornimi častniki, ki delajo čast sibi Glasbeni Matici in Mariboru, tako Slovenci kakor Srbi in Hrvati, potem moramo tem iskrenje čestitati vsem navedenim k temu lepemu složenemu sodelovanju mariborskih pevcev v civilu in uniformi!

Nekaj strašnega je v Mariboru še vedno kako pačijo našo ljubo slovenščino na javnih napisih in oglasih. Za nekaj let sem se boril slovenski novinarji, profesorji

Znaki prenehanja staranja so ponajveč posledica oslabljenega delovanja žlezotca in črevesja oziroma pomanjkljivega kroženja krvi. Marljivo gibanje in zdravljenje z dietetiskim „Planinka“-čajem Bahovec mnogo koristi. Kupuje se v lekarnah.

sta umrlo od 67 le 2. Slednje dokazuje vrednost hitre zdravniške pomoči in takojšnjega zdravljenja s serumom. Velik porast na davico v poslednjih letih nas opozarja na začetek energičnih ukrepov zoper to bolezen. Dosedanji ukrepi, izolacija, desinfekcija in zdravljenje v bolnici so nezadostni. Potrebno bo izvesti imunizacijo proti davici.

Statistika gibanja prebivalstva in gibanja letalitet nalezljivih bolezni v l. 1931 kaže srednje stanje zdravstvenih prilik v dravski banovini. Stanje se stalno boljša, a se more in mora še izboljšati!

Zasluzno delovanje Josina Šušteršiča

Širom domovine posebno pa mnogoštevilnim ljubljanskim izseljencem v prelepo okolico Medvod je kaj dobro znana gostilna „Pri Tometu“ ob glavni cesti pod mejskim klancem na Senčici pri Medvodah. To je stara, veleugledna vedno dobro obiskana hiša, saj vsakdo ve da bo tam na najbolj postržen Okrog gostilne stoje velika in solidna gospodarska poslopja. Nekaj korakov proč ob potoku je tudi žaga s stanovanjskim poslopjem za uslužbence in njihove družine. Tu je tudi dinamo, ki oskrbuje z elektriko vso to obsežno domaćijo, a ta ima tudi lastni vodovod.

To veliko gospodarstvo obnemarja še vedno trgovino in trgovino z vinom vodi vzorno že 32 let v Josip Šušteršič, ki uživa ne samo med svojimi občani temveč po vsej dravski banovini in je preko njenih meja največji ugled in spoštovanje. Ta vzorni in podjetni mož praznuje danes 60. letnico svojega rojstva, toda leta se mu še prav nič ne poznajo. Kljub svojim obilnim skrbem z obširnimi gospodarstvom in svojimi podjetji je neumorno delaven tudi za javne koristi. Vodi šesteto korporacijo in organizacijo in sodeluje vseposvodi v korist naroda. Tako je že 32 let v občinskem odboru in od leta 1906 skoro nepretrgoma župan velike občine Medvode, kjer se povsod vidi sledovi njegovega požrtvovalnega dela. V dobi njegovega županovanja je bila dograjena množantna nova šola ena najlepših v vsej banovini. Na pokopališču stoji od l. 1926 krasen spomenik žrtvam svetovne vojne, delo kiparja Ljotze Dolinarja, kateremu je malo enakih in za katerega je g. Šušteršič kot predsednik odbora največ storil, dalje črta na pokopališču, cesta po dolini Ločnice in sploh vzorna občinska pota ga označujejo kot skrbnega gospodarja občine. Letos bo pa še otvorena nova cesta in novi železni most čez Soro, za katerega je znal merodajne kroge pridobiti.

Poleg tega deluje kot predsednik kraja, šol odbora in kot predsednik odbora za kmetijsko nadaljevalno šolo v Preski, kot starosta Sokola v Medvodah in kot predsednik krajeve in občinske sreske organizacije JRKD. Neveljavne zasluge si je slavilnece pridobil za ustanovitve in za nadaljnji lepi procvit gasilnega društva v Preski, ki ga je zato izvolilo za svojega častnega člana. Ravno tako je častni član gasilnega društva v Sori. Deloval je več let kot predsednik podružnice Jugosl. Matice v Medvodah od njene razpustitve. Kot odbornik Kmetijske družbe v Ljubljani in podružnice v Preski deluje za prosvet kmetijstva, pri kmetijski hranilnici in posojilnici za ljubljansko okolico, je član načelnstva, novoustanovljene županske zveze ga je takoj tudi pritegnila v odbor — pa kdo bi mogel naštet vse funkcije in častna mesta, ki jih zavzema g. Josip Šušteršič.

Prebivalci občine Medvode so res lahko ponosni na svojega župana. K njegovemu 60. letnemu jubileju mu tudi mi najiskrenejše čestitamo z željo, naj ostane krepak in čil kakor je danes, še dolgo vrsto let, do skrajnih meja človeškega življenja!

Kmetijski vestnik

O gnojenju s kalijem pomladi

Zaradi gospodarske krize je poraba umetnih gnojil silno padla, in to brezivomno na veliko škodo kmetovalcev samih. Nizke cene in majhni pridelki morejo donesti do najhujšega. V večjem in boljšem odnosu na istem prostoru je pa spasa.

Znano je, da naše kulturne rastline izrabljajo zemljo, posebno na nekaterih hranilnih snoveh, kakor na dušiku, fosforu in kaliju. Navedena gnojila je do sedaj vsak napredni kmetovalec dokupoval ter z njimi gnojil svojo zemljo. Dosegli so se na ta način večji donosi, pa tudi boljše kakovosti in večja vztrajnost. Mnenje nekaterih, da se bo izhajalo sedaj samo s hlevskim gnojem, je v toliko pravilno, v kolikor imajo dovolj finega domačega gnojila, gnojnice in komposta. Ali dosegajo je, da zemljam primanjkujejo zgornji navedeni hranilni snovi, ki jih ni nikdar dovolj na razpolago koreninam naših kulturnih rastlin, če gnojimo še tako močno samo z domačimi gnojili.

Vsak kmetovalec se lahko prepriča, kakšne hranilne snovi primanjkujejo njegovim zemlji. Marsikdo dobro ve, da na primer brez superfosfata sploh ne loseže zadovoljivih pridelkov, posebno kar se tiče žitaric in ajde; isto velja tudi glede kalija pri raznih okopavinah, kakor krompirju, krmilni pesi, koruzi in zeljnatih rastlinah. Sicer je običaj, da gnojimo vsakemu pridelku sproti s hlevskim gnojem. Naša zemlja je pač tako slaba, da brez takega gnojenja sploh ne moremo izhajati ali vse to je nezadostno. Zaradi tega smo

rani računati tudi s dušičnatimi gnojili, ker je običajno hlevski gnoj zelo slabe kakovosti, odnosno ga nimamo v dovoljni množini. Da zadostimo vsem potrebam, moramo torej dokupiti tudi potrebno množino dušičnatih gnojil. Za naše prilike je sedaj zgodaj pomladi priporočljivo apneni dušik. Tako je v našem gnojenju zaporedna raba domačih gnojil, na drugi strani pa tudi raba umetnih gnojil, in sicer v obliki polnega gnojila.

Glede kalija ravnamo najbolje, če si dobavimo 40 odstotno kalijevo sol. Sicer imamo nekaj kalija tudi v domačem lesnem pepelu, ali to je malenkostno v primeru s pomanjkanjem kalija v naših zemljah. Pravilno bi morali s tem gnojilom gnojiti že v jeseni, vendar zadostuje, če ga trosimo tudi pomladi vsaj 14 dni pred saditvijo ali setvijo, torej pred vegetacijo, da ga morajo rastline čim prej in popolnoma izkoristiti. Posebno hvalne so za kalij razne ozimnice, ker postanejo s tem odporne proti slani in boleznim, zlasti rji in smetljivosti, kakor tudi poleganju. Ozimnice, ki je slabo prezimila, se na ta način izboljša, posebno če trosimo obenem s kalijem soljo tudi superfosfat; isto velja tudi glede apnenega dušika.

Na 1 ha njivske površine (10.000 m²) ali 10 mornikov posetve računamo za okopavine (krompir, pesa, koruza, zelje) poleg hlevskega gnojila še: 100—175 kg 40 odstotne kalijeve soli; 100—175 kg superfosfata in 70—80 kg apnenega dušika, ali 250 do 300 kg nitrofosfata.

Da dosežemo zagotovo uspeh, to je boljše in večje pridelke, je potrebno, da njive tudi dobro obdelamo in uporabljamo samo zdravo in brezalno seme.

Fr. K.

Med planinskimi pomladnimi svetniki

Še pred štiridesetimi leti je človek lahko občudoval na steni samotne hiše neke pod Martuljkom čudovito navno sliko, ki je v nerodnih, a vendar precej skladnih potezah prikazovala nekaj česar ni razumel nihče. Slika je bila delo znanega kmečkega slikarja-samouka, ki je živel precej več kot sto let in se je vse življenje ukvarjal s slikanjem tablic v spomin posrečevence, ki jih je tu ali tam srečala nasilna smrt. Toda slika na steni omenjene hiše je bila pač njegovo največje delo. Razen gospodarja ni te slike razumel nihče, ker jo je moral slikar na gospodarjevo povelje naslikati tako, da ni mogel nihče uganiti, kaj slika pravzaprav predstavlja.

Študiral človek je videl takoj, da je na problem strani hiše naslikan razbojnik Dimež z vsemi svojimi atributi: in je uganil čemu se je kmet domislil prav tega čudnega svetnika. V svoji naradni pretkanosti si je kmet pač domisljal da je za vsako človeško potrebo postavljen poseben svetnik, ki je popoln specialist v svoji stroki, s katero se je povaljeval, ko je hodil po zemlji. In največja kmečka naloga onih dni so bili plaščari ali rokavari, ki so bili skoro vsakdanji gosti samotnih kmečkih domov, ki so jim morali dati pri vsaki priliki varno pribežališče in zatočišče. Na prebranih kmetih se je hotel z nadnaravno pomočjo otresti od muhlice. Zato se je k svetniku Dimežu in ki bi bili držalo, si je dal naslikati na pravo stran svoje hiše svetega Dimeža kot varuha domovanja.

V praksi pa ta slika ni pomagala dosti. Zakaj? Domača kronika pripoveduje, da je tolpa plaščarjev izstopala samotni kmečki dom že v noči po tistem dnevu ko je bila slika dovršena in je kmet spal popolnoma brez skrbi, ker se je v silni veri zanašal na naklonjenost in milost svetega Dimeža, katerega je bil tako silno počastil.

Martuljek je imel svoje svetnike, ki niso bili zaznamovani v nobeni pratiki. Imeli so čudna imena, nad katerimi bi danes obupal največji naš jezikoslovec. Po ljudskem pripovedovanju so bili vsi ti svetniki domačini ali pa ljudje, ki so prišli iz prekmorskih dežel, da so se umaknili visoko v Martuljek in živeli tam v bratovski zajednici z divjimi kozami in medvedi. Srečna so bila ona leta, ko so čuvali nad Martuljkom ti svetniki, katerih dobroto niso poznale ne konca ne kraja. A vsi ti svetniki so izumrli, ki so poškodno zasopali tik mimo njih brezbožni Lukamatija. Imena svetnikov vse za Martuljka so se razpršili in o njih bi mogla pripovedovati samo še stoletna starost, ki ždi samotna v svoji ozki kamri in smuka med oveneli prsti paternoštrovazode in zaupno kramlja s svetniki, ki jih ni več v Martuljku.

Čudno da so med našim planinskim prebivalstvom izmed pravih svetnikov najbolj čiščeni oni katerih od se praznuje v predpomladanskem mesecu, v marcu. Vsi ti svetniki uživajo med ljudstvom visoko čast, ki se niti naimani ne more primerjati s častjo, ki so jo nekoč uživali domači svetniki, Clo-

vek bi nehoti trdil z vsem prepričanjem, da igra pri tem veliko vlogo narava sama, ki prav v tem dnevi z vso silo poizkuša, da bi se otresla zimске grozote. A še z večjim pretresanjem bi trdil, da je povod temu čiščenju v prvi vrsti človeško spočetje, ki je prav v tem mesecu pravi izraz naravne volje. Sveti Gregor, čigar god smo praznovali včeraj, ženi s krotko in živahno roko verske pitke, ki jih je zima pustila pri življenju in ki kljubujejo marčevemu mrazu, dasi je v nočeh še precej srdit Veselo, prvo pomladno razpoloženje na vpliva tudi na planinskega človeka, posebno se na ženske, ki so kljub modernemu materializmu ostale še vedno prav tako poetične in idealne, ku kor so bile prednice pred sto leti. Prvi po mladini mož ima zaradi tega po našem planinskem svetu nbroj čestitev, kar dokazuje ledo krstna imena, saj se skoro vsaka hiša ponaša s pristnim in zdravim Gregrom.

Štirideseti mučeniki, ki igrajo v vremenju prve pomladi fatalno vlogo, so v mišljenju naših planincev poglavitne zase, a se prav neradi pečejo s tem poglavljem, ker jim je v vsakdanjem življenju skoro vedno neprijetno zaradi svojega učinka. Zato ni pravi čudno, če so se včasih hoteli izogniti tem neprijetnim vremenjskim prerokom in si poškati boljših priprilnikov v svojem revnem življenju. Na ta način so nastali Martuljekovi svetniki, ki so odgovarjali krajevnim potrebam in so imeli vsak čud tuji misel za nie. Pri vsem tem je pa gotovo, da teh štirideset mučenikov nikoli ni prodrlo v ljudsko mišljenje in če bi jih kmet slučajno ne videl naslikanih v pratiki, bi se jih gotovo

ne hotel niti spominjati a kaj šele, da bi jih častil, kakor zasluži in kakor se spodobi.

Ves drugače je pa sveti Tomaž, ki goduje 7. marca. Naš človek si ga predstavlja kot moža, ki ne stoji v najboljšem slučaju prav nič višje nego kmet, ki mirno živi svoje življenje pod Martuljkom. Morda je bil celo dober drvar, ki je znal vhiteti sekuro in cepin, a je pri tem vendarle živel sveto in Bogu dopadljivo življenje. Posledica te pri ljubljenosti pa so mnogobrojni Tomaži, ki jih srečujemo v dolini pod Martuljkom. Med ženskimi svetom pa je najbolj čiščena sv. Frančiška od 9. marca. Saj je oznanjevala pomladi iskrene in nemirne ljubezni, ki srebujava prav s pomladjo ko se na belih kalah zasvetijo žarno rumeni mežiklji in zadetke z mamljivim vonjem kakor lepa lju bezen sama.

Gregor letos ne ženi zaljubljenih pitčkov, tudi drugi prvi pomladni svetniki so se po tuhnili kakor so se že davno poskrili. Martuljekovi svetniki. Sneg pada in snežinke srtitljivo v vselem plešu kakor ob fajnemu božiču. Samo rne vrane se polajo skoz planinske svet. Zima kamor pogleda, na orlistneža zima. In človeku se mora nehoti zdati da je pomlad same pravljice kakor pravljice že davno pozabljene Martuljekovi svetniki. Incit Vandi.

Na vsako velikonočno voščilo kolek protituberkulozne lige!

Pro no le v tndi bolj ski ci sta si sije ki so d in jih

Ravno Samemor

ne! Ako imate malo denarja, očete pa biti elegantno obiceen, potem pišite še danes po vzorce in enik ali pojditc osobno v TRGOVSKI DOM STELNERA AL. CELJE

Dekle

Koli trven Ljubljane stah, ba, so, so, so

UG OS po

Snežna odeja duši ozimine

Pomlad nastopa in z njo južno vreme. Snežna odeja se topi. Ko sneg izgine, bomo videli, kako škodo so utrpele zaradi dolgo ležečega snega predvsem ozimine.

Stara reč je, da predolga snežna odeja duši in uničuje zimске posetve. Jedmen postane hladnejši in z snežno plensko (fusarium) prepleten. Isto velja za rž in pšenic. Tudi, na njih se pojavijo velikanske pleše, ker so rastline splesnile in poginile.

Kaj sedaj storiti? Človek je v takih prilikah brez moči. Ozimine silno potrebujejo zraka in jim ne moremo pomoči. Pač, lahko jim odpomoremo, in to s prav enostavnimi sredstvi. Gre za tem, da pretragamo dušeno snežno plast čim prej na ta ali oni način. Ponekod, posebno v hribovitih krajih, kjer se drži aneg dolgo do pomladi skoro vsako leto, se ljudje poslužujejo enostavnih sredstev in tem pogledu. Gospodari! našenejo po njivah živino, ki se po njih izprehaja. Z vsako stopnjo se pretrga snežna odeja in tamkaj kmalu nastane kopno mesto. Zopet drugod trošijo po njivah saje, pepel ali pa umetna gnojila. Mnogi so pogurali posebne brane, krva debila z rogli ali kaj silnerega, s katerimi se obari to delo. Sretni jahači se poslužujejo konj, s katerimi preaditje njiva.

Čas valjenja

Kljub dolgotrajni zimi so začele kokotki pri nas na kmetih tu in tam že kokati. Gospodnje niso takih kokotki nič kaj vesele. Zapirajo jih po kletih, sploh v temne prostore, da jih s tem odvračajo kokanja. Naprednejše gospodnje, ki prav cenijo vrednost zgodnjega valjenja, pa izrabljajo priliko. To pa je tudi pravilno.

Za našega kmetkega, sploh maloga rejca ostane koklja edini zanesljivi valilni aparat. Posebno priporočljive so pa purice, katerim lahko podložimo skoro dvojno število jajc.

Pri izbiranju kokelj moramo biti previdni. Perutinarji, ki s razumevanjem opravljajo to delo, izbere je zdrave, mirne in staršje kokotki, ki nimajo nikakih vidnih napak, niti poaspjenih nog, pa tudi ne kakih zajedalcev (uš, tekuton). Koklje preidejo temeljito in jih osnažijo, preden jim podložijo jajca. Tako jim bolne noge večkrat izpirajo in namažejo ter jih nastupaajo z mrdrsnim praškom, da jih rešijo nadežnja uš. Če koka več kokotki hkratu, podložimo jajca le največjim in najboljšim. Za primer, da se je izvalilo malo piščet, jih damo le eri koklji, da jih vodi. Ko se izvalijo piščeta, jih izbiramo v pripravno posodo, ki je najpogostje s perjem ali s čim drugim in imejemo piščeta na toplem skozi 24 do 36 ur, preden jih damo koklji.

Važno je tudi, da uporabljamo samo 8, kvečjemu 10 dni stara jajca, ki niso bila znežena na en dan. Jajca za valjenje morajo biti čista, v vsakem pogledu brezbnha in primerno debele. Navadno damo pod eno kokljo 11, 13, 15, 17 jajc, torej v enakomernem številu, ker se le na ta način more tvoriti pod kokljo lep krog jajc in s tem enakomerno valjenje. Koklja obrača itak potem sama jajca in nimate s tem nikakega posla. Glede gnezda bi bilo omeniti, da počistimo v ta namen primerno košaro ali zaboj, kamor smo spodaj naših nekoliko zemlje, na vrh pa slame. Slama je boljše kakor seno. Gnezda namestimo na temnejših prostorih, kjer ne zmrzuje in kjer imajo živali mir. S tem, da skrbimo za dovolj hrane in vode kokljam ter da dnevno koklje vsaj 10 minut zapustijo gnezda, posebno v drugem tednu valjenja, v svrhu očiščenja in krmjenja, smo starih svojo dolžnost. Nekateri imajo navado, da pokrogujejo jajc med časom jajca z mlačno vodo ali jih celo izpirajo, če so postala med tem umazana. To delajo 6. ali 7. dan in preidejo tudi, ali so jajca uplojena. Neuplojena jajca lanko uporabljamo še v kuhinjstvu. Vsako nadaljnje vzneirjanje živali pa naj izostane.

Kot krmno polagoma kokljam pšenico, jedmen in koruzo. Meake krme jim ne pokladajmo, ker lahko povzroči drisko pri živalih.

Sedaj je prav za prav najprikladnejši čas, da vsak perutinar na najlažji in tudi najcenejši način izboljša svoje valje. V ta namen si preskrbimo jajca za valjenje od priznanih perutinarjev. Samo ob sebi je čmer-... ta so ta ja ca dražja, kar pa nas ne sme plašiti. Jajca, ki je staro 8 dni, težko 56 do 62 gramov, lepo oblikovano in snažno, iz zakopanih gnezd, zaznamovano z datumom in številko kokotki — priznane nesutce, je tudi v današnji krizi vsekakor vredno 3 Din.

Ves uspeh valjenja zavisi mnogokrat od ravnanja z jajci pri prenosu ali prevozu. V tem pogledu se mašuje vsaka povravnost, če se jajca prekladajo in pretresajo. Majhen stresljaj že zadostuje, da se potrgajo aeznaansko fine atike notranjosti uplojenega jajca. Če jih prevažamo z craja v kraj na avtomobilih, vozovih ali po železnici kot odpremo blago, se čestokrat vse skupaj pokvari.

S tega v.dika je torej potrebna največja razljiost pri dobavi jajc za valjenje. Tudi etos si je selekcijski odsek za perutinarstvo pri Kmetijski družbi v Ljubljani nadel nalogo, da bo za svoje člane zvedel valjenje po zelo nizki ceni v svojih lokalni centrali v Ljubljani. Člalom se bo računalo za vloženo jajce 1 Din a pri izvalitvi za vsako piščet 2 Din. Lastna enostevna piščeta bo oddajal odsek po 7 Din za žival. Pri odseku se dobijo tudi mlade race khaki campbell in piščeta belih štajerk.

F. K.

80 let po solčavskem punktu

Spomini in stari zapiski

Vi poznate Solčavo, ljubko vasico ob vzhodu v Logarsko dolino, ob vzhodni strani Raduha in Olshe. Ta gorska občina poseduje divje romantične Robanov kot ter vso Logarsko dolino s prekrasnim Okrešljem. Razteza se preko nedostopnih severnih sten Olshe, Skarj, Planjave, Kamniškega sedla, Brane in Rinke; v nje območju leže Mrzla gora, Olsheva in Raduha, na severozapadu pa meji na Koroški občini Zelena Kaplja in Bela.

Zgodovina Solčave sega daleč nazaj. To priča prekrasna župna cerkev, ki leži na griču nad vasjo in je bila zgrajena v gotičnem slogu v 14. ali 15. stoletju. Na cerkveni zgradbi pa je opaziti tudi dele starejših zidav, ki po svoji obliki spadajo k romanskemu slogu, iz česar sledi domneva, da je bila cerkev deloma sezidana že v letih 1000 do 1200. Tudi v zgodovini celjskih grofov je Solčava igrala že gotovo vlogo. Govorica pravi, da so celjskim grofom, ko so bili v največjih stiskah, služile daljine in skoro nedostopne Solčavske planine (tako imenovane Gornje Savinjske, Savinjske Alpe) kot pribežališče in skritišče. Ker meji solčavska občina v nedostopnih stenah od Olshe do Savinjskega sedla s Kranjskimi občinami, je jasno, da je občina Solčava igrala veliko vlogo v časi, ko so se fantje skrivali pred rekrutacijo in so bežali v hribe. Preko Skarj in Kamniškega sedla so se zlasti fantje iz Kamniškega okraja zatekali v Solčavo, kamor ni vodila nobena cesta in noben kolovoz. Tu so ubežniki služili tudi pri kmetih, ki so jim dali hrano. Mnogi se sploh niso več vrnili v svoje rodne kraje, temveč so se v Solčavi popolnoma udomabili in tudi priženili. Dokaz temu je, da najdemo v Solčavi mnogo rodnih imen, starih onim v krajih po okoliščini Kamnika in Ljubljane ter Slovenije sploh, katerih solčavski rodovniki se more zasledovati le do pradedov, v prvotno polovico 19. stoletja.

Ubežništvo je bilo zatirano v početku druge polovice 19. stoletja. Ko so volaški begunci in dezertarji leta 1852 na dan 17. decembra na koroško štaterski meji na št. Lenardskem vrhu napadli orožniško patrulo in jo skoro pobili, so oblasti energično likvidirale zatočišče ubežnikov v Solčavi. Ne dolgo po tem napadu je močna vojaška sila koncentrirano napadla solčavsko kotlino in do zadnjega polovila in prepodila vse dezertarje in rekrute-begunce. O tem dogodu, ki jih omenja tudi Koček v svojih »Savinjskih Alpah«, je crkva »Tagespost« po starih uradnih aktih prinesla zanimiv članek. Po njem posnemamo naslednje poročilo:

17. decembra 1851 je nastalo v malnem koroškem trgu Kaplj veliko razburjenje. Star berač je okrog polne prinesel v trg poročilo, da ležijo visoko v hrih trile mrtvi, odnosno pol mrtvi orožniki, ki so bili napadeni od čete upornih volaških beguncer. Nemudoma se je odpravila na pot gosposka ekspedicija, ki je po napornem potu našla orožnike. Ranecelnik Miha Tanzer iz Kaplje je nudil ranjenecem, ki so ležali skoraj dvanajst ur v snegu in ledenem mrazu, prvo pomoč, nakar so jih nesli skoro eno uro daleč do sani in jih nato prepeljali v Kapljo.

In kaj se je prav za prav zgodilo? Dne 16. decembra so odšli z orožniške postaje Dobriavne na Koroškem trije orožniki; najprej so hoteli iti v Koprivno, da bi se tretji nekakega dezertarja. Prijeli so ga šele pri kmetu Prodniku v Solčavski dolini. Od tod so odšli v Solčavo, kjer jih je dobri župan zamenjal svari: izpustite aretiranca, sicer vam bo slaba predica. Mož je pač poznal svoje ljudi.

Iz Solčave so se orožniki napotili k Sv. Duhu. Na poti so presenetili pri kvartanju in popivanju družbo dezertarjev, od katerih so dva aretirali za tretjim, ki je pobegnil, pa so zanj streljali. Orožniki so s aretiranci vred prenočili pri kmetu Rogarju.

Med tem se je bliskovito raznesla po Ljubljani okolici vest, da so bili žandarji v dolini in da so aretirali volaške begunce. Iz vse okolice so se zbrali v bližini hiše kmeta Rogarja fantje-dezertarji. Sklenili so, da bodo brezposojno osvobodili aretirance. Jazec Glavač, brat onega, ki je

Tyrš kot vzgojitelj — Kaj hoče „Sokol“?

»Prager Presse«, poluradni organ, prinaša že več ko 2 meseca tedensko nekoliko člankov o Sokolstvu. V svoji številki od 6. t. m. je prinesel pod gornjim naslovom članek, ki ga priobčujemo v prevodu.

Silno notranjo moč vsebuje sokolsko gibanje, ki prihaja do izraza v svoji vzorni organizaciji, v vdanosti vsakega posameznega člana do sokolske stvari in končno — najočitnejše za vsakogar izven Sokolstva stoječega — v gigantski prireditvi sokolskega zleta. O motivih sokolskega gibanja ter o smislu in namenu predstoječega sokolskega zleta se je izrazil poslevoedeči podstarosta Československe obce sokolske v razgovoru z našim urednikom tako-le:

»Mnogi neinformirani, zlasti inozemci ne vidijo v sokolskem gibanju ničesar več nego veliko telovadno organizacijo. To je popolno neshvačanje naših smotrov in osnovnih misli, na katerih je zgrajeno Sokolstvo. Sokolsko gibanje je neskončno več. In neskončno več je tudi letošnji zlet, ki ni le ob priliki 100-letnice rojstva ustanovitelja Sokolstva dr. Tyrša posvečen njegovemu spomenu, ki marveč nudi hkratu pregled čez celotni sokolski program. Posebno naključje dovoljuje, da moremo postaviti pomembno paralelo med prvim nastopom Sokolov v letu 1862. ter med letošnjim zletom.

Leta 1862, je šlo za to, dati češkemu človeku novo moč, da se ne bi zrušil pod pritiskom tedanjega sovražnega mu režima. Trebalo se je zahvaliti genialnosti dr. Miroslava Tyrša, ki je spoznal, da se mora človek naučiti svobodno misliti, svobodno presojati in svobodno ravnati, da pa si mora okrepiti tudi svojo voljo ter se ojačati fizično, da bi bil tako zmogljiv, ne le imeti svobodno intelektualno prepričanje, ampak izraziti to prepričanje tudi z dejanjem.

In v tem leži analogija med tedanjim časom in današnjimi dnevi: nam se sicer ni treba več boriti za svojo narodno svobodo, toda biti moramo v tem času moralne razvnanosti, ki jo je prinesla s seboj petletna moritev, v tem času duševne, gospodarske in socialne krize moralno jak, da ne poginemo. Duševno moramo ozdraviti. Toda zdrav duh zahteva zdrav telo, kakor pravi stari pregovor: In corpore sano mens sana.

Tyrševa ideja torej daleko ni bila samo telesno jačanje. Telesna vzgoja ni sama sebi smoter. Je sicer smoter, toda tudi sredstvo v doseženju namena. In tako je zgradil vse sokolsko gibanje na sledeče volilne misli:

Z udejstvovanjem v telovadnici se nudi

vsakomur prilika, meriti se z bližnjim; v uspehih boljsega vidi daljnjo možnost razvoja. Tako prihaja tudi vsakdo k temu, da se nauči spoznavati samega sebe ter se pravilno ocenjevati. Tako se tudi prepričuje nevarno precenjevanje samega sebe. Z redno vzgojo v telovadnici spravlja Tyrš tudi nezmožnega v višino; kaže mu pot, kako je mogoče, prebiti se z dnevnim podrobnim delom na višjo stopnjo. Uči ga podrežati se volji. Kaže mu, da je možno premagati vse težave, samo če se hoče. Toda volja mora biti podrejena višjemu namenu; treba se ni znati samo obvladovati, ampak se tudi podrežati.

Tyrš (in tudi že Fügner) je zvezal Sokole z bratstvom, da bi izrazil tako dolžnost medsebojne podpore; oni, ki so višje, naj ne zamolčijo poti, po kateri so se povzpeli do višje popolnosti, marveč naj pokažejo, kako jo je možno doseči z gojitvijo lastnih zmognosti. Dolžnost jim je torej, da pomagajo bližnjemu dospeti do višje popolnosti, toda ne drugače nego z nasvetom, torej ne po protekcionizmu.

Višji namen je podan z združitvijo članstva v vrste, Sokolska društva, župe in teh v zvezo. Celokupno Sokolstvo pa ima za smoter blaginjo naroda. Toda to ni kratkoviden sovinitven, nego narod je organizacijsko potreben činitelj za razvoj človeštva; brez narodov se napredek človeštva ne da misliti. Narod — to višje enoto — moramo gojiti in krečiti; ne smemo ga drobiti. Narod se mora znati za višje naloge. To seveda ne pomeni ne privošči drugim narodom njihove eksistence, njihovega prostora pod soncem ter jih tlačiti. Ampak šele po narodu prihajamo k skupnosti človeštva.

Od Tyrša Sokolstvu v zibel položeno načelo bratstva privaja s seboj medsebojno zaupanje, s čimer drug drugega krepi ter se moč skupnosti množi. Zaupanje onemogoča, da bi postali bližnjemu nezvesti; spetajo se razmerja medsebojnih dolžnosti, celokupnost se zvari tako v mogočno celoto. Z zaupanjem pa se začneja tudi značaj, ki pridobiva i moč, ne se izneveriti lastnemu jazu. Kakor je kazal Hus voljo do resnice, tako je pokazal Tyrš pot, kako naj se spoznana resnica pretvori v dejanje. Tudi demokracija je ena izmed temeljnih misli Tyrševе sokolske vzgoje, toda ne nepravna demokracija v smislu enakosti uspehov, ampak taka, ki daje vsem ljudem možnost za izpolnjevanje in jim odpira pot do doseženja najvišje popolnosti. Geslo francoske revolucije: »Egalite — Liberté — Fraternité« pomeni pri Tyršu: svobodno pot vsakomur za njegov razvoj in njegov napredek, vsi imajo enake pravice in enako priložnost za izpolnjevanje, vsi si morajo bratski pomagati.

Toda Tyrš ni hotel samo vrhunca surove sile, ki bi bila podrejena višjim etičnim interesom, nego tudi estetično popolnost, lepoto. Pokazal ni Sokolom lepote le na levih telesih, ampak tudi v lepi izvedbi in v plemeniti harmoniji barv, v lepi sprejemljivele godbe. In tako je vplival v vzgojo vsega človeka potom svojega telovadnega sestava na oblikovanje človekovo.

Vidimo torej, da je ustvaril Tyrš celo življenjsko filozofijo, dobro premišljen sestav vzgoje človeka za višje naloge. Popolnoma izviran sestav je to. Izviran po 70 letih — se bomo ogledali, kakšen vpliv je imel ta sestav na narod, kakšne sadove je narodu prinesel.

Vidimo pa, da se Tyršev pomen prav za prav šele začneja odražati v vsej svoji širini. In letošnji zlet ima s Tyrševim genijem seznaniti tudi ves svet.

Nevšečnosti avtomatskega telefona

Lov na zahrbtnje žaličce telefonskih naročnikov

Beograd, 13. marca.

Avtomatski telefon ima vsekako svoje dobre strani, med katerimi je gotovo za telefonskega naročnika najprijetnejša ta, da se mu ni treba jeziti na itak večnoma popolnoma nedolžno telefonistko zaradi »zvez«, ki je ne more dobiti. Toda ina pa tudi svoje slabe strani in tu je prva pač ta, da zazvonil zvonec, da človek skoči k telefonu, misleč, da ga čaka važen poslovni, službeni ali kakršnokoli tak razgovor, pa mu namesto tega bruhne v uho cela kopa psov, žalitev, laži in drugih grobrij. In preden se je dobro zavedel, je oni že zaprl aparat, ugaljenec pa ne ve, kaj je bil nesramen, niti mu ne more priti na sled, če se toliko vprašuje centralo, ker se »zveza« avtomatski veže in razveže, ne da bi uradništvo vedelo za to. Vlovitev žaličca je mogoča samo tedaj, če se centrala z drugega aparata opozori na določeno »zvezo«.

Ta (recimo) nedostatek avtomatskega telefona se je v Beogradu v zadnjih časih začel čim dalje bolj zlorabljati in kar najpogostejše namene. Telefonska uprava je dobi-

vela od dne do dne več pritožb zaradi zahrbtnih žaličev, da so naposled take motnje tako narasle, da je Beograd že pravič s njimi vsemu ostalemu svetu i po številu i po sirovini. Dočim so n. pr. v Berlinu na 100 aparatov ugotovili samo 4 take motnje, jih je bilo v Beogradu kar 10, in dočim gre drugje večinoma za duhovite šale, gre tu skoraj izključno za najzibranje nesramnosti. Bilo je res treba napraviti konec tej zlorabi in telefonska centrala ga je napravila.

Ko se je namreč naročevala aparatura avtomatskega telefona, so se naročili tudi posebni aparati, imenovani »lovci«, ki avtomatski ugotavljajo »zvezo« z določenimi naročniškimi aparati. Naročnik, ki ga neznanec žali po telefonu, prijavi stvar centrali, ki njegovemu aparatu prikaže v centrali »lovca« in ta točno označi odnosno »zvezo«. Ugaljenec mora samo pustiti svoj aparat odprt, ne sme položiti slušalke nanj, pa v najkrajšem času izve v centrali, s katere številke so ga žalili.

Stvar je seveda zelo delikatna. Telefon-

ločmi, da bodo po potrebi s krvjo zabranili dohod žandarmerije v njihove, do takrat še nedotaknjeno solčavsko zatočišče. Toda kmet Rogar je dal fantom sporočiti, da v njegovih hiši ne smejo žandarom ničesar storiti, kje druge pa jim tega ne brani. Nato so se fantje odpravili in se prenočili v nekem ovčjem hlevu, ne daleč od poti, ki pelje čez sedlo na Koroško.

Ker so orožniki opazili postopati samilne ljudi okrog hiše in so slišali tudi skrivno šuškanje Rogarjevih, so se v zgodnjem jutru 17. decembra podvzeli, da čimprej zapuste nevarno okolico. Ko so se pred 4. uro zjutraj s svojimi aretiranci podali na pot, je smuknila iz Rogarjeve hiše dekla in tekla k ovčjemu hlevu obvestiti fante, da so orožniki že na poti. Fantje so odšli nato po bližnji do tesne soteske, skozi katero vodi steza na Koroško, in se poskrili za drevjem.

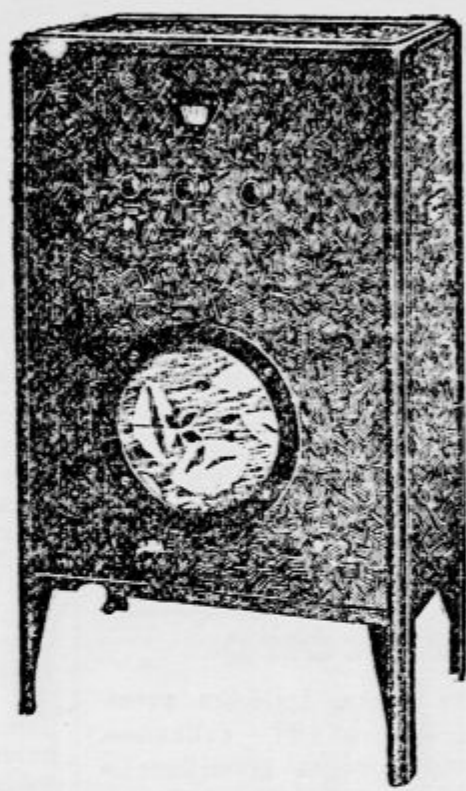
Kmalu nato so prišli v popolni temi, po trlo zamrzlem škrljajočem snegu nič hudega sluteči orožniki. Vodeč vsak svojega aretiranca so stopali v ozki soteski drug za drugim. Naenkrat se oglasi divji krik, sledilo je vpljete, od vseh strani so skočile skrivnostne postavbe iz temne noči na orožnike in jih s vso silo bile s cepini, poleni ali palicami. Žandarji so se sicer branili in ubili enega napadalka, dva pa ranili, vendar pa so kmalu podlegli pramoči in ranjeni obležali v snegu.

Napadaleci so osvobodili ujetnike, vzeli s seboj pri napadu ubitega tovariša in oba ranjena ter so zbežali preko sedla v Solčavo, kjer so se ustavili v neki hiši. Njihov pogovor je slišal za pečo sedeči berač,

srečno usel strelom, je zbrane fante pozval da napadejo žandarmerie takoj v Rogarjevi hiši. Celu zupan sam je prietavil, da ne bi bilo to tako napadno, napasti žandarmerie in oprostiti ujetnike. Ko je eden od zbranih fantov izrazil bojazan pred puškami, je Glavač objubil, da bo pripeljal čarovnika, ki bo poskrbel, da strel žandarmerie ne bodo zadeli. Ta pomirjevalna objuba je zelo ohrabril zbrane fante, ki so bili trdno od-

VESELE PRAZNIKE

boste imeli, če si nabavite dober radijski aparat. Pišite nam po naš novo izšli cenik, kjer dobitte opise, slike in cene najmodernejših aparatov.

Kvaliteta naših aparatov, nizke cene in ugodni plačilni pogoji Vam omogočijo, da si nabavite res prvovrstni aparat.

RADIO LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 5
TELEFON 3190

ski razgovor je zasebna stvar, velja za namenece telefonskega urada za uradno tajnost, se vrši brez prič — »lovce« ugotavlja samo številko telefona, ne pa razgovora samega — se ne more spraviati pred sodišče, ugotovitev žaličca pa more imeti zelo nevarne posledice za obe strani. Zato je naloga telefonske uprave v tem pogledu zelo težavna in je treba ravnati kar najprevidneje. Evo par primerov.

Ugleden profesor beogradskega vseučilišča je moral na telefonu zopet in zopet poslušati najhujše žalitve. Prijavil je stvar telefonski upravi in »lovce« je ugotovil telefonsko številko drugega vseučiliškega profesorja, s katerim je bil prvi zaradi znanstvenih stvari v precej »napetih« odnosih. Lahko si je misliti, kakša afera bi mogla nastati iz vsega tega. Telefonski upravi pa se je posrečilo, da je s pravim diplomatskim posredovanjem ugotovila, da je krivda na služkinji, ki je prešla iz službe pri prvem v službo k drugemu profesorju.

Profesorica ženske gimnazije je nekdo dan za dnem nesramno psoval po telefonu. S pomočjo »lovca« se je ugotovilo, da te psovke prihajajo s telefona na domu neke odlične njene učenke, ki se je v šoli kar najdostojneje obnašala napram profesorici. Ko so jo na podlagi ugotovitve »lovca« prijeli v šoli, je priznala, da je delala vse to po dogovoru s tovarišico, ki je bila zaradi slabih učnih uspehov in še slabšega vedenja izključena iz šole.

Nekake trgovca je nekdo ravno v času, ko je bilo največ dela v trgovini, obklatil z najzibranjejsimi psovkami. »Lovce« je ugotovil številko drugega trgovca. Preiskava je dognala, da je bil žaličec trgovski vajenec, ki je prešel iz prve trgovine v drugo.

Predsednica nekake dobrotelne družbe je morala vsak dan na telefon poslušati grde žalitve. Ugotovilo se je, da so bile žaličce dame, ki so propadle pri predsedniških volitvah, ali pa dame iz drugih dobrotelnih in kulturnih društev.

In kaj poretete o zetu, ki je v Ljubljani in spoštovanju do svoje ljube tašče šel tako daleč, da jo je noč za nočjo vsake pol ure povpraševal po telefonu, ali je dobro zavarovala proti mrazu, ali je dobro pokrita v postelji, in je prav tako javljal, da se sneži... in tako.

Kakor zahtuje telefonska uprava, je »lovce« v kratkem času uporabe dosegel kar najlepše uspehe in žalitve in sploh motnje po telefonu so začele ponehavati, dasi je uporabljanje »lovca« bilo doslej še nekaka uradna skrivnost. Sedaj, ko je stvar prišla v javnost in zahrbtni zlorabljivalci telefona vedo, da jim preti razkritje v najkrajšem času, bo uspeh gotovo še tem boljši.

Josef Pilsudski

Današnji praznik sv. Jožefa je na Poljskem dan Josefa Pilsudskega, ki ga Poljaki smatrajo za stvaritelja svoje države. Pilsudski je vtelesil v sebi poljsko vojo do samostojnega državnega in nacionalnega življenja, poljsko edinstvo, poljsko energijo, Silovalsi maršal z odlično in z zavestjo

Kronabettfogel je očitno poznal svoj posel. V eni uri je zaslišal vseh 16 obtožencev, ki so se vsi zakovarjali, da so se odtegnili rekrutaciji, ker so se bali volaške službe, sestavljeni tri strani dolgi zapisnik in proglasil sodbo, ki je bila za vse enaka: 24 ur zapora, poostrenega s postom. S to obzoro je bilo na najenostavnejši način rešeno tudi vprašanje prehrane obtožencev.

Ranecelniku Miha Tanzerju iz Kaplje je bilo za njegovo, ranjenim žandarom nudo zdravnikiško pomoč izrečeno cesarsko priznanje in mu je razen tega bila podeljena nagrada v znesku 200 forintov. V utemeljitvi predloga za to nagrado je zanimiv naslednji odstavek: »... ker je c. k. žandarmerijska uprava pri tukajšnjem prebivalstvu trn v oči, je Tanzer z dejansko udeležbo in s podporanjem žandarmerije izrazil zaupanje prebivalstva in si je s tem škodoval...«

Turist, ki bo prenočeval Gornjo Savinjsko in Logarsko dolino ter se od tu napotil čez št. Lenardski vrh na Koroško bo prišel tudi mimo kmeta Rogarja. Od tod mu ne bo težko naleti pomeni, kjer je pred 80 leti izvršil onisan napad. Z razganjanjem begunskih zavetišč se je končalo tudi rokovnjaštvo. Svoj čas je ob strezi, kjer se je izvršil napad, stalo znamenje (hrbika martra). Ne vemo, ali je mesto tudi še danes znamenovano Prav gotovo pa je, da bo kmet Rogar radovednemu popotniku rade volje pokazal kraj usodnega dogodka, ki je še danes živ v pripovedovanju krepkih Solčavanov.

zgodovinske odgovornosti obrača krmilo poljske narodne države že izza leta, ko je obvaroval svet, da se ni boljševiška povodenj razlila v neurejeno poprevratno sred-

njo in zapadno vropo. Pilsudski je moč akcije in dela, zato nacionalna Poljska za upanjem gleda nanj.

Maršal Pilsudski je tudi zagovornik ožjega sporazuma med Poljsko in Jugoslavijo. Velikemu državniku bratskega naroda želimo na dan njegovega godu še mnogo let!

Ljubljano čistijo — pomlad se bliža

Ljubljana, 18. marca

Muhasto zimo imamo letos. Nihče ni prav zadovoljen z njo, niti sportniki ne. Ne morejo pozabiti božiča, praznikov in počitnic. Vse se je veseli obilice snega, se pripravljalo na bližnje in daljše izlete, nabavljalo in izpolnjevalo svojo smuško opremo, zaljubljeni so se menili o sestankih na Golovcu, pod Rožnikom ali celo na Sv. Katarini, skratka: sportna trgovina in sport v sreči sta cvetela na vso moč. Pa glej šmenta, snega od nikoder! Seveda gori na Gorenjskem so ga imeli marsikatero ped, ampak vsi in vse tudi niso mogli tjakaj. Za ljubljanski smuški svet so najbolj prikladna poboja in zatijša bližnjih gričev in gozdov, ti so pa ostali tja po novem letu suhi in dolgočasni.

Nu, konec januarja pa je zapadlo snega blizu in daleč, da so sportniki, pravi in priložnostni, prišli na svoj račun. Kar dovolj ga je bilo. Čez mesec dni je kazalo, da dobimo zgodnjo pomlad, po vsej pravici, saj so jo napovedovali celo časopisi, ki so vedeli poročati, da je zime že vse sito, ko nam že kar iz trebuha gleda.

Pa nas je spet potegnila, prav pošteno! Ko po mestnih ulicah ni bilo že nobenega snega več, tudi tistega črnega ne, ki se najdlje drži po cestah, je pričelo mesti in je medlo nekaj dni brez prestanka. Pa smo žalovali in tarnali, da nas ni počastil sv. Peterček, ki vreme dela, s tako divno zimo vsaj pred novim letom.

Snega na klatre. Trgovcem so zmanjkale galose in snežni čevlji, lekarnarjem prsi karameli, revežem pa kurjava. Na stečaj so ljubljanski gospod župan odprl blagajne, da se ulice očistijo snega in plundre. In to niso malenkosti. Dan za dnem se vzgojo na avtomobilih in vozovih gore snega k novim mostovom na obrežje naše pitke reke, ki le s težavo požira tako obilne zalozage. Sneg se koplji ob obrežnih zidovih in spodjedajoča voda ustvarja like, podobne razpokam na lednikih in bizarne kapniške oblike v podzemnih votlinah. Ljudje postajajo na mostovih in občudujejo moč fekalij, ki se pretakajo po Ljubljani. Revna je ta reka, neznamna in neblago dišča, toda kam bi z vso meteorološko, z vsem snegom in plundro z mestnih ulic, ko ne bi vsega tega Ljubljana tako potrežljivo odvajala v Črno morje.

Pomlad se bliža in z njo vsi mogoči prazniki. Ljubljana se otresa zime, da bo snažna, čista, bela, ko pride vigrd v svate. Pa ne, da bi nas zima še v tretje ukanihla! Če je le ne bodo ujezili zmernanjem po časniki!

Modni salon damskih
Malči klubov
Žabjek

Poljanska cesta 15 (mestna hiša), IV. stopnišče
nudi cenjenim damam veliko izbrano najmodernejših slamičkov po najnižji ceni. — Dame državnih uslužbenecv in uradnice popust. — Popravila se točno in najceneje izvršujejo. — Žalni klubuki vedno na zalogi. 3606

Domače vesti

Konzulat češkoslovaške republike v Ljubljani sporoča, da nastopi predstojnik konzulata konzul 4. razreda g. inž. Josef Ševčík 21. t. m. svoj redni dopust. V njegovi odsotnosti ga bo zastopal vicekonzul g. Alois Chelka.

Službeni list uprave dravske banovine od 18. t. m. objavlja zakon o konvenciji o mednarodni uniji za pomoč, uredbo o prometu s filmi, pravilnik o kontroli izvoza živine, živalskih proizvodov in izdelkov, pravilnik o takсах pri izvozu živine ter objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu.

Za Velikonoč

najfinjša praška šunka, štajerska perutnina, sveže meso vseh vrst, delikatese, mesni izdelki itd. najbolje in najceneje pri

Slamiču

velemesarija

GOSPODSTVA CESTA 6
3621 PRESERNOVA ULICA 5.

Pevskim zborom Hubadove župe JPS. Sporoči za župni koncert (pevski predstojnik) pojdejo v tiskarno v ponedeljek. Dva dni je še čas za priprave na sodelovanje. Tako! Doslej je prijavljenih 16 pevskih društev. Župni pevski zbor.

Tečaj za vodnike pri Staničevi koči. Začetek tečaja za vodnike pri Staničevi koči je zaradi zadržke vodje odložen. Dan pričetka se objavi pravočasno v časopisih.

SPD. Pozivamo vse brezposelne zobotehničke in kar tudi zobotehniške nameštence, da se takoj pismeno prijavijo društvu, ki nujno potrebuje tovrstne podatke. Društvo zobotehnikov za dravsko banovino.

Čebelarstvo društvo v Ljubljani obvešča člane, da je ministrstvo za finance na ponovno prošnjo dovolilo za pisanje čebel trošarine oproščeno sladkorja, ki pa mora biti denaturiran s 3-odstotnim ogljenim prahom. Oglje čebelarji ne škodijo. Rastlina kuhane takega sladkorja je sicer črna, toda naravnega okusa. Mnogo sladkorja na panju ni določeno. Vsako ga lahko dobi, kolikor ga primerno potrebuje. Odbor bo naročil rafiniran (bel) kristalni sladkor. Cena sladkorja franko Ljubljana je 8 Din. Ker moramo sladkor plačati vnaprej, bomo vsem, ki so doslej sladkor naročili, poslali polovico za nakazilo zneska. Člani naj naroče sladkor le na okroglo teko 50, 100, 150, 200 kg, in to zaradi zmanjšanja prevoznih stroškov. Zaradi tega naj se združi več naročil. Čebelarji, ki še niso poslali naročila, naj to stori najkasneje takoj ter naj pošljejo potrebne zneske društvu po polovici s pripombo za sladkor. Društvo bo sladkor naročilo takoj, ko bo dobilo vsa vplačila. Čebelarji hitite! Poleg naročila naj navedejo naročni svoj točen naslov, pošto in železniško postajo in številko panjev. Čebelarji, izrabite ugodno priliko in naročite sladkor, da rešite svoje čebelne družine. Sladkor dobe še člani Čebelarstva društva.

Podporno društvo finančnih in drugih uslužbenecv državne uprave za dravsko banovino v Ljubljani je na svojem II. rednem obnem zboru dne 5. marca 1932 sklenilo, da spremeni svoj naslov v: Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbenecv dravske banovine ter da sprejema nove člane, ki se prijavijo do 31. 5. t. l., v ugodnejši pogoji glede višine pristopnine, kakor tudi glede starosti (do 55. leta). Po tem roku, to je po 31. 5. 1932, pa se bodo sprejemali člani le do 45. leta starosti in s zvišanimi pristopninami. Glavno društveno delovanje je osredotočeno v odsekih za pogrebni in bolniški sklad. Slednji nudi svojim članom brezplačno zdravniško ordinacijo, brezplačno dobavo zdravil.

Vlažno vreme povečuje nevarnost pogibeži zaradi prehlada. Te nevarnosti infekcije vas obvarujejo okusne

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
Številke za označbo kraja pomenijo:
1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. smer in brzina vetra, 4. oblakost 1—10, 5. temperatura, 6. relativna vlaga v %, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.
18. marca
Ljubljana 7, 763.7, 3.4, 92, mirno, megla, dež, 7.5; Ljubljana 14, 765.7, 5.2, 94, mirno, megla, dež; Maribor 7, 758.2, 4.4, 87, SW2, 10, —; Zagreb 7, 754.3, 2.3, 95, WNW1, 10, dež, 5.2; Beograd 7, 763.7, 6.0, 87, mirno, 10, dež, 1.4; Sarajevo 7, 763.0, 7.2, 80, mirno, 6, —; Skopje 7, 760.2, 7.0, 70, NW3, 10, —; Kumbor 7, 763.3, 14.0, 87, ESE4, 60, dež, 16.0; SpHt 7, 762.5, 11.0, 90, SE4, 10, dež, 14.0; Rab 7, 761.7, 10.2, 91, SE4, 10, dež, 5.0.
Temperatura: Ljubljana 6.5, 2.0; Maribor 6.0, 1.4; Zagreb 5.1, 2.2; Beograd 10.0, 6.3; Sarajevo 12.0, 6.0; Skopje 10.0, 0.0. Solnce svaja ob 6.3, zahaja ob 18.9. Luna zahaja ob 12.48, zahaja ob 4.28.

Pri pokvarjenem ali preobremenjenem ledniku, zgolj pri počasnem čiru v ledniku vam pomore

Dobiva se v vseh lekarnah

Odeleva od Mla. soc. politike in zar. zdravja S. št. 2009 R. II. 1932.

ki je v velikom. Torej ti s. tati zamahni po njem s sekuro. Luce v svoji razburjenosti najbrž niti ni vedel, koga je napadel, ter je takoj pobegnil. Nedelka so neke sosedje našli in odpremili v bolnico, kjer pa nimajo upanja, da ga bodo ohranili pri življenju. Milošević je zbežal v gozdo, ve in ga iščejo sedaj orožniki.

Brezobrestno posojilo za zidavo in preizidavo, odkup zemljiškoknjižnega dolga, nakup poslopij in zemljišč, daje Zagrebška stavbeno-kreditna zadruga. Zastopstvo, Ljubljana, poštni predal 307. Sprejme poravnice!

Alkoholik ne mara slaščice. Matič, navajaj svoje otroke nanje, da jih odvrača vsaj od alkohola. »Sadržaj« sadje v čokoladi je najprimernejša, tečna in redilna slaščica za velike in male. Vrečice 5 Din.

Bakrene, medene in aluminijaste predmete izdeluje Josip Otoropec, Ljubljana, Za Gradom 9.

Darujte podpornemu društvu slepih Ljubljana. Pod Tranče 2-III.

Obledele obleke barva v različnih barvah in pisara tovarna Jos. Reich.

Kranjske klobase — najfinjša, Marja Urbas nasl., Ljubljana, Komenskega 16.

Brata Naglič EKSPORT ČEVLEJEV

Zir nad Škofjo Loko

Najprejznajši smučarski čevlji in gozdarice.

Zahtevajte cenike! Trgovci popusti!

Kupujte fotoamaterske velikonočne razglednice v založbi Foto-Tourist, Ljubljana, Selenburgova ulica 6-I. Dobe se tudi v vseh trafikah in trgovinah s papirjem.

Za velikonočna voščila priporočamo Ciril-Metodove razglednice.

Zadnja založba Hudson-Essex avtomobilov 1930 je došla. Izrabite izredno priliko. Essex sedan stane 53.000 Din, pred pa 97.000 Din, Hudson sedan 8 cil. 75.000 Din, pred 130.000 Din. Generalni zastopnik je V. Halper, Meduličeva ulica 11, Zagreb.

Občni zbor »Union« hotela in stambinske d. d. v Ljubljani bo 31. marca ob 16. v srebrni dvorani hotela Uniona v Ljubljani. Udeleženci morajo položiti delnice vsaj do 25. t. m. v pisarni hotela Union.

Veliko izbrano kravat in trapezasti flani svoje priporočila trdita Iga. Zargi, Ljubljana, Sv. Petra c. 3 in 11.

Gramofone plošče!

Krasne slovenske naprave, kvintete, pesne šlagerje nudi

specijalni oddelček za gramofone

IV. BONAC, Ljubljana

Pozor!

Zaradi velike zaloge nudim nekaj prvovrstnih elektroničnih poselnih plošč, Columbia, His Masters Voice in Polydor namost po Din 60.—, sedaj Din 38.—.

IV. BONAC, Ljubljana

Iz Ljubljane

Ustanovi občni zbor JRKD za Trnovu. V soboto 12. t. m. se je vršila ustanovna skupščina organizacije JRKD za trnovski okraj v Sokličevi gostilni. Blizu 150 zborovalcev je prisrčno pozdravilo poset šupana g. dr. Dinka Puca, narodnega poslanca dr. Stane Rapota, direktorja A. Jaga, predsednika šentjakobske krajevne organizacije g. Marna in predsednika prajske krajevne organizacije g. Struklja. Po nagovoru predsednika pripravljalnega odbora profesorja g. F. Sica so bile poslane pozdravne brošure ministrskemu predsedniku g. Petru Živkovcu in ministru za trgovino in industrijo g. dr. Kramerju. Iz

čuješ jo: Velika noč

hodi od palače do koč in vstajenje v vsej naravi mahom se povsod pojavi. Vrata na stečaj odprimo! Okna s cvetjem okrasimo! Da popolne bi veselje, izpolnjene slednje želje, mizo s ptico pogrnimo, nanj »Jajnice« postavimo. Vsa družina bo vesela, ko bo v skledi jed dušeta.

voljeni so bili: za predsednika profesor Franjo Sič, za podpredsednika občinski svetnik Josip Lovše, v odbor Ivan Brekvar, Valentin Brekvar, Zane Brekvar, Jakob Goli, Fr. Fröhlich, Jakob Goli, Jože Gruđen, Albin Jančar, Ivan Klemenc, Leon Koman, Martin Kovač, Franc Muravec, Matko Močnik, Ivan Oblak, dr. Maks Robič Josip Sattler, Fran Smole, Matko Soklič, Rajko Setina, Stane Škodlar, Ferdinand Vrabec, v nadzorstveni svet pa Ivan Šuš. Ignac Vehar in Ivan Vreček.

Ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD Mestni trg v Ljubljani se je vršil 14. t. m. pri Cinkoletu. Zbora se je udeležil delegat banovinskega odbora ravnatelj g. Jug. Izvolil se je naslednji odbor: Planinšek Fran, žel. sv., predsednik; Rešek Josip ml., ključavničarski mojster in posestnik, podpredsednik; Grasselli Andrej, magistratni uradnik, tajnik; Simončič Vlado, magistratni uradnik, blaginjak; Oblak Karel, skladiščnik, Breznik Venčeslav, trgovec in Humar Vinko, zidar, odbornik; Fabiani Pavel, trgovec, Zdravnik Anton, mestni uslužbenec in dr. Lukan Miroslav, veliki župan v pokolu, nadzorni odbor; Oblak Karel, skladiščnik, delegat za areško skupščino. Somišljeniki, stanovalci v okolici Krevkovega trga. Pred Škofjo, Mestnega trga, Stritarjeve ulice, Cankarjevega nabrežja tja do Pod Tranče in na Grajski planoti, se naprošajo, da se

Najelegantnejše plašče za dame

pariške modele, prekrasne kostume, kompleje in obleke nudi za pomlad v največji izbiri FRAN LUKIČ, Stritarjeva ulica.

Za gospode: Obleke, površnike, trenchcoate in obleke po meri, elegantno in poceni.

Čimprej prigrisajo za člane JRKD in plačajo obnem letno članarino 12 Din.

Ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD za šentpeterski okraj se bo vršil 21. t. m. ob 20. v prostorih Zupančičeve gostilne na Jegličevi cesti. K udeležbi so vabljene tudi vsi oni somišljeniki in prijatelji, ki pomotoma niso dobili povabila.

Akademiki Danec ob 11. bo pri sv. Jakubu sv. maša za brate v Primorju. Pokažimo svojo ljubezen do njih!

Redni občni zbor krajevnega odbora Jadranske Straže bo 31. t. m. ob pol 9. zvečer v prostorih restavracije na glavni postaji v običajnim dnevnim redom. Člani in prijatelji Jadranske Straže, pridite!

Predavanje profesorja g. Rudolfa v JNAD »Jadrana«. Pereti problem, ki strši mlade akademika, a ki obeta preiti v še kompliciranjšo fazo, je problem nezaposlenosti. Da mladina dobi pravo sliko tega zla in da pride do lažje načina in uspešnejšega sredstva, odstraniti ga, je sklenila, da priredi več zavednih predavanj 15. t. m. je imel prvo tako predavanje v društvenem lokalu profesor g. Rudolfa, ki je le na njemu lasten način predložil ves problem tako živo, da so akademiki polni optimizma sklenili vreči se na delo. Da na kratko podam izvešček predavanja: V okviru vsehposelne gospodarske krize se razvija tudi rana, kateri bi moral kirurg s posebno odločnostjo napraviti konec. Se nevarnejša od brezposelnosti delavca je brezposelnost inteligenta, ki zavzema vedno večje in opasnejše dimenzije. Že naslov predavanja, ki se je glasil »Nezaposlenost in invazija tujcev pri nas«, pove dovolj jasno, kje je treba iskati vzroke. Baš v času, ko se s raznimi odredbami zapirajo našim sezonskim delavcem vrata drugih držav, uživajo pri nas celo inteligentni največjo gostoljubnost. Na vseh mogočih mestih najdemo tujca, ki milostno reše naš

leč. Straussov koncertni valček »Pomladni glasovci« in Wagnerjevo slavnostno korlačico iz opere »Tannhäuser«. Vstopnice so v predprodaji v Delavski zbornici I. nadstropje, I. vhod (strokovna komisija). Sedeži po 8, 6 in 4 Din, stojšča 2 Din.

Lutkovno gledališče na Taboru uprizori 19. in 20. t. m. vselej ob 15. tragikomno igro »Gašperček dvorni zdravnik« v treh dejanjih po knjižnih cenah.

Zlata zborna protetika v zobnem ambulatoriju okrožnega urada. Zaradi številnih vprašanj, ki prihajajo na urad glede zobnih del v zlatu, ponovno sporoča urad članstvu, da se izvršujejo dela v zlatu vsako popoldne od 14. do 16. ure. Cene posebnih del so naslednje: 1) zlata krona 200 Din, 2) plomba iz zlata 120 Din, 3) pri zlatem mostu vsak posamični člen 240 Din. Izvršujejo se tudi vsa druga dela v zlatu. Podrobne informacije se dobe v zobnem ambulatoriju okrožnega urada na Miklošičevi cesti pritrilje levo. Vsa dela v zlatu izvršuje zobozdravnik.

Foto amaterji!

Vaš film ali plošče vam razvije in napravi kopije na visoki leek v 4 urah — povečane slike pa še isti dan.

FOTO TOURIST

Ljubljana, Selenburgova 6

Društvo medicincev na univerzi kralja Aleksandra v Ljubljani sporoča, da je bil na 25. rednem obnem zboru, ki se je vršil 15. t. m., izvoljen naslednji odbor: predsednik stud. med. Jagodič Boris, podpredsednik stud. med. Špota Zdenko, tajnik I. Baraga Lojze, tajnik II. Narač Gustav, blaginjak I. Jasbinšek Jože, blaginjak II. Roško Lojze, knjižničar I. Ruprecht Hubert, knjižničar II. Janež Janez, gospodar bole. Leon, revizorji Bricek Jemel, Benedič Drago in Dindarski Dušan.

JAD »Triglav«. Dne 17. t. m. je v Kranju preminil nenadno smrti naš bivši predsednik, večkratni odbornik, tovariš, cand. tñ. Jože Tajnik. Pogreba mladega tovariša v nedeljo 30. t. m. v Kranju so bomo korporativno udeležili. Odhod iz Ljubljane v nedeljo s vlakom ob 11.35. Vožnja četrtinska. Odh.:

Obleka iz kangarna po meri

že za 900.— Din

K. PUČNIK

Tavčarjeva ulica št. 3

Pristna anglijska blaga.

Preskrajšane glasilo društvo Ljubljana VII. Sp. šiška je izšlo dne 18. t. m. svoj 44. redni letni občni zbor v gostilni g. Kačiča. V novi odbor so bili izvoljeni: za predsednika Ivan Rejzina, poveljnik in tajnik Krasa Pavel, poveljnik namestnik Kosec Franc, blaginjak Černe Josip in odborniki: Matija Menard, Mihael Koželj in Filipič Ivan. Kot častna člana za zasloge in dolgoletno vestno ter požrtvovalno delovanje pri društvu sta bila izvoljena gg. Josip Černe in Jernej Jelovek. Novovoljeni odbor si je stavljal nalogo, da društvo reorganizira in spopolni z ustanovitvijo tehničnega odseka in reorganizacijo oddelka ter uvede za svoje člane posek »Prva pomoč« in razna pomočna predavanja. Lep razvoj društva najbolj dokazuje dejstvo, da si je nabavilo voz za motorno brigado. Čest in hvala vsem dobrotnikom in ustanovam, ki so pripomogli s podporo do uspeha.

Organizacija absolventov gradbeno-rotekološke šole javlja vsemu članstvu, da bo njen redni občni zbor v nedeljo 20. t. m. ob 9. dopoldne v predavalnici Delavske zbornice v Ljubljani. Za predavanja o šole-zobozna, ki jih je imel g. dr. inž. Kasal skozi 5 tednov po trikrat na teden brezplačno, se iskreno zahvaljujemo.

Klub jugoslov. primorskih akademikov v Ljubljani vjudno vabi vso našo javnost, društva in korporacije, tovariše akademike in naša primorska društva k sv. maši, ki bo danes ob 11. dopoldne v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani za blagor naših rojakov. Poje zbor »Taborac«.

KLOBUKE

raznih kavovostih, v najnovejših barvah in oblikah, zadnje modne novosti, ter sportne klobuke in čepce, dobite v lepi izbiri po nizkih cenah pri

3577

MIRKO BOGATAJ

specijalna trgovina klobukov

LJUBLJANA, Stari trg

Sprejemajo se popravila! Solidna postrežba!

Sokol na Taboru sporoča vsemu članstvu žalostno vest, da je preminila njena ustanovnica, večletna telovadka, vaditeljica, sestra Vera Derganc roj. Pogacnik. Uprava poziva članstvo, da se njene pogreba udeleži v kar največjem številu, ki bo danes ob pol 4. pop. iz mrtnišnice Leoniška k Sv. Križu. Kroj civilni z znakom.

Obitniško društvo v Ljubljani, vaješki odsek, naproša vse gg. mojstre, da opozore svoje vajece in vajecke na sklopično predavanje o oberamergerjskih pasijonskih igrah, ki ga priredi vaješki odsek brezplačno za vajece in vajecke v ponedeljek 21. t. m. ob pol 7. zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. Predava tajnik Prosvetne zveze g. Zor.

Lutkovni odsek Ljubljanskega Sokola igra jutri v Narodnem domu (vhod z Bleiweisove ceste) burko v treh dejanjih »Začarani škornj«. Začetek točno ob 16.

Še na veliki petek

prinesele obleke v kemično čiščenje, plisanje, barvanje, pranje in svetlokanje perila izgotovi sigurno do praznikov tovarna

362

JOS. REICH

Stari trg 11, Ljubljana

NAJVEČJI FILM VSEH CASOV

Ben Hur

kot zvočni film

V GLAVNI VLOGI PRI-LJUBLJENI

Ramon Novarro

ZARADI OGROMNE DOLŽINE FILMA

predstave ob 3., 6. in 9. zvečer.

PREDPRODAJA VSTOPNIC OD 11. DO POL 13. URE!

Zvočni film Ideal

u— Obsmrtno podporno društvo Vič-Glince ima svoj redni občni zbor jutri ob pol 4. popoldne v telovadnici nove šole na Viču. Udeležba članov je obvezna.

u— Največje izbiro izredno lepih oblek, plašev, bluz in otroških oblek vam nudi za praznike po izredno nizkih cenah trdica Ign. Zargl, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3 in 11.

u— Velik napredek esperanta v Ljubljani. V četrtki je imel klub esperantistov v Ljubljani svoj XI. redni občni zbor in je iz obdobja poročil razvidno, kako je klub napredoval in kako si je pridobil priznanje tudi v krogu mednarodnih organizacij. Število članstva se je zelo povečalo, klub pa je vodil tri tečaje za esperanto, ki so se vsi končali s prav dobrim uspehom. Funkcionarji kluba imajo redno vsako nedeljo popoldne v ljubljanski radio postaji esperantske predavanja o turisti, o lepota naših krajev, o sportu, o naši literaturi in o drugih važnih temah iz življenja našega naroda. Meteorološki zavod ljubljanske univerze je izdal celo znanstveno delo v esperantskem jeziku. Klub je priredil tudi več zanimivih predavanj s skriptinami slikami. Koncem lanskega leta je klub proslavil 10 letnico svojega obstoja in je bila ta proslava po sporedu zelo važna in peštra. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen za predsednika kluba g. Danilo Herkov, na druga obdobja mesta pa dr. Reya Oskar, Kozlevčar Jože, Kralj Ivan, Zupan Marija, Jereb Milčič, Sajko Maks, Pirc Ivan in Korenc Riko. Za revizorja pa Kramar Joško in Petrič Mara.

Centenemu občinstvu vladno naznanja, da sem odprl

čevlarsko delavnico

u— GRADIŠČU št. 3 (pogled Uršulinske cerkve). — Izvršitelj št. nadalje svoje obrt vodi v Gajevi ulici št. 2 in na Vodovodni cesti št. 5.

A. BRECELJ,

čevlarski mojster.

3630

u— II. interna produkcija gojenecv drž. konservatorija bo v torek 22. t. m. ob 6. pop. v Filharmonični dvorani. Na interni produkciji nastopi 10 gojencev iz slopevskega, klavirskega, violinskega odreda, dalje odredka za čelo in iz operne šole. Občinstvo vabimo, da se v velikem številu odzove vabilu ravnateljstva ter poseti interno produkcijo, prosi pa, da se s prepoznanim prihajanjem ne moti izvajanja. Vstop je dovoljen le med posameznimi točkami v odmorih. Ravno tako pa prosim ravnateljstvo, da stari mladoletnih otrok ne vadijo seboj k produkciji. Vstop je dovoljen proti nakupu sporeda, ki se dobi v veži dvorane pred začetkom produkcije.

„DUPING“

Ruski Eau de Cologne à Din 30.— Ister toči Parfumerija Uran, Mestni trg št. 11, Ljubljana. 3612

u— Pevski zbori, ki so včlanjeni v Hubadov pevski župi, pridejo 2. aprila v unijski dvorani ob 15. velik pevski koncert, na katerem nastopi cela vrsta ljubljanskih in izvenljubljanskih pevskih zborov. Župni koncert bo vedelostojna revija naših zborov, ki nastopajo z mešanimi in moškimi zbori ter izvajajo skoro izključno dela slovenskih kompozitov.

Kdor hoče kravji sir

ali tudi kislo mleko, ga lahko pravi z Gallicol tabletami v 20 minutah. 3575

u— Še tretji nesramnej prijet, Policija je bila večkrat v zadnjih mesecih opozarjana od starejših ljudi na početje raznih nesramnikov in je šla kar najenergičnejše na delo. Zadnje dni se ji je posrežilo spraviti na varno dva taka nesramneža, o katerih smo že poročali, včeraj jutraj pa je bil aretiran še tretji tak pokvarjenec. Okrog 8. zjutraj je namreč prijavil neznan gospod, da se je lotil neki mladenič nekega 10letnega dekleta v Lattermanovem drevoredu. Stražnik je bil kmalu na mestu in je res čez čas ujel zločinca, skritega v veži neke hiše v Nunki ulici. Medtem pa, ko je stražnik lovil nesramnega perversneža in ga aretirati, sta se odstranila njegova žrtev in pa neznan gospod, ki je zadevo prijavil. Zaradi tega prosim policijo, da se gospod, ki je opazoval nesramnežovo početje, zgleda v svojo informacijo na policijski upravi.

u— Največja izbira izvanredno lepih oblek, plašev, bluz in otroških oblek vam nudi za praznike po izredno nizkih cenah trdica Ign. Zargl, Ljubljana, Sv. Petra c. 3 in 11.

u— Zobni atelje Ivan Radovan, Selenburgova ulica v velikonočnem tednu ne sprejema.

u— Odvetniški izpit je položil pred višjim državnim sodiščem g. dr. Joso Kamušič, po rodu iz Istre, odvetniški kandidat v Ljubljani.

u— Pevsko društvo »Slavec« poziva članstvo, da se sigurno udeleži častnega večera častne članice gospe De Schiava drevi ob 20 v društvenem lokalu.

Letos kupite krasne

velikonočne pirhe

najceneje v specialni trgovini JOSKO OSETA 3645

„BONBONNIERE“

Dunajska cesta 7

u— Prisrčno počaščenje svojcev, prijateljev in znancev za Veliko noč izrazimo pač na najlepši način, če jih počastimo s prekrasnim fotografiranimi razglednicami, posnetimi nalašč za to priložnost. Slike, polne narodnega sloga so mojstrsko delo znanega fotomaterija »Emte« in jih je založila trdica M. Tičar. V onih, ki jih bodo prejeli v počastitev, bodo vzbudile nedvomno prisrčno hvaležnost napram onim, ki jim bodo s temi, za nas edino primernimi razglednicami, izkazovali svojo pozornost.

u— Trajno ondulacijo na aparatu svetovno znanega izumitelja in večkratnega šampiona, Adolfa Henkela iz Berlina izvršuje prvovrstno brivski in damski salon Stane Rakar, Prešernova ulica 7.

u— Vitamini in zopet vitamini! Vsa jih dajete že priznava, Vi pa jih sistematično uničujete s prekuhavanjem mleka. Uživate Bio mleko Osrednjih mlekar, ki je tudi neprekuhano absolutno neškodljivo. Telef. 2446, dostava na dom.

u— Stavbena tehnična pisarna — zunanja in notranja arhitektura. Inž. arh. Ciril Tavčar, Selenburgova 6.

iz Maribora

a— JRKD. Danes ob 9.30 bo v mali dvorani v Narodnem domu sreska skupščina JRKD za oba mariborska sresa. Izvoljena bosta pripravljala sreska odbora za vsak sres posebej. Vabljeni je vsakdo.

a— Slovenska otvoritev sokolskega odra krčevinskega sokolskega društva bo jutri ob 15. v krčevinski osnovni šoli. Sokoli in prijatelji, pridite polnoštevilno!

a— Lutkovno gledališče Sokola Maribor matica v Narodnem domu uprizori danes ob 15. Levstikovega »Martina Krapan« v dramatisaciji br. Jake Špicarja.

a— Samopomoč državnih namestencev in upokojevcv, registrirana pomožna blagajna v Mariboru, naznanja vsem svojim članom, da bodo vsem tistim članom, ki so marca meseca plačali posmrtnino za prvi kvartal za leto 1932., vplačani zneski meseca aprila po končni likvidaciji vrnjeni. Kako se bo vračal ta denar, bo objavljeno v časopisih.

a— Trgovsko obrtna mladina bo imela svoj občni zbor jutri ob 15. v Narodnem domu.

a— Mladina! Ponovno opozarjamo tovariše (ice) na predavanje višjega režiserja g. prof. Osipa Šesta o temi: Mladina in gledališče. Obdorniki naših mladinskih društev naj marljivo agitirajo med svojim članstvom, da bo udeležba res številna. Predavanje je javno in vsakomur dostopno. — Odbor Starešinske organizacije »Napredka«.

a— Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 23-58 lastnik in vodja kirurg dr. Černič. Najmodernejše urejen za operacije, zdravljeni aparati višinske sonce, diatermija, tonizator, žarnica »Halac« Eentocleaner, zdravljenje z radijem (pljuča in kopeli). Cene zmjerne!

a— Razstava ročnih del. Opozarjamo na velikonočno razstavo ročnih del v Cankarjevi šoli, ki je bila otvorena danes in ostane odprta še dva dni. Razstava obsega raznovrstno narodno blago in veliko izbiro motivov.

a— Slaninarski trg bo zaradi velikonočnih praznikov prihodnji četrtek 24. t. m.

VSAK NAROČNIK »JUTRA«

je zavarovan za 10.000 dinarjev!

a— Pasji kontumaci. Ker je bila dne 16. t. m. na nekem psu ugotovljena steklina, je mestno načelstvo odredilo do nadaljnjega strogo pasji zapor. Stekli pes je bil iz Jezdarske ulice št. 8, volčje pasne in rjave barve in ker še ni dognano, če so bili od tega psa ugriznjeni ljudje in živali, se poziva prebivalstvo, naj vsak tak primer takoj javi mestnemu načelstvu.

a— Sleparska družba. Lansko jesen so se pojavili pri nas neki nemški agentje, ki so zlasti v Sloveniji pridobili precej podzastopnikov v svrhu nabiranja interesentov za ugodna inozemska denarna posojila, katera bi jim preskrbeli neka »International Finanz- und Immobilien A. G.« v Berlinu pod zelo ugodnimi pogoji. Ze način akviriranja in pa, ker je danes huda za denar, je našlo to precej odziva med lahkovernim ljudstvom. Reflektanti na objavljen posojila pa so morali plačati visoko vpisnino in druge korepondenčne stroške že vnaprej. Ker pa so morali čakati na denar, ki ga od nikoder ni bilo le predolgo, so jeli nekateri dvomiti v verodostojnost omenjene družbe v Berlinu. Pri mariborski mestni policiji se je nabralo precej takih prijav in ker si neki mariborski zastopnik te družbe sam ni bil na jasnem, je policijsko predstojništvo poslalo berlinsko policijo za informacije in prejelo obvestilo obenem z opozorilom, da je imenovana družba bila že zaradi podobnih manipulacij obsojena ter da ne razpolaga z nobenim kapitalom in da je vse skupaj le gola sleparija. Ta čas pa je proti tej družbi ponovno vložena sodnijska prijava.

iz Novega mesta

Advokat

DR. GROS DAVORIN

je PRESELIL svojo ADVOKATSKO PISARNO na Ljubljansko cesto št. 24, I. nadst., v Skabernetovo hišo, nad gostilno Mundschütz. 3598

u— Kino »Doma« predvaja danes in jutri obakrat točno ob 15. 18. in 20.15 zvočni vefilom »Markiza Pompadour« z zvočno predigro. Ker je film gotovo eden najlepših v sezoni, se upravičeno pričakuje obilga obiska iz mesta in okolice.

u— Huda nesreča se je pripetila upoko-

cu g. Vekoslavu Lilič. G. Lilič je hotel po opravih v domačo klet. Na visokih in gladkih stopnicah pa mu je nenkrat spodrsnilo, da je padel kake 3 metre globoko v klet. Pri padcu si je namolil 3 rebra. G. Lilič želimo skorajšnjega okrevanja.

iz Celja

a— Izprememba voznega reda pri avtobusu Vransko - Celje. S ponedeljkom 21. t. m. se bo izpremenil vozn. red Kotarjevega avtobusa na progi Vransko-Celje tako, da bo avtobus, ki je doslej vozil z Vranskega proti Celju ob 15. in dospel v Celje ob 16. odhajal z Vranskega ob 14.30 s prihodom v Celje ob 15.30. Ta izprememba je bila v korist potujočega občinstva zaradi ukinitve nekaterih osebnih vlakov in izpremembe železniškega voznega reda. Dosedanje zveze z odhodom z Vranskega ob 7.30 in s prihodom v Celje ob 8.30, z odhodom iz Celja ob 13. in s prihodom na Vransko ob 14. in z odhodom iz Celja ob 18.30 in s prihodom na Vransko ob 19.30 ostanejo še nadalje v veljavi.

KUPITE DOBRE ČEVLE!

Le z dobrim blagom boste zadovoljni. Moderne, lepe in dobre čevlje kupite v Celju, Kralja Petra c. pri MILANU STRASEK. Novo blago, nove cene, bogata izbira! — Podpirajte domače podjetje! 3664

a— Aretiran prijatelj tuje lastnine. Lani poleti smo poročali, da je bilo vlomljeno v koč nekega oglašja pri Mariji Reki v Savinjski dolini. Neznani vlomilci so odnesli obleko, obutev, perilo in druge predmete. Jeseni se je posrežilo prijati enorokega brezposelnega delavca G., ki je vlom priznal in izpovedal, da ga je izvršil v družbi dveh pajdašev. Predvčerajšnjim pa je celjski mestni policiji uspešno aretirati 24 letnega brezposelnega delavca Ivana Vebrja iz Radomelj pri Kamniku, ki je bil kolovodja omenjene vlomilske trojice. Po zaslišanju je bil izročen tukajšnjemu okrožnemu sodišču, tretjega dolgooprstnika pa še iščejo orožniki in je upati, da bo tudi on kmalu prišel za zamreženo okno.

Volvne kravate Din 10.

u— Mestni kino bo predvaja danes ob pol 17., pol 19 in pol 21. poslednji zvočni vefilom »Ljubavni regiment«. Jutri ob istih urah in pa v ponedeljek ob pol 21. se bo predvajala zvočna opereta »Viktorija in njen uzurc«. Pri vseh predstavah zvočne predigre.

Glasoviti naučni grafolog KARMAH

Na zahtevo interesiranih povrnil se je v CELJE

iz Kranja

u— Občinstvu naznanjam, da sem se s svojim timom družabnikom g. Vinkom Oso-lijem razdružil ter od sedaj naprej sam postavljam peči in štedilnike in izvršujem vsa tozadevna popravila. Zaloge in sprejemanje naročil v hiši g. L. Sirca, poleg gimnazije. — Vinko Kokalj.

Z Jesenice

a— Da se vsaj nekoliko omili trpljenje nekaterih družin, ki so zaradi boleznij, zmanjšanega zaslužka ali pa zavoljo že dalje časa trajajoče brezposelnosti zašle v strašno pomanjkanje in bedo, sta ga dr. Obersnelova in županja ga. Zabkarjeva podvleli akcijo, da pri dobrih in socialno čestih ljudeh naberejo najpotrebnejša živila, kakor mleko, meso in kruh. Akcija omenjenih gospe je imela lep uspeh, čeprav so na Jesenicah zaradi nastalega položaja vsi sloji v izredno težavnem položaju. Tako bodo plačevali dnevno do preklica naslednji gg. in gospe naslednje količine mleka: dr. Ernest Rekar 5 litrov, dr. Kogoj František 4 litre, ga. dr. Martičeva 2 litre, ga. županja Zabkarjeva 4 litre, ga. dr. Obersnelova 4 l, g. Lavoslav Planišček 2 l, ga. Ema Pibrov-

SOKOLSKO DRUŠTVO JESENICE

ponovi danes popoldne t. j. na Jožefovo točno ob 1/2 15. uri

Opereto „Ptičar“

Nastopa preko 50 pevcev v zboru in solisti. Močan ojačen orkester. Prijetna zapletena igra s komičnimi nastopi. Smeh na smeh.

Opereta se jutri zvečer ob 20. zopet ponovi! 3569

ževa 2 l, g. dr. Aleš Stanovnik 2 l, g. dr. Bartol Kržan 2 l, g. dr. Janko Vovk 4 l, g. Valentin Markež 1 in pol l, ravnateljica »Mladice« iz Ljubljane gđ. Jerica Zemljanova 4 l, ravnatelj iz Ljubljani g. Evgen Lovšin 7 litrov mleka dnevno. Pa tudi jeseniški mesarji so se prav lepo izkazali. Tako bo g. Ignacij Hrvat dajal dnevno do preklica poldrug kg mesa, g. Franc Dežman istotako 1 in pol kg, g. Ciril Bajželj 1 kg, g. Andrej Herman 1 kg in g. Ivan Vergles 1 kg. Pekovski mojster g. Janko Černe bo dajal dnevno do preklica 30 žemlj, g. Anton Petlač pa 8 žemlj dnevno. Vsa ta množina živil se bo razdeljevala 25 najbolj potrebnim družinam. Med temi družinami jih je več, ki imajo od 7 do 12 otrok. Vsem plemenitim darovalcem najlepša zahvala. Obenem pozivamo usmiljena srca v Sloveniji, naj po možnosti darujejo denar in živila ter naj jih pošljejo direktno na mestni aprovizacijski odbor na Jesenicah, ki jih bo razdelil najbolj siromašnim družinam.

iz Tržiča

u— Delavsko izobraževalno društvo Svoboda zaigra v nedeljo v razvedrilo zdraviliškemu gostom na Golniku Molierjevo komedijo »Prevarani soprog«.

u— Redukcija draginskih doklad bo posebno hudo zadel tržičke državne namestence, kajti znano je, da je naše mesto eno najdražjih v državi. Glede na to so storjeni koraki, da se Tržič, ki sicer ni sedež sreskega načelstva, uvrsti v II. draginski razred. Akcija je v rokah narodnih poslancev.

u— Kino »Radio« predvaja danes in jutri opereto »Njeno višocanstvo zapoveduje«. Predstave ob 15. in 20.

Varujte Vašo kožo s tem da uporabljate

NIVEA-CREME

pred slabim in mrzlim vremenom, da ne poka in ne postane hrpava. Nadgrnite Vašo kožo večer vsak preden, grsta na počitih temeljito z Nivea-Creme. Ikanine postanejo s tem mladostno napete, koža pa močno in prožna. Vester in slabo vreme ji ne morejo več škoditi. Nadgrnite pa tudi podnevi, preden odidete na prosto, lice in roke s Nivea-Creme. Ta krema namreč ne zapusti nikak sijaj, ter vam nudi oni sveži in mladostni izgled, ki ga mi vsi tako radi imamo. Razlika nasproti luksuznim kremam! Najvišji učinek ali ceneje. Nivea-Creme: Din 5.00—22.00. Jugost. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

u— Tržičski pevski zbor nastopi jutri tu di v Kranju na sokolskem prosvetnem dnevu in zapoje pod vodstvom ravnatelja gospoda Lajovica Hajdrihova »Pri oknu sva molče slonela« in Schwabovo »Pala je slavnica«.

Dr. Zupanc Fran

je otvoril

ADVOKATSKO PISARNO

v Tržiču, Glavni trg št 18

3590

u— V nedeljo ob 20. uprizori Sokol igro s petjem »Brat Martin«. Pridite!

iz Kamnika

ka— Kamnik za svoje siromake. Kamniška mestna občina žrtvuje letno za socialno skrbstvo skoro 80.000 Din, kar pa še vedno ne zadostuje niti za najnujnejše potrebe. Beračenje se je zadnja leta silno razpaslo in je postalo zlasti v tujski sezoni tako nadležno, da je bilo sresko načelstvo primorano izdati znano naredbu o omejitvi beračenja. Ubojni odsek mestne občine, kateremu načeluje občinski odbornik g. Ivan Mächtiz, se bavi že dalje časa z načrtom, kako bi sploh odpravil nadlegovanje meščanov in občanov po beračih. Preskrbeti jim namerava popolno oskrbo v mestni siromašnici. V ta namen hoče poslojpe primerno urediti in iz Zagreba bosta prispeli 2 usmiljenki, kuharica in postrežnica. S tem bi imeli siromaki »so arano in postrežbo in bi jim ne bilo treba beračiti po mestu. Občani naj bi izvedbo tega načrta omogočili s tem, da bi mesečno prispevali primeren znesek kot odkupnino. Ako bodo odkupnine meščanov dosegle proračunani znesek, bo občina lahko realizirala svoj načrt in postavila socialno skrbstvo na popolnoma moderno podlago. Pri tem bodo občini lahko v veliko pomoč kamniška humanitarna društva. Ker poznamo njihovo požrtvovalnost in plemenito srce kamniških meščanov, smo prepričani, da tega ne bo hudo izvesti.

iz Zagorja

u— Koruza za brezposelne. Socialni odsek je minile dni razdelil 585 brezposelnim, staropokojencem, rudarjem in delavcem nad 2200 kg koruznega zdroba in moke, česar je bilo deležnih 1292 družinskih članov.

u— Jožefov sejem je bil dobro založen z blagom. Tudi na živinski sejem je bilo prignane precej lepe živine, ki pa ni šla v kupčijo. Lepi voli so šli po 3.75 do 4.25 Din.

u— Občni zbor protituberkulozne lge bo danes ob 14.9. v Sokolskem domu.

u— »Sumljivo osebo«, izvršitno Nušičev komedijo, bo drevi uprizoril dramski odsek Sokola.

u— Oljke veljice prodaja KJS. Segajte po njih, saj je izkupitke namenjen našim najbednejšim, predvsem rudarski deci.

iz Trbovelj

u— Mladinski koncert v Beogradu. Mladinski pevski zbor Trbovelje-Vode, ki se rekrutira po večini iz rudarske dece, se odpelje v Beograd, kjer se pokloni svojemu visokemu pokrovitelju Nj. Vis. prestolonasledniku Petru. V Beogradu priredi dva koncerta, enega v gledališču, drugega pa v veliki dvorani Kolarčeve zadušnice. Mladim pevcom, ki poneso v Beograd našo moderno pesem, želimo obilo uspeha.

u— Prosvetni odsek NSZ priredi jutri ob 17. v dvorani Forte veseloigro »Pri belem konjčku«. Udeležite se je v polnem številu.

u— Prosvetno društvo Svoboda ponovi danes ob 20. »Tri vaške svetnike«. Vluudno vabljeni vsi.

u— Kino Sokol bo predvaja danes in jutri ob 16. in 20. najboljši Buster Keatonov nemški zvočni film »Deviški Casanovac«.

u— Licenciranje bikov v naši občini je bilo zaradi vremenskih neprilik preloženo na torek 29. t. m., in sicer bo pregled v Hrastniku pri Rošu ob pol 9., v Trbovljah pri Parašurju ob 10., na kar se opozarjajo vsi bikorejci.

iz Hrastnika

u— Ustanovitev krajevne organizacije JRKD bo jutri v nedeljo ob 15. v gostilni g. Dolinška, »Pod skalco«.

u— Pevski koncert priredi danes ob 15. Svoboda I. v dvorani rudarskega konzumnega društva. Koncert bo vodil g. Diermayer.

u— Zborovanje, na katerem se bo razpravljalo o težkih razmerah, ki nastajajo zaradi obustavitve raznih tovarniških in drugih obratov, priredijo vse delavske strokovne organizacije jutri v nedeljo ob 15. v Delavskem domu.

u— Koruzno moko in koruzni zdrob so dobili brezplačno te dni na občini brezposelnih delavci, ki jih je pri nas nad 380 z družinskimi člani vred pa preko 600. Na vsakega brezposelnega delavca in na njihove žene je odpadlo po 7 kg koruznega zdroba, na otroke pa poleg te količine zdroba še 4 kg koruzne moke. Večlanske družine so dobile cele vreče in so vsi za to zelo hvaležni. Posebna zahvala velja občini, ki je dala zmleti koruzo na lastne stroške.

u— Kino Narodni dom danes in jutri ne predvaja nobenega filma, pač pa bo jutri ob 16. v Narodnem domu uprizoritev zabavne igre »Gospa ministrica«.

u— Uradni dan sreskega načelstva v Laškem se bo vršil za Hrastnik v ponedeljek 21. t. m. popoldne v občinski pisarni.

iz Konjic

u— Podružnica Jugoslovenske Matice v Konjicah bo imela občni zbor 30. t. m. ob 17. v občinski posvetovalnici v Konjicah.

iz Ptuj

u— Glasbena šola Glasbene Matice v Ptuj proslavi letos 10-letnico obstoja in priredi ob tej priloiki velik glasbeni koncert, za katerega se že prav pridno pripravlja. Na koncertu nastopi razen mešanega zbora in godalnega kvarteta tudi prvi mladinski zbor pod vodstvom ravnatelja g. Mirka Logarja. O zgodovini glasbene šole pa bo poročal g. Bogo Orožen. Ta veliki koncert bo 3. aprila ob 16. v mestnem gledališču.

u— Kino bo predvaja danes ob pol 19. in pol 21. velik zvočni film »Seviljski pevec«. V nedeljo 20. t. m. ob pol 19. in pol 21. pa vefilom »Poljube« z Greto Garbo.

iz Prekmurja

u— Krajevna organizacija JRKD v Pertoci se je ustanovila za občine Pertoci, Gornice, Večeslavec, Ropčič in Krasica. Pristopilo je okrog 140 članov. Izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik Čontala Janz, podpredsednik Gomboc Josip, tajnik Babiš Filip, blaginjak Mencigar Jožef.

u— Požar. Pred kratkim je nastal požar pri posestniku Borovnjaku v Sotini. Z največjim naporom se je gasilec posrežilo požar lokalizirati in rešiti živino, ki se je nahajala v nevarnosti. Na pomoč so prihiteli tudi gasilci iz Avstrije. Škoda pri požaru znaša preko 30.000 Din. Pri gašenju se je huje ponesrežil gasilec Borovnjak, ki je dobil nevarne opekline.

iz življenja na dežel

ST. VID NAD LJUBLJANO. Na Jožefovo ob 11. popoldne bo v risalnici narodne šole Tyrševa proslava. Udeležba je obvezna za vse sokolsko članstvo. V nedeljo ob pol 16. uprizori prosvetni odsek Sokola v dvorani »Kratky« mladinsko igro »Pehta«, planinsko pravljico v 3 dejanjih s petjem. Isti dan, ob pol 8. uri zjutraj bo pa v dvorani »Kratky« ustanovni občni zbor nove stranke JRKD in bo poročal poslanec našega sresa g. Albin Koman. Vabljeni vsi somišljeniki!

TRATA. Krajevna organizacija JRKD za občino Trato se bo ustanovila 20. t. m. Stanek bo ob 15. v prostorih gostilne »Pri Anžku« v Gorenji vasi. Vabljeni so vsi somišljeniki.

DOMZALE. Dramatični odsek Godbene društva uprizori jutri ob 15. v svojem domu dramo v 7 slikah: »Carski selc«. Ta drama, ki je prirejena po romanu slavnega Verneja, bo to pot prvič igrana na slovenskem odru. Za oder jo je priredil g. J. Radenšek, ki vodi tudi režijo. Pri prireditvi sodeluje tudi društveni orkester.

VISNJA GORA. Sneg, ki smo ga imeli letošnje zimo toliko množino, se kar vidno tali. — V četrtki so pokopali na tukajšnjem pokopališču občinskega ravnatelja ob občine Drage Josipa Pakja, znanega pod imenom Mihevc. Bil je star 91 let in menda najstarejši človek naše okolice. Usoda je hotela, da je po naključju prenočeval poslednjo noč na posestvu, ki je bilo nekdo njegova lastnina. Zadnja leta je živel in je tudi umrl v fiksni ideji, da se mu je posrečilo odkriti perpetuum mobile, s čimer se je bavil 30 let. Ker ni imel gmotnih sredstev, svojega izuma ni mogel realizirati. Obležel je vse mogoče instance do profesorjev na univerzi. Umrl je z domnevo, da mu iz nevoščljivosti niso hoteli pomagati. — Učiteljica ga. Kaporčeva Minka je premeščena v Kostreno - Sv. Lucijo pri Sušaku, katero mesto nastopi najbrže po veliki noči.

SEVNICA. Prosvetni odbor Sokola priredi na Jožefovo ob 16. v Sokolskem domu poučno predavanje s skriptinami slikami. O potovanju v Zeppelinom na severni tečaj bo predaval br. dr. Mušič. Vstop prost. V nedeljo 20. t. m. ob 20. bi v sokolski dvorani glasbeni in pevski koncert s pestrim sporedom. Nastopijo solisti, pevski kvartet in orkester. Vstopnina običajno nizka. Za velikonočne praznike pa bo v Sokolskem domu otvoritvena predstava kina.

MOZIR

Prva velika propagandna in reklamna številka „Jutra“ za tekoče poslovno leto bo velikonočno „JUTRO“, ki bo izšlo že v soboto zjutraj.

Naravno je, da bo izšla na pomnoženih straneh in v rekordni nakladi, polna zanimive vsebine, tako da bodo imeli cenjeni »Jutrovi« čitatelji za dva oziroma tri dni dovolj hvaležnega štiva.

To praznično »Jutro« bo prava univerzalna borza naše trgovine, industrije in obrti, ker se vzorniki našega podjetništva v polni meri zavedajo visokega pomena časopisne reklame za omiljenje gospodarske krize, zlasti na se zavedajo visoke vrednosti reklame v »Jutru«, ki je vedno in vsakomur doprinesla pozitivne uspehe.

Oglase za velikonočno številko »Jutra« naj nam gg. trgovci in drugi podjetniki blagovolijo poslati že prve dni v tednu, da nam bo mogoče oglase skrbno zložiti in jim določiti razmeroma dobra mesta.

Oglasni oddelek „JUTRA“

I. redni občni zbor ljubljanskih fotoamateriev

Ljubljana, 18. marca.

Ob obilni udeležbi se je vršil v četrtek 17. t. m. v lovski sobi gostilne pri »Sokolu« letni občni zbor ljubljanskega fotokluba, ki je pokazal razveselil razvoj te pomembne organizacije v kratkih petih mesecih njenega obstoja. Občni zbor je otvoril predsednik g. Loize Pengal, ki je v svojem poročilu ugotovil, da se je moglo stvarno delo pričeti šele po izrednem občnem zboru ob koncu letošnjega januarja, ko so se izravnavale načelne razlike, ki so cenile društvo v dva tabora. Preurejeni odbor se je nato takoj lotil izvedbe nekaterih velikih akcij, ki so se določile na ustanovnem občnem zboru. Med temi akcijami je posebne omembe vredna društvena razstava, ki se bo vršila definitivno od 14. do 22. maja v Jankičevem paviljonu in ki bi se je moral udeležiti vsak član vsaj z enim delom.

Iz obširnega tainiškega poročila, ki ga je podal g. Karlo Kocijančič po predčitju zapisnika zadnjega občnega zbora in spremembah društvenih pravil, posnemamo, da so se začele izvajati tudi druge točke društvenega delovnega programa, tako osnovevanje slikovne centrala, ki bo zbirala in izdajala vsakovrstni slikovni material v znanstvene, turistično-prometne in druge svrhe (razglednice, krajevne albume, albume najboljših slik društvenih članov, diapozitivne serije i. dr.). Klub posreduje svojim članom tudi nabavo cenejšega fotografskega materiala, prireja interne nagradne tekme, uvaja vsakovrstne tehnike in sicer zlasti nove razvijalce, temnične filtre, povečevalne aparate in poseda sploh čedalje odličnejše v slovensko fotografijo. Članov je že preko 100 in njih število stalno narašča; odbor je imel v preteklem poslovnem letu 1 sestanek in 10 sej, na zadnji seji je sklenil reorganizacijo društva z osnovevanjem vsakovrstnih odsekov: članski sestanki so se vršili 3. poučnih ekskurzij večjih in manjših, je bilo 6, praktičnih tečajev v društvenem lokalu (z udeležbo 10 do 20 članov) na 16. Člani so se skoraj vsak večer posluževali društvene temine. Tainiško je prelože 43 dopisov, odprnilo 59, slovenskim listom je poslalo v objavo 26 obvestil, sploh je tisk vneto podpiral klubovo delovanje in občni zbor mu je izrekel najtoplejšo zahvalo.

Blaginjsko poročilo, ki ga je podal g. Cveto Švigelj izkazuje 5789,50 Din dohodkov, 5506,50 Din izdatkov, stanje društvene blaginje je torej povoljno, a članstvo bi moralo točneje izvrševati svoje dolžne obveznosti na pravi klub, od katerih je delovanje povsem odvisno. V imenu predložilnega odbora je g. Maks Kaifež predlagal blaginjsko zahvalo in odobru absolutorij, ki ga je članstvo soglasno sprejelo.

Pri sledečih volitvah se je soglasno izvolil z vzklikom in z malenkostnimi spremembami prejšnji odbor, ki se je po občnem zboru konstituiral sledeče: predsednik Loize Pengal, namestnik Karlo Sketelj, tajnik in gospodar Karlo Kocijančič, II. tajnik inž. Gustav Ogrin, blaginjski Cveto Švigelj, odbornika Viktor Vodišek in Janko Vertin, namestnika prof. Avgust Ivančič in Josip Schleimer, razsodišče Ante Gaber, Peter Kocijančič in Ivo Gogola, predložnik Maks Kaifež in Tone Kunstelj. Člani razsodišča tvorijo obenem jedro društvene žirije za ocenjevanje slik, ki se predlagajo za sprejem v redno članstvo, za nagradne tekme in društvene razstave.

Med slučajnostmi je sledil razgovor o organizaciji društvenih izletov, ki naj bi služili pred vsem za slikanje vsakovrstnih krajevskih znamenitosti in pokrajinskih lepot za društveno slikovno centralo. Na članskih sestankih (prvi je določen za petek 1. aprila pri »Sokolu«) se bodo vršila krajša predavanja in ogledovanje največjih slik posameznih članov. Prvo javno skopirano predavanje z novimi diapozitivi na bo imel g. Cveto Švigelj takoj po Veliki noči.

Okrog pol 23 se je zaključilo nad vse uspešno zborovanje Agilnemu društvu želimo v novem poslovnem letu še večjih uspehov in še večjega razmah.

Pustolovščina lažnega vinskega agenta

Hrastje-Mota, 18. marca.

Klub temu, da večkrat čitamo v časopisih o raznih slenarstvih, še vedno ta ali oni v nadi, da bo sklenil dobro kupčijo, nasede prebrisanimu slenarju. Tako se je pripetilo te dni več vinskim posestnikom sredi Murskega polja, da so morali svojo lahkovernost obžalovati.

Zelasil se je pred dnevi precej dober obleden gospod srednjih let pri gospodinji vdovi Mici J. v Turiancih blizu Radencev, češ, da je vinski agent neke firme v Celovcu, seveda Nemec Beseda je dala besedo in kmalu je bila sklenjena vinetna kupčija za 10 polovniakov vina po 3 Din litra. Gospodinja je neznanca seveda tudi lepo postrela.

Ker se je agent izrazil, da bi potreboval še več vina, ga je napotila gospodinja še k drugim vinogradnikom. Tako je šel možak po vseh mogočih vinskih barih in se na koncu kunečije prav imenito gostil. Tako je obiskal še župana Jakoba K. v Riharjevih, gđ. O. v Kanelskem vrbu, C. v Riharjevih in tako naprej, kjer so ga gostili z mastnimi reberci in drugimi svin-

skimi dobrotami, kar je vedno krepko zalival z najboljšim vinom. Seveda je bila povsod tudi sklenjena »kupčija« za več polovniakov, kajpak brez are. Z zanj uspešnega pohoda pa se je na večer vedno vrnil k gospodinji Mici, pri kateri je prenočeval.

Za tretji dan so bili vsi omenjeni vinogradniki pozvani, naj prinesejo svoje vinske vzorce do 9. k. C. v Riharjeve, kjer ju bosta pričakovala z avtom on, agent, in njegov šef, ki bo takoj vse kupljeno vino izplačal na roko.

Tretji dan ob 9. so vinogradniki res čakali. Čakali so do 10., 11., 12., a prebrisana agenta, ki se je dva dni in dve noči prav dobro počutil na račun lahkovernikov, kajpak ni bilo.

Tako se je ta vinska kupčija prav klavarno končala. Seveda se ne ve, če ni kdo teh vinogradnikov dal možaku tudi kakšnega denarja. O tem namreč zgodovina molči.

ABBAZZIA

(Opatija)

Pension Hausner (P. Tomašič)

Krasna lega ob morju sredi Opatije. — Prvovrstna kuhinja, penzija dnevno 25 do 30 lir. 3657

Nesrečna smrt tehnika Jožeta Tajnika

Kranj, 18. marca

Kranj in okolice je pretresla strašna vest o tragični smrti gradbenega tehnika Jožeta Tajnika, sina veleuglednega višjega davčnega upravitelja iz Kranja. Bilo je sredi okrog 17.15, ko je odšel Jože Tajnik z doma na kolodvor, hoteč se odpeljati v Ljubljano. Šel je po starem drevo-remu čez železniški most ob progi, ki vodi v Trzin, in je stopil na tir Gorenje Save baš v trenutku, ko je privozil brz vlak. Lokomotiva je pograbila nesrečnega ter mu odrezala obe nogi, mu zdrobila glavo ter ga vrgla kraj proge. Malo pozneje je prišel ob progi železniški čuvaj, ki je našel tamkaj najprej galoše, par korakov zatem pa je našel tudi na čevlje. Meneč sprva, da jih je kdo vrgel iz vlaka, je stopil še nekaj korakov naprej, tedaj pa je že zadel ob razmerajeno truplo. Posvetil je neznanca v obraz in ga tudi takoj spoznal. Prestrašeni čuvaj je pohitel na postajo in obvestil svoje predpostavljene, nato pa še orožnike in zdravnika dr. Fajdiga. Seveda zdravnik ponesrečencu ni mogel več pomagati.

Pokojnik se je rodil 1. 1907. V Kranju je dovršil gimnazijo, zdaj je študiral gradbeno tehniko v Ljubljani in se pripravljaval baš za diplomski izpit. Ni pa bil samo vzoren dijak, marveč se je udeleževal tudi v društvenem življenju, pri Sokolu v Kranju in v akademskem društvu »Triglavcu«, kateremu je bil dalje časa tudi predsednik.

Truplo so prenesli v mrtvašnico, nakar so pozno zvečer obvestili o strašni nesreči tudi pokojnikovega očeta. Usodno se zdi pri žalostni zadevi da je skoraj enaka nesreča doletela tudi pokojnikovega brata, ki ga je povzeli nemški tovorni avtomobil v letu 1915. In ga usmrtil. S Tajnikovo družino, ki uživa v Kranju vseposkopno spoštovanje, deli prebivalstvo iskreno, globoko žalost. Pogreb se bo vršil v nedeljo ob 16. Naj bo nesrečnemu mlademu akademiku ohranjen blag spomin, kruto prizadeti rodbini naše sožalje!

Zborovanje obmejnih vinogradnikov

Gornja Radgona, 17. marca.

Letošnji redni občni zbor gornjeadgongonskega podružnice Vinarskega društva se je vršil v zdraviliški restavraciji g. Maršika Josipa v Slatini Radenci ob izredno lepem številu članstva in po dolgih letih v navzočnosti polnoštevilnega odbora. Razen članstva je prisostvovalo tudi precej ostalega občinstva, da sliši važna razpravljanja o obupnem položaju naših vinogradnikov. Predsednik g. Clotat Bouvier je pozdravil narodnega poslanca g. Jakoba Zemljica in sreskega kmetijskega referenta g. Znidarica. Tajnik g. Korath Karl se je spominjal pred kratkim umrlega sedemletnega podružničnega predsednika g. duha svetnika p. Ivana Pavca ter je opisal njegove zasluge. Lepo zasnovani spominski govor so poslušali navzoči stoji.

Število članstva se je lani zvišalo in šteje podružnica sedaj 142 članov iz poštinih okolišev: Apače, Gornja Radgona, Ivanjci, Mur, Sobota, avstrijska Radgona, Slatina Radenci, Sv. Benedikt v Sl. goricah in Sv. Jurij ob Ščavnici, iz česar sledi, da je podružnica ena najmočnejših v Dravski banovini.

Za bodočo poslovno leto je bil izvoljen kot predsednik Clotat Bouvier (Gor. Radgona), podpredsednik Ivan Kreft (Sv. Jurij ob Ščavnici), tajnik in blaginjski Karl Korath (Črešnjevec) odborniki pa so iz vseh krajev ter tudi dva avstrijska zastopnika. Pri slučajnostih se je oglasil k besedi narodni poslanec Zemljica, ki je podal izbrano poročilo o nutnih potrebah in težnjah obmejnih vinogradnikov ter o dosežkih zadevnih ukrepov centralne vlade. Poročilo so vze- li navzoči z odobravanjem na znanje. V

temu podružnice se je narodnemu poslancu zahvalil tajnik Karl Korath, nakar se je razvila dolgotrajna debata. Za uspešno rešitev hude vinske krize je bilo več predlogov, kakor: maksimiranje trošarine izdelava špirta iz ceneh vin sprememba ali ukinitje viničarskega reda, ki nikakor ne odgovarja dandanašnjim prilikam, in še več drugih. Za sestavo končnih konkretnih predlogov je bil nato pooblaščen novi odbor, ki bo v najkrajšem času imel izredno sejo.

Sledilo je obširno, aktualno in zelo zanimivo predavanje sreskega kmetijskega referenta Znidarica; razpravljal je podrobno in razumljivo o letnem obdelovanju vinograda, (rez, pletev, kopanje, vpliv na kvalitativno in kvantitativno kakovost vin) in drugih sličnih važnih vprašanjih za našega vinogradnika. Za izredno predavanje, kateremu je sledilo vse članstvo in občinstvo s posebnim zanimanjem v tej hudi krizi, se je predavatelju zahvalil predsednik g. Bouvier, ki je nato s pozivom članstva k skupnemu delu zaključil izredno lepo uspešno zborovanje.

Ptice nokončevalke škodljivih mrčesov

Zivimo v hudih časih. Vsakršne pomoči, ki se nam nudi od koderkoli, bi se morali okleniti z obema rokama, zlasti če, če je zastoj. Snolšno znano in tudi čisto dokazano je, da so ptice pri zatiranju sadjarstvu, vrtnarstvu, gozdarstvu in sploh rastlinam škodljivih žuželk najbolj uspešne pomočnice. Treba je le prečitati nekaj strani Erjavčevih spisov in prepričati se o nenadomestljivi koristi ptic za sadjarstvo in vse druge panoge kmetijstva. Za pokončevanje škodljivcev se izmeče vsako leto lep denar in je še malo uspeha brez pomoči od strani ptic. Ptice nam vrhu tega opravljajo ta posel čisto zastonj, kvečemu, da njim pripravimo in nudimo ob gnezditvi primerna gnezdišča, da morejo vzrediti in vzgojiti svoj zarod, ali da jih vsaj ne preganjamo. Za gnezditve nam tudi obilno povrnejo in popravijo malenkostno, navadno le navidezno škodo, ki nam jo mora napraviti na drevju za čas cvetenja ali ob drugih prilikah.

Imamo veljavne postavne določbe, ki vse urejajo odnos do koristnih ptic. Deželni zakon z dne 20. julija 1910. v zaščito kmetijstvu koristnih ptic vsebuje take določbe. Vendar je ta pomembni in zelo važni zakon tako malo znan in tako redkokdaj upoštevan, da se celo zakonodajalci pri novi zakonodaji ne ozirajo nanj. Pri kodifikaciji zakona o pospeševanju kmetijstva bi bila za to gotovo najprikladnejša in najprimernejša prilika, toda o tem ni sledu v dotičnem zakonu. Kaj je temu krivo? Zdaj v pomladnem času se na raznih shodih in tečajih mnogo razpravlja o sadjarstvu in vrtnarstvu in njihovem pospeševanju, vendar o tem zakonu in o pticah kot naših uspešnih pomočnicah pri zatiranju rastlinstvu neugubnih sovražnikov ni čuti nikjer besede. Zakon se malokje uošteva in njegove zakonske določbe redkokdaj izvršujejo. To navajamo zgolj iz namena, da se zamujeno popravi in nadomesti in se pticam prizna oni pomen za kmetijstvo, ki ga v resnici imajo in da glede na to tudi človeštvo temu primerno z njimi ravna ter v sedanjih hudih časih uporablja in upošteva njihovo pomoč pri kmetijstvu.

Poleg tega imajo naše vrstice še drugo namero, namreč opozoriti na novi zakon o zaščiti kmetijstvu in gozdarstvu koristnih ptic, ki se nam obeta v doglednem času. Naj bi zakonodajalci pri smiselni tudi važnih mednarodnih zakonov imeli odprte oči in ne prezirali koristnih ptic. Pri tem pa se ne smejo ozirati samo na tiste ptice vrste, ki koristijo le posameznim panogam kmetijstva, marveč na vse, ki nam kakorkoli koristijo. Slednjič naj bo ta zaščita taka in tako zasnovana, da ne bo ostala samo na papirju.

Ornitološki observatorij v Ljubljani.

V srjanski zimski pomladi

Srednji vrh, 17. marca.

Prišel si iz daljave, ki je že polna pomladnega pričakovanja, prišel si s sonca, ki se smeje nad belimi ravninami zimi, ki se polizkava nadrovnato upirati toplim žarkom in je še danes, a je jutri že ne bo nikjer več. V tem pomladnem razpoloženju te je zaneslo v osrčje naših planin, pa si videl, da so bile vse pomladne misli samo domišljija, ki te je zavedla. Zima se je zarila z vsjo svojo trmo v naš svet in če je sonce, je vse kaj drugega nego sonce, ki razgreva svetemu Jožetu lilij v rokah in jo varuje in neguje z vsjo ljubeznijo. Letos pa cveti svetemu Jožetu lilija v zamrznem snegu in velikonočni zvonoji bodo prepevali preko zameženih dolin in ledene sveče visle s streh in svetile z bledo, mrzlo lučjo pomladnemu prazniku kakor že davno ob svečnicah.

Če je že vse tako, je pač naravno, da išče človek pri teh okolišnih tolažbah pač tam, kjer jo najde hitro in poceni — če prične primerjati letošnje leto z drugimi pa če pri tem zabrede tudi sto let nazaj. Čudna leta prihajajo v pregovore in teh pregovorov se spominjajo čeli rodovi posebno na kmetih, a še prav posebno v naših planinah, kjer imajo ljudje za kaj takega še vedno svoj pravi smisel in znajo reči obrniti tako, da ni prazna, temveč ima svoj pomen v ljudski filozofiji.

Preko mere dolga zima ne dela našim ljudem nobenih preglavic. Nasprotno — zdi se, da jim je zima skoro ljubša in jo radi gledajo, posebno ljudje doli v dolini, kjer se je razpasel zimski sport skoro do neverjetnosti, razpasel do tolike stopnje, da utrujenosti niti ne pozna in mu je najhujša zima ljubša kakor najlepša pomlad. Seveda, treba je upoštevati, da je zimski sport našim krajem že tisto, brez česar bi le težko prestajali.

Dobro je bilo našim očetom pred sto leti, bogme resnično dobro. Sedeli so na Srednjem vrhu in prezirljivo gledali v dolino, kamor so stopili le ob največjih praznikih. Vsega so imeli zadosti in še mar jim ni bila zima, ki je razsejala po njihovi gori z vsjo krutostjo. Sedeli so za pečjo, pestovali deco, kadili iz čeder in si pripovedovali resnične ali pa izmišljene storitve. Te se krožijo po hišah našega Srednjega vrha, ki se še danes otrasa vsake kulturne novotarje, ne spadajo v njegov okoliš ali v njegovo pristno naravno razpoloženje. Človek bi vsega tega ne mogel verjeti, a je hvala Bogu povsem resnično.

Tolpe gladnih volkov so se pregančale nekoč dotok okrog. Prihale so iz bližnjih koroških šum, kjer so morale stradati, ker ljudje tam doli sredi zime niso niti zase

imeli zadosti hrane. Tod na srjanski strani pa je vladalo blagostanje, ki so ga zahvale zverj same. V tolpah so se spuščale preko Vožice in so vse dni in noči obkrožale samotno naselje Sestradne srne, ki so v visokem snegu bredle iz gostav proti hišam, da si ob hlevih namulijo šop suhega sena, so ginile v zimskih nočeh med zobmi razježenih volkov, ki se niso bali niti človeka, temveč so ga pri vsaki priliki divje napadli. Tolpe so se spuščale tudi v dolino, posebno jih je bila polna Velika jama, ki je prišla prav zaradi njih v slabo ime. Vsi oni strašni volkodlaci, o katerih ljudstvo še danes pripoveduje grozne bajke, so bili samo volkovi, ki so prežali z iskričami se očmi iz goščave na vsakega človeka, ki se je upal ponoči po cesti mimo.

Ceprav ni bilo pri takih razmerah Srjanom življenje posuto z rožami, vendar nikoli niso izgubili dobre volje in so živeli po starih postavah naprej. Volkovi so se otrali kakor so znali in so gledali, da niso trpeli nobene škode. Tolažili so se s pomladjo, ko se volkovi spet umaknejo v koroške šume, izmišljevali so si neprestano nove povesti in si jih pravili, da so preganjali dolgočasno zimo. Pomlad jih je rada imela, zakaj v vsem pogorju je najprej pri njih skopnel sneg in pri njih je najprej vzbrstelo zelenje in se je v toplem soncu oglasilo pomladno pitje žvrgolenje.

Stoletna pratika jim je bila deveta brig kakor še danes: pomlad ima svojo pot, a na tej pač nikoli ne izgreši Srednjega vrha. In ga tudi letos ne bo. Volčja naloge je bila izginila že davno. Srednji vrh se je obdal z idilično samoto, ki jo le redkokdaj zmoti prenapet smučar s svojimi hrstečimi smučmi. In človeku se še čudno zdi, da kmet in smučar ljubita tudi sredi letošnje dolgotrajne zime ta košek raja, ki so ga prenesle smetke triglavske vile v tolažbo vsem dobrim, žalujočim sredi mraza in megle.

p. t.

Bunčanski ribiči pred sodnikom

Ljutomer, 17. marca.

Te dni je bilo na našem sodišču zelo živo, dasi je bil zapadel dobel sneg in prekinil skoro vse prometne vezi med Ljutomerom in okolico. Pred sodnika je namreč stopilo 25 fantov in moč iz Bunčanov pri Veržeru, ki jih je lastnica ribolova v Muri, gradina Rotenturn pri Gornji Radgoni, ovedila, da so kradli ribe. Prav za prav je bilo obtoženo 29, toda štirje niso prišli k obravnavi.

Zadeva pa je bila takale: Murto spremlja ob njenem vijugastem toku številni stranski tokovi in deli stare struge, tako zvane Murice, ki so ob času povodnih polne vode, ob suši ali pozimi pa čisto usahnejo. Tako se je zgodilo tudi z Murico na ozemlju občine Bunčanov. Nizko vodo je po vrhu pokrila še debela ledena skorja, le po sredi je ostala struga odprta. Voda je bilo v njej še za 30 do 40 cm. Stevilne ribe so bile kakor v pasti.

To so onazili nekateri Bunčanci in ker imajo pozimi mnogo časa, so sklenili pomagati ujetim ribam na zrak in v skledo. Odprto strugo so zamašili z vrvjem, napravili v led večje in manše luknje. Delo je šlo od rok, na bregu so se kupile belice, vmes tudi ščuke. V celotni pravi obtožba, je bilo ujetih kakih 300 kg rib. Ribolova so se udeležili pretežno manj premožni sloji, delavci in drugi, medtem ko so kmetije stali po večini na bregu ter gledali, saj so, kakor so se zagovarjali pred sodnikom, pešili samo po naključju do ribaste Murice. Pač pa so nekateri uplenjene ribe kupili in jedli.

Ta zanimiv ribolov je trajal skoro tri dni in novost okoli Bunčanov je bilo riba na pretek. Nekli nemoklični ribič jih je celo pomudil orožnikom najbližje postaje v nakup in tako je prišla zadeva na dan. Sledila je ovadba, nato preiskava in obtožba. Tako so bunčanski ribiči nemudoma plačali ribe, ki so jih še sami morali loviti. Nekateri so dobili po 14 dni zapora, drugi po tednu dni, nekaj pa jih je odšlo domov brez kazni.

Na koncu se eno priobmo. Ribolovna pravica graščine Rotenturne je še ostanek fevdalne dobe. Kakor pa so bile v naši državi ukinitve druge fevdalne pravice, tako bi bilo dobro ukiniti tudi stare ribolovne pravice v nekaterih državnih rekah, ter ustvariti tako nove ribarske revirje, ki bi dajali državi precejšnje dohodke. Tako bi bilo manj neprikljub zaradi nedovoljene ribarstva.

Vsa občinska uprava na zatožni klopi

Subotica, 17. marca.

V ponedeljek se je pričela pred subotičkim kazenskim sodiščem razprava proti Nebojši Čosiću, bivšemu občinskemu beležniku, Aleksandru Sirtešu bivšemu podžupanu, Božidaru Jerkoviću bivšemu županu, Aleksandru Popoviću, bivšemu davčnemu beležniku, Branku Tapavici, bivšemu sreskemu načelniku, Stevanu Balogu, bivšemu podžupanu, in Stanku Kovačeviću, bivšemu podbeležniku, vsem iz Bačke Topole.

Obtožnica navaja za vsakega posameznega obtoženca celo vrsto kaznivih dejanj, zlorabo uradne oblasti, izsiljevanje, poverbo, prejemanje podkupnine, prisvajanje občinskega imetja, ponarejanje javnih listin, umeševanje javnih knjig razmetavanje občinskega imetja, svojevolično prekoračenje proračuna itd. Glavni obtoženeц je bivši sreski načelnik in poeznejši občinski beležnik Čosić, kateremu se očitata, da je nad 400.000 Din javnega denarja pridržal zase, zakrivil nedovoljena prekoračenja proračuna za kakih 136.000 Din in uničil računske knjige, da bi zakril svoje protizakonitosti. Obtoženca Čosić in Sirteš sta od subotičke »Automobilne« zahtevala 20.000 Din nagrade za to, da se sprejme njena ponudba, seveda na škodo tople polske občine. Za posredovanje, da je električna centrala v Bački Topoli dobila čim ugodnejše pogoje za oddajanje struje občini, pri čemer je bila seveda znotraj škodovana občina, je dobil Čosić 50.000 Din nagrade od ravnatelja elektrarne. Sirteš in Jerković pa po 25.000 Din. Vsi skupaj na so seveda krili drug drugega in za krivlivi nezakonitosti, svoje in svojih so krivce.

Za razpravo, ki bo trajala gotovo precej dolgo, vlada v vsem Banatu največje zanimanje in še tembolj, ko menda tudi marsijske druge pri občinskih upravnih niso v redu in vladajo s staro madžarsko

občinsko uredbo tudi še stari običaji, da bodi občina molzna krava. Je pač res še skrajni čas, da se z uvedbo cnotnega občinskega zakona za vso državo enkrat za vselej napravi konec takim razmeram.

Novi grobovi

V Zapužah št. 32, je umrla gospa Ivanka Siličeva, rojena Breščak. 20. februarja je obhajala v krogu svojcev še razmeroma zdrava zlato poroko. Pred dnevi pa je začelo pešati srce in je 17. t. m. zatisnila svoje blage oči za vedno. Pokojnko bodo danes pokopali in se bo pogreb vršil ob 16. uri na pokopališču v Dravljah. — V Ljubljani je umrla v cvetu 21. pomladni gđ. Pepca Westermayerjeva. Pogreb se bo vršil danes, na njen god, ob 17. iz hiše žalosti v Idrjski ulici 20. — V ljubljanski bolnici, je umrla ga. Marija Pleveljeva, vdova po strojevodji in jo bodo danes ob 16. spremenili k večnemu počitku. — Umrl je 15. t. m. zvečer v Kranju g. Lovro Grohan, star 82 let. Deloval je zvesto pri tvrdki C. Pirc. Vsem, ki so poznali prijaznega starega, ostane v prijetnem spominu. Pogreb je bil 17. t. m. popoldne. — Pokojnim blag spomin, žalujčim naše iskreno sožalje!

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Sobota, 19.: Jubilej. Izven. Znižane cene. Nedelja, 20. ob 15.: Jurček. Izven. Globoko znižane cene. — Ob 20.: Gospoda Glembojevi. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 21.: Jubilej D.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Sobota, 19. ob 15.: Madame Butterfly. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Grofica Marica. Gostovanje Lubejeve. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 20. ob 15.: Evgenij Onegin. Gostovanje Krizaja. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Robinsonada. Izv. Znižane cene. Ponedeljek, 21.: Zaprt.

Ljubljanska drama. Danes ob 20. se ponovi izvrstna sodbna komedija iz bogorazskega življenja »Jubilej«, ki jo je napisal g. Mončillo Milošević. Režija prof. Sestova. V glavnih vlogah nastopita gg. Gregorin in Cosar, ostala zasedba kakor pri premijeri. — Jutri ob 15. se uprizaro mladinska igra »Jurček« po globoko znižanih cenah. Igra je vlezabavna, namenjena naši mladini, zabava pa staro in mlado. Cene so od 20 Din navzdol. — Ob 20. se ponovi drama »Gospoda Glembojevi« v režiji g. Branka Gavella. Za večerno predstavo veljajo običajne znižane dramske cene.

Ljubljanska opera. Danes dve predstavi. Ob 15. Puccinijeva »Madame Butterfly«. Naslovno ulogo bo pela Gjurgjenac - Gavella, tenorsko partijo Banovec, glavno baritonsko pa Janko. Drugo glavno žensko partijo bo pela Kogejeva. Dirigent dr. Švara. Zvečer ob 20. pa bo »Grofica Marica« z gostom Lubejevo. Za obe predstavi znižane cene. — Gosp. Josip Krizaj bo pel v nedeljo ob 15. v Čajkovskega operi »Evgenij Onegin« basovsko partijo Kneza Gremina. Glavno žensko ulogo bo pela Gjurgjenčeva, baritonsko partijo Banovec, baritonsko pa Pri-norsko partijo Banovec, baritonsko bo v nedeljo ob 20. Za vse štiri predstave znižane cene.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODEB

Začetek ob 20.15

Sobota, 19.: Sedem njegovih grehov. Nedelja, 20.: Sedem njegovih grehov. Gostovanje v Sokolskem domu na Viču.

Burka »Sedem njegovih grehov« desetlet ob Sentjakobskem gledališkem dru., Danes ob 20.15 ponovi Sentjakobski oder vlezabavno igrvo v treh dejanjih s pevsko predlogo »Sedem njegovih grehov«. Vse predstave dosedaj so bile razprodane, kar je najboljši dokaz, kako se je ta burka priljubila. Poslednost te predstave je pevsko predlogo. Režijo igre vodi Petrovič Miran. Ker vlada za predstavo veliko zanimanje, vabimo občinstvo, da si kupi vstopnice že v predprodaji in v trgovini g. Karmičeve na Starim trgu. — V nedeljo 20. t. m. ob 20. bo gostoval oder z omenjeno burko na Sokolskem odru na Viču, na kar opozarjamo vse Vičane.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20

Sobota, 19.: Ptičar. Znižane cene. Zadrnšč. Nedelja, 20.: Zemlja smehljaja.

Bled vabi za Veliko noč!

Pogostokrat je človek v zadregi, ko pred prazniki izbira, v kateri kraj bi se namenil na kratek oddih. Navadno je tako tudi z našimi ljudmi — s tistimi, ki ob praznikih gredo z doma. Vsa mogoča letovišča in tuja mesta izbirajo, pri tem pa jim kar ne pride na misel, da se jim ponuja Bled v vsej svoji krasoti.

Kaj si morete želeči lepšega, kakor preživeti velikonočne praznike na Bledu! Sreč naglo kupni po blejski kotlini in ravno za Veliko noč se bo prismehtajala pomlad, pozlatila snežnike in njihovega sivga poglavarja. Vzbrstelo bo življenje okrog jezera. V najprestnejših barvnih odtenkih zasije jezero gladina, kadar jo boža in kodra rahel pomladi vetre.

Bled sam je za sprejem gostov pripravljen, vrata njegovih hotelov so odprta vselej in vsakomur. A prav posebno za Veliko noč se bo Bled potrudil, da bodo gostje kar najodličnejše pogoščeni. Cene sobam kakor hrani so znižane tako, da si lahko privoščite velikonočni oddih za mal denar pa ob največjem komfortu. In komur je premalo, da bi si samo umiril živčevje in zbral duha na šetnjah okrog jezera, na lagodni vožnji po jezeru, v tihi idiličnosti blejskega otočka, — kdor se želi okrepiti še v zimski naravi bodisi na smučkah ali sankah, temu je z Bleda odprt ves gorenjski svet, pa tudi neposredna blejska okolica sama premore ob Veliki noči še lepa smučišča.

Bled je posebno v zadnjih letih uveljavil

svoje ime po širokem svetu, po svojem slovesu je ta izredni dragulj prirode v isti vrsti izbranih najlepših evropskih letovišč. In je povsem napačno, da se Slovenci zanj premalo brigamo, ko nam je vendar odprt kakor na dlani in nam pripravljen nuditi vse, kar premore v svoji prirodni krasoti in kar so ustvarili podjetni Blejci sami. Blejski hoteli so urejeni prvovrstno, kuhinja je vsepovsod odlična.

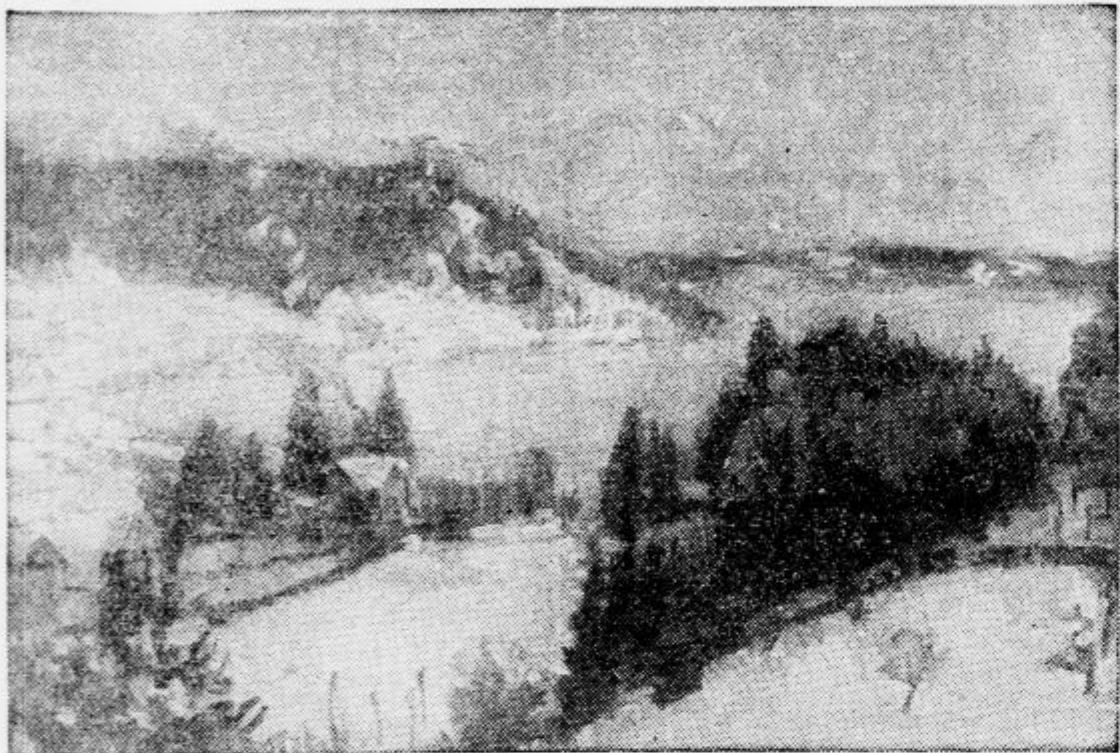
Bled vabi in mi s svoje strani toplo priporočamo vsakomur, ki se še ni odločil, kam na oddih ob velikonočnih praznikih: Poidite na Bled. Dnevi, ki jih boste preživeli v njegovem objemu, vas bodo okrepili duševno in telesno in ostal bo spomin, ki vas bo vnovič in vnovič mamil na Bled.

Bled

Najmodernejše jugoslovansko zdravilišče, kopališče in letovišče
510 m nad morjem.

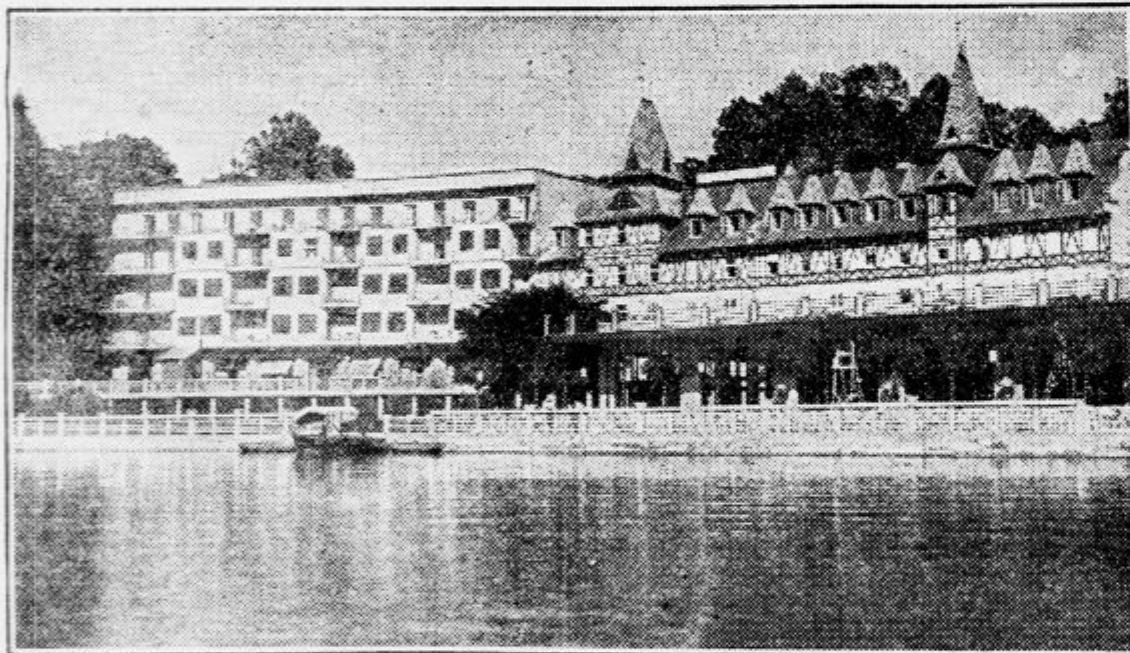
Sezija skozi vse leto. Pojasnila in prospekte daje: Zdraviliška komisija in uprava hotelov.

S slikarske razstave M. Jame

Bled v snegu. — Razgovor s mojstrom Jame o umetnosti in umetniških prinaša današnje »Jutro« na strani 18.

Park - hotel, Bled

Park - hotel

Ena — tiste moderne dovršenosti, je na Bledu na prvem mestu gotovo impozanten »Park-hotel«, ki pa združuje s tem tudi vse vrline marnega zavetja v najlepši pokrajini. Hotel je zgrajen najmodernejše in opremljen s vsem komfortom. V hotelu so najmodernejše kopalne naprave, jezersko kopališče pa je tudi tako urejeno, da zadovolji v vsakom oziru tudi najbolj razvajenega obiskovalca. S hotelom je združena veličanska najmodernejše urejena kavar-

na in tudi s drugimi svojimi oddelki se hotel lahko meri s svetovno znanimi hoteli. Veliko in vzorno hotelsko podjetje je uredilo vse na ta način, da služi v največje zadovoljstvo vsakemu gostu ne glede na to, s kakimi sredstvi ta razpolaga. Omembe vredno je tudi to, da je za vsakega gosta, ki prebiva v tem hotelu najmanj 5 dni, oskrbljen 75-odst. popust za povratek v stalno bivališče.

Grand hotel Toplice, Bled

Grand hotel Toplice

Na posebno mišnem delu jezerske obale je zgrajen impozantni hotel »Toplice«, ki je od ene strani obkrožen od senčnih gozdov, od druge pa od jezera, kjer ima hotel tudi dobro urejeno in opremljeno kopališče. Velik del apartmanov hotela je naravnost na jezersko stran. So pa tudi lepe sobice, ki jih osvežuje naravni vonj gozdov. Hotel ima

urejeno tudi termalno kopališče in je naravnost vzorna njegova skrb za udobnost gostov tudi v vseh drugih pogledih. Ta hotel si je s svojo vzorno ureditvijo in dobro postrežbo pridobil kater starih obiskovalcev in so zelo velike njegove zasluge za razvoj tujskega prometa.

GRAND HOTEL Toplice

365 postelj, 64 kopalnih sob.

Najmodernejši in najbolj opremljeni hotel v državi. Lastna termalna plavalna kopel v sami hiši. Kompletne penzije (načinje soba, prvovrstna oskrba, postrežba, zdraviliška kupa in termalna kopel) pomladi 95 Din. — Zahtevajte našo jav. salno oferto, ki vam nudi še nadaljnje prednosti.

Hotel Olimpic

Nova zgradba. Tik ob jezeru, kopališču in zdrav. parku. V vseh sobah tekoča mrzla in topla voda. 73

PARK - HOTEL BLED

WEEK-END 1, 2, 3 dni po Din 90.—

5 dni

Din 430

10 dni

Din 840

V tej ceni vključeno: soba, prvovrstna prehrana, napitnina, vse takse ter vožnja s kolodvora in nazaj. — Pri 5dnevnom bivanju pri povratku na železnici 75 odstotni popust. 136

HOTEL OB JEZERU Petran

Pension in soba izven sezone
dnevno Din 60—75. Jula, avg.
Din 80—120. Prospekti na sa-
htevo. 135

HOTEL-PENSION UNION

Ugodna lega. Senčnat vrt. Solidna postrežba. MENU: Din 15.— in 18.—
Najboljša oskrba po najnižjih cenah.
Zahtevajte prospekt. 137

Hotel „Jekler“ BLED

Staroznani najprijetnejši hotel Bleda nudi gostom vso oskrbo, sobo, prvovrstno prehrano, vrtovi napitnino in takse, za 1 dan Din 75.—, za 5 dni Din 350.—, za 10 dni Din 650 ter vožnja s kolodvora na kolodvor. 74

BLED Hotel „Astoria“

Prijetno bivališče šeststopenjske Bleda. Komfortno urejena soba. Izvrstna oskrba ob najnižjih penzijskih cenah. 75

Hotel „ZAKA“ BLED

Pension pred in po sezoni od 45—50 Din v glavni sezoni od 75—80 Din

Bledski hotelnikom so v vseh sobah in stanovališčih na voljo prehrana in oskrba po najnižjih cenah. — Uprava nudi povsem brezplačno prevozno in prenovalno. Vse pojavnosti daje uprava hotela »ZAKA«. 72

Hotel „Starkl“, Bled

Hotel Starkl

Ta blejski hotel združuje idilo mirnega zavetja v prekrasnem kraju z vso udobnostjo, ki jo zamore nuditi dobro urejeno letovišarsko zavetišče. Prikupna hotelska zgradba je obdana od gostega drevja, pod katerim se gostje počutijo kakor v idiličnem vrtu kakkega mirnega podeželskega gradiča. Par ko-

rakov od tod pa se že odpre druga idila vzorno urejenega jezerskega kopališnega hotela. Vse je spretno urejeno tako, da se nudi gostom obenem vse, kar so si zaželeli od zelo živahnega letovišarskega kraja, in kar jim nudi najbolj okrepčilen oddih v prekrasni gorski pokrajini.

Hotel „Central“ Bled

Hotel Central Bled

Na Bledu, ki je centrum letovišarskega življenja v Sloveniji, je več zelo ugodnih hotelov, ki vsi v polni meri zadostajo še tako razvajenim tujim gostom, ima pa vendar vsak še svoje posebne lastnosti. Hotel »Central« je zgrajen tik ob jezeru ter predstavlja obenem z udobnim zavetiščem tudi pravo idilično gnezdo. Za njim se dvigajo go-

ra, pred njim pa se razprostira jezerska gladina. Iz prijetne sence je do od sonca osenjenega jezerskega proda samo nekaj korakov. Gost tega hotela lahko vsak dan biva vsakega truda in izgube časa menja užitek, ki jih zamore nuditi moderno opremljen jezerski hotel in pa idilično gorsko zavetišče. Cene v hotelu »Central« so naslednje:

Hotel - Pension Starkl, Bled

udobno urejen, prvovrstna kuhinja, nizke cene, vrt za goste ob jezeru, jezersko kopanje za plavalce brezplačno, čolni, garaže, prospekti brezplačno na razpolago. Telefon št. 21. 76

Hotel »Central« Bled

Telefon št. 57. Novo renoviran, tik jezera, jezerska vezada, termalna in vrt, solnčna kopel, čolni, garaže in lepe solnčne sobe s razgledom na jezero. Cena za sobo pred in po sezoni . . . 25—30 Din s prehrano pred in po sezoni . . . 40—50 Din Cena za sobo v juliju in avgustu . . . 20—25 Din s prehrano v juliju in avgustu . . . 60—85 Din dele in vožnje družbe imajo vsak poseben popust! — Preprosto brezplačno. Se priporoča Josipina Smid.

Cerberus

Ljubavna zgodba iz predmestja

Pratec vseh zgodovinarjev Heziod nam je ohranil mnogo zanimivih podatkov iz starega grškega verstva. Pri njem čitamo tudi o strahotnem psu Cerberu, ki je čul vrata na oni svet. Posat je imela petdeset glav in kačje telo, ki se je cepilo na zadnjem koncu v cel klobčič kačjih repov ovijajočih se okoli luskegastega telesa. Cerberus je stal pred peklenjskimi vrati in se je dobrikrat vstopajočim grešnikom. Gorje za nesrečni duši, če se je zgrozila nad peklenjskimi mukami in je hotela pobegniti iz pekla. Grozno je zatulil Cerberus, naježil dolgo ščetinasto dlako na vseh petdesetih pasjih vratovih. Čim je grešnik pritekel med podboje peklenjskih vrat, ga je pošast zgrabila in požrla. Kakšna je bila nadaljnja usoda prežvečene in prebavljene duše, če je sploh kaj ostalo od nje, ne povedo ne Heziod ne drugi viri. Za nas je seveda ta zadeva brez vsakega pomena, ker nam je ostal Cerberus le vzgled za dobrega varuha.

Stefan Poteko se je izučil za mesarja in se mu je prav dobro godilo na telesu in duši. Sznani se je neke majniške nedelje z odvečajočim šiviljo Julko. Kakor pomladi maj celo stoletne grčave hraste, tako je pordel tudi Julkin obraz, kolikor seveda sama ni pripomogla k temu s priznanimi slikarskimi pripomočki. Sam ni vedel Stefan, kako je prišel na Julkin dom, pritihi hišico v predmestju. Na binkoštno nedeljo je bila poroka in Stefan se je preselil na svoj novi dom.

Razen petih kokoši in petelina je priženil Stefan z Julko in hišico še velikega angorskega mačaka Pifa, s katerim sta se kmalu spoprijateljila. Kako bi se pa tudi ne, saj mu je prinašala Stefan vsak večer, ko se je vračal z dela v klavnico, mastnih svinjskih repkov. Ker zakona ni Bog blagoslovil z zarodom, sta prenesla Stefan in Julka vsa gorečo očetovsko in materinsko ljubezen na Pifa. Poseben krožnik je imel mačak pri kosilu in svoj stol pri mizi. Zvečer je sladko spal na mehki flaneli med zakonskima posteljama. Prav pred domačo hišo je stala plinska svetiljka in sem neštokrat v večernih urah videl na Potekovem oknu Pifa, kako je pazno motril moidoče s svojimi velikimi zelenimi očmi in se obiloval. Čim je ugledal svojega gospodarja, je naglo skočil k vratom in ga pozdravil s prisrčnim mjavkom. Stefan ga je pogledil z desnico po mehkem kožuščku,

z lovico pa je segel v žep po svinjski repki. Ko je Pif prevladno pojedel svojo gosposko večerjo, je skočil na posteljo, se zvil v klobčič in mimo predel v siti zadovoljnosti. Tako je teklet toden za tednom, in je sledilo leto za letom v ljubezenski slogi.

Moža Stefana ni bilo vse dni doma, pa je začela še vedno razposajenemu Julkinemu srou postajati zakonska kletka pretesna. Sosed, čevljarski mojster Zagode, je imel kodrolasega pomočnika, čigar črne oči so povsem zmedle ubogo Julko, da so ji vedno uhajali pogledi v sosedovo okno, ko je sedela pri šivanju. Tam je kraljeval na trinožniku kraljevici njenih sanj, črnooki Lipče, tolkel v taktu po podplatih in si žvižgal kakor kos v meji. Lipče je bil še neizkušten v ljubezenskih razmerah in je rad sledil Julki v nedeljo, ko je šla k maši. Neke pozne jesenske nedelje, ko je bilo ozračje nasičeno žalosti, obupa in smrti, se je pa Lipše ojunatil in ogovoril sosedo, ko je stopal za njo v mesto. Beseda je dala besedo in sta jo mahnila kar mimo cerkve ven med polja in loge. Tako sta se sestajala vse do zime in ni nihče v predmestju nišesar slutil, najmanj seveda mož Stefan.

Zgodilo se je pa, da se je Stefan pri kolinah zastrupil in umrl v treh dneh za vraninim prisadom. Ko je ležal Poteko na parah, so prišli sosedje klonit. O polnoči so ostali klopilci drug za drugim odšli, ostala sta le vdovica Julka in Lipče na straži v kuhinji. Še den je bil tam. Na postelji je ležal Pif. Eden je bil svetla luč alepla, se je skril v senco rakvinega pokrova, ki je bil prislonjen k postelji.

Čudno je z ljudmi takole ob smrti. Če kdo nenadno umre, je vika in krika nekaj ur, mogoče en dan, potem se pa vse leno poleže. Kakor če vržemo kamen v mirno jezero; silen pljus, voda vzvalovi, čez nekaj trenutkov je pa vse kakor je bilo. Tako je bilo tudi pri Julki.

Ko jo je Lipče tolažil, so se nenadno našle roke in ušna in sta se objela. Ter dajci na se je zamajal pokrov in treščil na zaljubljeni par. S krikom sta skočila pokonci, vsa bleda. Brez klobuka in slovesa je planil Lipče v noč in se ni kar nič zmenil za Julkine klice: »Saj ni nič. Pif es je podrl!« Kakor sam peklenšek je stal mačak sredi kuhinje naježene dlake in grozečih oči.

Vse pregovarjanje naslednji dan ni nič

koristilo. Lipče ni bilo več blizu. Ko so Stefana pokopali in obepani ženi komej ubraniti, da ni skočila za možem v bleaden grob, so šli pogrebci na sodnino.

»Hudo ti bo Julka, samila« je pričela soseda Lenka, ko se je žalujočih že optojmalo vino. »Kaj bi ne vzela k sebi gospe da na stanovanje.«

»Seveda bi.« je pristala Julka. »Samo ko bi našla poštenega. Saj veste, kakšni so danes ljudje.«

»Kaj pa Petra ne bi.« je pokazala Lenka na zapitga diurnista, ki se je kdo ve odkod pridružil pogrebem.

Julka ga je postrani pogledala in ko je videla, da je prikupen fant, je zardela: »Bi...«

Diurnist Peter se je kar s pogrebščine preselil k Julki. Toda uračunala sta se. Čira se je približala doma najemnik svoji gospodinj, že je planil vanj Pifi. Le z veliko težavo ga je izgnala Julka iz hiše. Vso noč je zavijal Pifi okrog oglov in skakal na okno.

Drugi den je šel Peter v službo. Ko so je zvečer vračal, je prinesel nekaj v papir zavitega. Pifi se je ves naježil, ko je zagledal novega gospodarja in ježno zapihal proti njemu. Peter je pa potegnil iz žepa papir, ga razvil in ponudil razsrjenemu Cerberu namesto svoje duše tolst svinjski repki. Od tega dneva sta bila Peter in Pif prijatelja.

Janko Kač.

Staroveške iveri

Človek je že sam na sebi zadosten razlog za žalost.

Memander.

Nisi to, kar se ti vidi, da si; si samo utvara.

Epiktet.

Prenašajte z močjo — v tem presegate boga. Ta je izven trpljenja, vi pa ste nad njim.

Seneka.

Hrušč in trušč, ki prihaja s stadiona do mene, me sicer ne spravlja iz sebe, a vendar imam svoje misli: Koliko jih je, ki uganjajo telesno kulturo, a kako malo, ki gojijo duha! Koliko ljudi prihaja k tem nesrešnim prireditvam in kako majhen je krog pri kulturnih prireditvah! Kakšna duševna revščina je v naši oboževani aristokraciji mišic!

Seneka.

Ne skušaj vsega razumeti, da ti vse ne postane nerazumljivo.

Demokrit.

Pametne ženske čednost: to, da svojemu možu ne povzroča bolečin.

Epimarkus.

Dober človek ostane vedno samo začetenik.

Marcial.

Manija za paradizniki v Ameriki

Sok paradiznikov pospešuje rast kosti, si je domišlji neki podjetni ameriški trgovec s paradizniki, in posledica tega je, da nje vsa Amerika paradiznikov sok kakor pri nas malinovce. Čelo v Evropo je že segla nova manija, za kar so dali pobudo številni Američani, ki vsako leto posečajo Pariz in Riviero. V Ameriki dajejo paradiznikov sok celo dojenčkom, sarnu da bi bolje raskli. Nova epidemija seveda ne spada med škodljive koristi pa, če že ne odjemalcem, vsaj pridelovalcem paradiznikov in izdelovalcem zadevnega soka.

Docent dr. Ivan Matko:

Pota Jugoslavije pri zatiranju jetike

III.

Predn načemto to vprašanje, je treba nekaj informacij glede smrtnosti za jetiko, števila odrlih in sploh jetičnih bolnikov pri nas kakor tudi glede naprav, s katerimi se razpolagamo. Glede prve točke navajam, da znaša v Jugoslaviji smrtnost za jetiko povprečno 30%. So pa kraji s smrtnostjo le 20%, nasprotno pa tudi taki s smrtnostjo celo 40% in več. Za jetiko umrje torej pri prebivalstvu 13 milijonov na leto približno 40.000 oseb, po Savici in drugih celo 50 do 60.000, kar bi odgovarjalo povprečni smrtnosti 3,5 — 4% po dr. Stojanoviću velja Beograd za najbolj okuženo mesto izmed vseh prestolnic Evrope, kjer ni skoraj rodbine brez primera jetike. V Beogradu umrje vsaka tretja oseba za jetiko. Slično visoko število jetičnih okužb zaznamuje tudi naše socialno zavarovanje. Kajti 33,6 % vseh umrlih, zavarovanih delavcev je i. 1926 umrlo za jetiko. To je, da je bil vsak tretji od vseh umrlih članov žrtve jetike! Se višje je to število pri ženskah, kjer znaša smrtnost za jetiko celo 44,5 %. Po teh podatkih je i. 1926 umrlo na jetiki polovica vseh umrlih žensk. Dalje dokazujejo podatki socialnega zavarovanja pri nas, da je znašala smrtnost za jetiko v odstotkih obče smrtnosti med meščanstvom 13,5 %, med zavarovanim delavstvom pa 33,6 %, t. j. trikrat več. Slednjič nam kaže, da umre v skupni mladini delavcev od 14 do 22 let vsak drugi vseh umrlih na jetiki!! Število 40.000 jetičnih mrlincev odgovarja glede na življenjsko dobo 2 in pol leta (po Bräuningu), od 4 let po Jettenu, Blümelu itd.) odnosno 8 let (po Kayserrlingu) izda odprtja jetike pa do smrti povprečnemu številu 250.000 odprtih jetičnikov. Število bolnikov z aktivno jetiko znaša 360.000. Število bolnikov s sicer zdelo pa odno tuberkulozo 480.000. Štampar sam računa število vseh za jetiko obolelih v Jugoslaviji na 1.200.000, kar odgovarja približno mojim številkam. Dr. Bogić nasprotno domneva, da bolehalo za tuberkulozo le 4 % vsega našega prebivalstva. Zanimivo je, da prihaja tudi dr. Hahn pri statističnem pregledovanju razširjenosti jetike med socialno zavarovanim delavstvom do približno iste številke, t. j. 3,16 %. Vendar se ista raztega le na člane, nesposobne za delo in prejemajoče hranilno!

Prekužni indeks, odgovarjajoč našim agrarnim razmeram, je zaradi tega bržčas manjši kakor v kulturnih državah. I. Ivanić, ki se je bavil leta 1912 s tem vprašanjem v osnovni šoli v Guči v Srbiji, je našel prekužni indeks 70 %, ki bo bržčas povprečno tudi odgovarjal našim splošnim razmeram. Slično visoko prekužni indeks (68,61 %) je ugotovil tudi dr. Cepulić pri šolski mladini v krajiški šoli v Zagrebu in indeks 76,5 % pri otrocih, ki so bili v skrbstvo protituberkuloznega dispensarja v Zagrebu. Znanost višji indeks od 45,5 % je ugotovil pri šolski mladini v vasi Sestinar in v okoliških vaseh; najvišji indeks 95,75 % pa pri otrocih v Zagrebu iz rodbin z jetičnikom. Leta 1920, pa je dr. Ivanić preiskaval zakaženost dece smederevske osnovne šole in ugotovil pozitivno Pirquetovo reakcijo pri 22,4 % otrok. To število pa bi se sigurno še zvišalo, ako bi bil dr. Ivanić pri negativnih primerih reakcije še ponovil.

Za oskrbo in skrbstvo teh ogromnih množic jetičnikov imamo na razpolago komaj 42 zdravilnih in en zasebni dispensar, dalje 7 sanatorijev in 17 okrevališč itd. s približno 2.600 ležišči (Ivanić, Konstantinović, Savici). K njim pa je treba še pristeti postelje izolacijskih oddelkov v javnih bolnicah in bolnic za bolnike z lupusom in Sarajevu.

Z ozirom na to, da imamo za borbo proti jetiki precejšnje število dispensarjev, vendar pa razmeroma zelo majhno število zdravilnih in drugih zdravstvenih ter skrbstvenih naprav na razpolago, mislim, da moramo osredotočiti svo borbo okoli dispensarjev. En dispensar pride pri nas na približno 300.000 prebivalcev, katero število pa je seveda za delokrog enega dispensarja daleko previsoko. Na Francoskem pride en dispensar na 64.345, na Angleskem na 61.772, v Italiji na 212.646, na Japonskem na 47.122, na Češkoslovaškem na 59.790, na Poljskem na 181.240, na Nemškem na približno 20.000 prebivalcev itd. Calmette sam zahteva po en dispensar na 30.000 prebivalcev. Potemtakem bi potrebovali še najmanj 100 do 150 novih dispensarjev, tako da bi jih skupno imeli 165 do 200 kar bi odgovarjalo razmerju 65 do 85.000 prebivalcev na eno ustanovo. Njihovo število bi moralo znašati za nekaj desetlet, ako bi pri oživetvarjanju dispensarjev dali prednost tako zvanim »sreskim« s posvetovalnimi urami na obkroženih naselbinah podrejenega področja. V tem primeru bi morali združiti skoro polovico vseh srezov, katerih število znaša pri nas 339, v enote, obsegaajoče po dva sreza.

Vloga dispensarjev v praktični borbi proti jetiki nam najbolj predočuje statistika Nemčije kjer umrje od 80.000 jetičnikov le 12.000 v bolnicah, ostalih 68.000 pa doma, t. j. 5krat več na svojih stanovanjih kakor v bolnicah. Pri nas je to razmerje še mnogo mnogo višje! To dejstvo je živi kazipot, kam mora prodirati dispenser pri nas, ako hoče docela izpolniti namenjeno mu nalogo!

Delokrog naših dispensarjev se mora točno opredeliti. Glavni pogoj za delovanje teh ustanov mora biti harmonično sodelovanje s praktičnim zdravništvom in z vsemi pristojnimi humanitarno socialno karitativnimi napravami ter ustanavljanje krajevnih lig zaradi zbiranja gmočnih in in materialnih sredstev za praktično ude-

stvanje tuberkuloznega skrbstva, kakor n. pr. za izboljšanje hrane, za sanacijo stanovanj, za skrbstvo svojcev, zlasti otrok itd. Dalje spada v delokrog dispensarja čim zgodnejša izsleditev jetičnega boleznja, zajetje vseh jetičnikov v okolišu, socialno higiensko nadzorstvo svojcev, točna evidenca zakaženih stanovanj, razkužba okuženih stanovanj, oprema odprtih jetičnikov z razkužili in pljuvalniki, zdravljenje jetičnikov z vidika jetike kot ljudske in kužne bolezni, torej z vidika oprostitve bolnika nevarne kali v pljuvku in drugih izločkih ter izločkih in končno čim širša prosveta in pouk o jetiki in ne le jetičnika in njegovih svojcev, marveč tudi širšega občinstva.

Zdravilišča sprejemajo v mimgredočo oskrbo jetičnike s prvimi obdobji bolezni in izolacijske bolnice ter domovi bolnike z razvito in ozrepujo jetiko, dočim pripada dispensarjem odlična, navedeni dve napravi dopolnjujoča naloga: a) zasedati na jetiko sumne b) nuditi jim hitro zdravniško pomoč (zdravilišče, bolnica, pneumotaks itd.), c) nuditi njim in iz zdravilišča odpuščenim socialno higiensko pomoč in slednjič d) odvzeti terjajni jetiki, ki ostane v rodbinski oskrbi, opasnost za okolico.

Načelna naloga dispensarja torej ne obstoji v delovanju v dispensarju samem, marveč zunaj njega v zakaženih rodbini, v zakaženem domu in v poklicu in okolišu, ki ga more doseči. Dispensar mora prevesti leglo nevarne kali v asanirano mesto, ki mu je odvzeta vsaka nevarnost za okolico: Postopek naših dispensarjev mora biti torej infiltrativni, socialni, ne pa čakajoč, individualni! Zaradi tega spadajo na čelo dispensarjev dobri poznavalci klinične in razvojne slike jetike, in sicer s potrebnimi socialnim čutom, ne pa le s čutom individualne prakse!!

K glavnim nalogam dispensarja pa spada tudi sestava točne statistike o relativni in absolutni smrtnosti za jetiko, o krajih, najbolj okuženih z jetiko, o številu odprtih jetičnikov, o dobi odprte jetike od otvora pa do smrti obolelega, o prekuženem indeksu, o analizi posameznih obratov in zaposlenja delavstva z ozirom na prikladnost za jetičnike in k jetiki nagnjene delavce itd. Kajti brez zanesljivih takih in enaki statistiki je smotren boj proti jetiki zelo težak!

Seveda je delovanje dispensarjev zelo ovirano in mora biti zelo brezuspešno, ako ustanova ne razpolaga s potrebnimi števili postranskih skrbstvenih in oskrbovalnih naprav. Te naprave se ticejo jetičnika, in sicer na eni strani z ozdraviljivo in izboljšljivo obliko bolezni, na drugi strani pa jetičnika, invalida, hiralca, nevarnega za širšo in ožjo okolico, in slednjič morajo zajeti ogroženo okolico, predvsem deo.

Za naših razmerah potrebujemo v prvi vrsti izolacijske bolnice, in sicer bodisi v obliki običajnih oddelkov, priključenih javnim bolnicam, ali pa specialne bolnice za vse oblike jetike. Kajti naše ljudstvo je še na prvobitni stopnji in so pri nas kraji, kjer prebivalstvo nima pravega pojma o jetiki, njenem bistvu, načinu prenosa, nevarnosti in njene kali itd., ne o negi bolnika, in sicer v primerih stanovanjskih prikljak, nima pojma o prikladni, četudi preprosti prehrani, ne pozna mestoma niti postelje ali pa trpi na takšnem pomanjkanju ležišč, da se okoli jetičnika gnete vsa družina. V takih bednih in revnih razmerah znači vsak odprt jetičnik najhujšo nevarnost za svojo okolico! Zaradi tega mora v borbi proti jetiki tudi pri nas obveljati načelo brezpopojne odstranitve čim večjega števila odprtih jetičnikov iz okolice v izolacijske bolnice!

Izračunavanje števila hiralničnih postelj je možno na različne načine. Tako n. pr. je dognal Bräuning s studijem stettinskikh razmer, da rabi Nemčija z 62 milijoni prebivalcev z absolutno smrtnostjo za jetiko od 61.000 jetičnih mrlincev na leto in relativno smrtnostjo od 0,98 % približno 18.900 hiralničnih postelj. Od teh odpade na odrasle 17.640; ostale 1260 pa na hiralno jetične otroke. V istini pa ima Nemčija v ta namen danes približno le 12.000 ležišč. Na ta način ji primanjkuje do izpolnitve teoretične zahteve še 6.900 postelj. Po prenosu Bräuningovih ugotovitev za Nemčijo na našo državo potrebujemo za hiralno, odprte jetičnike 3780 postelj pri čemer upoštevamo le število prebivalstva pri nas in v Nemčiji. Ako pa jemljemo v obzir še močno zakaženost našega prebivalstva, ki je trikrat večja kakor nemškega, potem se dvigne število nam potrebnih postelj na 11.340!!

Na Norveškem računajo eno petino ležišč na število odprtih jetičnikov, t. j. 45.000 postelj za naše razmere. Nekoliko manjše število postelj, 36.000, potrebujemo po danskem ključu, kjer ima po zakonu vsako upravno okrožje s 65.000 prebivalci tri izolacijske bolnice z 180 posteljami. Anglija ima na razpolago pri enaki visoki absolutni smrtnosti za jetiko, kakor jo imamo mi, za jetične hiralce približno 20.000 postelj.

Po Bräuningovem računu bi morala imeti za oskrbo jetičnih hiralcev Jugoslavija torej najmanj 11.340 postelj. Vendar pa sem mnenja, da je to število za naše splošno nedostatne razmere znatno premajhno in se moramo v tem pogledu držati angleškega ključa. Kajti od Anglije je obče znano, da ni dosegla silnega znižanja smrtnosti za jetiko od 25,3% leta 1861, na 0,98% l. 1928 le z izboljšanjem socialno higienskih, stanovanjskih in delovnih razmer, marveč v znatni meri ravno z izločitvijo in z oskrbovalnimi možnostmi jetičnih hiralcev izven rodbine v primerljivih zavodih bolnicah azilnih delavskih kolonijah itd. Zaradi tega sem mnenja, da moramo na tem polju posnemati Anglijo in doseči isto število postelj kakor jih ima ona. Potemtakem rabi Jugoslavija trenutno najmanj 11.000 in največ 20.000 izolacijskih hiralničnih postelj.

Pripominjam pa, da za praktično zatiranje jetike ne zadostuje le osnavljanje izolacijskih bolnic, hiralnic itd., marveč je treba tudi s primerno prosveto pripraviti jetičnike in njihove svojce, da se poslužujejo teh naprav. V to svrhu je treba skie-

njenega, smotrnega tuberkuloznega skrbstva, predvsem dobro delujočih dispensarjev. Najvišja naloga in najvišji cilj poslednjih mora biti, zajeti v skrbstvo in staviti pod nadzorstvo vse jetičnike brez izjeme podrejenega okoliša in odprte hiralce, predvsem pa umirajoče jetičnike v čim večji meri izločiti iz ogrožene okolice ter skrbeti za izčrpno sanacijo svojcev (rodbine).

IV.

Pri ustanavljanju ljudskih zdravilišč, namenjenih revnim slojem, bi morali biti zelo opretni, ker stane njihovo osnavljanje in vzdrževanje ogromne vsote. Pomen in vlogo ljudskih zdravilišč za pobijanje jetike je treba razmotriti z vidika karitativne pomoči in nacionalne ekonomije. S prvega ni mogoče ugovarjati proti ljudskim zdraviliščem, ker značijo za manj imovite in ubožne jetičnike veliko dobroto. Kajti zdravilišče omogoči, da se odstrani bolnika za izvestno dobo od rodbine, da najde bolnik tam ne le oddih, marveč tudi okrepilo za zvišanje starih in tvorbo novih odpornih fizičnih in duševnih sil, da se mu nudi dobra oskrba in okrepilna hrana in končno ja se more bolnik v napravi odpočiti od naporov in težav borbe za vsakdanji kruh. Razen tega mora biti jetičniku zdravilišče »higiensko vzgajališče« v pravem pomenu besede.

Vse navedene okolnosti pa ako tudi se v celoti združijo za borbo proti jetiki, ne morejo zgrabit jetične kali na korenu. Kajti ni države na svetu ki bi bila toliko bogata in bi razpolagala s tolikimi gmočnimi sredstvi, da bi mogla nuditi vsem svojim jetičnikom oskrbo v zdraviliščih. Jugoslavija n. pr. bi potrebovala na leto približno 3 in pol milijarde dinarjev, ako bi hotela nuditi vsem 600.000 jetičnikom (240 tisoč odprtih in 360.000 aktivno bolnih) oskrbo v zdraviliščih, in sicer le po 3 mesece na leto in bi oskrba stala na dan 60 dinarjev. (640.000 : 4x60x365.) Razen tega nam te milijarde ne nudijo zadostnega jamstva da bi se z njimi dosegla večja gospodarska korist. Iz poročila dispensarjev v Nemčiji moremo n. pr. presneti, da je obolel ponovno in sicer v razmeroma kratki dobi znaten odstotek pljučnih bolnih, ki so bili odpušteni iz zdravilišča, akoravno so bili ocenjeni z izvidom »polno delazmožni«. Mnogim izmed njih se je bolezen že tekom enega leta poslabšala, tako da je bilo glede njih treba razmišljati o ponovni oddaji v zdravilišče. Dispensarji se tudi pritožujejo, da iz zdravilišča odpuščenim jetičnikom ne morejo zlepa najti zaposlenja, odnosno službe, ker mnogokrat vobče niso polno marveč le delno delazmožni in prisiljeni ali pa si je delodajalec našel medtem polni nadomestek. Mnogokrat tudi iz razloga, ker je jetičnik zaradi obolenja postal fizično in zdravstveno nesposoben za svoj prvotni poklic ali pa je bil bolnik vsled daljšega bivanja v zdravilišču sploh izgubil smisel za vsakdanjo borbo in smatra, da ga mora javnost brezplačno preživljati. Zaradi tega vsaga smatra poročilo nemških dispensarjev oceno delazmožnosti jetičnikov po odpustu iz zdravilišča kot veljavno le na papirju, ne pa za praktične potrebe. Zato bo razumljivo, ako se zahteva, da se povrate delazmožnosti tekom zdravljenja v zdraviliščih in zatem ne meri na imovnih, marveč na nefimovnih slojih, predvsem na fizičnem delavcu. Drugi zahtevajo pri oceni delazmožnosti tudi navedbo predvidenega trajanja tega stanja. Slednjič priča za nezadostno vlogo zdravilišča v borbi proti jetiki kot ljudski bolezni tudi dejstvo, da se je n. pr. l. 1921, v Nemčiji kljub ogromnemu številu zdravilišč oprostilo manj oseb jetične kali, nego se je v istem letu v Berlinu pojavilo novih odprtih jetičnikov!!

Pri izračunavanju števila zdraviliških postelj sem vzel za podlago tozadevne razmere na Danskem in v Nemčiji, ki veljata v tej panogi tuberkulozne oskrbe kot najbolj opremljeni, in razen tega še Bräuningove tozadevne številke. Po danskim formuli bi potrebovali na 2.800 prebivalcev 1 zdraviliško posteljo. Na ta način potrebujemo na 13 milijonov prebivalcev 4.600 postelj. Seveda to število za nas ne more veljati točno, ker ima kulturno izredno visoko stoječa Danska pri 3.400.000 prebivalcev absolutno smrtnost za jetiko s komaj 2.821 mrlinci na leto. Relativna smrtnost zanjo pa znaša le 0,3%!! Mi pa imamo približno 40.000 mrlincev na leto in relativno smrtnost za jetiko, ki je skoraj štirikrat višja kakor na Danskem!! Upoštevaje poslednjo, bi morali imeti na razpolago najmanj 18.000 zdraviliških postelj. Po vzgledu Nemčije s 65 milijoni prebivalcev in z 31.600 ležišči v zdraviliščih za odrasle in otroke (l. 1931.) se moramo opremiti z najmanj 6.400 posteljami. Oziroma se pa na relativno in absolutno smrtnost za jetiko pri nas (30%) in v Nemčiji (0,98%) pa potrebujemo znatno višje število postelj, t. j. 19.000. Torej po tem računskem postopku dobimo skoraj enako visoko število kakor po danskem. Pripominjam pa, da sem dobil te številke na podlagi trenutnih razmer v obeh državah, ki sicer slovita na tem polju kot najbolj opremljeni, ki pa še vrhunca v tej panogi naprav nista dosegli.

Zaradi tega se mi zdi, da odgovarja številka, dobljena s pomočjo Bräuningovega ključa, mnogo bolj resničnim zahtevam kakor pa zaključki na podlagi danskih in nemških razmer. Bräuninga je za Nemčijo izračunal, da rabi mesto obstoječih 31.000 zdraviliških ležišč najmanj 44.200, in sicer 39.160 postelj za odrasle, 1.890 za otroke s pljučno in 3.150 za otroke s kostno jetiko. Na 13 milijonov prebivalcev pri nas odpade potencialno 8.850 ležišč. Ker pa je relativna smrtnost za jetiko v Jugoslaviji trikrat višja kakor pa v Nemčiji, potrebujemo zaradi tega znatno višje število ležišč, t. j. najmanj 26.550. Na podlagi teh razmotritij potrebuje Jugoslavija pri današnjem stanju najmanj 18.500 in največ 26.000 zdraviliških postelj, v katero vsoto se všeta zdravilišča za pljučno in kostno jetiko, kakor tudi za odrasle in za otroke! Seveda te in enake številke ne predstavljajo absolutnih vrednot. Kljub temu pa morejo služiti vendarle kot prikladna podlaga v svrhu informacije v tem težkem predmetu. V koliko raj se pa da prednost osnavljanju samostojnih izolacijskih in zdraviliških naprav ali pa združenju obeh v enoto, prepuščam nadaljnjemu razvoju.

K oživotvorenju sanatorijev bi se morala pritegniti v znatni meri privatna pouda in pa socialno zavarovanje vseh panog. Zal, nam manjkajo slično kakor

Glej moj članek: »Gmočna sredstva potrebna Jugoslaviji za zatiranje jetike, ki izide v eni izmed prihodnjih številki

Franciji, Angliji, Italiji itd. stati zakladi invalidnega zavarovanja. Eventualno bi si mogli pomagati z zdraviliškim in skrbstvenim zadrugarstvom, kakor ga ima Italija.

Za jetičnike v prvem obdobju obolenja bi moralo obveljati najvišje načelo, da se izsledijo jetiki zapadle osebe po dispensarju v čim zgodnejši dobi jetičnega obolenja in se oboleli dvedejo k čim hitrejšemu higienemu, dietičnemu zdravljenju ali pa k čim zgodnejšemu stisnjenju obolelih pljuč (pneumothorax). V mnogih krajih bi po mojem mnenju pomagale iz zagate javne prostoračne lope, stoječe pod nadzorstvom dispensarjev skrbstvenega zdravnišva in skrbstvene sestre, kakor sem to imel priliko videti v Belgiji. Nemčiji in drugod

Prav zanimivo je, da se poudarja zlasti v zadnjih letih važnost tako zvanega ambulantnega zdravljenja jetičnikov in se ga postavlja nasproti zdravljenju v zdraviliščih in bolnicah. Ambulantno zdravljenje se izvaja v prostoračnih lopah, ki so priključene dispensarjem in služijo prostoračnemu ležanju. Namenjene so lahke bolniki, ki niso potrebni stacionarnega zdravljenja, dalje bolnikom ki po poteku zdravljenja v bolnicah ali zdraviliščih še niso popolnoma delazmožni, končno pa tudi vsem še hodečim kronično odprtim jetičnikom, v kolikor niso potrebni zdravljenja v bolnicah. Namen javnih ležalnic ni, da bi nadomeščale bolnice ali zdravilišča, marveč služijo le v svrhu podpiranja ambulantnega zdravljenja, spojenim z ležalno kuro pod strokovnim vodstvom. Na drugi strani pa osamljenju okužljivih jetičnikov iz nedostatnih rodbinskih in stanovanjskih prilik. Prednost teh ležalnic je, da ostanejo v okrilju rodbine poslednji bolniki, je zdravljenje v njih jako poceni in ni njihovo osnavljanje ter vzdrževanje spojeno z večjimi izdatki.

V Lübecku sem imel priliko si razgledati krasno urejeno ambulantno, javno ležalnico, ki je priključena mestnemu dispensarju in stoji pod nadzorstvom pristojnega skrbstvenega zdravnišva. Dopolne se poslužujejo naprave moški in z njimi mladina moškega spola. Doba ležanja traja poleti pet ur, pozimi 4. V napravi dobivajo bolniki pol litra mleka in maslen kruh z narezom. Ležalna kura stane na dan 0,6 mark, t. j. 7,8 Din.

Stroške za vzdrževanje lübeckove naprave krijejo socialno zavarovalni zavodi, socialni oddelki mesta, zasebna karitativna društva in slednjič tudi plačujoči bolniki, ki se naprave poslužujejo.

Taka ambulantna ležališča pa ne ustanavljajo le razne javne institucije, marveč tudi zasebniki, zdravniki itd. V Glogischdorfu je zgradil tako ležalnico tamonjski zdravnik dr. Lindemann. Ležalnica nudi prostora za 25 bolnikov. Bolnike pošilja ne le imeteljji sam, marveč tudi drugi zdravniki, ker je izven ležanja vsako drugo zdravljenje izključeno. Prostoračna lopa sestoji iz pritličja in iz nad njo se nahajajo ležalnici, ki je po zmesni steni deljena v oddelke za moške in za ženske. V pritličju so nameščeni razni prostori: zdravniška soba, zajtrkovalnica in kopalnica. Ležalnica je urejena tudi za prenočevanje.

Ležanje stane na mesec in na osebo 30 mark. Prenočujoč, doplačajo 5 mark. Bolniške blaginje plačajo za člane 4,5 mark. Za 1 marko dobe bolniki kosilo. Take zasebne ležalne naprave so v splošnem jako priljubljene in je njih osnavljanje in vzdrževanje prav poceni. V Glogischdorfu se je n. pr. prvo leto zdravilo na ležalnici nič manj kakor 200 oseb!

Iz omenjenih razlogov mislim, da se naj tudi pri nas take ambulantne ležalnice osnavljajo in naj tvorijo v programu naših mestnih tuberkuloznih lig važno točko praktičnega udejstvovanja. Priporočljivo bi celo bilo, da bi se te naprave oprilela tudi zasebna podjetnost.

K izčrpnim izgradnjam tuberkuloznega skrbstva spadata tudi posredovanje dela in poklicno posvetovanje. To pa le za osebe, vstopajoče v življenje (posvetovalnice za mladostne) in v skladu z njihovimi fizičnimi in duševnimi silami, marveč predvsem za jetičnika v trenutku, ko ni več zmožen izvrševati priučenih poklice ali je postal zbog obolenja brezposeln. Pri menj poklica je upoštevati v prvi vrsti poklice z zaposlenjem na prostem, svežem zraku. Pri poklicnem posvetovanju je potreben do izvestne mere ne le čut človekoljubja, marveč predvsem čim ožje harmonično sodelovanje med zdraviliščem, dispensarjem in poklicno posvetovalnico. Pri jetičniku naj se s posredovanjem dela ne prične šele ob izpustu iz zdravilišča ali ob popolnem razslu njegovih fizičnih sil, marveč mnogo prej, docela že pred odhodom jetičnika v zdravilišče. Na ta način se omogoči, da se bolnik lahko popolnoma posveti zdravljenju, ne da bi ga tlačila skrb glede usode njegove rodbine in glede njegovega zaposlenja po vrnitvi na dom. Radi omiljenja prehoda iz brezposelne dobe v poklicno udejstvovanje je nujna potreba, da se uvede čim razsežnejša in raznoličnejša delovna terapija in poklicno prešolanje že v zdraviliščih. Koliko mnogovrstnih delovnih zaposlenj uvažajo moderne zdravilišča v svojem okrilju, katerih ponos so razsežna delovišča in uspehi v tem pogledu! Za uspešno poklicno posvetovanje pa je nujno potrebna razvrstitev delavstva v večjih obratih po obsegu delazmožnosti posameznika in njegovega delovnega udejstvovanja. Tu smo popolnoma zaostali, akoravno je brez tega pregleda vsako poklicno posvetovanje prav za prav iluzorno! Pri teh ugotovitvah naj nas vduhijo v prvi vrsti bogate izkušnje Henrika Forda, ki jih je imenovali obelodanil v svoji knjigi »Moje življenje in delo«. Tu se odpira našim dispensarjem bogato polje za praktično pobijanje tuberkuloze med delavstvom.

Glede nadaljnjih izvažanj v teh važnih in zanimivih vprašanjih, ki radi nujnega štedenja, zlasti v zadnji dobi stopajo v ospredje obozarjam čitatelja na mojo knjigo »Protituberkulozni dispensar«, poglavje XXIX »Poklicno posvetovanje«, ki se uvaša s pomembnim geslom: »Poklicni posvetovalci jetičnikov mora biti brez gledi znanja. Salomon pa modrosti in duhovnik po plemenitosti srca.«

(Se bo nadaljevalo.)

Srednjišnji urad za zavarovanje delavcev vzdržuje v Zagrebu lastno javno ležalnico (obhališče), ki sestoji iz treh enadružen ležalnih terna. Bolniki ne vživajo v zavodu le ležalne kure, marveč tudi druge oblike zdravljenja v kolikor so fih potrebni. V to svrhu fih obiskuje dvakrat na dan dnevno zdravnik. Ležanje traja dnevno od 8½ do 11½ in od 3½ do 6½.

ZA ŽENSKÉ BOLEZNI:

DOBRNA

20-dnevno zdravljenje v spomladanski seziji

Din 1.200.—

(Soba, hrana, kopeli, zdravnik in prevoz z avtom.) 3467

Prospekti zastoj.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Zanimiv šahovski jubilej smo praznovali te dni: dr. S. Farrasch si je naložil sedmi križ. Leta 1862. se je rodil v Bratislavi. Nihče ne bi majhnemu, svežemu, aginemu gospodu prisodil sedemdeset let.

Tarrasch je imel svojo veliko dobo. Od leta 1889. do 1905. Takrat je nabral celo vrsto prvih nagrad na mednarodnih turnirjih. Močan je bil. Prepričan je bil, da mu na svetu nihče ni kos. Pa se je leta 1908. spustil v dvoboj z Laskerjem.

Dobro se je držal. Lasker je dobil 8. Tarrasch 3 partije. Zdi se mi, da je Tarrasch v tem dvoboju prekosil samega sebe. On seveda je sodel drugatje. Od tega poraza naprej, od trenutka, ko so se mu podile iluzije, je Tarrasch počasi postajal manjši in manjši.

Jubilant si je nakopal veliko sovražnikov. Obilnostim ljudem gre vedno tako. Nobena sramota ni to. Tarrasch pa ima nedvomno velike zasluge za šah. Izvrstno je od nekdaj glasilar partije. Njegova prva knjiga »Dreihundert Schachpartien« je vzgojila skoraj vso moderno generacijo velikih mojstrov. Ostala je najboljša Tarraschevo delo.

Na stara leta je Tarrasch prevzel nebroj šahovskih rubrik. Menda je zato eden izmed najboljših stituiranih poklicnih šahovskih mojstrov. Ostal je svež in ohranil si je čisto, vročo ljubezen do šaha, ljubezen, ki je popolnoma izpolnila vse njegovo dolgo življenje. Da mu je usoda naklonila tako življenjsko vsebino, je v današnjih grdih časih skoraj gotovo izdaten povod za odkritočrne čestitke.

Naslednja partija iz pravkar končanega londonskega turnirja je izredno zanimiva:

Beli: dr. Aljeha Črni: dr. Tartakower

1. d2—d4 Sg5—f6

2. c2—c4 e7—e5

Tartakower je nepopoln, vedno se spuša v divje stvari. Budimpeštanski gamoit je sicer že dokaj konsolidiran, ni pa na najboljšem glasu.

3. d4×e5 Sf6—e4

Torej niti ne! Tartakower igra nov gambit. Madžarska poteza je 3. . . Sf6—g4. Igrano potezo je iznešel Fajorowicz leta 1927.

4. Sb1—d3 Sc4—c5

Mogoče je tu 4. . . Lf3—b4 boljše.

5. Sg1—f3 Sc5—e6

Dobra je varianta 5. b2—b4, Sc5—e6, 6. a2—a3 d7—d6, 7. e5×d3 Lf3×d3, 8. Sd2—e4!

6. . . Sg5—e6

7. Lf1—g2 Dd8—e7

Na 7. a2—a3 bi sledilo Sc6×e6! 8. Sf2×e5 d7—d6.

7. . . Sg7—g6

8. Sd2—b1!

Silno presenetljiva poteza. Skakač pa ima svoj načrt. Preko c3 bi rad skočil na d5, kjer bi imel izvrstno pozicijo.

8. . . Sc6×e6

9. 0—0! Sc5×f3+

Seveda ne 9. . . Sc5×c4 zaradi 10. Dd1—d4. Bolje pa je bilo 9. . . d7—d6.

10. e2×f3 Lf6—g7

11. Tf1—e1 Sc5—e6

12. Sb1—c3

Kavalerija že prihaja!

0—0

Bricko bi bilo 12. . . Lg7×c3 zaradi 13. b2×c3, 0—0, 14. Lc1—b6 Tf3—e8, 15. f3—f4.

13. Sc3—d5 De7—d8

Naše morje

Selce spomladi

Na morju je spomlad... Kadar potihne pesem burje na morju, vedo vsi, ki živijo ob njem, da je spomlad na pragu. Zima se poslavlja. Ta zima, primorska, je sveža brez snega in leda. Sneg pokriva kvečjemu kraške predele. Zdaj, sredi marca, vsakor lahko govorimo le še o lanskim zimam.

Selce so razpele svoja bela krila kakor golob in diha s polnimi pljuči. Burja je čez zimo očistila ozračje in zatraja vse kužne klice, zraku pa je dala poseben vonj in okus. O, kako srečni so tisti, ki ga smejo vdihavati!

Kamor se človek ozre, povsod je blago in milo. V zavetnem pristanišču, kjer so nekoč ribiči ustavili svoje čolne in s tem udarili temelj ribiški naselbini, je vse spomladansko. Iz belih kamenitih hiš se vspirajo ljudje kakor sončni žarki. Vsi so rdečih, zdravih lic — le, ki jih daje samo takšno podnebnje. To je največji dar, ki ga jim je mogla dati narava, edino, kar so podedovali po svojih revnih roditeljih.

A spomlad prinaša še druge mišli. Velika noč je na pragu. Kakšna harmonija med naravo in vero! Kontinentalci bodo izražili priliko velikonočnih praznikov, da obiščejo morje. Ljubitelji planin že pripravljajo svoje torbe, da jih vržejo čez ramo in hajdi na pot! Kam? V Primorje sprejete! O, Selce jih bodo z veseljem sprejeli. Če ne za več, vsaj za dva dni in v tem času se bodo nekako za predjem nadihali slanega zraka, ki jih bo poleti še enkrat, za delj časa privabil sem dol.

Turški obisk Selce iz lanskega leta daje prijetno upanje, da bo letos poset morja

željnih gostov še večji. Peščina je odlična, kopališče krasno, prilike za odmor in zabavo kolikor hočeš. Hoteli pa kar tekmujejo med seboj, da bi gostom čimbolj olajšali prijetno bivanje.

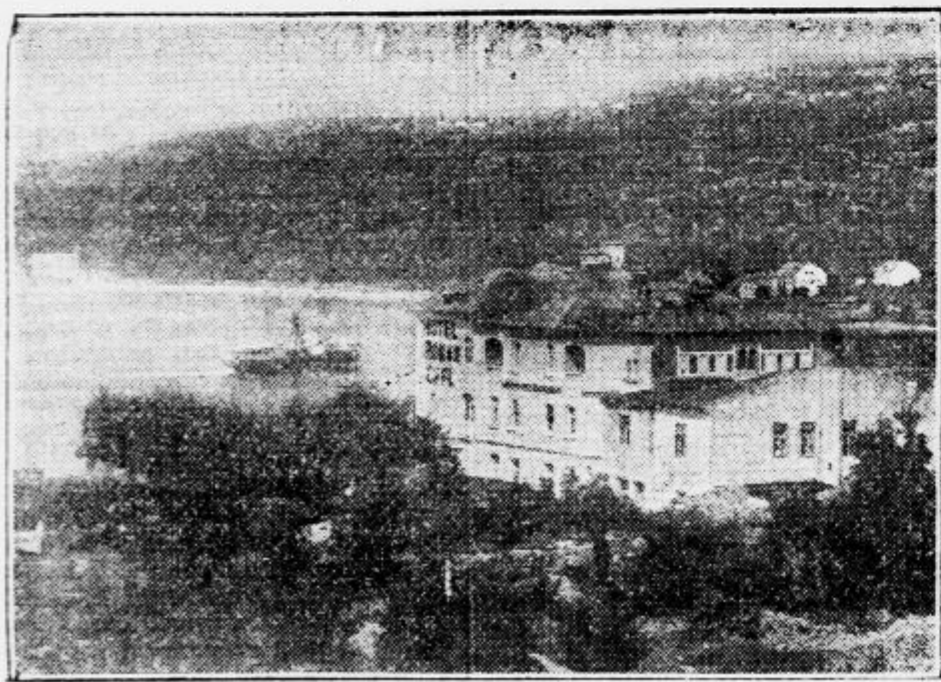
Hotela sta dva. »Rokan« in »Lončarića«. Prvi in največji ima 40 sob in veliko teraso s krošnjastim drevjem. Razvedel je diven. Lastnik tega hotela je uredil tudi prenočišče za turiste, kjer dobi planince ležišče za bori 10 Din. Na ta način je omogočeno turističnim skupinam, da se ustavijo v Selcah za več dni.

Hotel »Lončarića« je lep in ima 15 sob, salon in teraso tik obale. Ker stoji tik ob morju, greš iz njega lahko naravnost v vodo.

Poleg hotelov imajo Selce dve penziji. »Riviera« stoji pokraj pešine in ima teraso nad morjem. Na terasu pa je restavracija in penzija »Jadrana«, kjer se gosti radi shajajo ob vsakem času. V središču mesta je pristanišče in avtobusno postajališče.

Bivanje v Selcah je zelo poceni. Za 45.— do 55.— Din dnevno preživiš tam lahko v miru in blaženosti velikonočne praznike. Sobe pri zasebnikih so na razpolago po povprečni ceni 15 Din. Selce so oddaljene od Crikvenice bora 2 km, kar predstavlja ljubek vsakdanji izlet, komur se tja poljubi. Ker kopljejo prekop na nov vodovod, je vzorni promet preko železniške postaje Plase začasno ustavljen in gostom se priporoča, da se pripeljejo naravnost s Sušaka z ladjo.

Hotel „Rokan“ v Selcah

Najbolj obiskani hotel v Selcah. Obdan je s senčnatim vrtom, ki nudi gostom prijetno seditišče. Stoji ob peščinem kopališču. Komfort in prvovrstna kuhinja. Izborna postrežba. Krasna terasa in druge največje udobnosti.

Hotel Overland na Hvaru

Ta hotel je prav priporočljivo zatočišče in bivališče za naše, na morje potujoče občinstvo. Hotel stoji tik ob morju s svojim lastnim kopališčem, terasami in prostori za solnčenje. Postrežba v hotelu je prvovrstna, zlasti kuhinja se odlikuje po zadostnih porcijah in izredno nizkih cenah. Kuba se na dunajski in domači dalmatinski način, tako da je izbira slastnih jedil vedno prav znana. Preskrbljen pa je hotel zlasti z izrednimi specialitetami dalmatinskih viš. Klima na Hvaru je izredno ugodna in se zlasti slabokrvni ter bolni na pljuhi in oni, ki trpijo o težkotah prebavnih organov, prav dobro okrepijo.

PARK HOTEL CRNKOVIC
Vis-a-vis zdravil. parka. Dipl. kuhinja. Penzija Din 65—70 Din. Prospekti gratis.

HOTEL CRIKVENICA
Pomladne in jesenske cene Din 60, v glavni sezoni Din 65—75. Prospekti zastoj.

PENZION »VILA JULIANNA«
Pavšalne cene s kopeljo dnevno 60—70 Din, v sezoni 70—80 Din. Prospekt.

KRALJEVICA
Najstarejše morje kopališče pol ure od Sušaka-Reke in postaje Plase.

KRK

(Otok Krk) vsaki dan parobrodna zveza s Suškom (3 ure vožnje)

Krasno peščeno kopališče, za otroke ločeni prostor. Kurtaška Din 2, kopanje Din 2. Cela oskrba s sobo od 40 do 65 Din. Izven sezije eventuelni popust. Natančne informacije dajejo hoteli: »Jugoslavija« in »Krk« ter Kopališčno poverenstvo. — Avtobusna zveza. Železniška postaja Crikvenica-Silo-Krk.

CRIKVENICA

vodilno morsko in klimatično kopališče na Gornjem Jadranu. — Letni obisk 14.000 gostov. Kopališčna sezona od aprila do oktobra. Velikonočne atrakcije. Letos znatno znižane cene. — 30 hotelov in penzionov. Cene pavšalne od 50—90 Din dnevno po osebi. — Zahtevajte prospekte in pojasnila od LJECILISNOG POVERENISTVA U CRIKVENICI.

HVAR

Hotel Palace-etablissement

40 sob, urejene za zimsko solnčenje. Posebni balkoni in terase za solnčenje ter vrt poln eksotičnih rastlin. Zdraviliški salon in drugi društveni prostori. Pension od 70—90 Din. 83

Zahtevajte prospekte!

Direktor: Med. dr. J. Avelin.

Od 850 Din!

Za 10 dni inkluzivno: prvovrstno prehrano, stanovanje vse takse, elek. luč, postrežbo in kopel na lastni peščeni obali. — Koncerti, dancing, sport, tenis.

HOTEL

Korčula

BON-REPOS

Zahtevajte gratis prospekte!

JUŽNA DALMACIJA
4 ure do Splita, 3 ure do Dubrovnika.
Brzjaviti: Andreja, Korčula

RAB
DALMACIJA

Železniški privilegij pri povratku po 5. dne bivanja 75 % popusta. Parobrod odhaja vsak dan iz Sušaka (razen nedej) ob 14. in prihaja na Rab 19.30. Poleg tega odhaja iz Sušaka v torek, sredo, četrtek in soboto ob 7. jutraj in prihaja okrog 3. popoldne na Rab.

VELIKA NOČ NA MORJU

	Grand Hotel Imperial	na	Din 85.—	na	Din 400.—	na	Din 800.—
	Hotel Praha in Bristol		Din 85.—		Din 400.—		Din 800.—
	Hotel Adria	1	Din 75.—	5	Din 350.—	10	Din 700.—
	Hotel Miramar		Din 75.—		Din 350.—		Din 700.—
	Hotel Slavijski		Din 75.—		Din 350.—		Din 700.—
	Vila Sofija	dan	Din 70.—		Din 300.—		Din 600.—

Ste potrebni morja?

Vam je potrebno sproščujoča vrela? Vam je potrebna topla morska kopel? Potujte čimprej v Selce, da se popravite, dočrta in preproste.

Hotel Rokan

ki je priljubljen med turisti, ponuja prav na morju, obdan s velikim sončnim parkom, s krasnim razgledom na morje, bo skrbel za Vas dobrobit s najnižjimi cenami. Informacije daje brošurarna uprava hotela.

SELCE pri CRIKVENICI

Krasno zdraviliško morsko kopališče s idealno plažo. Znatno znižane cene. Kompletna penzija s sobo 45—55 Din. Informacije daje društvo za poljevanje mest. — Hoteli: hotel »Rokan« s 40 sobami in hotel »Lončarića« s 15 sobami.

Cene za Veliko noč: 10-dnevna penzija 450 Din, 5-dnevna penzija 250 Din.

HOTEL BELLEVUE CRIKVENICA

more s svojim komfortom, izvrstno oskrbo in nizkimi cenami zadovoljiti vsakogar. Divni razgled. Kopališče v neposredni bližini. Hotel, ki zapusti v gostu najboljši vtis in se gosti vedno zopet z veseljem zatekajo v to najsolidnejšo hišo.

ZA VELIKO NOČ V CRIKVENICI

Hotel „SLAVIJA“ Pension

Novozgrajen na krasnem prostoru v okraju vil. 25 moderno urejenih sob; s tekočo vodo in balkoni s razgledom na morje. Lep park in borov gozd. Par korakov na plažo. Vedno svež in čist zrak. Prvorazredna domača in dunajska kuhinja. Prospekti na zahtevo brezplačno. Brojavn. naslov: »Slavijski«, Crikvenica. Lastnik Albin Starešina.

Najprijetnejše bivanje v Crikvenici

nudi komfortni penzion-restaurant VILA RUŽICA ter dependenco VILA ANETA.

Najfinija oskrba ob najnižjih cenah. Krasna lega in razgled. Zahtevajte brezplačne prospekte.

PENZION „DANICA“ CRIKVENICA SV. JELENA

Ugoden položaj, po priradi tik morja oddaljen 15 minut od Crikvenice. Leži v bližini borovega gozda. Kopališče zraven postojanke. Cena penziona z oskrbo in taksemi Din 55. Na razpolago so čolni in mogućnost izleta z jadrnico ter ribarenje.

Lastnik: Juro Mnastar.

Dom Dr. Seidl, Crikvenica

50 sob s tekočo vodo. Penzija Din 65.— do 75.—. Zahtevajte prospekte!

Hotel „OVERLAND“ Hvar

V sredi mesta in obnem najbližji kopališču. Krasna terasa za solnčenje. Lepo urejene sobe ter najboljša domača in dunajska kuhinja. Cene penzionu najnižje. Pojasnila in prospekte pošilja brezplačno lastnik B. Kovačević, Hvar.

RESTAVRACIJA IN KAVARNA „Riviera“ na Rabu,

slavi kot najizvrstnejša kuhinja ob najnižjih cenah. Domača in dunajska kuhinja. Prvorazredna vina. Priljubljeno shajališče vseh znancev, ki prebivajo na Rabu.

Polna penzija z vsemi taksemi in postrežbo Din 55—60 dnevno!

Hotel „Astoria“ na Rabu

Na Rabu, s krasnim kopališčem. Hotel je imenovan, usproti pristanišču. Moderno, s vsem komfortom in za vasko potrebo tudi s posamičnimi sobe. Kopališče v hiši. Sobe s balkoni ali verando, s razgledom na morje in na Velebit. Cene izredno nizke. Kdor si želi zdravja, mira in izvrstne oskrbe, naj se zateče v hotel »Astoria«. Zahtevajte brezplačne informacije.

RAB

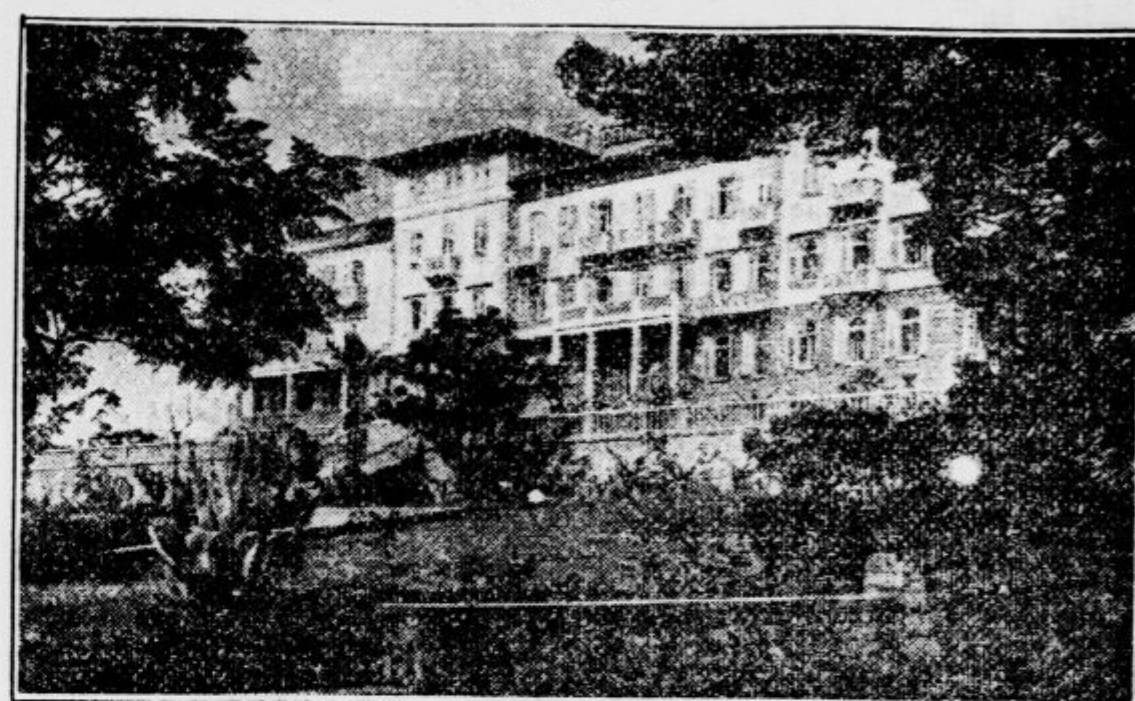
Hotel — Pension Zagreb

Prvorazredno in renomirano podjetje s odlično kuhinjo. Neposredno na morju. — Krasen razgled na otok Lušín. Cene zelo zmerne. Prospekti na zahtevo brezplačno. Vsa oskrba dnevno Din 60.— do 65.—.

HOTEL „TRIGLAV“ Malinska

Na krasnem prostoru tik ob morju. Lepo urejene sobe s električno razsvetljavo in lepo teraso. Vsa izvrstna oskrba in z vsemi taksemi in kopanjem v lepem kopališču Din 30.— dnevno. Prospekte in pojasnila na zahtevo brezplačno.

Grand hotel „Imperial“ na Rabu

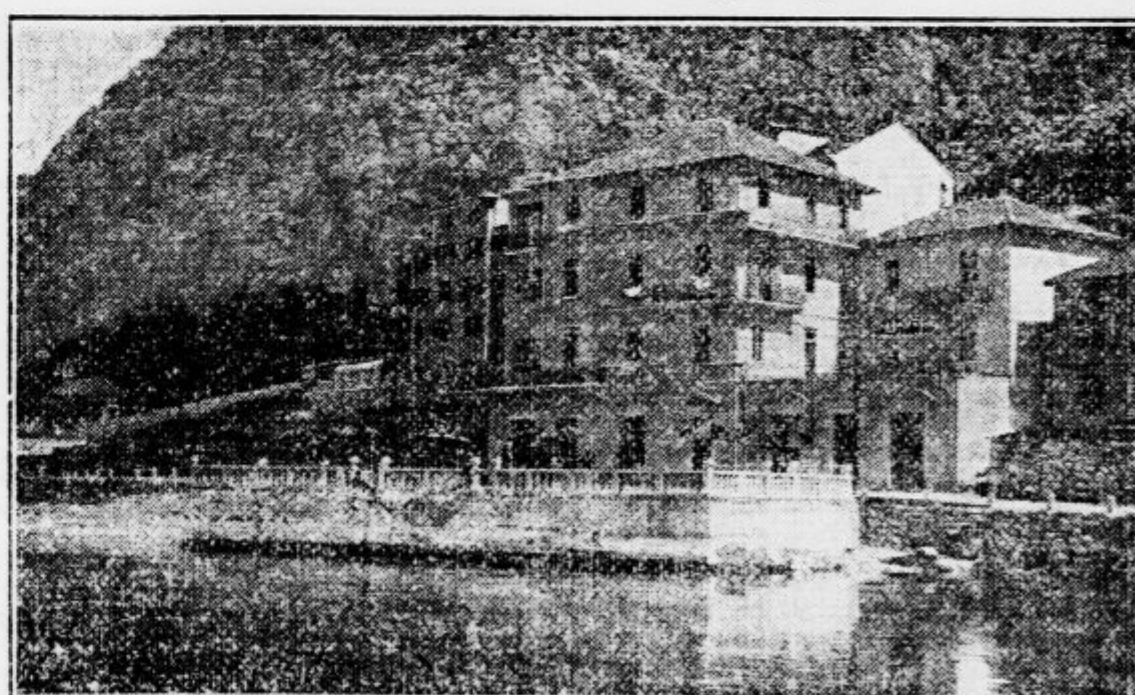
Hotel »Imperial« — Rab

Ta prekrasna monumentalna stavba je pravi ponos Raba. Njegova eleganca, ki pa ni pretilana, zlasti pa njegova komfortna notranjost privablja vedno nove goste, ki širijo sloves te solidne postojanke na Rabu. Lastnik, g. Franjo Kukulić, ki je sam strokovnjak v hotelski in gostilniški stroki, si je s to svojo zgradbo pridobil velike zasluge za turški promet na Rabu. Mnogo Slovencev, ki potujejo vsako leto na morje in prežive par dni na sončnem Rabu, zatrjujejo, da se malo kje tako prijetno biva in živi, kakor v Grand hotelu Imperial.

Rab ima dnevno parobrodno zvezo s Suškom in drugimi otoki in se prav izplača, če je človek na Sušaku, da napravi par ur prijetne morske vožnje in obišče Rab. Raba pa dobro ne pozna, zlasti ne njegove ugodnosti, kdor se ni naučil dobrot v tem hotelu.

Jadranska plovnica d. d. na Sušaku vedno žuje s salonskim parnikom »Topolac« brzo progo Sušak—Rab. Dnevno odhod iz Sušaka ob 14.30, iz Raba na Sušak pa ob 5. jutraj.

Hotel Bellevue v Omišu pri Splitu

Hotel »Bellevue« — Omiš pri Splitu

Omiš je gotovo najlepše dalmatinsko malo mesto s slikovito okolico, ki nudi tujem na eni strani vse udobnosti, na drugi strani pa jih vabi s prirodnimi krasotami in tudi v spomini svoje slavne preteklosti. Velika prednost tega letoviškega kraja je tudi najugodnejša prilika za kopanje v morju, za razvedrilo pa so prekrasna šetališča. Mesto ima 1200 rebravalev. Za tuje pa je v vsakem pogledu preskrbljeno kakor v najmodernejšem letoviškem mestu.

Zlasti hotel »Bellevue« nudi gostom vse udobnosti, ki v naravnem predaajo tudi to, kar se najde v centrah najzibavnejšega letoviškega življenja. Hotel je, kakor se vidi že na sliki, sgrajen na od narave tako oblagodarjenem mestu, da bo v tem, kar nudi obudavcem prvotnih krasot, težko kje našel vredno primaro. Na vsi strani se vijejo od hotela prekrasna šetališča. Mesto samo pa nudi po svojih dobrih urejenih prometnih zvezah gostom to, kar drugo težko najdemo priložnost, da se v kratkem času seznanijo s krasotami Dalmacije. Omiš leži ob železniški progi Zagreb—Split ter imajo njegovi obiskovalci dnevno zvezo s Splitom in Trogir, kamor dosežejo za tekoma pol ure za silno nizko ceno 5 Din. Hotel Bellevue slovi po svoji komfortni uredjenosti in solidnosti ter so nizke cene popolne oskrbe splošno znane.

Hotel-penzion „Zagreb“ na Rabu

merame prištevati med najboljše hotele, ki jim ni leželo na velikih dobičkih, ki bi jih morda dosegli s odiranjem gostov, marveč na tem, da je gost povsem zadovoljen, da

Hotel-penzion »Zagreb« — Rab

je deležen ljubljene oskrbe in postrežbe. Lastnica hotela gospa Marija Zsolnay-Hauke si je pridobila stalen kader rednih gostov, ki se vedno radi vračajo in pripeljejo vedno nove goste-znane. Popolna oskrba v tem hotelu je izredno poceni in je res vsakomur omogočeno, da si privoži od svojega dopusta nekaj dni morskih kopeli na Rabu.

Potujte na naše morje!

HOTEL BELLEVUE Omiš pri Splitu

Sredi razkošne romantike in naravne krasote. Preživite nekaj dni v hotelu Bellevue. Morje, pesek, sonce, zrak, zdrava pitna voda Vas bodo okrepili. V sobah hladna in topla voda. Električna razsvetljava in kurjava. Balkoni, verande za odpočitek. Pred hotelom idealno peščeno kopališče. Takse so ukinjene. Uradnikom popust. Prospekti na zahtevo zastoj. Penzion dnevno od 55 do 75 Din.

Kahtel — Stari — Split PALACE HOTEL DR. KAMBER

20 moderne opremljenih sob v krasnem parku, s lastnim kopališčem ob morju. Iz ure s parobrod. od Splita ali od Trogira na 5. lica. Prvorazredni penzion s krasno in gostilniško kuhinjo. Prospekti, vira. Polna penzija s sobo in vse oskrbe 70 Din dnevno. Javn. la. pise v parku. Prospekti v vseh potovalnih pisarnah. Seizja od 15. marca dalje.

Izletniki v SPLIT

HOTEL „SLAVIJA“
M. Jozovič nudi ves komfort, izvrstno in ceneno ložiranje! Moderno opremljen. Divna lega.

Hotel „ADRIA“ Dubrovnik — Lapad.

Novozgrajeni hotel s 30 prvovrstno urejenimi sobami. Tekoča voda. Hotel v bližini kopališča. Velika lepa terasa za solnčenje. Prvorazredna kuhinja in tudi dunajska kuhinja. Od Slovencev prednostno posejani hotel. Penzion s sobo in vse oskrbe 70 Din. Prospekti na zahtevo brezplačno.

Iveri

Ljudje se sprelevajo v učitelje večinoma zato, da prikrijejo lastno nevednost — kakor se običajno smejejo, da prikrijejo solze.

Vprašanje ni prav za prav nikoli indiskretno, odgovor pa marsikdaj.

Kdor hoče druge razumeti, mora izobličiti najprvo svoj lastni jaz. Osebnost, ne načela, premikajo dobe.

Nezadovoljnost je prvi korak do višjega razvoja za posameznika kakor za vse ljudstvo.

Najredkejši človek na svetu: tisti, ki res živi. Večina ljudi le eksistira.

Umetnost ugajanja je umetnost — varanja.

Živimo v času, v katerem spada to, kar je absolutno odveč, med življenjske potrebe.

Kraljestvo mode

Pomladni modeli

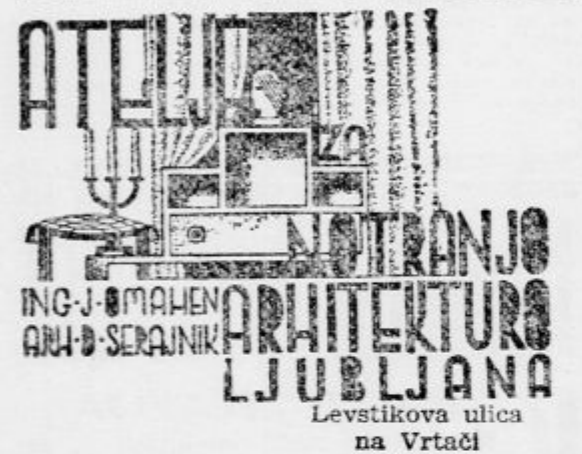
Prav razveseljivo je opazovati, koliko tepega in novega je letos zrastle na modnem polju, še bolj razveseljivo pa je dejstvo, da se novi modeli vseskozi izogibajo pretiranosti v kroju in okrasju. Zdi se torej, da so modni umetniki slednjič spoznali pravo pot in glede na težke gospodarske razmere ustvarili enostavno modo, ki je dostopna tudi najbolj skromnim denarnicam.

Letos se mora pač vsaka dama čim najbolj omejiti v svojih izdatkih in si sestaviti novo pomladno garderobo z malimi sredstvi. Vendar pa učinek nove opreme ne sme biti boren, kajti ravno v ljubki svežosti novih oblik najde vsaka žena tisto dobro voljo, ki zlasti v današnjih težkih dneh tako blagodejno deluje.

Trenutno zbujajo največ pozornosti novi plašči, ki so ravno ukrojeni in inajo apartne raglanske rokave. Ozki pasovi so še vedno priljubljeni, prav moderna pa je razdelitev hrbta po dolgi ozki progi, ki je obšita z gumbi. Tvorivo strapanega plašča ne sme biti enobarvno, ker bi bil tak komad sicer preobčutljiv. V ta namen se torej poslužujemo diskretno vzorčastega blaga in zlasti lepe, karaste tkanine so letos silno moderne. Plašči, ki ga predstavljata naša druga silka, moremo uporabiti ob vsaki priložnosti, tako za promenadne, kakor za trotteurske svrhe.

Velik uspeh imajo nove temnomodre »plaščne obleke« s »klaslično« enostavnim krojem, ki se vedno izkaže kot najbolj praktičen. Svetla garnitura in piqueja ali irskih čipk je prijazna in vedno elegantna (zadnja slika).

Za vsak dan nam prečesto rabi majhen komplet, ki sestoji iz elegantne obleke in ogovarjajoče kratke jopice ali paletotja. Te komade izdelujemo iz novih luknjičastih tkanin v srednje močnih barvah, izmed katerih so se elegantnim damam najbolj priljubile lepa nebeško sinja, peščeno rumena in diskretna rdeča barva. Komplet

Panteleymon Romanov:

Državna last

Po glavni cesti se je pomikala kolo na sani, namenjeni v gubernijsko mesto. Na prednjih, do vrha naloženih in zgoraj z vrvoj prevezanih saneh je sedel mušič v kmečkem sukniču in z ruto, s katero je imel zavita ušesa.

Poleg sani sta šla dva druga mušiča, ki sta bila na gričku skočila s sani, da se malo izprehodita in si ogrejeta noge.

»Glejte, kako lepo so napravili, da, tako lepo, da lepo se nagradi, je dejal mušič na saneli in obrnil hrbet proti vetru. »Mislimi smo, da bodo vsa gosposka imenja s pristavo vred naša, nazadnje se pa še dotaknili nismo ničesar.«

»Kaj?... Ne živine ne krme niste vzeli?« je vprašal visoki mušič, ki je v valenkah in s knuto v roki stopal poleg sani.

»Ne, vse smo očistili. Tudi hišo smo izpraznili, kakor se spodobi. Samo podri in razbili nismo ničesar.«

»Tako...«

»Nu, in vesta, kaj so oni napravili? Nič, zahvalili so se nam.«

»In vi ste bili seveda veseli.«

»Tako nekako. Da bi jih kuga! Zdjaj so pa privlekli v hišo nekaj starih bab, vsaka dobi z njive nekaj krompirja, da bi se vkup šle k vragu!«

»Torej... so vam nadejali uzo, kali?«

»Malo gledamo, oni pa pravijo, da bo zdaj nam državno gospodarstvo in da bodo izdali stare babe.«

Kratek svilen šal

z modernimi geometričnimi vzorci nosimo kot dopolnilo trotteurskega kostuma. Zelo zanimiv je novi način nošnje takega šala.

la, ki obstoji v tem, da potegnemo šal skozi pokonci stojajoči ovratnik jopice, ki je v ta namen opremljen z zaponkami iz blaga. Nedvomno damo s tem tudi najbolj enostavnemu kostumu izredno originalno noto.

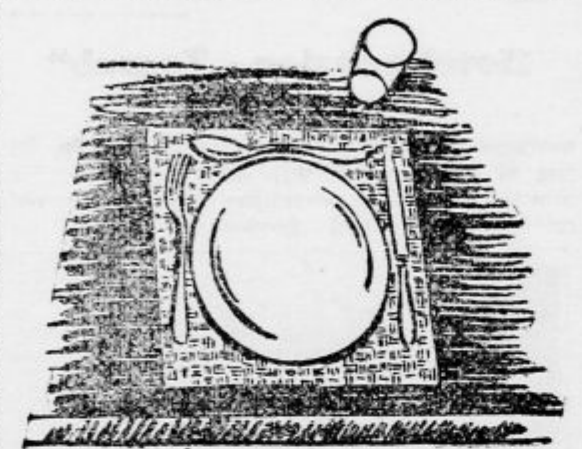
Zdravniška posvetovalnica

A. J. Gornje Sošice in L. R. Hrstnik. Preobličje izločanje potu je lahko splošno ali pa krajeno, drugo je omejeno na manjše dele kože, največkrat na nos, pazduho, roke in noge. Zelo neprijetno je potenje rok; Vzroke te bolezni moramo iskati v alternaciji krvnih cev. Zaradi tega vidimo preobličje potenja pri slabotnih in slabokrvnih ljudeh. Ker so pa krvne cevi z živčnim sistemom tesno v zvezi je razumljivo, da marsikatero živčno bolezen lahko povzroči preobličje izločanje potu, na pr. pri strahu, glavobolu in drugih živčnih spopadih. Zdravljenje mora v prvi vrsti poskušati odstraniti temeljne vzroke. To so debelost, slaba prehrana, tuberkuloza, slabokrvnost, nervoznost. Pri obilnem potenju umivaj telo z jesišom, alkoholom, s raztopino tanina, sode in alkalinih mil. Pri potenju pod pazduho je odstraniti priljubljene vložke iz kavnika. Pod pazduho se je treba pudrati, ali pa nositi vrečice s praškom: žganega galuna 10 gr, magnezijevega karbonata 100 gr; vložne kornine v prahu 10 gr, klinčkovga prahu 1 gr. Pri lažjem potenju nog zadostuje, če se vsak dan izmenjajo čevlji in nogavice, in umivajo noge s francoskim žganjem. V nogavice se nasuje salicilni puder. Pri težjih slučajih je dobro sredstvo mazanje s raztopino kremeve kisline (5:100) vode. V najhujših slučajih uporabljamo diahlovo mast. Pri lažjem potenju rok rabite iste metode in ne nosite glaziranih rokavic. — A. J. Ljubljana. Ena najboljših neškodljivih in precej učinkovitih sredstev za odstranitev dišave je kalcijev sulfat: Kalcijev sulfat 20 gr, glicerolove masti 10, citronove esence 10 gr in pa toliko vode, kolikor je treba za pasto. Mazilo se mora takoj uporabiti, ker se hitro razkaja. Zanesljivo in trajno se pa odstranjuje dišavo s pomočjo elektrike. — E. G. Ljubljana. 1) Gošča se da operirati, in se more zaradi tega obrniti na kakšnega kirurga. 2) Zajecljaci se odstranijo s sredstvi, ki kožno maso v celice zgornje kože omejujejo in razstapljajo. Leči se s večkratnim temeljitim umivanjem s toplo vodo in alkalinih mil, na kar je treba kožo dobro obrišati z grobo brisačo. Drugo sredstvo, ki razstaplja in razkrajja mast, je alkohol. Če gre za to, da odstranimo črne pikice hitro in izdatno, rabimo vodikov oksid! Vodikovega oksida 5 gr, vode 15 gr, lanošina 30 gr. 3) Če vam je zdravnik, kar je edino pravilno, predpisal očala, vam je tudi gotovo povedal, če jih morete nositi tudi na ulici, če ne ga morate pa še naknadno vprašati. — P. L. Mb. 1) Glejte odgovor v današnji posvetovalnici pod A. J. Ljubljana. Sredstev, ki bi pege trajno odpravili ne poznamo, ker ste pa gotovo zelo mlada, vas lahko potolažimo, da to zelo večji del po končanem telesnem razvoju samo izgine. Uporabljajte tudi sledečo vodo: salficilne kisline 2% gr, boraksa 5 gr, rožne vode 75 gr, oranžne vode 5 gr, benzoove tinkture 5 gr, gorčičnega spirita 5 gr. 2) Najenostavnejše je, če vzamete orehovo olje, samo pazite da bo pravo, ker po navadi se pod tem imenom prodajajo pobarvana olja. 3) Odgovor je pod številko 1. 4) Za izlet vzemite s seboj aspirin, piramidon, pantlavin (pastilje, stekleničko jodove tinkture, obveze, obliži. — Ljubeč brat. Obrnite se na kliniko za živčne bolezni v Zagrebu, Kukuljevičeva 1. — I. U. M. N. Gotovo se da nevrastenija vsaj izboljšati. Priporočali bi vam spre-

Kupujte kolke protituberkulozne lige!

Slamnat prtiček

pod jedilnim priborom vidimo zadnje čase na moderni, namenoma primitivno pogrnjeni mizi. Ti naravno barvni slamnati prtički so jako originalni in so v svoji naravi barvi tudi zelo čedni in okusni. Odkar se je udomačija navadila malih prtičkov pod krožniki (vsak gost ima svoj poseben prt), se je domišljija gospodinj v tem pogledu

silno razvila. Zato poznamo danes že fine razlike med jutranjo, opoldansko in večerno mizo. Jutranji in opoldne je miza primitivno pogrnjena (s slamnatimi ali grobo platnenimi prtički), zvečer pa vidimo pod krožniki krasne čipkaste in izvezene prtičke in na mizi lepo cvetije v plitkih brušenih posodah.

»Tako jih zdaj te starke skrbijo, da ni moči opisati.«

»Starke in otroci,« je dejal visoki in šel poleg sani, držeč se z rokami za ojnice.

»Prav se vam godi, ničesar ne bi bili smeli pustiti celega.«

»Vse bi bili morali pomesti,« je dejal visoki. »Evo, mi zdaj popolnoma dobro živimo, nič nam ne manjka in sanih bab ne vlačijo k nam, ker jih nimajo kam dati. Glej, zdajle se povzpemo na onile klanec in potem smo v našem okraju. Kaj boš vse videl. Tako jo so dejali, da je revolucija, tako smo začeli... Moj bog, koliko dela smo imeli!... Sama velika posestva so bila in še dve tovarni povrhu, pa je vse šlo!... Kakor lubadarji smo se zarili. Eden je vzel dimnik s tovarne, drugi mizo, tretji pol stroja. Vse teden smo imeli opraviti z eno samo tovarno.«

* kmečki čevlji iz klobučevine.

* Ves teden?!... To je bilo bogastvo... Česa pa ste se prav za prav najprej lotili?« je vprašal mušič v ruti.

»Začeli smo prav od kraja. Potem so pa postavili komisarije, same mladice iz naših vasi. Če bi bili zamudili priliko, se nam ne bi zgodilo drugega ko vam in tudi k nam bi se vselila tista državna last. Pri nas pa je šlo tako gladko, — pojdi in razbij, — saj bo itak treba graditi iznova.«

»Tako je. In kaj je bilo potem?«

»Malo je manjkalo, pa bi se bili stepli: naši mladi komisarski vseznalci so izpočetka vsi vprek kričali: državljanj, bodite zavedni, ne uničujte

svojega lastnega...«

»Lastno je samo tisto, kar je v žepu...« je pripomnil resno tretji, ki je sicer skoraj vso pot molčal. »Vzeti dimnikovo cev, prodaj, pa jo boš imel v žepu.«

»Potem smo se spravili na gozd,« je dejal visoki. »Ko smo že ves pomeščeni les posekali in nacepiljeli drv, nam je upravitelj dejal: »Bedaki, kaj uničujete svojo lastnino, sedaj je les itak vaša. Toda bedaki vedo, kaj delajo: kmalu so prišli, dejali, da je to državno in novo hišo so hoteli postaviti, pa so namest leso našli same panje, — zdaj pa postavijo hišo, če moreš.«

»Dobro ste jim pokazali.«

»Drugače ni mogoče. Zdjaj so pa stroje privlekli in vsako bruno posebej pripeljali.«

»In so kaj zgradili?« je v napetem pričakovanju vprašal na saneli sedeči mušič in zavihal ovratnik svojega sukniča, da bi bolje slisal.

»Leseno hišo so hoteli postaviti, čudaki!«

»In nič niso postavili,« je dejal mušič čedi mušič.

»In tisto svojo državno lastnino so pričeli uvajati, mi pa vemo, kaj nam je treba napraviti,« je dejal visoki mušič in mahoma kriknil, ter pokazal nekam na desno: »glej, glej, tamle!«

Tam, kamor je kazal, je bilo ravno mesto, polno prstenih kupov, iz katerih so moleli ožgani stebri in bruna.

»To je naše delo. To smo mi napravili. Glejta, tam na sredi, kjer je polno opeke, tam je bila velika hiša!... Potem pa so prišli oni iz centra, ali ka-

ALI NIČ NE RAZMIŠLJATE,
da iščete zastoj odpomoči proti starostnim pojavom (moška slabost, nervoziteta, stanje oslabelosti, nespečnost)?

NE IZGUBLJAJTE ČASA,
temveč zahtevajte takoj naš prospekt! Višek so dosegla moderna raziskavanja z ugotovitvijo, da so ti bolezenski pojavi posledica nezadostnega delovanja žlez. S poživljenjem delovanja žlez učini

PELITHE

obnovo vsega organizma, daje možu v zrelejši dobi zopet mladostno moč in omogoči visoko starost brez nadlog.

Zastopstvo PELITHE družbe, Beograd, Oška Ljubina ul. 7. Poštanski pretinac br. 94. — Proti vpslatvi 5 Din v znakah dobite našo v razumljivem slogu spisano obširno znanstveno brošuro. 104a

membo zraka. In posvetujte se s kakim specialistom. — A. M. Maribor. Po našem mnenju je brezsmiselno, če si delate stroške s potovanjem na Dunaj. Ščassoma se bo to stanje gotovo zboljšalo. Jecljanje je bolesta navada. Trdna volja in šola so najboljša zdravila, če ni kakšne organske napake. — S. P. S. Ni izključeno, da je rana na jeziku od plombe, priporočamo vam, da zopet obiščete venerološko stanočo. Izvanspolno okuženje s sifilisom je mogoče, vendar redko. Če vam je zdravnik rekel da so pljuča čista, vam seveda ne moremo drugega reči. Dobro pa bo, da se pustite večkrat preiskati. — A. P. R. 1.) Bolečina je lahko revmatičnega ali nevralgičnega značaja, je pa tudi laško obolenje kakšnega notranjega organa. Brez zdravniške preiskave se to ne da vtrditi. 2.) Priporočamo vam previdno masiranje. — I. P. N. C. Od razsrepe opeke seveda ne boste dobili revmatizma, pač pa morate paziti, da bo postelja enakomerno razgreta, da se ne prehladite. Kar se tiče drugega vprašanja vam priporočamo, da si kopate noge vsak večer v topli vodi in jih na to z žganjem dobro odrgnete.

Radio

Izvlček iz programov

Sobota, 19. marca

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.30: Od drevesne skorje do plutastega zamaška. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, poročila, plošče. — 15.15: Dekliška ura. — 15.45: Plošče. — 16: Koncert gorenjske sokolske župe iz Kranja. — 18: Podmornica. — 20: Prenos opere iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila.

Nedelja, 20. marca

LJUBLJANA 8.30: Predavanje o zadružništvu. — 8.30: Nasveti za kmet. — 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.30: Načrt za odpravo gospodarske krize v Jugoslaviji. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, poročila, plošče. — 15: Mlekarstvo. — 15.30: Dekliška ura. — 16: Koncert citarskega terceta »Vesna«. — 16.30: Zabavni kotiček. — 17: Dve mandolini s spremljevanjem kitara. Vmes narodne pesmi (gdč. Korenčanova). — 20: Koncert Sattnerjevega pevskega zbora. — 20.45: Pevski koncert ge. Thierry-Kavčnikove. — 21.30: Salonski kvintet. — 22: Napoved časa in poročila.

BEograd 10.30: Narodna glasba. — 11.30: Radio-orkester. — 12.30: Plošče. — 16: Balalajka. — 17.30: Narodne pesmi. — 20: Zborovski koncert. — 20.45: Goethejeva proslava. — 22: Poročila. — 22.35: Koncert orkestra. — ZAGREB 11.30: Koncert na ploščah. — 20.30: Prenos iz Beograda. — 22.40: Prenašanje tujih postaj. — PRAGA 16: Koncert iz Mor. Ostrave. — 18: Goethejeva proslava. — 19: Godba na pihala. — 20: Kabaretni večer. — 22.20: Godba za ples. — BRNO 15: Opera »Rusalka«. — 18: Kakor v Pragi. — 19.20: Prenos iz Prage. — 21: Glasba Joh. Straussa. — 22.20: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.45: Popoldanski koncert. — 20.15: Koncertni večer. — 21.55: Klavirske skladbe. — 23: Plesna glasba. — DUNAJ 10.05: Orgle. — 11.05: Avstrijski glasbeni mojstri. — 12.30: Lohka glasba. — 15.30: Pevski koncert. — 16.10: Koncert orkestra. — 18: Wagnerjeva opera »Somrak bogov«. — 22.50: Plesna glasba. — BERLIN 19.30: Pevska ura. — 20.30: Orkestralni koncert. — 22.30: Plošče. — KONIGSBERG 16: Popoldanski koncert. — 18: Haydnove klavirske skladbe. — 19: Prenos cerkvene glasbe. — 20.15: Dramski večer. — Lohka glasba. — MUHLACKER 16: Orkestralni in pevski koncert. — 19.30: Sluhogra. — 22.50: Lohka glasba. — BUDIMPESTA 15.45: Madžarske pesmi. — 18:

Lahka godba. — 19.45: Dramski večer. — 21.50: Violinski koncert. — Ciganska godba. — RIM 17: Simfonična in komorna glasba. — 20.45: Mešan glasbeni program. — 21: Igra.

Ponedeljek, 21. mar

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Popotni vtiski iz Nemčije. — 19: Časina. — 19.30: Prenos Goethejeve proslave iz Lipskega. — 22: Napoved časa in poročila.

BEograd 12.05: Radio-orkester. — 17: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos iz Lipskega. — 20.45: Klavirski koncert. — 22.30: Poročila. — 22.50: Lohka glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.02: Prenos zvočnega filma. — 19.30: Goethejeva proslava iz Lipskega. — 22.40: Orkester. — PRAGA 20: Koncert Češke filharmonije. — 22.20: Koncert iz Bratislave. — BRNO 20: Prenos vsega programa iz Prage. — VARŠAVA 17.30: Koncert lahke glasbe. — 20.15: Koncert antične glasbe. — DUNAJ 11.30: Koncert orkestra. — 12.40: Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 19.45: Dramski večer. — 21.30: Beethovenove violinske sonate. — 22.15: Lohka godba. — BERLIN 19.30: Goethejeva proslava iz Lipskega. — 22.30: Lohka godba. — KONIGSBERG 16.15: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos iz Lipskega. — MUHLACKER 17: Orkestralni koncert iz Frankfurta. — 19.30: Prenos iz Lipskega. — BUDIMPESTA 17: Zborovski koncert. — 18.15: Koncert ciganske kapela. — 20.10: Prenos z glasbene akademije. — Lohka in plesna glasba. — RIM 17.30: Koncert godalnega kvarteta. — 21: Simfonični koncert. — 22.10: Lohka godba.

Torek, 22. marca

LJUBLJANA 11.30: Solista ura: Slovenska Velika noč. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Otroški kotiček. — 18: Salonski kvintet. — 19: Nemščina. — 19.30: Glavne razvojne faze v umetniški zgodovini. — 20: Predavanje dr. Vebra. — 20.30: Prenos iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila.

BEograd 11.05: Radio-orkester. — 16.30: Popoldanski koncert. — 20.30: Prenos iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — 22.50: Ciganska godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.02: Popoldanski koncert. — 20.30: Komorni koncert Zikovega kvarteta. — 21.30: Goethe v pesmi. — 22.40: Plesna glasba. — PRAGA 18.30: Goethejeva proslava. — 19: Goethejev »Egmont«. — 22.20: Lohka godba. — BRNO 19: Program iz Prage. — VARŠAVA 17.35: Simfonični koncert. — 20.15: Chopinov koncert. — DUNAJ 11.25: Goethejeva svečanost iz Weimara. — 15.55: Klavirski koncert. — 17.05: Plošče. — 17.45: Plesna glasba. — 18.40: Piccaver poje arije in pesmi. — 20.50: Koncert dunajskih filharmonikov. — 22.35: Plesna glasba. — BERLIN 19.30: Drugi del Goethejeve »Fausta«. — KONIGSBERG 16.15: Orkester. — 19.30: Prenos iz Berlina. — MUHLACKER 16.30: Koncert iz Wiesbadna. — 19.30: Program iz Berlina. — BUDIMPESTA 17: Vojaška godba. — 18.30: Lohka glasba. — 20.15: Goethejeva proslava. — 22.30: Klavirski kvintet. — 23.30: Plošče. — RIM 17.30: Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.45: Komorna glasba. — 21: Mešan program.

Vse čitatelje „Jutra“

vnovič opozarjamo, da izhajajo v knjižnici zbirka Tiskovne zadruge izbrana domača leposlovna dela in vgladni prevodi iz svetovnih literatur.

»Tu bi morali vzeti vžigalice,« je resno mračno dejal molčecni.

»Mi že vemo, kaj je s tistimi vžigalicami. Mišenski so tudi zažgali, zdaj pa imajo, ko so jim vse ogradiili s plotom. Da, da, prav so imeli, ko so nam stari pravili, da bomo še doživeli tlačanstvo. Tako se je tudi zgodilo. Menili smo, da bodo konji iz gosposkega hleva našli, pa so jih vpregli v svoje vozove. Krave smo sicer dobili, pa smo jih takoj morali peljati k mesarju.«

»In vse v korist države?«

»Vse v korist države, da bi jo vrag,« je dejal mušič v ruti in se useknil.

»Ne, mi smo napravili boljše,« je dejal visoki, »iz same Moskve je prišel nekdo k nam in dejal: hudiči neumni, čemu ste vse uničili in zdaj sedite go-li? Ali nimate toliko soli v glavi, da bi razumeli, kako prav za prav sami sebe kradete?«

»Goli smo, toda vzeti nam tudi nihče ničesar ne more,« je dejal hromi.

»Glej, tamle so spet naši kraji,« je vzkliznil visoki mušič in pokazal s knuto, »tamle je bila mlekar, v Mosko so vozili mleko, in tam je bila steklar.«

»Nič ne vidim,« je dejal mušič v ruti in se z vsem telesom okrenil na saneli.

»Seveda ničesar ne vidiš, saj ničesar ni,« je dejal visoki.

»Je bila tovarna bogata?«

»In še kakole?«

»Velika?«

»Pet tednov smo jo podirali.«

(B. Z.)

* pomeščik = veleposesnik.

SPORT

Tekma v slalomu za prvenstvo Akademski smučarske organizacije v Ljubljani se je vršila v sredo 16. t. m. na Golem Brdu pri Mednem. Prijavilo se je 15 tekmovalcev. Ker je bila dolžina proge približno 150 m, sta se vršila dva teka. Poleg resničnega časa, katerega potrebuje tekmovalci, da presmuka od starta do cilja, se ocenjuje pri slalomu tudi točna izvedba. Prestonki proti točni izvedbi se kaznujejo s pribitkom časa. Šesteti rezultati prvega in drugega teka so dali končni rezultat: 1. Dečman Tone 1:25, 2. Runnik Zdenko 1:26, 3. Bervar Stane 1:28, 4. Baehler Leo 1:29, 5. Jereb Stane 1:30, 6. Zirovnik Boris 1:31. Močno sonce je razživilo sneg tako, da je bila proga proti koncu tekovanja in obupnem stanju. Na ostrih ovinkih je snega smolh zmanjkalo in so tekmovalci vozili deloma po zemlji. Kljub temu je bilo tekovanje izvedeno do konca. S to tekmo, ki pa ne spada v končno kvalifikacijo za prvenstvo ljubljanske univerze, je Akademski smučarski klub zaključil svoj letošnji program.

Mariborski smučarski klub razpisuje svojo I. tekmo v smuku dne 27. t. m. (glede na nedeljo). Start: Kordeževa gora - vrh Peca, dne 27. t. m. ob 11. Cili: Uletova koča na Peci 2124 m. — 1653 m. — višinska razlika 471 m. teren visokopinski. Pravico udeležbe imajo v konkurenci vsi pri JZSS verificirani, izven konkurence ostali tekmovalci. Tekmovalci: starti so mogoči v ločenih skupinah 16 — 18 — 20 in preko 20 let ter se klasificira vsak razred za sebe. Prijave sprejema do 25. t. m. Mariborski smučarski klub, Maribor. Jurčičeva 8, urarna Stoeic Prijavina 10 dinarjev, po tem datumu do 27. t. m. do 9. ure na mestu cilja proti dvojni prijavi. Tekmovalna proga vodi po odprtem terenu ter se bo izogibala vsem nevarnim mestom, da ne bi bil v opasnosti tekmovalci v svojem hitrem in drznem teku. Slovenjsko planinsko društvo, podružnica Mežica je stavila na razpolago Uletovo kočo prireditelju tekme ter je prijava za rezerviranje prenočišča na vsak način potrebna. Prenočišče za tekmovalce stane 10 Din, za ostale 20 Din. Vsi tekmovalci morajo po možnosti biti v Uletovi koči 26. t. m. Daria: pravi v vsaki skupini prejemajo častna darila. Kot prvo darilo je poklonjeno od SPD, podružnice Mežica, drugo in tretje od prireditelja. Razglasitev rezultatov ter razdelitev daril bo na prijateljskem sestanku smučarjev ter prijateljev smučarskega športa v Mežici na velikonočni ponedeljek 28. t. m. popoldne. Najboljši dohod od Uletove koče je: Zeleniška zveza preko Maribora, odhod iz Ljubljane ob 7.38, iz Zagreba ob 5.45, dohod v Maribor ob 11.36, v Prevalje 15.33, dalje avtobusna zveza do Mežice 10 Din, od tu do Uletove koče štiriurni položna pot. Zaradi rezerviranja prenočišča se naj prijave pošljejo prireditelju tekme.

Prvenstvo Dravske banovine v table tenisu: Prejeli smo: V sportnih rubrikah časopisov je razpisala ljubljanska Ilirija prvenstvo Dravske banovine v table tenisu za leto 1932: prvenstvo bi se vršilo dne 27 in 28. t. m. Dan prej je SK Mura iz Murske Sobotice razpisala razpis iz tega prvenstva vsem zainteresiranim klubom in časopisom. Dočim je imela Mura za razpis prvenstva dovoljenje od Jugoslovenskega table tenisa saveza in Zagrebu, je razpisala Ilirija prvenstvo na lastno pest, ne da bi prosila dovoljenja pri savezu. Da bi razčistil situacijo, se je naš član in odbornik JTTS g. Nemec Janez informiral pri saveznih odbornikih ter dobil od tajnika JTTS naslednje pojasnilo: JTTS ni dobil od Ilirije nikakega dopisa, kjer bi prosila za dovoljenje, da sme razpisati in prirediti prvenstvo Dravske banovine. Nasprotno je Mura predlagala na glavni skupščini saveza, da se odigra prvenstvo Dravske banovine za leto 1932 v Murski Soboti. Omenimo, da Ilirija iz neznanih vzrokov ni poslala svojega delegata na omenjeno skupščino in kakor se vidi, ni informirana o sklepih te skupščine. Iz omenjenega je raz-

vidno, da Ilirija ni postopala pravilno, ko je razpisala prvenstvo Dravske banovine. Zato opozarjamo vse zainteresirane klube in igralce, da bo Jugoslovenski table tenisa savez priznal naslov prvaka Dravske banovine le zmagovalcem na mednarodnem turnirju v Murski Soboti dne 27 in 28. t. m. S sportnim pozdravom: SK Mura.

Službeno iz LNP (iz seje u. o. od 16. t. m.) Opozorjajo se klubi, navedeni v pozivu med služb. objavami LNP v »Jutru« od 20. II. (iz seje u. o. od 17. II.), da vplačajo dolžne honorarje gg. sav. sodnikom v teku 8 dni, sicer sledi suspenzija. Tajnik I. ASK Primorje (nogometna sekcija). V nedeljo od 10. naprej obvezen trening za vse nogometaše.

ZSK Hermes (nogometna sekcija) Vsi igralci morajo danes od 9. naprej oddati svo onemro v klubskem lokalni, vila Kovačič, Kettejeva 7 oz. Podlimbarska 26.

SK Javornik-Rakek ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 3. aprila t. l. ob 10. dop. v posebni sobi gostilne Sevar na Rakeku z običajnim dnevnim redom. — Udeležba članstva dolžnost!

Upravni odbor motokolesarske Ilirije opozarja vse verificirane vozače motokolesa, da vpošljejo vsi do 23. t. m. dosežene licence zaradi obnovitve istih za letošnje prireditve. Vozači, kateri do stavljene roka licenc ne bi vpošljali, se zaradi skupnega verificiranja na Savez na pozneje došepe verificacije ne bo moglo ozirati. Licence je vpošljati na tajništvo kluba, Gosposvetska c. 4.

Vremensko poročilo JZSS. Rateče-Planica: temp. —, oblačno, 45 cm snega, pršica smuka dobra. — Planica-Tamar: — 1. sneži, 100 cm snega, sneg južen, smuka mani ugodna. — Kranjska gora: +1, lahen dež, 40 cm snega, sneg južen, smuka ugodna. — Moistrana: — 2. jasno, 30 cm snega, sneg dober, smuka prav dobra. — Kofce: — 1. gosto sneži, sneg dober, smuka dobra. — Sv. Križ-Rače: oblačno, 50 cm snega, sneg dober, smuka dobra. — Rakek: — 2. oblačno, 45 cm snega, sneg južen, smuka manj ugodna. — Zelenica: — 8. sneži, sneg pršič, sever, izgledi za smuko prav dobri. — Bloke: vreme južno, smuka neugodna. — Koča na Pesku (Pohorje): sneg star 1.5 m, tužen, smuka srednja, temperatura plus 5 C, ozračje mirno.

Zimskosportni drobiži

Letošnja sezona je prav za prav zelo muhasta. Morda že več let nebihi vremenarji niso tako temeljito mešali računov smučarjem kot ravno letos. Pri tem so šli celo tako daleč, da so pustili brez snega tudi severne države, ki so sicer vajene šestmesečnega snega v letu. Sebe v marcu torej v dobri, ko je v skandinavskih državah na programu največ važnih in tradicionalnih prireditev, je padlo tudi gori nekaj novega snega.

Tako je bilo mogoče, da so s preteklo nedeljo začele in v omejenem obsegu zaključile slavne tekme v Holmenkolu, kjer je bilo navzočih 40.000 gledalcev. Domača udeležba je bila seveda ogromna, iz ostale Evrope pa so se udeležili tekem samo Nemci, ki jih je med ostalimi najboljšje zastopal tudi iz Kranjske gore znani Willy Bogner. V močni konkurenci seveda ni mogel zavzeti visokega mesta. Rezultati v Holmenkolu — vsaj v skokih — niso bili nič posebnega. Najdaljši skok je imel Snerud z 49 m; zmagovalac na 18 km Hagen, je skočil dvakrat 38 m. V skokih samih je zasedel prvo mesto Johanson s skoki 48 in 46 m.

Zmago na holmenkolskih tekmah in krajevni pokal si je v skupni klasifikaciji za teke in skoke priboril Norvežan O. Hagen s 286,90 točkami. Drugo in tretje mesto sta zasedla Vinjavgren (ki je tudi v Lake Placidu ostal na drugem mestu) in Grötumsbraate (ki je v Lake Placidu nosil zastavo) s 284,65 oziroma 283,59 točke. Za najlepše skoke je bil nagrajen H. Beck, ki je v Ameriki ostal na drugem mestu za B. Ruudom.

Spremenljivo vreme je čas katarjev dihalnih organov.

Obolenja dihalnih organov so zelo nadležna in postanejo tudi dolgotrajna, osobito ako jih zanemarjate. Zato prične z zdravljem takoj na sledeči najbolj enostaven in uspešen način: Popijte dnevno dve do tri čaše ogrete RADENSKE ZDRAVILNE VODE ali same ali pomešane s toplim mlekom. 3581

V ostalem je bilanca severnjaške smučarske sezone precej skromna. Vsakoletnega Vasovega teka letos sploh ni bilo, ker so snežne razmere nemogoče. Kakor zagotavljajo vremenski strokovnjaki je vraga kriv Zalijski tok, ki je bil v preteklem poletju neravnodno gorak, na zimo pa se je precej ogrel. Ta sprememba je odločno vplivala na podnebje severnih krajev, pa kakor vse kaže tudi pri nas ni ostala brez posledic. Pojav je z ozirom na težke gospodarske čase, ki jih preživljamo, gotovo razveseljav, čeprav bi tarasajočo smučarsko armado le pretežno zadelo prognoza, da morda v nekaj letih ali še dalj v Evropi ne bomo več imeli snega in ledu. Dobro je, da se vse to razvija prav počasi, po nekem določenem načrtu, ki ga na srečo ne poznamo!

Od vseh strani prihajajo k nam poročila o raznih smučarskih tekmah in celo iz Amerike smo dobili prav podrobne vesti, o naših vzhodnih sosednih Bolgarih pa ne slišimo nikoli. Tudi v Bolgariji letos ni bila najugodnejša zima za izvajanje zimskih sportov, toda kljub temu je bolgarski zimski sport tudi letos storil v teh panogah korak naprej. Zanimivo je, da so imeli letos tudi v Sofiji — kot v Ljubljani — otvoritvene tekme v nokeju na ledu. Smučarstvo goje Bolgari že več let in po rezultatih so morajo razpolagati s prav dobrimi vozači. Državni smučarski prvak je Dimitrov, ki je prevozil progo 18 km v času 1:25. Tudi na drsalističnem se je razvila mlada garda drsalcev, ki bo kmalu postavila svoje zastopnike na mednarodno bojišče.

O hitrostnem rekordu v smučanju smo svoječasno že poročali. Ta vrsta rekordov je še zelo mlada, pa kljub temu skokoma napreduje. L. 1930 je Tirolec Gustav Lantschner blizu St. Moritza prvič poskusil na strmim pobočju in dosegel povprečno hitrost 105,6 km na uro. Če takra, so računali, da s smučni ne bo mogoče voziti hitreje kot 90 ali 100 km na uro. L. 1931 so ostali vsi poskusi za zrušitev Lantschnerjevega rekorda brez uspeha. Letos 15. februarja pa je šlo. Švicarji so poslali svoje najboljšie vozače, toda tudi to pot so jih nesli Tirolci in svoj rekord. Mladci 1. on Gasperl iz Kitzbühela je prevozil 100 m dolgo progo na veliki strmini v 2.977 sekunde, tako da je dosegel povprečno hitrost 122 km na uro. Na izteku proge je zasedla povprečna hitrost na uro celo 136,3 km. Ta fantastična znanaka pomeni, da Tirolci niso samo doma na smučeh, temveč da so tudi tehnično veliki mojstri.

82 m daleč je skočil angleški skakalec Bob Lymburne na neki skakalnišč v zapadni Kanadi. Torej vendar malo Amerike!

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Sokol

Sestanek načelnikov iz zgornjega zasavskega okrožja

V nedeljo 13. t. m. je bil v Zidanem mostu sestanek vseh načelnikov iz Zgornjega Zasavja, na katerem so se določili datumi za javne nastope in kraj za okrožni zlet ter se je razpravljalo o društvenem delovanju tega okrožja. Sestanka se je udeležil tudi župni načelnik br. Rudolf Poljšak. Za okrožni zlet so se potegovala društva Zagorje in Trbovlje. Ker pa v Zagorju že dolgo časa ni bilo večjega nastopa, so se vsi zedinili po burni debati za letošnji okrožni zlet v Zagorju, ki bo 15. maja (ob binkošti). Na ta nastop so obvezana vsa društva v okrožju poslati kolikor je le mogoče telovadečega članstva in naraščaja.

V bodoče bodo okrožni zleti v vsakem društvu drugo leto, tako da bo vsak kraj prišel na vrsto vsako deseto leto, ker je v okrožju ravno 10 društev. Preskočila bi se društva, ki okrožnega zleta ne bi mogla ali ne bi hotela imeti. Za ostala društva so se določili letošnji javni nastopi takole: v Hrastniku 22. maja v Radečah 12. junija, v Trbovljah 19. junija, v Zidanem mostu 7. avgusta in v Rimskih Toplicah 14. avgusta. Dol pri Hrastniku letos ne bo priredil javnega nastopa Društva, katerih načelniki niso bili navzoči (Laško, St. Jedert in Medija—Zlake) naj glede javnih nastopov upoštevajo te datume in si izberejo druge proste nedelje. 5. junija bodo župne tekme v Celju in Sokolova tombola v Zagorju. 29. junija bo Sokolova tombola v Trbovljah, zato tudi ta dneva odpadeta za javne nastope. Druga okrožja v celjski župi naj upoštevajo okrožni zlet 15. maja, da ne bo v vseh okrožjih okrožni zlet baš isti dan. Načelniki so se pogovorili še o nadaljnjem delovanju v društvih ter o pripravih za Prago, nakar so se bratsko razšli.

Pripravljalna dela za sokolski stadion v Beogradu. Svoj čas je podarila mestna ob-

čina beogradska savezu veliko zemljišče za zgradnjo stadiona za vesesokolske zlete. Savezni umetniško-stavbni odsek pod vodstvom arh. Korunovića bo sedaj izdelal generalne načrte za stadion, kjer naj bi se vršili tudi bodoči vesesokolski zleti v Beogradu. Prostora bo za okrog 9000 telovadcev in preko 60.000 gledalcev. Tribune bodo zgrajene iz betona ter bodo tako predstavljale stalno telovadišče za sokolska društva v Beogradu. Prostora pa bo dovolj tudi za prostorne slačilnice, kopališče oziroma pozimi drsalisce in tudi za možnost tekom v plavanju po preskrbljenosti.

Zaradi dolga v samostan

Grof Ziga Berchtold, sin bivšega avstrogrškega zunanjega ministra grofa Berchtolda, si je izprosil pri madžarskem grofu Esterhazyju 800.000 pengov kredita in je odstopoval v inozemstvo, ne da bi se brigal za povračilo denarja. Grof Berchtold, na katerega se je sin zanašal, da bo plačal menico, pa se je upril izplačilu navedene vsote. Nakar je grof sklenil vstopiti v samostan in sicer med redovnike karmeličanskega reda.

Panika v kinu

V filmski kabini nekoga operaterja v Ferrarju se je vnel ogenj, ki se ni razširil samo zaradi izredne prisotnosti duha delujočega operaterja. Operater je namreč potegnil goreči trak iz aparata in ga zalutal preč, da se niso vneli še ostali filmi v kabini. S tem je tudi preprečil eksplozijo. Gledalcev pa se je kljub temu polastila silovita panika in so prevrnili celo dve peči ob izhodu. Gneča je bila na begu tako strašna, da so ljudje iz strahu za lastno življenje pohodili trideset oseb.

Križaljka „Deček z butaro“

Navpično: 1. simbol svetne nedelje; 2. reka v Franciji; 4. glina; 6. reka v Rusiji; 7. trg v Beogradu; 8. pogojni veznik; 9. evropsko mejno gorstvo; 10. pritok Tobola (Sibirija); 11. gora na Krasu; 13. mesto na polotoku Arabiji; 15. ozvezdje; 17. polotok na Balkanu; 21. sod (hrvatsko); 23. reka v Rusiji; 24. k (latinsko); 29. gorska skupina v Zetski banovini; 30. kalcijev oksid; 31. mesto v Primorski banovini; 34. industrijski kraj v dravski dolini; 35. pušcavski otok.

Vodoravno: 1. kemijski znak za halogen; 3. reka v CSR; 5. kazalni zaimek; 6. panj; 7. jezero v Afriki; 9. nemška filmska družba; 10. reka v Kavkaziji; 12. egiptsko božanstvo; 13. reka v Dravski banovini; 14. reka v CSR; 16. gospa (lat.); 18. reka v Afriki; 19. zapoved; 20. francoska postojanka v Afriki; 22. naša tvorilna letal; 25. mesto v rimski Dalmaciji; 26. ah (latinsko); 27. oblika glagola »biti«; 28. mesto v Dunajski banovini; 32. mesto v Istri; 33. ozvezdje; 36. lopa; 37. reč (francosko, fonetično); 38. kraško vino.

Rešitev črtanke

S(1)ak, p(e)rot, na(p)rava, mr(a)k, pe(v)ka, pri(st)an, go(d)ba, gr(a)m; Lepa Vida.

Rešitev skrivalnice

On, peta, ep, rama, Azov: opera — napav.

Janko Kač:

GRUNT

»Za Kolenčevino tudi štiri! Berači pa tudi nismo«, je zrasel Anza in položil svoje medvedje tace na mizo.

»Če je taka«, je udaril Matija Anzu v roko, »se pa lahko pomnimmo.«

»Na dobro srečo!« je dvignila Polona kozarec.

»Bog daj!« sta odgovorila moža in so izpraznili kozarce vsi trije, da bo bolj gotovo držala beseda.

»Ze glihajo!« je rekel sam pri sebi Tona, ko je šel pod oknom.

»Pametneje je res tako. Micika je pa tudi zastavna in pametna. Menda ne bo delala kakih okolistav. Samo ono reč bo treba pač urediti.«

Stopil je mimo vrat v hlev, kjer mu je zarezgetala prama v pozdrav. Potapljaj jo je po bedrih in pogladal po mehkem, mokrem podbradku še rjavca, da ne bi zameril.

V.

Dobre volje se je vračal domov kovač, vesel, da bo tako dobro preskrbel svojega otroka. V duhu je meril Kolenčevino: črne njive, sočne travnike in košate gozdove. Vsega tega pače polovico na njegovo Miciko. Ne bo ji slabo.

Doma so sedeli ženski in sin že pri večerji. Kašo je pa zajemal iz rjave, glinaste skledle le Nejče, dočim sta ženski čemerili pred se.

»Kaj pa vidite, kislj nevesti? Mislita, da bosta lepši, če ne bosta jedli. — Pojutrišnjem nam bo omlatil Tona ječmen« je dejal Anza in sedel k skledi.

Pri Tonovem imenu si je zakrila Micika s predpasnikom obraz in krčevito zaplakala.

»Kaj ti je kdo mlade požrl, da tako neumisljeno jočeš«, se je pošalil oče, ki se ga je malce prijelja Kolenčeva starina.

»Tona, Tona, bi bil pač potreben, da bi mu jih kdo!« mu je planila v besedo mati.

»Kadar jih bo imel, ne boš tako govorila Lena, posebno če fim boš babica«, se je nežno razvnela Anza.

»Če bi bila mati Balantove capavoznice ali pa Kolenka, bi bila že danes babica. Kovačica pa ne bo nikoli...« je živo zagostolela Lena.

Anza je odložil žlico in gledal z odprtimi ustmi ženo, ker ni kar ničesar razumel. »Za božjo čast! Kaj se je pa vendar zgodilo?«

»Kaj se je zgodilo? Nič in pa vse! Toliko časa je lazil Tona okrog tiste Balantove, da ga je le vjela. Kolenčevina že ima nevesto, zraven tega že kar prirejo«, je pripovedovala razburjena Lena, ki je tudi že leta računala na tisti dan, ko bo stopila njena Micika v Kolenčevo kuhinjo kot gospodinja.

»Tak nehaite no, mati!« je zahlipala hčerka, sunkovito vstala od mize in izginila na drugi konec v svojo kamro.

»Lej, lej! Tak zato sta bila stara Kolenca tako sladka in sta

me skoraj prosila za Micikino roko. A, sem je pes taco molil. Viž ga, viž ga!... Jaz sem si pa še v čast štel, tepec. Ko izvem pa vse najzadnji pri hiši, se je Anza čudil in hudoval.

»V kovačnici ti vendar ne morem pred vsemi tega pripovedovati. Sem mislila, da se že zvečer pomeniva. — Kaj ste se res menili za Miciko?« je prijazneje vprašala Lena.

»Kaj menili? Zmenili smo se, da bi, če bo tebi prav, napravili

po hmelju svatbo. Pa ti pride taka-le reč vmes«, se je mršil Anza in nadeval pipo, da nemara iz nje izmodruje pameten izhod.

»Nerodna reč... Dekle ima Tona rado in je sedaj vsa preč«, si je podprla kovačica glavo.

Anza je zapalil pipo in je bil ves zavrt v dim kakor pagansko preročišče, ko je izmodroval:

»Če ga ima res rada, mu bo že izpregledala to neumnost in ga

Iz življenja in sveta

Loterija na Irskem — ljudsko slavlje

Na Irskem prireajo vsako leto loterijo z imenom Irish Sweepstake. Priprave zanjo so zelo svečane. Zrebe nosijo deklice v napoleonskih uniformah. Prireditelj je zelo popularna

Ljudje predolgo živijo

Neki finančnik, ki je pred kratkim obiskal Prago, se je izrazil napram novinarjem, ki so ga intervjuvali, da je najhujše zlo sedanega časa »prekleti napredek medicine«. Človeško življenje se je podaljšalo za najmanj dvajset let. To ima za posledico, da sedijo na vseh razpoložljivih mestih stari, mladina pa ne najde nobenega prostega mesta. Revolucionarne stranke v Nemčiji, Avstriji in drugih državah, ki povzročajo toliko nemira in negotovosti, sestojijo po večini iz ljudi, ki ne najdejo dela, ker postajajo stari prestari.

Slučno misel je izrazil v zadnji številki šanghajskih revije »Far Eastern Review« American George Bronson Rea. Ta razpravlja o vzrokih kitajsko-japonskega spora in ugotavlja, da tičijo predvsem v neznanosti proizvodni otroci v Vzhodni Aziji. Vzhodni Azijati, Kitajci kakor Japonci, so vedno čaščenju prednikov in menijo, da jih čakajo na onem svetu najhujše kazni, če bi pustili da družina izumre. Zato dajo življenje tolikim otrokom, kolikor jih le morejo vsaj bomo prehraniti; vsak Kitajec, ki je količnik imovit, si vzame pol tučata ali več — žen. Družine s petdeset otroki niso nič redkega. A napredek zdravniške vede in higijene ohranjuje tem otrokom življenje. Tako nastaja nepopisna

Ženski koledar

Slavni astronom Tycho de Brahe, ki se je bavil kakor vsi astronomi njegovega časa mnogo z astrologijo, je sestavil naslednjo razvidnico o vplivu rojstva v različnih mesecih na značaj žensk:

Januar: Ženske, ki se rodijo ta mesec, so čisto lepe, strastne in božanske, zavoljo svoje koketnosti pa zaldejo marsikdaj v majhne neprijetnosti.

Februar: Februarska ženska je površna in neapraktična, prilizovalna; ni dobra gospodinja.

Marec: Marčeva ženska je močno erotična in razumna, a praznoverna. V splošnem postane dobra žena in gospodinja.

April: V tem mesecu rojena ženska je muhasta, prepirljiva, ima velike zahteve napram možu in svoje dolžnosti slabo izpolnjuje.

Maj: Ženska, ki se je rodila v maju, je veselo narave in hudomušna, pri tem zelo vestna v svojem domu. Ima mnogo

prijateljev in obdovalec, a ni dosti gospodarsko nadarjena.

Junij: V juniju rojena ženska je mehka in imponirajoča. Je gospodinska, dobrsrčna, a stroga, če naleti na kaj nepravilnega.

Julij: Julijske ženske so zelo vedeljne, dobre gospodinjice, ljubeznive in se znajo ljudem prikupiti.

Avgust: Ženska, ki se je rodila v avgustu, je verna, poetično navdahnjena, muči svojo okolico čisto s svojimi nazarji. Drugače je sočutna in radodarna, malce erotična.

September: Ženske iz tega meseca so lahkomišelnice, ne ljubijo otrok, stremljo po boljši družbi, so pa natančne.

Oktober: Oktobrske ženske so zavratne, zabaveželjne, se rade lispajo, so redne in štedljive.

November: Novembrska ženska zna voditi svojega moža in svoj dom. Z denarjem ravna pametno in ima mnogo otrok, ki jih zelo dobro vzgoji.

December: Decembrske ženske so prikupne in prilizovalne, majheno koketne. V zakonu so dobre žene in gospodinjice, štedljive in sočutne napram revežem.

Smrt Američana z najkrajšim priimkom

V Coldwaterju (Minnesota) je umrl nek P. H. Re, mož z najkrajšim priimkom na svetu. Ta človek je bil zaradi kratkega imena znan širom Zedinjenih držav.

Racije zaradi ugrabljenega deteta

V Hamburgu preiskuje kriminalna policija vsak iz Amerike došli parnik, če se morda na njem ne nahaja ugrabljen Lindberghov sinček. Ta prizor je bil posnet na krovu ladje »City of Baltimore«. Racija je bila seveda brez uspeha.

POBIJAMO KRIZO!

Obleke, površnike, trenchcoate, vetrne jopiče in vsa druga oblačila za gospode, ter blago zadnjih novosti oddajamo po globoko znižanih cenah.

Drago Schwab, Ljubljana

Mesec in setev

Antropozofska agrarna družba proučuje trenutno v Bengalijski vpliv mesca in planetov na setev. Indijski kmet je kakor kmet po ostalem svetu trdno prepričan, da takšen vpliv obstoji, sedaj pa ga hočejo raziskati še znanstveno. Doslej so ugotovili, da je dal grah, če so ga posadili dva dni pred ščipom, dva in polkrat večji pridelek nego če so ga sadili dva dni pred mlajem; fižol je dal polovico več pridełka, paradižniki dvakrat toliko itd. Raziskovalci menijo, da mora to biti v zvezi z večjo vlago, ki vlada v zraku ob času ščipa. Preiskati hočejo tudi to, zakaj postanejo jagode slajše, če rasejo poleg smrek ali rožnih grmov.

Zmagovalec v Holmen-kollnu

Pri letošnjih mednarodnih smučarskih tekmah v Holmenkollnu je zmagal v tekmah na daljavo in v smučskih skokih Odbjörn Liljen, ki je prejel za nagrado dragocen kraljev pokal.

Naočniki za krave

V severni Rusiji so začeli delati zanimive poskuse z naočniki pri govedu. Praksa je namreč pokazala, da vsako leto pozimi izgine oziroma zaide veliko število goved, ker ne morejo kljubovati ostrumu vetru, ki jim piha v oči. Naočniki pa ščitijo govedo in omogočajo, da ostane v bližini čred, ki ostanejo tudi čez zimo na prostem. Izkušnja je pokazala, da se krave navadijo na naočnike prav tako lahko kakor konji. Stasoma sploh ne občutijo, da nosijo naočnike. Naočniki ščitijo govedo tudi pred snežno slepoto, ki se na severu rada pojavlja in povzroči pri govedu dostikrat velike izgube, ker si živali ne znajo pomagati.

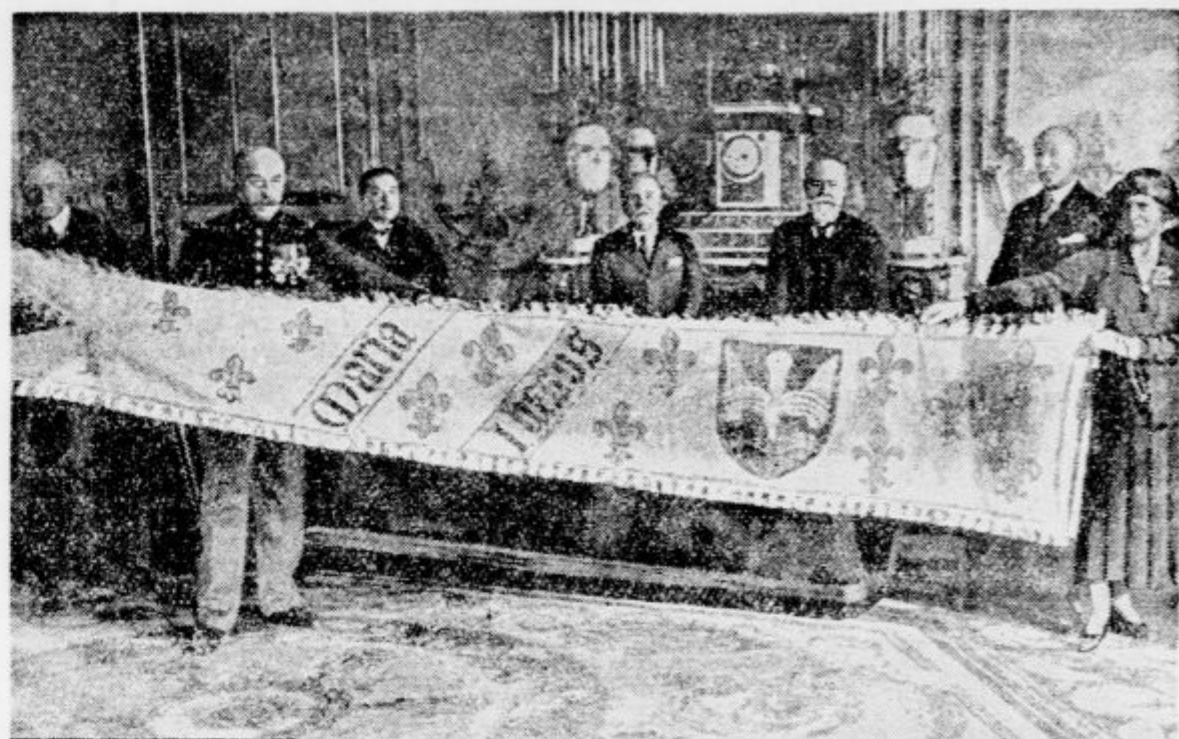
Zadnja sorodnica Washingtona

Marija Washington

edina še živeča sorodnica prvega predsednika ameriških Zedinjenih držav živi v Erdingu pri Monakovem in je kljub svojim 88 letom čila na duhu in telesu.

Zastava Devise Orleanske

Angleški poslanik v Parizu lord Tyrell je izročil francoskemu državnemu predsedniku natančen posnetek zastave Devise Orleanske, katero je nosila Jeanna D'Arc v bojih proti Angležem. Zastavo bodo shranili na častnem mestu v reinski katedrali

Smeh in jok

Med vsemi bitji ima samo človek sposobnost izražati svoje veselje in svojo žalost s smehom in jokom. Tega daru ne prinaša na svet, kajti dojenček je miren ali kriči, ne joče se pa in smeje. Obe te sposobnosti se razvijeta šele z razvojem čustvenega življenja.

Smeh in jok sta zelo komplicirani dogajanja, kakor vse, kar je v zvezi s človeškim čustvovanjem in s človeškim gibanjem, imata svoj sedež v svojem posebni možganskem centru. Če tega uničimo, človek ne more več izražati svojih občutkov s smehom in jokom, lahko sicer skremži svoj obraz v smeh, a ta je prisljen.

Smeh si predstavljamo nekako tako-le: Duševni vtisi razdražijo center za smeh na nam čisto neznan način in živci posredujejo ta dražljaj tako zvanim mimičnim obraznim mišicam, ki ležijo večji del v okolici ust in čela. Dražljaj učinkuje tudi na dihanje. Pljuča izdihavajo zrak sunkoma in z nihanjem glaslik ter tresenjem mehkega neba se stvorijo tisti karakteristični zvoki, ki jih označujemo kot glase smeha.

Po dolgem smejanju imamo občutek, da nam primanjkuje zraka, ker se vdihavanje na račun sunkovitega izdihavanja izredno omeji. Poleg tega se močno pretresa tudi prečna mreža in trebušno mišičevje: zato pravimo, da nas od smeha »vse bole«.

Jok ima s smehom to skupno, da se po njem izločujejo solze, dasi v različni množini. Smeh kakor jok dražita solzne žleze, ki ležijo za gornjim delom gornjih vek. Te žleze izločujejo slano tekočino, ki varuje roženico, da se ne »suši«. Pod normalnimi pogoji se izločuje malo tekočine in izteka skozi tenak kanal v nos. Le če je ta kanal zaprt ali če se, kakor pri joklu, izločuje preveč tekočine, stečejo solze po licih.

V ostalem vodi jok do čisto nasprotnih pojavov nego smeh. Kakor se obrazno mišičevje pri smehu do skrajnosti napne, tako se razpušča pri joklu. Poleg tega je vdihavanje sunkovito, dočim se izdihavanje podaljša. Po dolgem joklu se lahko pojavijo krči v prečni mreži in nastanejo tisti neartikulirani zvoki, ki jih označujemo za jecanje.

Tobak in kadičvevo zdravje

So ljudje, ki prav gotovo ne prenesejo kajenja in takšni ga običajno sami opuste. So tudi bolezniki, ki se hitro izboljšajo, čim preneha kajeti. V takšnih primerih je samo ob sebi umevno, da bo vsak zdravnik pacientu prepovedal kajenje, kakor bo tudi zahteval, da se prekomerno kajenje omeji. Če pa človek zmeroma kadi in mu to ne škoduje, tedaj bi bilo nesmiselno, zapovedati mu, naj se užitu, ki ga ima pri tem, odpove.

Marsikateri strokovnjaki trdijo, da so srčne in žilne bolezni zaradi kajenja zelo

pogoste — a drugi temu oporekajo. Pred vsem se zanesljiva statistika v tem pogledu ne da sestaviti in mnenje posameznega opazovalca je zelo odvisno od tega, da-li on sam kadi ali ne. Seveda pa so primeri, ko je močno kajenje temeljito pokvarilo kadičlu srce in druge organe. Težko pa je določiti količino tobaka, ki naj bi za vsakogar veljala kot neškodljiva. V splošnem so vse tiste srčne in žilne bolezni v zvezi z uživanjem nikotina, pri katerih se pojavljajo težave, ki jih spremlja strah in različni napadi.

Zdravnik, ki naj odloči o tem, ali sme pacient kadi ali ne, bo vedno upošteval tudi privado. Staremu človeku, ki kadi že desetletja, prepoved kajenja v splošnem ne more koristiti, utegne mu celo škodovati, ker lahko nastopijo abstinenčni pojavi, ki učinkujejo slabše nego težave, katere naj bi prepoved kajenja premagala.

Konec tigristega leva

Londonski živalski vrt je izgubil dragoceno žival, kakršne ni danes več na svetu, tigristega leva, potomca tigristega samca in levje samice. Žival je prišla na svet v zasebni menažeriji princa Ranžija, gospodarja Navanagra. Princ je daroval redek primerek londonskemu živalskemu vrtu l. 1924. Tigristi lev je bil takšna posebnost, da so postajali pred njegovo kletko vsi učenjaki, zoologi, biologji in zdravniki, ki so prihajali v živalski vrt. Žival se je sčasoma razvila v veliko mačko, imela je kratko dlako, v barvi je sličila levu, glava pa je bila kosata in je v vsem spominjala na tigra. Tudi rjovenje je spominjalo bolj na tigra kakor na leva. Po postavi in barvi je bil tigristi lev podoben levu, po značaju in glavi pa tigru.

Pečene podgane in miši

Dva angleška raziskovalca, Cranbroški grof in captain Kingdon-Ward, oba člana ekspedicije v Birmo, sta na svojem raziskovanju Birme premagala neki gorski masiv in prišla zaradi pomanjkanja hrane — njuna karavana je zaostala na poti — v jako neugoden položaj. Ker so v planinskem svetu bučali viharji, jima je bila tudi odrezana pot nazaj v taborišče. Temu se je pridružila nova ovira — zapadel je visok sneg, da nista mogla več naprej ne nazaj. V tem položaju bi bila gotovo umrla od lakote, da jima ni šnila v glavo rešilna misel. Lotiti se lova na podgane in miši, katerih kar gomazi v birmanskem gorovju. Pekla sta meso teh glodalcev na ognju in se tako za silo prebil askoz kritično dobo. Ko sta se pa vrnila k odpravi, sta izjavila, da so podganji in miši: kotleti seveda manj okusni kot žabji kraki, ampak njima so vendarle pomagali, da jima ni bilo treba umreti od glada. Zdaj sta raziskovalca že na Angleškem. Njuna ekspedicija je bila štirinajst mesecev izven domovine in je prodrla v doslej najnedostopnejše predele Birme ter globoko v osrčje Tibeta.

Čudakova smrt

Kakor smo že pisali, je nedavno umrl v Boku 82-letni Nemec Heinrich Basse iz Bonna. Hodil je okrog raztrgan in vsi so ga imeli za berača. Po smrti se je izkazalo, da je bil čudek, ki je imel pet milijonov lir premoženja in je ves ta denar zapustil Kitajcem z izrecnim pridržkom da ga smejo porabiti samo za boj proti Evropcem. Kitajsko poslanstvo v Rimu, ki je bilo obveščeno o zapuščini, je poslalo v Bolcan posebnega delegata, ki je položil venec na Bassejev grob in prevzel dediščino v ime nule vlade. V starih kovčeh Basseja so našli med drugim sliko bivšega cesarja Viljema z njegovim lastnoročnim podpisom. Basse je napravil dve oporoki, v katerih je zapustil svoje premoženje sorodnikom, v tretjem testamentu pa je preklical obe prejšnji poslednji volji in je zapustil vse svoje imetje Kitajcem.

Zora voda

proti osivelosti las.

Osiveli lasje dobijo prejšnjo naravno barvo. Uporablja se že mnogo let in je tedaj preizkušena.

Navodila na steklenici. — Steklenica 35 Din. Poština posebej. Pošljite po povzetju

ZORA VODA — I. OREL

Zagreb, Pavla Radića ul. 32. 19

Pol za šalo, pol zares

Nepopisna sreča
»Milostiva, ali ste srečni v zakonu?«
Nepopisna sreča! Ste trikrat smo odločili ločiti!»

Poklic
»In kakšnemu poklicu se bo posvetil vaš sin?«

»Odvetniškemu, ker ima večk dar govoritstva in se vedno rad vrtika v tuje zadeve. Najboljše je, da zraven še zasluži.«

Gospodski pogovori
Sobarica: »Včeraj smo imeli pri nas veliko družbo. Vsi so se pripeljali z avtomobili, so bili elegantno oblečeni in so nosili sijajne nakite.«

Služkinja: »In o čem so se pogovarjali?«

Sobarica: »O poslih.«

Vsak dan ena

»Zdi se mi, da je tu notri precej prazno!«
»Ja, gospod učitelj, tudi pri meni!«

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

Narodna banka je pravkar objavila svoje stanje na dan 15. t. m. Iz tega izkazuje za razvidno, da se je podlaga ponovno za malenkost dvignila in da se je tudi zboljšalo odstotno kritje. Podlaga je narasla za 2,7 na 1967,1 milijona Din. Devize, ki se ne vtejejo v podlago, pa so ostale nespremenjene. Posojila so se zmanjšala za 14 milijonov. Ostale postavke pa se niso bistveno spremenile.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 57,9 milijona Din in znaša sedaj 4803,7 milijona Din. Vzporedno z zmanjšanjem obtoka bankovcev pa so se povečale obveznosti na pokaz, in sicer za 48,5 na 585,7 milijona Din. To povečanje je nastalo predvsem zaradi ponovnega prirastka žirovnih vlog, ki kažejo boljše likvidnost našega denarnega trga. Obveznosti z rokom, kjer so upoštevane tudi obveznosti Narodne banke zaradi izdaje blaginjskih bonov, so ostale skoraj nespremenjene in so le za malenkost nazadovale. Iz tega sledi, da se stanje izdanih blaginjskih bonov Narodne banke ni povečalo. Razmerje kritja je v zlatu in devizah kakor tudi v pogledu kritja v samem zlatu. Kritje obtoka bankovcev in obveznosti na pokaz se je v zlatu in devizah povečalo od 36,53 na 36,65 %, kritje v samem zlatu pa se je dvignilo od 32,89 na 32,95 %.

Stanje na dan 15. t. m. je bilo naslednje (v milijonih Din): v oklepajih razlike nasproti stanju od 8. t. m.): aktiva: podlaga 1967,1 (+ 2,7), od tega v zlatu 1759,8 (+ 0,1), v valutah 0,7 (-), v devizah 196,8 (+ 2,6); posojila na menice 1922,2 (- 13,8), lombard 264,0 (- 0,4); začasni avans glavne države blaginjske 437,0 (-); pasiva: obtok bankovcev 4803,7 (- 57,9); obveznosti na pokaz 585,7 (+ 48,5), od tega nasproti državi 22,8 (+ 2,0), po žirovnih računih 487,1 (+ 53,7), po raznih računih 25,7 (- 7,3); obveznosti z rokom 1172,4 (- 4,1).

Težkoče Kreugerjevega koncerna in svetovna gospodarska konjunktura

Nenadna smrt velikega finančnika Ivara Kreugerja in težkoče, ki so se pojavile v njegovem finančnem in industrijskem koncernu, vse to je prišlo v času, ko so bili vidni že prvi znaki obnove zaupanja na mednarodnem denarnem trgu. Kakšne posledice bo imel Kreugerjev padež, ki gotovo ni lokalnega značaja, na nadaljnji razvoj možnosti za odvijanje svetovne gospodarske konjunktura, zankrat se ni moglo presoditi. Dejstvo, da so prišle težkoče Kreugerjevega koncerna v dobi vračajočega se zaupanja in sredi naglega procesa zopetne denarne povenitve, ki se kaže v zniževanju diskontov (Anglija, Amerika, Nemčija, nordijske države), nam daje upanje, da svetovni denarni trg ne bo zaradi tega dogodka prišel zopet nazaj v razmere, kakršne so vladale lani v jeseni in da bodo mednarodna denarna in ekonomska tržišča te udarce lažje prebolela. To naziranje potrjuje tudi dejstvo, da mednarodna ekonomska tržišča na Kreugerjev padež niso v taki meri reagirala, kakor se je prvotno domnevalo. Na zapadnih denarnih tržiščih nadalje vlada likvidnost. Iz pravkar objavljenega stanja švicarske Narodne banke je razvidno, da se je tok kapitala močno obrnil v obratno smer, kakor se je gibal doslej. Dočim je Švica dolgo vrsto mesecev beležila stalni dotok zlata, je morala po zadnjem izkazu švicarske Narodne banke prodati za 40 milijonov frankov zlata.

Gibanje za nazadovanje diskontov se tudi sedaj ni ustavilo, ko so splošno znane težkoče Kreugerjevega koncerna in ko je prišlo do nadaljnjega obnove padca delnice Kreugerjevih podjetij na vseh zapadnih tržiščih. Angleška banka je v četrtletju celotno tretjino znižala svojo diskontno mero od 4 na 3,5 %, avstrilska Narodna banka pa je istočasno svoj diskont znižal od 7 na 6 %. Optimističnejše presojanje situacije pa vzdržujejo tudi vesti iz Stockholma, po katerih je Kreugerjev koncern le imobiliziran, nikakor pa pasiven.

— **Pred odpovedjo avstrilsko-jugoslovenske klinirske pogodbe.** Kakor smo že poročali, so avstrilski gospodarski krogi s funkcijoniranjem avstrilsko-jugoslovenske deviznega kliranga nezadovoljni. Klirirski pogodbi z Italijo in Švico je Avstrija kakor znano že odpovedala. Sedaj se ponovno potrjuje vest, da bo Avstrija 20. t. m. odpovedala tudi klirirski pogodbo z našo državo. Predsednik jugoslovensko-avstrilске trgovske zbornice na Dunaju dr. Liechtenstein je te dni imel predavanje o jugoslovensko-avstrilskem klirangu, v katerem je pokazal vse hibe te pogodbe. Med drugim je omenil, da je bilo v klirirškem postopanju za nove terjatve vplačanih od 8. t. m. pri naši Narodni banki šele 2,1 milijona Din, pri avstrilski Narodni banki pa okoli 40 milijonov Din. Znatne vsote, ki so jih vplačali avstrilski uvozniki leže brez plodov, dočim jugoslovenski izvozniki ne pridejo do denarja. Ta razlika v plačilih je naravna posledica okoliščin, da prodaja Avstrija svoje blago v Jugoslavijo na kredit od nekaj mesecev, dočim se za avstrilski uvoz jugoslovenskih agrarnih proizvodov po običaju zahteva takojšnje plačilo.

— **Statistika članice Zadrzne zveze v Ljubljani.** Zadrzna zveza v Ljubljani je pravkar objavila statistiko o stanju zadrug, ki so bile članice te zveze ob koncu 1930. Ta statistika se nanaša predvsem na včlanjene kreditne zadruge (ki jih je bilo ob koncu 1. 1930 vsega 327) in kaže, da je v razvoju včlanjenih posojilnic zabeležil nekaj zastoi. Promet je pri teh posojilnicah znašal v letu 1930 vsega 3716 milijonov Din, to je za 439 milijonov manj, nego leto prej. Hranilne vloge pri posojilnicah, ki so članice Zadrzne zveze, so se zadnja leta gibale takole (v milijonih Din):

vloge	prirastek
ob koncu leta	v teku leta
1926. 559,2	+ 127,8
1927. 689,4	+ 130,2
1928. 835,5	+ 146,1
1929. 998,9	+ 163,3
1930. 1058,5	+ 59,7

Prirastek vlog se je v letu 1930, obutno skril, kar je deloma pripisati okoliščin, da je v teku leta izstopila iz zveze večja posojilnica z vlogami od 28 milijonov Din. Če ga izpadek izločimo, tedaj vidimo, da so vloge pri ostalih posojilnicah narasle v teku leta 1930 za 87,4 milijona Din nasproti 160 milijon Din v 1929. Posojila pri posojilnicah so se povečala od 665,8 na 734,8 milijona Din, naložbe pri zvezi in pri drugih

denarnih zavodih pa so znašale 826,8 milijona Din nasproti 325,8 milijona ob koncu leta 1929.

— **Preferenčni pogodbi Nemčije z Madžarsko in Rumunijo bosta vendar uveljavljeni.** Kakor doznava berlinska »Vossische Zeitung« je situacija glede preferenčnih trgovskih pogodb sedaj toliko razčiščena, da je v kratkem pričakovati uveljavljenja lani sklenjenih preferenčnih pogodb med Nemčijo na eni strani ter Rumunijo in Madžarsko na drugi strani. Kakor znano bi se morali ti dve pogodbi uveljaviti že lani v novembru. Do tega pa ni prišlo ker je uveljavljanje preferenc v smislu priporočil Društva narodov vezano na pristane drugih držav, ki imajo največje ugodnosti v prometu z Nemčijo. Ugovori nekaterih držav proti preferenčnim določbam obeh pogodb so sedaj odstranjeni. Pogajanja s temi državami, predvsem z Rusijo in Argentino, so omogočila anuliranje, prej izrečenih ugovorov. Tako je sedaj pričakovati, da bodo preferenčne določbe obeh pogodb v kratkem stopile v veljavo. Kakor znano je Nemčija že lani v jeseni tudi naši državi stavila ponudbo, da sklene tudi s nami slično pogodbo kakor z Madžarsko in Rumunijo.

— **Hranilne vloge pri Poštni hranilnici zopet naglo narasčajo.** Po najnovejših podatkih so se hranilne vloge na knjižice pri Poštni hranilnici tudi v februarju ponovno dvignile za 14,7 na 368,7 milijona Din. Dotok novih hranilnih vlog je zopet povsem normalen. V prvih dveh mesecih t. l. so se hranilne vloge pri Poštni hranilnici dvignile že za 34,6 milijona Din; ta prirastek je celo večji kakor lani v prvih 2 mesecih, ko je znašal le 22,6 milijona dinarjev. Od lanskega septembra, ko se je pojavilo v zvezi z denarno krizo dviganje hranilnih vlog, so se hranilne vloge Poštne hranilnice povečale že za 70,2 milijona Din. Počasnejše narasčanje hranilnih vlog je bilo zabeleženo le v septembru, oktobru in novembru, dočim je bil v decembru in v naslednjih mesecih prirastek zopet normalen. — Čekovne vloge so pri Poštni hranilnici v februarju nekoliko nazadovale, in sicer za 9,7 na 857,3 milijona Din, vendar pa so bile za 57,7 milijona Din večje nego ob koncu preteklega leta in tudi za skoro 10 milijonov večje nego lani ob koncu februarja.

— **Gradnja proge Beograd—Banjaluha.** V zvezi z gradnjo železniške proge, ki naj zveže Beograd, odnosno postajo Resnik na progi Beograd—Niš preko Lazarevca, Valjeva, Loznice, Tuzle in Doboja z Banjaluko, se trenutno vršijo dela na tunelu pri Beli Reki (med Resnikom in Lazarevcem), ki bo dolg 3840 m. Ta tunel je do polovice zgrajen. Ker bi bil po otvoritvi nove proge dal glavne železnice od Beograda do odcepilne postaje Resnik preveč obremenjen in ne bi mogel obvladati prometa treh prog je prometni minister pred kratkim podpisal pogodbo z družbo »Bagnolles«, ki bo zgradila na tem delu proge drugi tir in nekatere potrebne objekte. Zgraditev drugega tira se ima izvršiti v 1. letu, gradbeni stroški pa znašajo 40 milijonov Din.

— **Bilanca Privilegirane agrarne banke.** Privilegirana agrarna banka je pravkar objavila svojo bilanco za 31. december 1931, v kateri izkazuje za preteklo leto 44,4 milijona Din čistega dobička nasproti 26,8 milijona Din dobička v letu 1930. Ob koncu preteklega leta je bilo stanje vseh posojil in kreditov 742,6 milijona Din; od tega zneska odpade na hipotekarna posojila 489,9 milijona Din (po zadnji bilanci 323,7), na zadržna posojila na menice in obveznice 186,4 (167,2) in na zadržna posojila v tekočem računu 64,4 milijona Din (86,1). Hranilne vloge pri banki so se od leta 1930, povišale za 166,8, in sicer od 9,8 na 26,6 milijona Din.

— **Odmera zgradarine.** V smislu čl. 131. zakona o neposrednih davkih razlašča davčna uprava Ljubljana mesto, da je razpored o odmerjeni zgradarini in samskem davku na zgradarino za davčno leto 1931, od zgradb v območju mestne občine Ljubljanske razgrnjen na javen vpogled med uradnimi urami v času od 22. do 28. vstega 29. t. m. pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5 (II nadstropje soba št. 13). Razlašča pripominj, da se bodo hišnim posestnikom čim prej dostavili za leto 1932 plačilni nalogi za zgradarino. Morebitne pritožbe je kolkovati s kolkom do 20. Din.

— **Nazadovanje konzuma sladkorja v Jugoslaviji.** Iz podatkov, ki jih je objavil sladkorni kartel je razvidno, da je konzum sladkorja v naši državi v zvezi s našim padcem kupne moči širokih ljudskih mas znatno nazadoval. V mesecih oktober, november, december 1931 in januar 1932 je znašala oddala sladkorja le 2219 vagonov nasproti 3195 vagonov v istem razdobju 1930-31. Konzum se je torej zmanjšal letos za 976 vagonov ali 30,5 odstotka.

— **Važno mlekarstvo zborovanje v Kamniku.** V torek 15. t. m. so se zbrali v Kamniku zastopniki vseh mlekarških organizacij v srezi Zborovanje je otvoril in vodil načelnik sreskega kmetijskega odbora gospod Ferdo Novak. Zunanji je Nevelj Banovinski mlekarški strokovnjak dr. F. Pavlica je podal referat o stanju današnjega mlekarstva in o načrtu, kako bi se moralo reorganizirati mlekarstvo v bodoče, da bi uspešno napredovalo. Po referatu je razvila obširna debata, pri kateri so posamezniki izmenjali misli. Končno je bilo sklenjeno delovati na tem, da se čimprej izvede enotna organizacija vseh kmetovalcev kamniškega sresa, ki bi postavila skupno mlekarstvo centralo neke v centru sresa. V ta namen se je ustanovil poseben odbor iz vrst agilnih proizvajalcev zadružnikov. Med drugimi so v odboru tudi dr. Doktorič župan iz Radomlje, Toman, školski upravitelj iz Moravč, Strein, bivši poslanec iz Komende, župan Vavpotič iz Šmarce, nadalje župan občine Radomlje Pavlin in poznani zadržni delavci Borec iz Šmarce. Podporniki vsakega delovanja na zadržnem gibanju in pri izvedbi organizacije bodo na otovno ga načelnik sreskega kmetijskega odbora Novak sreski veterinar svetnik Ravter in kmetijski referent Hladnik. Naloga odbora je, izvesti nekako ališčitno posnivanje kmetovalcev v vsem srezu z deleži na številu krav, tako da se bo na ta način ustovilo ali predstavila ta skupina dovoljno finančno moč za izvedbo gori navedenega načrta. V prihodnjem mesecu se bo vršila ponovna seja, na kateri se bo sklopalo o nadaljnjih korakih.

— **Nabava industrijske soli.** Interesantom iz dravnice osovno se začelo to nakazuje industrijska sol iz monopolskih skladišč v Beogradu in Smederevu. Ker je bilo svoj čas za to, da se dobi ali naši interesanti industrijsko sol iz tih skladišč samo tako, dokler se ne razproda njihova zaloga, se je Zbornica za sol v Ljubljani obrnila na upravo drž. monopolov s prošnjo, da bi se sedaj omogočil nabava industrijske soli tudi iz drugih skladišč. To vlogo je uprava drž. monopolov odgovorila, da je industrijska sol iz skladišč v Beogradu in Smederevu, dočim je v skladišču v Smederevu še 36 vagonov te soli. Čim bo tudi ta sol razprodana, bodo dobivali interesanti iz dravnice osovno sol zopet iz onih skladišč, ki bodo za nje dovoljne.

— **Skupni davek od lestenecv in radijskih aparatov.** Na konkretno vprašanje, kako je v stopeni pri poliranju skupnega daveka od lestenecv in radijskih aparatov, je finančno ministertvo v razpisu od 26. febr. (št. 1758) pojmilo naslednje: Pri uvozu radijskih aparatov se porablja, kadar se uvažajo razloženi, carinska stopnja iz ar. post. 655, točka 6, torej ista tarifa postavka kakor pri kompletnih aparatih. Skupni davek znaša po tarifi za skupni davek na poslovni promet (št. 783) od vr. moči 3,2 odstotka. Lestenci, ki se uvažajo vedno razloženi, pa se carinijo po obdelavi in materialu, torej po raznih tarifnih številkih in postavkah zato se skupni prometni davek pobira po onih tarifnih številkih davčne tarife, ki odgovarjajo uporabljenim postavkam carinske tarife.

Borze

18. marca.

Na ljubljanski borzi se je danes deviza Newyork nekoliko okrepila in v njo tudi devize Bruselj in Berlin, popustili pa sta devizi Amsterdam in Trst.

Na zagrebškem efektinm tržišču je Vojna škoda nadalje nekoliko popustila in je bila zaključena za kaso po 224 in za april po 220. Nasprotno pa so bili dolarski papirji zopet prav čvrsti. 7 % Blairovo posojilo se je trgvalo pri naraščajočih tečajih po 47,50 in 48,75, 48,50, 49, 49,50, 50, 51 in 52; 6 % Blairovo posojilo po 56,50 in 7 % Seligmanovo posojilo po 53 in 54. Na beograjski borzi so bili tečajji Vojne škode nekoliko višji nego v Zagrebu, 7 % investicijsko posojilo pa je doseglo tečaj 65 zaključek.

Za ves teden beleži ljubljanska borza zelo slab devizni promet, namreč le 2,04 milijona Din, nasproti 2,05, 7,3, 10,6 in 10,2 milijona Din v zadnjih štirih tednih. V teku tedna je bilo na efektinm tržišču prodanih 84 komadov delnic »Union«, hotelske in stavbinske d. d. po 760 Din za delnice. Borzno tajištvo je tudi že objavilo podatke o blagovnem prometu za februar. V tem mesecu je bilo prodanih 53 vagonov blaga v vrednosti 0,69 milijona Din, za prva dva meseca v tekočem letu pa znaka blagovni promet 109 vagonov v vrednosti 52 milijona Din.

Devize.
Ljubljana, Amsterdam 2251,74 — 2293,13, Berlin 1243,03 — 1354,83, Bruselj 790,13 do 794,07, Curih 1094,35 — 1099,85, London 204,46 — 206,06, Newyork 6635,87 do 6664,13, Pariz 221,73 — 223,90, Praga 167,42 do 168,28, Trst 291,99 — 294,39.

Zagreb, Amsterdam 2281,77 — 2293,13, Berlin 1344,03 — 1354,83, Bruselj 790,13 do 794,07, London 204,46 — 206,06, Milan 291,99 do 294,39, Newyork 6635,87 — 6664,13, Pariz 222,78 do 223,90, Praga 167,42 — 168,28, Curih 1094,35 — 1099,85.

Curih, Beograd 9,02, Pariz 20,36, London 18,72, Newyork 517, Bruselj 72,225, Milan 26,725, Madrid 39,20, Amsterdam 208,55, Berlin 128, Stockholm 103, Oslo 101,25, København 103, Sofia 3,74, Praga 15,31, Varšava 57,90, Bukarešta 3,09.

Elektri.

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 221 — 223,50, za marec 222 — 224, za april 224 — 226, 7 % investicijsko 60,50 — 64,50, 4 % agrarne obveznice 30 — 31, 6 % beuglske 40,50 — 41,50, 8 % Blair 56,50 — 57,50, 7 % Blair 51 — 52, 7 % Drž. hipotek. banka 53 — 54.

Beograd, Vojna škoda 227, 225 zaklj., za marec 223 zaklj., za april 224 zaklj., 7 % investicijsko 65 zaklj., 4 % agrarne 31,50 den., 6 % beuglske 41, 40,25, 41 zaklj., 7 % Blair 50 zaklj., 7 % Drž. hipotek. banka 51,50 den., Narodna banka 4650 zaklj., Priv. agrarna banka 246, 245 zaklj.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 18. marca. Začetni tečajji: Pšenica: za marec 54,25, za maj 57,75, za julij 50,50, za september 61,50; koroza: za

maij 58,50, za julij 41, za september 42,125; rž: za maj 47,25.

+ Winnipeg, 18. marca. Začetni tečajji: Pšenica: za maj 64,75, za julij 66,375, za oktober 68.

+ Novosadska blagovna borza (18. t. m.)

Tendencja nespremenjena. Promet: 28 vagonov. Rž: baška 165 — 170. Oves: baški sremški 125 — 130. Ječmen: baški sremški 63/64 kg 125 — 130; baški in sremski pomladni 67/68 kg 150 — 160. Koroza: baška sremška, banatska 89—91, baška okol. Sombor 91 — 93; baška, sremška za april — julij 92,50 — 95; sremška, par. Sid 92 — 94. Moka: baška in banatska »Ozga« baška in banat »Ozga« 360 do 380; št. 240 — 360; »S« 305 — 315; »S« 255 do 265; »S« 190 — 200; »S« 122,50 — 127,50.

Otrobi: baški, sremski in banatski 92,50—95. Fižol: baški, sremski, beli, brez vreče 180 do 185. Krompir: beli slovenski 117,50 do 122,50.

+ Somborska blagovna borza (18. t. m.)

Tendencja nespremenjena. Promet: 50 vagonov. Rž: baška 156—150. Oves: baški, sremški, slovenski 125 — 150. Ječmen: baški, sremski, pomladni 67/68 kg 150 — 160. Koroza: baška 88 — 90; za april — maj 92,50 do 95. Moka: baška »Ozga« in »Ozga« 360 — 380; »S« 340 — 360; »S« 305 — 315; »S« 255 do 265; »S« 190 — 200; »S« 122,50 — 127,50.

Otrobi: baški 90 — 92,50. Fižol: baški uzenjeni 195 — 200.

+ Budimpeštanska terminska borza (18. t. m.)

Tendencja čvrsta, promet miren. Pšenica: za marec 12,60 — 12,70, za maj 13,30 do 13,32; koroza: za maj 15 — 15,04; rž: za maj 16,30 — 16,35.

ZIVINA

+ Živinski sejem v Ljubljani. Na živinski sejem, ki je bil v sredo, je znašal dogon 149 konj, 85 volov, 38 krav, 10 telet in 8 prašičkov za rejce; prodanih pa je bilo 16 konj, 25 volov, 10 krav, 5 telet in 39 prašičkov. Sejem ni bil posebno živahen, cene pa so ostale v glavnem nespremenjene. Za kivo žive teže notirajo: voli I. vrste 5—5,50 Din, II. vrste 4—4,50 Din, III. vrste 3—4 Din, krave debele 4—4,50 Din, krave klobašarice 2—3 Din, teleta 6—7 Din.

Ločani prelagajo ceste

Pod tem naslovom je priobčilo »Jutro« 3. t. m. daljši dopis iz Škofje Loke. Dopisnik hoče rešiti težavni problem ureditve lažjega prometa na ta način, da bi ga usmeril po banovinski cesti po Spodnjem trgu in po sedanji občinski poti skozi Sp. Karlovec, ki naj bi se preuredila v banovinsko cesto prvega razreda.

Večkrat se je po naših časopisnih objavah to vprašanje, toda do končnega odločanja še ni prišlo. Problem je izredno važen za Škofjo Loko, Poljansko dolino in najbližjo škofjeloško okolico. Nismo nameravali obesiti te zadeve na veliki zvok, pač pa smo rajši stili v vse potrebne korake, da se bo problem ureditve prometa rešil v najkrajšem času, in sicer tako, da bo imela Škofja Loka, njena okolica in tudi Poljanska dolina res koristi od nove ureditve prometa, ne pa morda samo nekaj posameznikov, ki so največji poborniki za usmeritev prometa po Spodnjem trgu. Četudi bi se uresničil projekt, ki ga je obravnaval dopisnik v »Jutru«, smo trdno prepričani, da bi se te nove smeri noben voznik ne posluževal zaradi klancu pri tovarni »Šeširje«, ne vstevši k temu še dva klancu na novi predelani cesti. Promet s avtobusi bi se pa zaradi temnosti ceste po Sp. Karlovcu sploh ne mogel vršiti, čeprav je v načrtu razširitev tega cestniča, ki pa bo ostalo po večini 4,40 m do 5,25 m široko. Tudi proračun predelave ceste se nam vidi preizek in opravičeno lahko trdimo, da se bodo stroški proračuna povišali najmanj za 50 odstotkov.

Drugi projekt je čitateljem gotovo tudi znan: da hoče zvezati Mestni trg neposredno s cesto proti kolodvoru z novim mostom preko šelšice. Od križišča pri mostu bi se izpeljala po regulacijskem načrtu nova cesta proti vojašnici, okrog katere se bo pričel razvijati novi, moderni del mesta. S tem projektom bi »d« adla glavna ovira živahnemu prometu, to je ozka in zavita železna ulica. Ves glavni promet, ki se sedaj vrši po tej ulici, bi prevzel novi most.

Da je rešitev tega projekta v resnici potrebna kakor tudi nujna, so dokazali meščani najlepše s tem, da je odbor za zgradbo novega mosta prejel od njih približno 450.000 Din prostovoljnih prispevkov, s katerimi se bodo odkupile vse stavbe in drugo, kar bi bilo na poti novemu mostu. S tem činom bi bil doprinesen nekaj plebsit davkoplačevalcev mesta Škofje Loke, katerega si želi nepoznani dopisnik za naš projekt, kar pa za svojega hvaležno odklanja. Tudi prebivalci Poljanske doline, ki so si ohranili samostojnost mišljenja, so brezkompromisno za novi most. Projekt pozdravljajo celo oni, ki so

skeptično. »Igralec N. ne le, da nima žirafa, še ubogega kljuseta nima. In s truhom, kakršnega ima on, se res kar tako lahko skače po žici...«

»Čemu je pa potem napisano?«

»Reklama.«

»Kaj pravite? Nedavno pa so pisali, da ga je pretepel ljubosumen mož?«

»Lepa reklama, če jo s palico dobiš po butici.«

»Tam v redakciji že vedo, kako in kaj. Njegov otrok je bil pred kratkim za reklamo bolan, žena mu je utekla za reklamo... Nič ne verjamem! Vse je reklama!«

»Toda, saj vendar pravijo, da je iz ugledne družine...«

»Tudi ugledno družino si je izbral za reklamo in njegova sestra se je za reklamo poročila z inženierjem!«

Mahoma pa se je v časnikih pojavila skromna novica:

»Igralec N. je opasno zbolel.«

»Glej ga, pretkanca«, je menila publika. »Kakšno reklamo si je izmislil: bolan sem, pravi.«

»Moroče je na zares bolan?«

»On? Bolan? Kaj še! Vzpadi benečine predstaviti si je vse vkrup izmislil. Zdrav je ko riba...«

Nova vest:

»Stanje igralca N. je brezupno. Pričakovati je nathutnega...«

»Ha—ha—ha!« se je smejala publika. »Ta je na navihani! Ni neumen, prav res da ne! Po taki-le storilj utegne benečična predstava nekaj nstie.«

»Neumnost«, se namrdne prijatelj

maij 58,50, za julij 41, za september 42,125; rž: za maj 47,25.

+ Winnipeg, 18. marca. Začetni tečajji: Pšenica: za maj 64,75, za julij 66,375, za oktober 68.

+ Novosadska blagovna borza (18. t. m.) Tendencja nespremenjena. Promet: 28 vagonov. Rž: baška 165 — 170. Oves: baški sremški 125 — 130. Ječmen: baški sremški 63/64 kg 125 — 130; baški in sremski pomladni 67/68 kg 150 — 160. Koroza: baška sremška, banatska 89—91, baška okol. Sombor 91 — 93; baška, sremška za april — julij 92,50 — 95; sremška, par. Sid 92 — 94. Moka: baška in banatska »Ozga« baška in banat »Ozga« 360 do 380; št. 240 — 360; »S« 305 — 315; »S« 255 do 265; »S« 190 — 200; »S« 122,50 — 127,50.

Otrobi: baški, sremski in banatski 92,50—95. Fižol: baški, sremski, beli, brez vreče 180 do 185. Krompir: beli slovenski 117,50 do 122,50.

+ Somborska blagovna borza (18. t. m.) Tendencja čvrsta, promet miren. Pšenica: za marec 12,60 — 12,70, za maj 13,30 do 13,32; koroza: za maj 15 — 15,04; rž: za maj 16,30 — 16,35.

ZIVINA

+ Živinski sejem v Ljubljani. Na živinski sejem, ki je bil v sredo, je znašal dogon 149 konj, 85 volov, 38 krav, 10 telet in 8 prašičkov za rejce; prodanih pa je bilo 16 konj, 25 volov, 10 krav, 5 telet in 39 prašičkov. Sejem ni bil posebno živahen, cene pa so ostale v glavnem nespremenjene. Za kivo žive teže notirajo: voli I. vrste 5—5,50 Din, II. vrste 4—4,50 Din, III. vrste 3—4 Din, krave debele 4—4,50 Din, kr

KULTURNI PREGLED

Goethe

III.

In vendar — ni mogoče, da bi se spril z Goethejem: kljub težkemu razporu med Goethejevim duhom in sodobnim nemškimi nacionalizmom, kljub očitnemu nasprotju med duhom našega časa in Goethejevim osebnim, miselnim in življenjskim stilom obstajamo z vsem spoštovanjem pred tem genijem. Doživljamo ga vedno iznova, pa naj ga potem zanikujemo ali priznavamo. Nas odnos do tega svetnega sopotnika, kakor bi rekel Merežkovski, je nehistoričen, je življenjski. Veliki geniji preteklosti niso abstraktni liki, ki ne bi bili v nobenem konkretnem odnosu z našim življenjem, iskanjem in boji. Niso malik, ki bi jim v tišini samotnih hramov prilagajali lučke. Geniji dobivajo svoj blesk od življenja in ga samo življenju vračajo. Potemtakem niso mrtev inventar, marveč kos žive vsebine vsake dobe. Zdi se nam torej važnejše, kako se naša doba odziva njihovemu delu, kakšni konflikti lahko dan nastajajo okoli njih; manjšega, dejal bi, zgodovinskega, skoraj muzejskega pomena je njihov tako zvan objektivni lik. S tega pragmatičnega vidika je naša prehodna doba, kakor sta rahlo naznačila prejšnja članka, precej malo zavolava naravnost z Goethejevim klasičnim sestavom, z njegovim apolinskim duhovnim značajem. Vzile temu in kljub temu pa je Goethe večni sopotnik vsakega mislečega človeka, ki skuša iz neskladja, kaosa izoblikovati urejen svet, kosmos.

Ob Goethejevem evropsstvu, ki je tako malo poslušalo minljive nacionalne bolecine, si mora izpraševati vest in — pamet sleherni nacionalizem. Ob Goethejevem klasičnem čutu za mero, red, uravnoteženost, ubranost se lahko kritično merijo in presojajo vse destruktivne težnje, zakaj le-te so samo pot, ne pa smer: ni ga nemira, ki bi bil samemu sebi namen in ne razdeljanje, ki ne bi bilo namenjeno še večji, še popolnejši izgradnji sveta. Goethejev racionalizem, njegova vzorna ljubezen do opazovanja in večna potreba preudarnosti in razsodnosti, je lahko vsakemu času pospešno sredstvo, da se sile, ki so namenjene stvarnim življenjskim smotrom, izrabijo čim bolj ekonomično in zmiselno. Rekli smo, da je klasični pojmovanje umetnosti mrknilo in da ta mrk še traja. Zares pada temna senca po vsem umstvenem življenju zapada. Senca, v kateri vstajajo protitelesni viri. V naših dneh se zopet poudarja nagonsko-zivljenjska osnova dejavnosti, gibčna iracionalnost z ene strani, trdota zgodovinsko-materialističnega nazora z druge strani: Ni li v tem času Goethe prospešna kontrola in svarilo na vseh razpotjih? Ne pozabite kritike, ne omalovražujte razumnosti!

V času, ko je to, kar Nemeck imenuje »Spezialintestum« zložilo širino obzorji in vsililo podrobno znanje celote, pčestnost samonamen, strokovnemu znanju posvečenost in pravico do avtorstva, ti je Goethejev univerzalizem prijeten kakor pogled z visokega vrha, ki si se nanj povzpeli po ozkem, zakletem klanu: Evo Olimpa, evo človeka, ki je skušal vse razumeti in vse podrediti skladnemu, harmoničnemu občutju vesoljnega življenja, ki edino posveča vse stvari! Goethejev individualizem je zares tak, da smo se danes, ko utripamo z množico, ko vidimo v socialnem izživeljanju religiozno zapoved svoje dobe, odvrnili od klasične osamljenosti tega vidca in njegove vedne neobčutljivosti za družbeno preobrazbo. A to nam še vedno ne daje pravice, da bi weimarskega Favsta postavili v muzej socialne evolucije kot voščeno figuro iz individualistične dobe. Zakaj ta individualizem je bil osebnost, nekaj, kar vzlic vsem materialističnim doktrinom nastaja nezavisno od gospodarskih činiteljev kot srečna spojina občin in osebnih odlik in kar se to malo ustvarja z umetnimi sredstvi, kakor živa stanca s snovi v kemični retorti. V vseh časih bo osebnost zadeva usode, ne pa stvar družbenih predpisov in vladnih odlokov. Med individualizmom in osebnostjo je razlika kakor med kapitalizmom in kapitalom: prvi je zgolj zloraba drugega. Življenje si samo ustvarja popolnejše in finejše oblike in od širokega kroga kosmične snovi prihaja skozi neštete vmesne kroge k majhnemu krogu možganske skorje, ki se je prva zaveda samega sebe. Življenje je tedaj samo zarisa kroge, v katerih tudi družba dosega svojo naravno elito. To spoznanje je izborna zavora za vsako kolektivistično pretirano, in od kod prihaja jasnejše kot od Goetheja?

Goethe pa predvsem pomeni odločno, brezkompromisno priznanje k duhu; ali ni v tem času še posebno prav, če se zavemo tega dejstva in vidimo baš tu začetek »vrtitve h Goetheju«? Ne človek-zival, temveč človek-duh, ki socialno in kulturno bitje in žitje sam ureja in po vzorih velikih genijev in vidcev nenehoma oblikuje; človek-osebnost, ne človek-mehanizem, — to je goethejevski vidik! Naravoslovec Goethe ni nikdar ponižal človeka; ni li to takten ugovor zoper one, ki bi hoteli iz podme, da so predniki človeštva vihteli svoj kratki rep po drevenu, izjavljati važne posledke tudi za današnje človeštvo?

Po vsem tem čutimo prijetno zavest, da nam v hramu njegovih genijalnih del ne more biti tesno, četudi ne bomo poklekali pred vsakim oltarjem in prisegali na vsako Goethejevo stvaritev. Nikdar nam ne more biti v škodo duševna tovarišstva s pisateljem, ki je v svoja dela položil toliko idej kot Goethe in ki je imel tako visoko mnenje o človeku. Nič nas ne sme biti sram, če svojo sodobnost rajši preizkušamo v zanikanju in pritrjevanju ob delih tega pisatelja, kakor da tratimo čas ob zelenjaskih knjigah, ki jim je vonj po tiskarskem črnilu še najmanj sporna odlika.

Goethejev »Favst« je delo, ki bi ga bili morali sprejeti med knjige, s katerimi bi na Noetovi baki rešili doseženo književne produkte, če bi se Jehovi zljubilo, da bi potopil naš grešni svet in »vovill« prvničnikom vzeti v novi svet samo to knjigo. Goetheja mladostna lirika ni izgubila niti malo svoje prvotne svežosti in muzikalne lepote. Goethejeve epične in ostale dramske pesnitve so niso najvišje, kar je dala te vrste umetnost človeštvu, toda kdo ne bo z užitkom hodil po njegovem, četudi malce staromodnem aramu, kjer vsak pogled ujame kakšno lepoto in kjer je kar posejano z zlatimi zrnci? Njegovi romani? Priznamo, da je svet prebolel sentimentalnost »Wertherja«, kakor je Goethe sam prebolel svojo mladostno romantičnost, toda čar celotnega ozračja v tem Goethejevem romani je ostal isti. Res je, da sta ruski in

Obisk pri slikarju M. Jami

Mojster Jama je pred mnogimi leti dejal svojemu intervjuistu: »O umetnosti in umetnikih bi se moralo čisto manj pisati.« Če bi bilo to kot sentenca zapisano na vratih, ali se ne bi bil premislil, preden bi vstopil z beležnico in svinčnikom? Nu, časi, ko je g. Jama tako sklepal, leže neke daleč za nami: pomislite, ta izjava je še izza mirnih časov! Koliko smo medtem doživeli in preživeli, g. Jama in mi!

Zato se nisem nič obotavljal in sem krenil h g. Jami kar naravnost v Jakopičev paviljon, kjer sam varuje svoje slike in opravlja blagajniški posel; močno se borim, da ga slednje ne preveč ne obremenjuje.

M. Jama: Avtoportret

V paviljonu so bile takrat samo slike, mojster Jama in jaz. Seveda se je razgovor razvil okoli te nesrečne umetnosti, ki še vedno nima dovolj magnetične sile, da bi pritezala takole čudno snov kot je povprečen Slovenec.

Gospod Jama je takoj ugovarjal. On ima nekak respekt pred občinstvom, ka-li. Ker pa je duhovit mož, ne ve nikdar, ali ni v tem kakšna primes ironije.

Veste, — je dejal mojster — jaz verujem v metempehozo. Obstoje različne vrste ljudi, ki so prinesli iz prejšnjega življenja svoje poglobitve nagibe in jih v sedanjem razvijajo še dalje. Umetnost ni za vsakega in vsake umetnost takisto ni za vse. Imamo različne vrste umetnosti in tako je prav; če vsi enako ne čuvstujemo in mislimo, zakaj bi morali vsi enako uživati v isti umetnosti?

Gospod Jama je prepričevalno razvijal svoje misli in jih podpiral s tehtnimi stavki v klasični latinščini, ki mu je še vedno zelo ljuba (že dr. Regali je omenil, da mojster čita antične pisatelje v izvirniku). Pri moji veri, res ne morem prebrati latinskega stavka, ki sem ga bil v naglici zapisal. Da ne preplešam krotkih gobov, klasičnih filozofov, ga raje ne navajam v obliki, ki ji g. Jama ne bi dal »imprimature«.

Torej, ni vsaka umetnost za vse. Kako pa je prav za prav z moderno umetnostjo, mojster?

G. Jaml se je razlezel smehljaj prav v njegovo moško, dejal bi, filozofsko brado. (G. Jamo so ondan hoče-noče uvrstili med šestdesetletnike, toda človek bi kar stavil, da so se ušli, tako malo nas spominja šestdesetletnikov).

Najnovejša umetnost? Kar se pri nas produciira, je zabloda. Njen oče je, postavimo, Van Gogh, ki je zadel našo post-impresijono in so jeli posnemati baš ono, kar je pri njem najbolj nenormalno, na primer delati razne okraštave proti vsem anatomske dejstvom in si dovoljevati »slikarske svobode«, ki jih narava stvari ne dopušča. Sicer pa, zdi se mi, da je to slikarstvo že v razpadu.

In kaj pride za njim?

Povratak k naravi, kakor je bilo vedno po sliknih zablodah.

Potemtakem mislite, da umetnost ne more imeti vsajskih zakonov, ki se ne ravna po naravnih?

Umetnost, ki bi bila nezavisna od naravnih zakonov, ni mogoča, saj tudi abstraktne pojme posebejamo, če jih hočemo v podobiti. Svet, ki je objekt umetnosti, doživljamo v sebi in zaznavamo v oblikah, ki so nam svojeke. Antropomorfični živeli se torej ne da izključiti iz umetnosti.

In vendar moderne struje...

Je že prav, toda ne pozabimo, da so ljudje v vojni podvili in se navzeli nekega primitivizma; odraz tega občutja je »sodobna« umetnost, ki se ne naslanja na eleganco, na plemenito odbranost kulture, marveč skuša doseči grobo učinkovitost, ki naj živčno otopelce, prenašene ljudi nekako požene, vzgledni. Glejte, to je kakor moderni filmi. (Mojster ni prijatelj filmov. Pravi, da ljudem jemljejo pravi smisel za doživljanje umetnosti).

Torej je kriza v sodobni umetnosti odsev občne duhovne krize?

Besede »kriza« ne maram. Če bi bilo po mojem, bi jo polenijsko zabranili. Kriza dopušča tudi modernemu velindistricu, ki ima v garaži tri avtomobile, da toži o elabih časih in zahteva na ta račun čim več koncesij zase. Umetniki ne priznavamo krize. Nam je prav za prav vedno šlo slabo. Jaz sem svoj položaj vsedkar prenašal

francoski roman tehnično prekosila Goethejeva: »Wilhelm Meister« je danes le utrjavajoče, soledno štivo in se vidi poleg del Tolstega kakor babica v hidermeyrski obleki poleg polnokrvne, sodobno obložene žene. Vzlic temu je Goethejeva proza še vedno šola dobrega opazovanja in umetniške obdelave podrobnosti; ne šola literarne tehnike, temveč izborna vadnica duha. Po pravici pravi nekdo, da bi bilo treba »italiensche Reiser« prepisati, kot učno knjigo novinarjem in vsem, ki pišejo o doživljenem svetu, o realnostih: toliko vzpodbude k opazovanju in toliko vzorcev dobrega pisanja je v nji!

Vemo, da je Goethe v marsičem nasprotnik ali vsaj kontrast temu, kar smo in kar hočemo danes; vemo pa tudi, da je »večni sopotnik« človeštva, kakor Homer, Platon in toliko drugi, eden izmed »emersonovskih« »representantov« človeškega rodu. Dovolj vzroka, da se velikemu Nemcu poklonimo ob 100-letnici smrti in se ga zavemo kot žive vsebine našega destruktivnega, mefistofelskega časa.

B. Borko.

s humorjem in upam, da ga bom tudi poslej.

Govorila sva o impresionizmu. G. Jama ne da nič na mlade teoretike, ki so ga že zdavnaj pokopali in še zdaj razmenjajo pero z lopato.

Mojster je delal viden očeta, ki se huduje zaradi sinove nevhvalečnosti.

Impresionisti smo orali ledino narodne duše in jo storili sprejemljivo za resnično umetnost. Opravili smo veliko in potrebno delo, prav zares!

To delo se ni zaključilo, sem čital g. Jami na obrazu. Po glavi so mi švigale lastne misli: Prav slovenski impresionizem nam je odkrival lepoto naše pokrajine, barve naših voda in gor, našega neba. Močno se mi zdi, da danes ne bi imeli toliko vidne ljubezni do domačega sveta, če nam ne bi slikarska umetnost v zvezi s poezijo ojačila dojemljivost ali vzporejnost in nas naučila opazovati odtenke, subtilnejše, tako rekoč »subjektivno« lepoto.

V mojstrovem zagovoru impresionizma je podzavestno drhtelo še mnogo več: desetletja umetniškega boja, spomini na Monakovo, na dunajski secesijonizem, na Holandsko in njene pejsaže, na idilične holandske hiše, obdane s cvetličnjaki, na pogosta in daljna potovanja, polna doživljanja barv, linij, oblik. Spomnil sem se, da mi je ob neki priliki pripovedoval naš pesnik prvič g. O. Zupančič, kako je na svoji norveški poti videl Jamove breze, baš Jamove breze.

Slovenci nimamo pravih kritikov, ki bi vzgajali za umetnost. Po vojni se ustvarjajo bolj ali manj duhovite ideologije, toda umetnostna dela... Nu, kaj bi govorili. Zaradi zamenjavanja modnega z modernim so ljudje samo zbegani in ne vedo natančno, kdaj je kdo varal: prej ali sedaj.

Omenil sem Holandijo, kjer so po njegovi »mirdodobni« izjavi v vsaki boljši hiši samo izvirna dela, če pa kdo hoče prav poceni okrasiti svoje stanovanje, kupi lesoreze. Pri nas ni tradicije, ka-li?

Prav pri Slovincih bi se bila lahko razvila potreba umetnosti, saj naša zemlja leži med germanskim severom in Italijo.

In da se ni? Omenil sem ekonomsko razlogo: premlado, malo imovito, kulturno premalo aktivno meščanstvo. Obubožen srednji stan. Kmotje, Proletariat.

Mojster ni kazal preveč dovzetnosti za gospodarske teorije.

Nu, obupati pa res ni treba!

Tako je dejal. Potlej sva si skupaj ogledala razstavo. Ljubitelji krajinskih slik bo težko našel razstavo, ki bi mu nudila več užitka. Po vsej povojni anarhiji oblik in barv človek tu kar obstane: Nu, to so pa zares krajine! Morda lajško mnenje, močno staromodno, toda iskreno, ljudje božji! Vsem teorijam navkljub! Ogled si na primer Jamove vode (Plitvička jezera, Kulpa, Korana, Bled), njegove jesenske krajine ali krave, ki se kopeljejo v vodi — značilen motiv s hrvaške ravnj.

Hrvaška me še vedno močno mika in tja se najraje vrtam. — Je dejal g. Jama. — Ne cenim samo njenih krajin. Hrvaške narodne noše so sila zanimive. Tam čutiš, da si res v slovanskem svetu.

Hodila sva mimo motivov iz Ljubljane, Gorenjske, Hrvaške; celo holandska slika je tam, ena najstarejših na tej razstavi. Najstarejša pa je »Podsed«: iz leta 1904. O tempora... Pa portreti: ni pr. tisti le hrvaški knezi! — Glejte, ali ni gotoskega tipa? (Mojster malo očkuje z gotosko teorijo dr. Rusa).

Ura z g. Jamo je hitro minila. Razgovor z njim je nevsakdanji, ker ima širok razgled in mnogo znanja.

Odhajajoč sem iskal ponosni napis: »Prodan«. Zele bi, ne g. Jami, ki je filozof in povrh še humorist, marveč slovenskim hišam, da bi bilo ob koncu te razstave takih napisov vse polno. Umetnosti je treba predvsem občinstvu, narodu, ljudstvu, če smo že preverjeni, da ima umetnost neko poslanstvo v narodu.

B. Borko.

Oton Župančič v nemški luči

V pravkar izišlem zvezku »Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slaven« ki ga izdaja »Osteuropäischer Institut« v Vratislavi, je objavil dr. Otto Forst-Battaglia deljšo oceno znane Tesnièrejeve knjige »Oton Joupantchitch«. Recenzent, ki je, če smo prav poučeni, po rodu Poljak, po stroki romanist, obenem pa plodovit nemški kritik in literarni publicist, omenja ugodno položaj slovenske književnosti, ki je zaradi ozkega jezikovnega kroga neznana v velikem svetu. Nato piše:

»Župančič je eden največjih evropskih pesnikov, enakovreden Claudelu in Stefanu Georgeu, Valéryju in d'Annunziu, z vidika bodočnosti veliko več kot je kakšen Shaw ali Wells, Morand ali Maurois, Heinrich Mann ali Gorkij, katerih slave je danes poln svet. Župančič je lirik, ki tekmuje z Georgeom in Valéryjem v jezikovni popolnosti in sil, ki pa ima pred obema to prednost, da je v najožji zvezi z ljudsko govorico (ne samo z lju stvom, kar je bil tudi George). Prekrasno melodiko njegovih verzov lahko primerjamo samo z d'Annunzijevimi krilatimi, pojočimi, bleskovitimi ritmi. Kot dramatik nima sebi enakega, v kolikor gre za življenjsko polnost oseb, ki so posnete iz zgodovine in ki so postale zgodovina. In ta mojster je bil do nedavne z zapadno in srednjo Evropo v stiku samo preko nekega dela, ki ga je spisal Arturo Cronia in izdal — pod izključitvijo javnosti — neki italijanski znanstveni zavod. To se pravi: Župančič dobro pozna nemški, francoski, italijanski, angleški jezik in literaturo, toda evropski čitateljski svet in kritika ne vesta ničesar o tem knezu majhne slovenske književnosti. Tem bolj hvalno bomo torej pozdravili knjigo strasbourskega profesorja Tesnièreja. Za Nemčijo, ki se je polagoma začela zanimati za jugoslovenske stvari, naj bi se skušala prirrediti vsaj skrajšane izdaje tega dela.«

V nadaljnjem karakterizira dr. Forst-Battaglia Župančičev življenjski in pesniški razvoj, pri čemer se v glavnem naslanja na Tesnièreja in njegova dognanja o odnosu nazore. O Veroniki Deseniški podaje tole sodbo: »Je to nekaka šekspirizirajoča žaloigra, čije motiv je natanko enak Hebelovi »Agnes Bernauer«. Delo ne prekaša samo vseh dotedanjih del slovenskega gledališča, marveč spada tudi k prav redkim

uspešnim poizkusom, obnoviti v naših dneh zgodovinsko dramo.« Tudi Župančičevi epični fragmenti »spominjajo številnih podobnih del ruske, poljske in češke književnosti.«

Ze prej je recenzent v svojem poročilu — vzlic uvodni zanosi hvali — malo preveč in preko dejanske potrebe poudarjal tuje vplive na Župančiča, četudi so bili — kakor je Tesnière ugotovil — pretežno negativnega značaja. Proti koncu pa se skoraj že neprijetno občuti Forst-Battaglievo odkrivanje še »neodkritih vplivov«, ki je kakor se nam vidi, precej pretirano in je morda posledica hipertrofije v učenosti strokovnjaka za primerjajočo književnost, kakršne utegne biti sicer simpatični g. Forst-Battaglia.

Kritik namreč pravi: »Odločno ugovarjam Tesnièreju, da dunajska dekadentna književnost ne bi imela nikakega vpliva na Župančiča. Narobe, ta vpliv je v prvih dveh knjigah močan, je pa negativnega značaja. Če je Župančič zanimal slehern stik z dobro mu znanimi dunajskimi liriki fin de siècle, je hotel povedati, da je bil njih vpliv nanj negativen, ali pa je hotel ugotoviti, da ni bil z njimi v osebnem kontaktu. Zadržuje, da nečistamo n. pr. pesem z refrenom o bolnih rožah, pa takoj spoznamo odnos do Dörmanna. Na drugih mestih

(ki jih pa tu ne moremo navesti) so znaki, ki kažejo na Altenberga in Hofmannsthala. Najbolj pa je na Slovence vplival Rilke, vsaj toliko kot Dehmel in še bolj od njega. Tesnière pa je bil prezlz še drugi vrelce Župančičevih del: vpliv češke književnosti, tako one iz sredine stoletja (Havlicek in drugi), kakor tudi simbolizma: Zeyerja osebno, potem pa Vrchlického. Tretjič pogršamo včas' uprav odločno se vsiljujočo primerno znanih Poljakov z Župančičem. »Veronika Deseniška« je črpala tudi iz »Marie« Malczenskega, »Jerala« iz Slowackega. Oda v spomin Prešernu je neposredni odmev Mickiewiczove »Ode na mladino«. Četrtič: med tem ko je pisec francoske vzornike dobro občutil, je docela prezrl Apollinairea in kubizem, Verleina pa je premalo poudaril.«

Na koncu naveša dr. Forst-Battaglia še neke manjše »zamerke«, kakor pravijo Srbi. Če bo kateri Slovenec spisal še obsežnejšo in temeljitejšo monografijo o Župančiču, kakor jo je dal svetu (tudi nam Slovenem) g. Tesnière, se bo moral zaustaviti pri vprašanju vplivov: preverjeni smo, da bo lahko ovrzel mnoge ad hoc-ugotovitve g. Forsta-Battaglie, ki smo mu pa Slovenci vendarle hvaležni za priznanje, ki ga je že ponovno izrekel v nemškem tisku našemu največjemu sodobnemu pesniku. — o.

Goethejeva smrt

Max Hecker (Insel Almanach 1932) tako le opisuje poslednje dni Goethejevega življenja:

»Dne 15. marca — bil je četrtek — se je Goethe počutil nekam neugodno; zaužil je prav malo in še to brez slasti ter se je zgodaj vlegel v posteljo. Noč je prebil nemirno; mrzlica se je menjavala z vročino in nesplošno je mučil pogost suh kašelj. V vnanjih delih prsi je občutil bolečine. Zato so zjutraj poklicali zdravnika; bil je petek, dne 16. Prišel je dvorni svetnik dr. Karl Vogel, mož, ki ga je Goethe izredno čislal kot človeka in kot zdravnika. Ko je Vogel okrog osmih stopil k njemu, je bolnik drmal; takoj se je zdrzil, ni pa se obenem vzbudil. Moten pogled zardelih oči, ponovni napadi kašlja, zamolkel glas, zbiti udje, predvsem pa nenavaden ravnodušnost do okolice, to so bili sumljivi znaki. Zdravnik je predpisal pri-

merno zdravilo in prav lahko hrano. »Ves dan sem prebil v postelji, ker sem se slabo počutil: tako je Goethe zabeležil za svoj dnevnik; poslednji vpis! V teku nadaljnjih ur je nastopilo vidno izboljšanje: glava je postala lažja, pogled živahnejši, kašelj redkejši; zdelo se je, da je kožo pokrili blagodejni pot in v večernih urah se je bil duh že tolikanj vrnil k prejšnji živahnosti, da je lahko prijatelj Rierner kramljel z Goethejem o jezikovnih študijah. Naslednje dni je izboljšanje stalno napredovalo: ali bo smrt tudi to pot šla mimo te častitljive glave? Spanje ponovi je bilo čedalje trdnjše in krepilo, kašelj je izginjal, bolečine v prsih so popustile. Tudi slast do jedi se je povečala; že je bil dovoljen kozareček navadnega würzburgskega namiznega vina opoldne in kozareček madeire za zajtrk. Že v nedeljo, dne 18. marca, je lahko Goethe zpuslil za več ur posteljo, v ponedeljek pa je ostal skoraj ves dan pokonci. Bil je še medel in telesno prepadel, toda duševno je bil zopet voljan in dojemljiv. Vrnil se mu je nagib do dela: prečital je neki francoski zvezek in pregledal mapo bakrorezov; očitno ozdravljajoče, je že vpraševal po svojih službenih zadevah. Postajal je čedalje bolj zgovoren; iznova se mu je vrnila šaljivost in zabavnost.

Okoli polnoči od 19. na 20. marca, t. j. od ponedeljka na torek, se je Goethe predramil; zamrazilo ga je. Mrz je prihajal od rok in postajal čedalje močnejši. Razširil se je po vsem životu in prejšnje bolečine so še bolj silovito popadle izmučene prsi. Sluga je hotel poklicati zdravnika, toda Goethe mu ni dovolil, češ, da je to le nadloga, ni pa ničake nevarnosti. Vogel je prispel šele ob pol devtih zjutraj. Nudil se mu je kaj žalosten pogled. Strahovita tesnoba in nemir sta podila bolnika zdej v posteljo, zdej v naslanjaj, ki je stal tik nje. Zobje so kar sklepale od mraza. Bolečine v prsih so ga tolikanj trpinčile, da je včas stokal, drugič pa v pil. Potere na obrazu so se spale, obličje je postalo pepelnatosivo, kalne oči so se vdrle v svojo duplino, pogled je izražal grozen strah pred smrtjo. Vse ledenomrzlo telo je obilval pot, nagel utrip je bil jedva čutiti; bolnika je jela mučiti silna žeja. Besede, ki jih je izrekel mukoma in pretrgoma, so razodevale bojazn, da se bo ponovil krvni udor, kakor ga je bil spopadel v novembri 1830, zaradi sinove smrti, ko bi bila smrt kmalu pobrala tudi njega.

Treba je bilo naglo delati. Po poldrugournem trudu je zdravniku uspelo, da je še enkrat izboljšal Goethejevo splošno počutje in v pomirli bolečine v prsih. Lahna raztopina cimta, pomešana z vinom, je gasila silno žejo. Večer je našel bolnika v trepetnem pomirjenju. Ze dopoldne, ko je bil še napol nezavesten in brez volje, je podpisal nakaznico za svojo blaginjo, da izplačja slikarici Angeliki Facius kot podporo za njeno študijsko bivanje. Berlinu sto tolarjev: zvečer se je vidno razveselil, ko mu je bil Vogel povedal, da je na Goethejevo priporočilo tudi velkovojevodska uprava dovolila podporo; ostal je »ljubeznivo do zadnjega diha«. Prijatelja njegove snabe, ljubka grofica Louisa Vaulereuil, mu je bila poslala svojo sliko. Poslednji pozdrav prekrasnega božjega sveta, ki je to dojemljivo srce tolikokrat osrečil, je bila slika, ki kaže žensko lepoto. »Nu, vse

priznanje umetniku,« je dejal Goethe, »ki ni pokvaril tega, kar je priroda tako lopo dovršila.«

Oblečen v belo domačo haljo, z lahno odejo čez noge, oči zavarovane z zelenim senčnikom, tako je častitljivi starec sedel v naslanjaju tik postelje. Bil je prijazen in vdan, ves preobremen v svoji ganljivi slabosti. Še nekaj dni, pa bi bilo leto, kar je Goethe pokazal pravkar kupljeni zeleni naslanjaj zvestemu Eckermanu, rekoč: »Rabil ga bom prav malo ali pa nič.« Zdej ga rabi, da na njem umira.

Toda usoda mu je bila naklonila še en dan: 21. marec, sredo. Kakor svobodoljubnemu pticu, ki na pregu kletke širi in zopet zapira peruti, obotavlja se zapustiti ječo, ki mu je bila že postala ljuba, je zdej bilo tudi Goethejevemu duhu. Vedno znova prekinjajo duševno-telesni propad presledki, ki vzbujajo nade; dihanje postaja svobodnejše in tancica, ki je začela oko in dušo zagrinjati v senco, se nekam odmika. Skoraj vse dopoldne je bilo še nekoliko upanja v okrevanje; popoldne je ugašajoč plamen še enkrat vzplapolal kvišku. Potlej pa se je odločilo. Ze dopoldne je bilo čuti v prsih lahno žvižganje, ki se je tekem dne izpremenilo v hropenje in omanilo smrtonosno ohromenje pljuč. Hladno telo je že vprav zalival pot, život je postajal čedalje bolj mrzel, utripanje se je izgubljalo, obličje je poprijemalo prsteno barvo. Čutila so otopena in vedno pogostejša nezavestna stanja so bila vedno daljša.

Tako je nastopila noč, le prekrtaka poslednja noč tik pred dolgo nočjo smrti. Iz omamjenosti, ki je bila podobna spanju, se je umirajoč kdaj pa kdaj predramil in zavedel; tako je ukazal slugi Frideriku, da naj mu razreže knjigo, ki mu jo je bila poslala velika vojvodinja in med dvema svečama postavi predenj. S šabotno roko je Goethe obračal liste, toda čitati ni mogel nič več.

In tedaj je napačilo poslednje jutro, jutro 22. marca. Umrljen in tih je ležal Goethe v zelenem naslanjaju. Poleg njega je delala na postelji Ottilija in držala roko umirajočega. V delavnici so bedeli s svojim hišnim učiteljem vnuki; z njimi sta bila tudi sluga Friderik in Goethejev tajnik John. V neki drugi sobi so čakali najožji Goethejevi prijatelji in sodružniki: Rierner, Eckerman in Kräuter, Soret, Condrey in kancelar von Müller; dr. Vogel je prihajal in odhajal. Kdaj pa kdaj je stopil ta ali oni na ozka vrata spalnice in poslušal dihanje spečega in brezvezne besede, ki jih je mrmrljal v sanjah. Potere vpadlega obličja so razodevale mir, dopolnjeno je bilo in zemeljski strah pred smrtjo je izginil, zakaj težki boj s smrtjo je bil Goethe dobojeval že v noči 20. marca. Bolezenske muke so popustile; duše ne vznemirja več nobena misel na bližnjo smrt, nobena slutnja konca. Zdelo se je, da v svoji slabosti ni več zmožna jasno pojmovati in se morda raje vdaja varljivim upom v skorajšnje ozdravljenje.

Okrog devetih je zahteval Goethe, da mu dajo piti; vzravnal se je malce na sedcu in izpraznil kozarec z vodo mešanega vina. Nato se je vzravnal popolnoma in vstal, oprt ob Johna in Friderika. Tako stojč je vprašal: »Kateroga dne imamo?« Odvrgli so mu: »22. marca.« »Torej se je začela pomlad,« je odvrnil Goethe »in bom tem lažje okrevati.« Zopet se je vzklenil v naslanjaj in lahno zadremal. Prišel je sanjati in šepetati pretrgane stavke. Zdi se, da se je pred njim pojavila slika grofičice Vaudreuil, ker je mrmrljal: »Ali vidite krasno žensko glavo, s črnimi kodri, v divnem kontrastu na temnem ozadju?« Ko je za hip prispel na pol k sebi, je še vedno razpredal niti svojih sanj in dejal: »Friderik, daj mi onle mapo z risbami.« Mape pa ni bilo, zato mu je Friderik hotel dati knjigo. »Ne knjigo, mapo mi daj!« Friderik mu je odvrnil, da ni nikjer mape. »Nu, potemtakem je bila prikazen,« je dejal Goethe. Vprašal je, obkorejen. Bilo je ob desetih. Goethe je zahteval zajtrk. Prinesli so mu na majhne koščke sesekljano hladno perutnino in je snedel nekoliko kosčkov. Hotel je piti, toda po kratkem požirku je odložil kozarec rekoč: »Ali nisi dal nič sladkorja v vino?« Naročil je za opoldne neko določeno jed in želel, da bi zvečer postregli dr. Voglu, ki je bil ves dan gost pri Goethejevih, z njegovo najljubšo jedjo. Velel je Frideriku in Johnu, da ga vzravnata, toda takoj nato je klonil in se nemočno vlegel v naslanjaj. »Pridi, čerki-ca in mi daj tačico,« je rekel Ottiliji. Nato pa je izustil svoje poslednje besede: »Odpri te oknice, da bo bolj svetlo.« Padel je v nezavest; kakor v sanjah je dvignil desno roko; zdelo se je, da s kazalcem riše v zrak neke črte, toda roka je tonila globlje in globlje, a kazalec je še dalje pisal po odeji na kolenu. Ob desni strani naslanjaja je stal Coudray; z grozo je zrl da dobiva o Goethejevi prsti modro barvo. Odstranil je senčnik z oči in opazil da je oko osreplelo. Goethe je postajal vedno slabši in je dihal čimdalje težje. Naposled se je udobno obr

Cene malim oglašom

Zemlje in dopisovanja, vsaka beseda Din 2.—, enkratna prešrojba za tifo ali za dajanje naslova Din 5.—, Oglaš trgoveškega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—, Po Din 1.— za besedo na zaračunajo nadalje vsi oglaš, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kama«, »Auto-moto«, »Kupnja«, »V najemu«, »Posredni«, »Lokalni«, »Stavbeniški«, »Stroški«, »Vrednoti«, »Informacije«, »Živili«, »Obični« in »Lese« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zasluge«, če se s oglašom tudi zasluge, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluge ali službe, plača za

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znakmah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za tifo ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglašni socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za tifo ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglaših po 1 Din za besedo na Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglašje se plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obznanje s naročilom.

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par, za dajanje naslova ali za tifo pa 5 Din. (1)

Mesar. vajenca
v kmetijsko in stočarsko delo, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Kot učenko
v trgovino mešarstva blaga na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Absolventa
kmetijske šole
ki bi imela voljo do dela in druga dela, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Plačilna natakarka
zmožna kavlje, slovenskega in nemškega jezika. Nastop službe s 1. aprilom 1932. Pisarna podružnice na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Služkinjo
na vsa hišna dela, vajeno, dobre kmetijske, stare 30 let, znajo in pripravijo, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Edgar Rice Burroughs;
Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Tarzan, kralj džungle.

Kontoristko

zmožna slovi, in nemškega jezika, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Manufakturnist
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Brivskega vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Pek. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Poslovodja
zmožna slovi, in nemškega jezika, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. vajenca
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Tesar, mojstra

zmožna slovi, in nemškega jezika, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Delovodja za tovarno kovinske stroje
sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Mesar. pomočnika
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

VELIKONOČNO JUTRO

KAKOR VEDNO TUDI LETOS

IZIDE ŽE V SOBOTO ZJUTRAJ

ZATO OPOZARJAMO ŽE DANES VSE, KI SE POSLUŽUJAMO IZVRSTNEGA »JUTROVEGA« MALEGA OGLASNIKA, DA NAM DOSTAVIJO NAROČILA NAJKAŠNEJE DO PETKA OPOLDNE. POZNEJE PREJETE OGLASE PRIOBČIMO LE, ČE BO DOPUŠČAL CAS. »JUTRO«

Foto-pomočnik

preprosta, moč, zmožna slovi, in nemškega jezika, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Gospodična
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Skladščik

zmožna slovi, in nemškega jezika, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Skladščik
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Skladščik
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Skladščik
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Skladščik
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Skladščik
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Skladščik
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Skladščik
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Skladščik
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Skladščik
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Skladščik
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Skladščik
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Skladščik
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Skladščik
dobri takoj službo, pisarne, sprejemni, na danje stroje Jamnik, mešar v Kranju. 850-1

Klaviro in planine
prodaja in popravila naj-
boljše in na najmanjše
obroke Warbinek, Ljubljana,
na Gregorčičeva ulica 5.
8594-36

Gramofon
s 10 ploščami, se malo rab-
ljen, poceni prodam —
pletalni stroj
6/36 pa tudi posodila. Na-
gloj poročni glasni oddelek
»Jutra«.
8708-35

Stroji
Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (29)

Prevozno
lokomotivo
s 8 k. kupin. Posodbe
s navadno ceno na naslov:
Koloman, Skrlje, Pucovci
8424-29

Pisalni stroj
srednje tipe vodilnih znamk
v brezhibnem stanju kupim
Posodbe s navadno ceno na
naslov: Fr. Cervinka, Kr-
moj, Dolenjska, 8253-29

Šivalni stroj
popolnoma nov za 1900
Din napredaj na Miklošič-
eviči cesti 7/11 (vzhod po-
gled slišečarje).
8494-29

6 šivalnih strojev
Prat 101 na električni
pogon in 1 entil stroj
proda Tušek, Ciril
Kranj, 8659-29

Obri
Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (30)

Fotoamaterska dela
kakor tudi vsa strokovna
dela naredi do sedaj naj-
bolje in na cenejši fotograf
Joško SMUC, Wolfova 12
in specialna foto-argovina
A. Smuc, Marjina trg št. 8
vign. Wolfova ul. 1. 31

Informacije
Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (31)

Prekle
Podpisana Ana Drinovec,
poslednja žena na Okro-
gion pri Kranju prekle-
tem in obhajenjem vse ob-
dobje, katere sem izroč-
ila o gl. Marji Dolžan,
trgovčevi hčerki iz Kranja
ter se ji zahvaljujem, da
je odstopila od tožbe, —
Kranj, dne 14. marca 1932
Drinovec Ana, 8300-31

Prekle
Podpisani prekletem in
obhajenjem nesodine be-
de, ki sem jih govoril o
g. Fridu Kvasu 2. marca
t. l. v gostilni g. Pusta,
Taborje 3 in se zahvalju-
jem g. Kvasu, da je od-
stopil od tožbe, — Hutar
Maks, 8533-31

Prekle
Podpisani prekletem in
obhajenjem nesodine be-
de, ki sem jih govoril o
g. Fridu Kvasu 2. marca
t. l. v gostilni g. Pusta,
Taborje 3 in se zahvalju-
jem g. Kvasu, da je od-
stopil od tožbe, — Hutar
Maks, 8533-31

Dražbe
Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (32)

Vila v Kranju
napredaj na sodni dražbi
1. aprila 1932, ob 15. uri.
Najbolja ponudba 132.000
Din. Lepa lega, stavba
nova, vrt ob vili. Pogoj
razpisni na sodišču v Kra-
nju med uradnimi urami.
8537-32

Interesenti se vabijo
k sodni dražbi
pohištva, živih in mrtovih
ga kolesa pri Josipu Trop.
Zidani most, dne 21. mar-
ca spoldne 8537-32

Vrednote
Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (35)

Srebrne krone
staro zlato in srebro
kupim. Kufnerja, Igrah
kovač, Ljubljana, Ilirska
ulica 36, vhod iz Vite
danske ceste, pri gostilni
Mizina, 70

Vsakovrstno zlato
kupim po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 5
77

Zdravstvo
Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (40)

Zdravniku
agilnemu za samostoj-
no vodstvo zdravjenja,
rudimo lepo bodočnost.
Posodbe pod novo
zdravljenje na ozi. od-
delek »Jutra«. 8585-40

Pridelki
Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (53)

Česnja
večjo količino prodam. —
Kupel, z navadno plačal-
no ceno, naj pisajo na ozi.
oddelek »Jutra« po 8590-33
»Česnje«.

Prima orehe
(slovenske) po 4 Din raz-
pisila v vrečah po 50 kg
Posušila, rsko Kupi na
jabolka, krompir, fižol
8290-33

Sena in deteljine
kupim več vagonov. Po-
nudeb z označbo cene
na Gjuro Dračina, Za-
greb, Branimirova 37.
8637-33

Sveže pečke
kot vsa druga semena sad-
nega in gozdna drevja
nudi »Suna«, Ljubljana,
Dvorakova ulica št. 31.
8591-33

Ajdov med, fižol
Cipro in prepečar, ja-
bojka, čebula in krom-
pir, samo gorenjski,
franko nakladalna po-
staja, kupi Nabavljajna
zadruga uslužbenecov drž.
železnice, Ljubljana VII.
V ponudbi naj se nave-
de količina blaga.
8594-33

Razno
Vsaka beseda 1 Din;
za dajanje naslova ali
za šifro pa 5 Din. (57)

Kajenja
se lahko odvijajo v 5 dneh
brezplačno. Prihodi 4 Din
za znamko. Sapere, Sura-
za pri Novem mestu.
8512-37

Ščitnike za vrata
in celotna, po meri v
raznih barvah in oblikah
ter celotne plošče do
bite pri vrstki Ivan Baho-
vec, Stari trg št. 20. —
Zahtevajte prospekt.
142-37

Retušerija
dobro večnega retuše
negativna, pozitivna in
povečanja iščem za
Split ter

laboranta
večnega razen dela v
laboratoriju tudi zuna-
njih posnetkov. Ponu-
be s sliko interenta
kakor tudi referenc po-
slati na Foto-Slavija,
Split, dr. Gjurovič, Su-
bičeva ul. 1. 8712-1

Kompletne
DAMSKÉ OBLEKE
od 160 Din dalje;
kostime od 400 Din
dalje; plašče od 350
Din dalje; bluze od
75 Din dalje
izdeluje po meri hitro,
solidno in moderno

Elysée
LJUBLJANA
Novi trg št. 5
(prej Turjaški trg)
Dobi se tudi na
3661 obroke!

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Alpinac
čaj
ureja etoleo, ker čisti,
toda malo, brez trganja
in bočnin. Pomaga iz-
ložen, da dobro pre-
bavijo, in prepreči s
tem mnoge bolezni. Ne
vzemirja srca in živ-
cev. Zauživa se po jedi
ali na večer predno
ležejo spat, mesto ob-
čajnega čaja ali kave.
Dobiva se v lekarnah
in drogerijah. Original
na škatlici 10 Din, a
specialna velika škat-
lica 20 Din. — Depo:
TRIPOLIUM drogerija,
Beograd. 3516

Naznanilo otvoritve!

Čenjenim damam vljudo naznanjam,
da sem te dni otvorila **SALON DAMSKIH**
KLOBUKOV „ELITE“

Ptuj, Miklošičeva ulica 12, kjer se dobe
vse vrste damskih klobukov po najnovej-
ših modelih. — Sprejem tudi vsakovrstna
popravila, katera izvršim točno! 3615
Cene zmernice. Delo solidno.

Modistinje, pozor!

Specialna trgovina za vse vrste
modernih modistovskih potreb-
ščin je

David Wiesel, Zagreb

Jelačičev trg 28. 2174

ORIGINALNI FRANCOŠKI
Eclair „Vermorel“
je najboljša pršilnica na svetu.
Dele za pršilnice po najnižjih cenah.
Glavno zastopstvo:
BARZEL D. D., SUBOTICA
Zahtevajte cenik! — Dobi se lahko
povsod. 2561

Postani in ostani
član Vodnikove družbe!

Bilance, revizije,
poravnave itd.

izvršuje hitro, eksaktno in strogo za-
upno strokovnjak.
Pišite na šifro »Veščak 565« na oglas-
ni oddelek »Jutra«. 3635

Joža Tajnik
kand. inženjer
v starosti 24 let danes nenadoma
preminul.
Pogreb draga pokojnika bo
v nedeljo, dne 20. marca ob 4.
uri popoldne na tukajšnje pokop-
ališče.
Maše zadušnice se bodo brale v
farni cerkvi.
Blaga pokojnika priporočamo
v prijazen spomin.
Kranj, dne 17. marca 1932.

Cecilija in Josip Tajnik, davčni
inšpektor, starši — Bojan in
Saša, brat in sestra.

Joža Tajnik
kand. inženjer
v starosti 24 let danes nenadoma
preminul.
Pogreb draga pokojnika bo
v nedeljo, dne 20. marca ob 4.
uri popoldne na tukajšnje pokop-
ališče.
Maše zadušnice se bodo brale v
farni cerkvi.
Blaga pokojnika priporočamo
v prijazen spomin.
Kranj, dne 17. marca 1932.

Cecilija in Josip Tajnik, davčni
inšpektor, starši — Bojan in
Saša, brat in sestra.

Joža Tajnik
kand. inženjer
v starosti 24 let danes nenadoma
preminul.
Pogreb draga pokojnika bo
v nedeljo, dne 20. marca ob 4.
uri popoldne na tukajšnje pokop-
ališče.
Maše zadušnice se bodo brale v
farni cerkvi.
Blaga pokojnika priporočamo
v prijazen spomin.
Kranj, dne 17. marca 1932.

Cecilija in Josip Tajnik, davčni
inšpektor, starši — Bojan in
Saša, brat in sestra.

Joža Tajnik
kand. inženjer
v starosti 24 let danes nenadoma
preminul.
Pogreb draga pokojnika bo
v nedeljo, dne 20. marca ob 4.
uri popoldne na tukajšnje pokop-
ališče.
Maše zadušnice se bodo brale v
farni cerkvi.
Blaga pokojnika priporočamo
v prijazen spomin.
Kranj, dne 17. marca 1932.

Cecilija in Josip Tajnik, davčni
inšpektor, starši — Bojan in
Saša, brat in sestra.

Joža Tajnik
kand. inženjer
v starosti 24 let danes nenadoma
preminul.
Pogreb draga pokojnika bo
v nedeljo, dne 20. marca ob 4.
uri popoldne na tukajšnje pokop-
ališče.
Maše zadušnice se bodo brale v
farni cerkvi.
Blaga pokojnika priporočamo
v prijazen spomin.
Kranj, dne 17. marca 1932.

Cecilija in Josip Tajnik, davčni
inšpektor, starši — Bojan in
Saša, brat in sestra.

Joža Tajnik
kand. inženjer
v starosti 24 let danes nenadoma
preminul.
Pogreb draga pokojnika bo
v nedeljo, dne 20. marca ob 4.
uri popoldne na tukajšnje pokop-
ališče.
Maše zadušnice se bodo brale v
farni cerkvi.
Blaga pokojnika priporočamo
v prijazen spomin.
Kranj, dne 17. marca 1932.

Cecilija in Josip Tajnik, davčni
inšpektor, starši — Bojan in
Saša, brat in sestra.

Joža Tajnik
kand. inženjer
v starosti 24 let danes nenadoma
preminul.
Pogreb draga pokojnika bo
v nedeljo, dne 20. marca ob 4.
uri popoldne na tukajšnje pokop-
ališče.
Maše zadušnice se bodo brale v
farni cerkvi.
Blaga pokojnika priporočamo
v prijazen spomin.
Kranj, dne 17. marca 1932.

Cecilija in Josip Tajnik, davčni
inšpektor, starši — Bojan in
Saša, brat in sestra.

Joža Tajnik
kand. inženjer
v starosti 24 let danes nenadoma
preminul.
Pogreb draga pokojnika bo
v nedeljo, dne 20. marca ob 4.
uri popoldne na tukajšnje pokop-
ališče.
Maše zadušnice se bodo brale v
farni cerkvi.
Blaga pokojnika priporočamo
v prijazen spomin.
Kranj, dne 17. marca 1932.

Cecilija in Josip Tajnik, davčni
inšpektor, starši — Bojan in
Saša, brat in sestra.

Hagija Zofija

Nedavno je minilo 1400 let, kar so pričeli
v Bizancu graditi orjaško stavbo, ki naj
bi postavila v senco vsa dotedanja sve-
tovna čuda. Pod vodstvom Antemija iz
Tralesa in Izidorja iz Mileta je zgradilo
sto arhitektov in 10.000 delavcev postavljati
temeljne zidove cerkve sv. Zofije. 23. febr.
532. so začeli, na božični večer 538. pa se
je izvršila posvetitev. Cesar Justinijan je
takrat baje vzkliknil: »Sedaj sem te pre-
magal, Salomon.«

Listi, ki so se v zadnjih dneh spominjali
tega silnega dela, so bili polni podrobnosti
o njegovi neverjetni krasoti, o velikan-
skem denarju, ki ga je gradnja požrla, o
dragocenih marmornih, ki so jih pripeljali
iz vsega sveta, da so ž njimi pokrili cer-
kvene stene, o altarju, ki so zgradili iz
zlatega zlata, biserov in draguljev, o sre-
brnem patriarhovem prestolu i. t. d. i. t. d.
Malokateri člankar pa je obravnaval veli-
ki pomen Hagije Zofije za umetnost tiste-
ga časa in njeno ulogo v zgodovini člove-
štva. To vprašanje se da razčistiti najbo-
lje s tem, če si predstavimo, kako bi ne-
rešili tako gradbeno nalogo nekako tri sto
let prej, torej v času rimskih imperator-
jev. Ni dvoma, da bi zgradili veliko, s
stebrovjem in ogromnimi dvorišči obdano
svetišče, nekako v slogu balbeške akro-
pole.

Tu pa se je zgodilo baš nasprotno. Za
zunanje strani se niso dosti zanimali,
kajti dnevi grškega svetišča so bili že
končani, notranjost jim je bila vse. Zato
so se že v naprej odpovedali zgradbi per-
bola, to je s stebriščnimi dvoranami obda-
nega dvorišča, saj jim ni bilo do tega, da
bi si opazovalec ogledoval zgradbo enako-
merno od vseh strani. Pač pa so pred
glavni vhod postavili atrij, ki je zakrival
druge zunanje strani in usmerjal pogled v
globino notranjosti.

In tu v notranjosti so razvili sijaj in
krasoto, kakršno za notranje prostore do-
tlej niso poznali. Temeljne linije so dobile
kompliciranost, raztezanost, dinamičnej-
še oblike. To ne velja samo za tloris, vsa
obnavna prostora kaže, da se je bil an-
tični čut za preprosto, jasno, plemenito
arhitektonsko obliko popolnoma spreme-
nil. Na mesto trdnost določenega in jasno
omejenega ter razdeljenega stopa nekaj
čisto novega: lepota nejasnega in nepri-
jemljivega. Vsi jasno urejači profili sto-
pajo v steno, namesto teh se povsod pre-
livajo krivulje in lok drug v drugega,
stranske ladje se izgubljajo v mrak, oče-
su se nudijo vedno novi, slikoviti pogledi
v globino, vse je v neprestanem gibanju.
Ze Justinijanov sodobnik Prokop je to po-
udaril v svojem opisu sv. Zofije: »Nič ne
zadržuje dolgo gledalčevega očesa... Ne-
prestanost se pogled spreminja, tako ne
moreš nikjer reči, kaj te je najbolj očara-
lo.« Zaradi tega je razumljivo, da fotogra-
fije niso zmogline dati kolikor toliko veljav-
ne slike o najnotranjšem življenju te
zgradbe; kvečemu bi to zmogel kinema-
tografski aparat.

Isto načelo, ki obvladuje arhitektonsko
celoto, je ustvarjalo seveda tudi dekora-
cijo: vsepovsod napolnjuje prostor skriv-
nostni lesk in blešč, valovanje in nihanje
barv. Preko kupol in sosednih stenskih
delov se spenja svečano žarenje barvnih

mozaikov, bolj spodaj žarijo stene v

J. O. Carwood

Na meji sveta

Mary je brzih nog hitela dalje. Njena vztrajnost ga je navdajala z občudovanjem. Ne da bi jo vpraševal, je vedel, da tudi ona sluti resnico. A zdajci je obstala, se zamajala kakor trs v vetru in gotovo bi bila padla, da je niso prestregle njegove roke.

»Imenitno si tekla!« je rekel.

Njen obraz mu je slonel ob prsni, njeno srce je utripalo kakor majhen, brneč dinamo in z naporom vseh moči je lovila sapo.

Dospela sta bila v deber, iz katere je bilo še pol milje do so-
teske duhov.

Vzel jo je na roke in jo odnesel dalje, kakor jo je bil prej nesel po močvirni stezi. Vsaka minuta, vsak korak je bil zdaj dragocen. Obzorje se je vidno širilo. Prvi žarki vzhajajočega solca so se že poigravali na tundri. Alan je vedel, da bodo segle oči čez nadaljnje četiri ure milo daleč.

S svojim dragim bremenom na rokah je hitel dalje. Njene ustnice so mu bile tako blizu, da je čutil na licih njen dih. In zdajci se je zavedel, da ptice poje in dramijo vso okolico v življenje novega dne. Kar nerazumljiva in nemogoča se mu je zdela misel, da naj bi ta krasni, sveži dan postal zanj tragičen in strašen dan usode. Najrajši bi bil na glas zaklical, da so vse to le slepilne sanje, da se upira zoper nje, da se bo vsak trenutek zbudil in našel vse v najlepšem redu. Kakor posmeh se mu je zdelo, da je moral sredi takega jutra vlačiti puško s seboj.

Medtem se je bila Mary spočila in je spet čvrsto stopala ob njegovi strani. Poslej je zdaj pa zdaj splezal na rob debri in se ozrl po tundri. Dvakrat je videl moše. Po njihovem gibanju je sklepal, da sovražniki menijo, da se skrivata kje na tundri v bližini ranča in njegovih poslopij.

Čez tri četrte ure sta prišla na konec debri. Pol milje ravne tundre ju je še ločila od soteske duhov. Odpočila sta se nekoliko. Alan ni skrival Mary težke naloge, ki ju je še čakala. Odkrito ji je povedal, da pride zdaj najbolj drzni konj njunega bega, in ji opisal nevarnosti, ki so jima še pretile. Razložil ji je natanko, kako ji je rav-

nati v takih in takih okolištinah. Opozoril jo je, da te zadnje pol-
milje najbrže ne bosta mogla neopažena prehoditi, da sta pa že to-
liko prehitela sovražnike, da lahko pred njimi dospeta v sotesko-
duhov. Če bi se med njima in med sotesko pokazali sovražniki, se
morata izkušati skriti v kaki globeli ali za kako skalo in se boriti,
ako ne bo drugače. Če bi ju pa preganjalci dohiteli, naj teče ona,
kolikor le more, proti soteski, on ji bo pa počasi sledil in zadrževal.
Grahamove ljudi toliko časa, da bo ona na varnem. Potem bo kar
najhitreje prišel za njo.

Odpravila sta se. Čez nadaljnjih pet minut sta bila že daleč na tundri. Pol milje od njiju so se gibale postave proti ranču. Dalje na zahodu je bilo videti druge postave. Na vzhodu, malone na robu debri, sta bila dva moža, ki bi ju bila opazila, da se nista moža obrnila k potočku, ki je tekel med skalovjem. Alan je videl, kako sta pokleknila in pila.

»Nikar ne hiti,« je rekel zdajci. »Oddaljši se nekoliko od mene in ostani z menoj vstric. Morda ne bosta opazila, da si ženska, in bosta imela naju dva za preganjalca. Obstoj, kadar se jaz ustavim. Zmemor se ravnaj po mojih gibilih.«

„Da, gospod!“

Zdaj, na solncu, je ni bilo več strah. Njeni lici sta bili rdeči, in ko mu je pokimala, so ji sijale oči kakor dvojica zvezd. Njen obraz in njene roke so bile umazane, obleka blatna in raztrgana. Tretjina ravnine je bila že za njima, ko ji je Alan mahoma zaklical: »Zdaj diraj!«

Pogled ji je pokazal, kaj se je godilo. Moža sta bila stopila izza skal in se spustila za njima.

Urna kakor ptica je tekla pred Alanom — proti skalnemu rtu na robu soteske duhov.

Alan ji je ostal za petami »Le teci,« je rekel. »Ni ti za tremutek se ne ustavljaš. Ko se nekoliko približata, ju ustrelim. A ti nikar ne obstoj!«

V kratkih presledkih se je oziral. Moža sta se neprestano bližala. Izračunal je, kdaj bosta samo še dve sto metrov od njega. Nato je skočil tik za Mary.

»Ali vidiš to planico tik pred nama? Čez minuto ali dve jo bova imela za seboj. Kadar prideta lopova nanjo, se ustavim in ju pošljem z nekaj strelji na oni svet. Na ravnem se ne bosta imela kam potuhteti.

niti. A ti moraš teči dalje. Dotlej, da prideš v sotesko, bom zdavnaj pri tebi.«

Ni mu odgovorila, le njen tek je postal še hitrejši. Ko je pretekla ravno mesto, je slišala, da je začel počasneje teči za njo. Misel, da se utesne vsak trenutek obrniti proti preganjalca, jo je kar dušila. A ubogala ga je in se ni ozirala, ampak tekla proti skalnemu rtu, ki je bil že čisto blizu. Bila je tik pri nem. ko je počil prvi strel.

Neslišno, da je ne bi prestrašil, se je bil Alan naredil, kakor da se je spotaknil in padel. Za trenutek je obležal z obrazom na tleh, kakor omamljen od padca, nato pa vstal na kolena. Alanova pomagača sta za hip pripozno spoznala njegovo ukano, ko se je na solncu zablesčala puška, ki jo je nameril proti njima. Hitro, s katero sta drevila za Alanom, jima je bila v pogubo. Med tem, ko sta se izkušala ustaviti, da bi mogla rabiti svoji puški, ali leči na tla, je Alanova svinčenka že podrla enega izmed njiju. Preden je utegnil spet ustreliti, se je vrgel drugi na tla. Alan je hitro skočil pokonci in zdrevil proti soteski. Mary je hrope in loveč sapo slonela ob veliki skali, ko je Alan pritekel do nje. Svinčenka jima je prižvižgala preko glav. Alan ni ustrelil nazaj, ampak je hitro potegnil dekle za skalo.

»Ne bo se upal vstati, dokler ne bodo drugi pri njem,« je rekel Alan, da bi jo ohrabil. »Dobila beva dirko! Če zdržiš le še nekaj minut...«

Nasmehnla se mu je, trudeč se, da bi prišla do sape. V skalni divjini, ki ju je obdajala, in ob mračnih stenah soteske duhov ni videla nikjer steze, po kateri bi bilo moči priti na dno. Tiho je vzkrinkla, ko jo je Alan zgrabil za roke in jo spustil čez skalni rob na polico, ki je bila pod njim. Smeje se njenemu strahu je skočil za njo. Držeč jo tesno k sebi, je nato zlezal z njo pod strmo skalo na skrito stezo, ki je vodila navzdol. Globoko brezno je zevalo ob njuni strani. Steza je postajala čedalje širja in udobnejša. Naposled sta prišla na dno zemeljske razpoke, ki je zijala še milijone in milijone let. Temne, velikanske skale. Črne in spolzke od starosti, so ležale na okoli. Voda je curčila po stenah, zrak je bil vlažen in lepek kakor meso. Previdno sta stopala med temi skalami dalje. Mary je izpreletaval mraz, strašno tesno ji je bilo pri srce. Moč solnca ni segala do tod; nič ni živelo, nič se ni gibalo. Le voda je curčila s skalnih sten in dajala soteski še bolj pokopališko lice. In ko je začela od zgoraj, kjer so se zbiralí Granačovi ljudje, glasove, so se ji zdeli kar pošastni, kakor da bi prihajali iz daljne daljave.

PERJE

kokošje, purje, gosje,
naravno in s strojem
čiščeno, dobavlja v vsaki
množini

E. VAJDA, ČAKOVEC

Telefon številka
59, 4, 3, 60

MODEL 1932

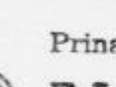
Otroška postelja iz jeklenih cevi belo emažirana s žičnim viškom velikost 70×140 cm Dln 1000.— franko vsaka železniška postaja. Pripadajoča posteljnina po najnižjih dnevnih cenah.

367

„WEKA“ MARIBOR št. 9

Važno prednaznanilo za gospode

trgovce z obutvijo!

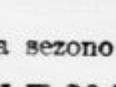
Prinašamo za sezono 1932

PLATNENE ČEVLJE

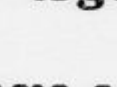
„VICTORIA“

s prešitimi gumastimi podplati ▽ sivi,
beli in črni barvi.

Zahtevajte vzorce in specijalne ponudbe tudi za naše čevlje za sport, tenis, obalo, sokoliske in kopalne čevlje znamke »Wimpassing«.

Nizke cene.
Domač izdelek!

Prodaja na veliko: **SEMPERIT,**
ZAGREB, Nikolićeva 6—8. 3516
Telefon 86—32

Ali se hočete
svojega

revmatizma, protina osvoboditi?

Trganje in zbadanje po udih in sklepih, otekli udje, skrivljene roke in noge, trganje, zbadanje in ščipanje po raznih delih telesa, pa tudi slabost oči so često posledica revmatizma in bolečin v kosteh, katere je treba odpraviti, ker se sicer bolečine še stopnjujejo.

Jaz vam nudim

zdravilno pijačo, ki razkraja sečno
kislino, pospešuje izmeno snovi in
izločevanje, torej ne takozvano
univerzalno ali tajno zdravilo,
temveč izdelek, ki ga mati narava
sama nudi za blagor bolnega člo-
veštva.

DAM VSAKOMUR BREZPLAČNO POSKUŠNJO.

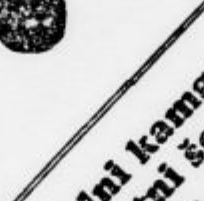
Pišite mi takoj in dobili boste iz mojih v vseh državah obstoječih skladišč
popsem zastonj in franko poskušnjo zajedno s poučno razpravo. Sami se boste
uverili o neškodljivosti tega sredstva in njegovem naglem delovanju.

Poštno zbiralno mesto:

AUGUST MARZKE, BERLIN, WILMERSDORF, Bruchsalerstrasse Nr. 5,
Abt. 285.

3582

Damski **KLOBUKI**
in **SLAMNIKI** že od
Din 60 naprej v naj-
večji izbiri, vedno
zadnjih novosti samo
v modnem salonu
»La femme Chic«
Anica Puhek,
Šelenburgova ul. 6/I.

Modni kangarni
Športni ševjot
za fine obleke

Velika izbira,
ugodne cene!

A. MIKLAUC
sPRI SKOPUJE
Ljubljana

133

**Vrag proti
kurjim
očesom,**

sigurno detinjoče sred-
stvo se potvrdilo. Iste
naj revidiraj paziti da se
na tibi ime tovarne:

F. W. Wirtz & Co.
Eibelfeld,

Ki jamči za njegove
dobroto. Dobro za vsi
vrsti lekarnah in dro-
gerijah. Veikladit: ISIS
d. d., Jugofarma-
cija d. d., Rave d. d.
in M. Neumann. —

Glasni zastopnik je
M. Teichner, Zagreb,
Vlaska 63. 2278

NI SAMO MLADOST,

kar lepoti koristi

NI SAMO STAROST,

kar lepoti škoduje

negovanje, redno, dnevno negovanje je ti-
sto, kar nas trajno drži lepe, toda negova-
nje s pripomočki, izdelanimi na medicinski
podlagi, ki ne polepsšajo samo trenutno,
skrivaajo nedostatke, ampak s takimi, ki
prodorajo v kožo in zdravstveno delujejo.
Kot takšni so preizkušeni in priznani:

Fellerjeva »Elsa«-mila zdravja in lepote,
katera ne samo da prijetno diše in dajejo
izdatno peno, temveč tudi koristijo zdravju.
Dobre se v 7. vrstah:

Elsa-lilijino mlečno milo,	Elsa-glicerino mleko milo,
Elsa-milo iz lilijine kreme,	Elsa-boraksovo mleko, Elsa-katranovo mleko,
Elsa-rumenjakovo milo,	Elsa-milo za britje.

Po pošti za poskus 5 kosov Elsa-mila
poljubni izbori, brez drugih stroškov, 52
Din. Dalje: Fellerjeva Elsa-pomada za za-
ščito lica in kože ter Fellerjeva Elsa-poma-
da za rast las (2 lončka franko 40 Din),
Elsa-lilijino mleko 13 Din 2u, Elsa-Sham-
pooon 3 Din 30. Naroči se v Elsafluid-to-
varni.

Eugen V. Feller, Stubica Donja, Eisatrg 245
(Savska banovina).

Najboljše je denar v naprej poslati, kajti
povzette stane 10 Din več.

RKETE

vseh vrst z in brez polaganja. —
Najsolidnejša izdelava proti
jamstvu

KONKURENCNIH CENAH

d., ZAGREB, Trg kralja Tomislava 10 — BEOGRAD, Wilsonov trg 1

Najnovija služinska paten-
ta: sluzbena zelo prakti-
čna slozljiva postelja —
tapeciranim madracom —
praktična za vsaku hižu,
hotele, za puišnje ose-
be in nočne službe. Sta-
ne po Dta 230. — Raspolo-
žljm potlom in felezi-
com po povzpetju.

Ležena služinska patent-
na zelo praktična sloz-
ljiva postelja s tapecira-
nim madracom. — Stane

po Dta 230. —

spaljni
patent
fotelj
stane

Dim 1300

Liegestuhl praktičan za
ležanje - in sedenje. Sta-
ne po Dta 159. —

Po tem imam čisto so-
bano perje ko po Dta
48. — čisto bele goste
ke po Dta 129. — in čisti
paš ko po Dta 258. —

L. BROZOVIČ, ZAGREB
Hisa 62, III.

Telefon 2059
 PREMOG
suha drva
POGAČNIK
Bohoričeva ulica št. 5

VSI
GLASNI INSTRUMENTI
GRAMOFONI-HARMONIKE

DIREKTNOSTVORNICETVORNICE
Izvedno po cenah

Violine od Din. 68
Mandoline • 129
Gitare • 169
Ročne harmonike 69
KROMATIČNE HARMONIKE,
HAVAJSKE GITARE ITD.
Zahvalje za preplačni hvostni

CENIK:
MEINEL & HEROLD
MARIBOR št. 101

Vi in zopet Vi

imate veliko korist, ako kupite čevlje v
trg. domu Stermecki, kjer so res fine,
elegantni, iz garantirano dobrega usnja
izdelani čevlji po zelo nizkih cenah.
Ševret 99, 118 Din, boks 124, 129 Din,
lak 154, 160 Din, moderni v barvah 118,
135, 165 Din, moderne sandale 115, 154,
166 Din.

**PIŠITE ŠE DANES PO NOVI,
VELIKI, ILUSTROVANI CENIK!**

TRGOVSKI DOM
STERMECKI
CELJE št. 20

**Pozor, ženini
in neveste!**

MODROČE

posteljne mreže, železne, zložljive postelje, otomane, spalnice, kopalnice, fotele, naličnice

Priporoča se cenj. damam in gospodom za kemično snajenje in barvanje oblek, barvilnica

A. Wagner, Radovljica
SPREJEMNICA
Ljubljana, Vošnjakova ul. 1
za restavracijo »Novi sveta« pri krojaču

A. Prezelj.
V krojačnici se na željo popravila izvršuje.
Cene zmerne! Točna postrežba!

**RUDOLF
BADOVAN**
tapietniki
Mostni trg št. 13.
Zima, morska trava,
plago za modroce in
prevleko pohištva v
veliki izbiri po naj-
nižji ceni. 328

Žlahtne kanarčke
v istini fine pevce znamenit
harske mojstrske sole Mark
in višje. Predpevce, pare z
pleme, kletke, krmo, ptic
zdravila. Veleznanim cenil-
z dragocenimi navodili pošlj
brezplačno Grosszucht Hey-
denreich. Bad Suderde 150. Harz

2563

Maja
ZAŠT. MARKA

„Maja“ opanke so dika vsake ženske noge. Zahtevajte jih v vsaki trgovini s čevlji, toda izrecno pod znamko „Maja“ po gornji sliki.

»SLAVIJA«

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA
V LJUBLJANI, Gosposka ulica 12, telefon štev. 2176, 2276.

Prava higijenska neza kože in lepote

Thiosept

1421

766

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

milo

solna krema

dnevni krema

mast

sahtevajte v vseh drogerijah in lekarnah

Primerjajte naše znižane cene in kvaliteto našega blaga!

Din 85.-

Čevlji za deklice iz črnega ali rjavega boksa iz laka in v kombinacijah.

Din 125.-

Iz črnega ali belega Crepe de China! Za šetnjo in večer. Imamo jih tudi v pums obliki.

Din 145.-

Najnoviji model. Iz črnega ali rjavega usnja.

Din 165.-

Za pomladanski sprehod! Iz najboljšega laka, pums ali na zaponko z visoko ali polvisoko peto.

Din 85.-

Deški visoki čevlji iz črnega ali rjavega usnja z dolgotrajnimi podplati.

Din 85.-

Za pomladanske izlete kupite svojim otrokom ta preizkušeni haferl čevlji.

čevlji so iz prvovrstnega usnja, s čvrstimi podplati.

Din 245.-

Šivan čevlji v Original Goodyear Welt izdelavi. Je trajnejši in odgovarja bolj higijenskim zahtevam nego vsaka druga obutev.

Din 195.-

K novi obleki morate nositi ta čevlji iz črnega ali rjavega boksa. Neobhodno potreben za elegantnega gospoda.

Din 165.-

Čevlji iz izbranega gornjega usnja in prvovrstnih podplati. Vaša noga ostane zdrava, ako nosite ta čevlji.

ZA VELIKO NOČ!

Kdor hoče varčevati, ta kupuje PEKO čevlje! — Kdor ljubi svoj dom, ta podpira domačo industrijo. PEKO čevlji pa so izdelek domače podjetnosti in domačih delavnih rok. — PEKO čevlji so na glasu po svoji kakovosti in svojih skrajnih cenah.

Vse vrste ženskih in moških nogavic po najnižjih cenah!
Ne glejte samo na reklamo, temveč tudi na kakovost blaga!

VEČ AVTOMOBILISTOV NA SVETU VOZI Z

GOODYEAR

PNEVMATIKO, KOT S KATEROKOLI DRUGO ZNAMKO!

ZAKAJ

VZROK TEMU JE ODLIČNA KVALITETA TE PNEVMATIKE

KO POTREBUJETE NOVO PNEVMATIKO, NABAVITE

GOODYEAR

GUMO, S KATERO SO VSI, KI JO UPORABLJAJO, TRAJNO ZADOVOLJNI

GLASBILA VSEH VRSTI
NAJČENJEJ PRI DOMAČI
"TRVDKI"
FRANJO SCHNEIDER
ZAGREB
Zahtevajte brezplačno cenik s poučilom

Naša pomladna kolekcija
z večbarvnimi kombiniranimi oblekami, polsportsnimi plašči, popoldanskimi suknjenimi oblekami, novimi barvami in ekskluzivnimi deseni
VEDNO PRVAČI
in se giblje v zelo zmernih, času primernih cenah.
SCHWARZ
GRATZ-HERRENGASSE 1-7
Naše barvano ilustrirane modne poročila pošljemo na željo gratis tudi v inozemstvo. 3596

Blago za ženske obleke
svetlo, voljeno in perljivo, zadnje novosti, velika izbira in znano solidne cene.
R. MIKLAUC
SRI SKOFJE
Ljubljana 133

Obupane ženske!
NE BOJTE SE, CE IZOSTANE MENSTRUACIJA!
Pomoč
Vam priroda pri polkodbi in trmastosti mesečnega perila porjoda, dolgotrajne protukcije, tlečkrat priporočeno, sanacijske učinkovite sredstva, ki ni odporne tudi ne v najtežjih in trdovratnejših slučajih v nasprotju s drugimi sredstvi, ki niso učinkovite. Prof. dr. Rettha EROSE, ki ugodno slika, ne da bi morali svoje poslovanje prekiniti, če po nekaj urah. Din 70, za stare polkodbe Din 100, za odporne ženske Din 150, dvojno za stare polkodbe in odporne ženske Din 200. Uspeh se izkazuje, skoraj vsakomur! Tudi tisti, ki potrebujejo naloge in sanacijske sredstva, kakor tudi povzročajo se zadovoljstvo. Diskretna poslužitev po polti.
Havelkova ordinacijski laboratorij
Prah-Nusle, Boletičeva ul. 10. J. 54. Polt. shranila 2. IT, CSR.

Elektrotehnično podjetje Karol Florjančič CELJE
IMA na zalogi vsakovrstne radioaparate proizvajalcev: Eumig, Kapsch, Radione itd.
IZVRŠUJE električne instalacije za luč in pogon in popravila likalnikov ter drugih električnih aparatov.
ZALOGA električnih motorjev, števecv, žarnic, svetilnih teles in drugega materiala za električne napeljave, telefonov in zvoncev.
PRORAČUN na željo brezplačno.
Dobro blago! Solidne cene!
3524

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo z materialom za fizikalno TERAPIJO raznih obolenj IŠCE
spretno prodajalce
pri privatnih kupcih, z dobrim zaslužkom.
Ponudbe na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9, pod »Br. 29705«.
3544

Izdelujejo se naj-novejši modeli otroških in igračnih vozičkov, tri-školi, razna naj-novejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene.
TRIBUNA» F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. Ceniki franko.